

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Sal: 31 / Hejmar 391 / Tîrmeh 2014

Rojava Devrimi kazanacak !

'Önce ben ölmeliyim...'

''Doktor, artık gözlerim görmüyor. Her taraf karanlık... Mazlum'un bizden önce gidişi, Dörtlerin kendilerini feda etmeleri beni feci yaraladı. Sorumluluğun ne kadar büyük olduğunu çok iyi biliyorum. Ama buna rağmen 'önce ben ölmeliyim' diyorum.'' >24

Hayri Durmuş yoldaşın mektubu

''Ben bir siyaset adamıyım; bir davaya baş koydum. Beni yönlendirecek olan, bağlı olduğum ilkeler, bağlı olduğum ideoloji ve politikadır. Doğru bildiğim yolda, en küçük bir taviz vermeksizin, mücadelemi sürdüreceğim...'' >10-11

Halk Meclislerini örgütlemek

''Bir yandan Kürdistan'da yeni elitler oluşmasına yol açılırken halkın gerçek örgütlenme alanları savunmasız bırakılmaktadır. Benmerkezci, dar ve dikey örgütlenme mantığı aşılmadıkça halk meclisleri karşısında bir baskı gücü haline gelinmesi kaçınılmazdır.'' >20-23

ROJAVA ÖNCÜ GÜÇ

KOBANÊ direnişinde fiili temsiliyetini bulan Rojava Özgürlük Devrimi, özgür ve demokratik yaşamı yürütmede öncülük görevi yerine getiriyor. Ortadoğu'da iktidarcı ve devletçi uygarlığın yarattığı sorunların çözümünde Rojava Özgürlük Devrimi çıkış yolunu gösteren en temel güçtür.

AKP-KDP PLANI

IŞİD'in Irak'a saldırısından alınan sonuçlara göre Rojava Devrimi'ni tasfiye planını gündeme koydular. Bu, AKP-KDP planıdır. ABD'nin de destek verdiğini görüyoruz. Bu planın hedefi şu: Kobanê'yi düşürecekler, Kobanê kırılırsa Efrîn etkisiz hale gelmiş olacak, Cezîre yalnız kalıp KDP'ye teslim edilecek.''

KÜRT PETROL EMİRLİĞİ

BU plana göre Qamişlo, Cezire ve petrol bölgesi Rimelan Başur'a bağlanacak. Böylece devlet ilan edecekler. Kürt petrol emirliği oluşturulacak. Bunu başarırlarsa Suriye'nin ve Irak'ın Kürt bölgelerinden oluşmuş bir devletle de IŞİD'i kuzeyden kuşatmaya alacaklar. Ondan sonra sıra İran ve Türkiye'ye gelecek.''

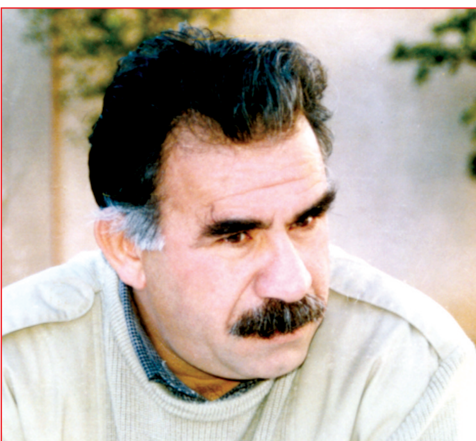
➔ Sovyetler Birliği'nin çözülüşü ardından ABD, Yeni Dünya Düzeni Stratejisi temelinde 20. yüzyılda kurulmuş düzeni ve şekillenmeyi tasfiye etmek ve küresel kapitalist hegemonyayı daha güçlendirmek üzere Körfez Savaşı'yla birlikte bir saldırı harekatı başlattı. 25 yıldır böyle bir savaş yaşanıyor. Aslında saldıran küresel kapitalizmdir. Ortadoğu'nun statüsünde değişiklik yapmayı, sermayenin daha rahat ve daha fazla kar etmesini amaçlıyor. Bunun için de mevcut sınırları katılaştıran ulus-devlet diktatörlükleri yerine sistemin ihtiyaçlarını karşılayacak rejim değişiklikleriyle yeni bir egemenlik statüsünü Ortadoğu'da kurmak istiyor.

➔ İngiltere ve Fransa Ortadoğu'yu 25'e böldü, küresel hegemonyayı buna dayandırdı. Herhalde ABD de 40-50'ye bölecek, daha çok parçalayıp zayıf düşürerek Ortadoğu'yu çelişki ve çatışma içerisinde yönetmeye çalışacak. Böylece hem parçalanmış, küçültülmüş güçler İsrail'in güvenliği için tehlike olamayacak, hem de birbiriyle daha yoğun çelişki ve çatışma içinde oldukları için dış bir büyük güce bağlanmaya ihtiyaç duyacaklar.

➔ Oslo süreci ve Ortadoğu Barış Projesi adı altında Filistin devrimini de tasfiye etmeyi amaçlayan bir süreç geliştirdiler. Ortadoğu'yu yönlendiren Filistin devrimini adım adım erittiler. Filistin devrimi sadece Arap alemine değil, bütün Ortadoğu'ya yön veriyordu. Ulusal kurtuluş hareketleri içerisinde önemli bir yeri vardı. Biz de o devrim zemininde ilk eğitimlerimizi gördük ve Kürt gerillacılığı Filistin direnişi içinde boy verdi. Tuhaftır ki, şimdi Kobanê'de saldırı yoğunlaşırken Gazze'de de yoğunlaştı! >2-6

14 TEMMUZ DİRENİŞ RUHUYLA ZAFERE YÜRÜME DÖNEMİ

>16-19

Önder Apo ile Ömer Özsökmenler (Ozan) yoldaşın diyalogları...

'Ara bir yerdesiniz bu çok trajik...'

Mevcut kişilikler fazla derin, kapsamlı ve militanca değil. Garip bir durumu yaşıyorsunuz. Sizi düzenin tehlikeli dayatmalarından kurtarmakla birlikte ara bir yerdesiniz. Bu ara yer de trajik sonuçlara yol açıyor. Aslında sanıldığından daha fazla saflarda küçük-burjuva tarzı etkili oldu. 'Özgürlüğümü konuşturuyorum, kendimi yaşıyorum' adı altında aslında temel kavramlara, temel oluşumlara yüzeysel, oldukça iddiasız, sonuç almayacak bir biçimde, tam küçükburjuva bir yaklaşım gösterildi. Bunun böyle olmaması için her şeyimizi ortaya koyduk. >12-15

ROJAVA DEVRİMİ KAZANACAK, Ortadoğu'da halkların demokratik ve özgür yaşamının önü sonuna kadar açılacaktır

Duran Kalkan

"Önder Apo'nun 42 yıldır büyük bir çabayla, düşünce ve eylemle yaratmaya çalıştığı siyasal ve toplumsal devrimin Rojava'da, Kürdistan'ın küçük bir parçasında ete kemiğe bürünmesi, hayata geçmesi oluyor. PKK'nin, 15 Ağustos'u esas alırsak 30 yıllık, zindan direnişini esas alırsak 32 yıllık, Hilvan-Siverek'i esas alırsak 36 yıllık destansı direnişinin pratikleşmesi 19 Temmuz 2012 Rojava Özgürlük Devrimi ile somutlaşmış bulunuyor."

Ortadoğu'daki siyasal gelişmeler dendiğinde anlamamız ve esas almamız gereken, gelişmelerde çok önemli belirleyiciliği olan Rojava Devriminin ortaya çıkardığı çözüm alternatifini boğmak için çok yönlü bir ittifak halinde **Irak Şam İslam Devleti Örgütü** denen gücün geliştirdiği saldırılar oluyor. Bu saldırılar şimdi Kobanê'de yoğunlaşmış bulunuyor. Dört koldan **Kobanê Demokratik Özerk Yönetimine**, özgürlük güçlerine, halkına karşı çete saldırıları yürütülüyor. Buna karşı da Kobanê halkının, kadınlarının, gençlerinin YPG ve YPJ öncülüğünde geliştirdikleri kahramanca bir direniş söz konusudur. Halk varlığını ve özgür yaşamını bu temelde korumaya ve savunmaya çalışıyor. Bedeli ne kadar ağır olursa olsun özgür yaşam için ödüyor. Varlık ve özgür yaşam irade ve iddiasını güçlü bir biçimde ortaya koyuyor. Gerçekten de günümüzün "*kahramanlık*" denen insan erdemi Rojava'da Kobanê direnişinde yaşanıyor. Her türlü ikiyüzlülüğe, alçaklığa, vahşete, katliama karşı, insan kafasıyla top oynayacak kadar vahşileşmiş, alçalmış bir saldırganlığa karşı Kobanê halkı insanlık ve özgürlük savunusunda, ülke ve gelecek savunusunda büyük kahramanlıklar yaratıyor. İnsanlığa ibret olacak duruşlar, tutumlar gösteriyor. İnsanın olumlu yanlarını en üst düzeyde açığa çıkartıyor.

Böyle bir vahşi saldırganlık nereden geliyor? Kimler tarafından geliştiriliyor? Yürütenlerin amacı nedir? Kısaca Kobanê'de ne yapılmak isteniyor? Böyle bir direniş neyle, nasıl yürütülüyor? Kobanê'de insanlık katliamına karşı insanlığın varlık ve özgürlük duruşu sergileniyor. Sadece Kürtlerin değil, Ortadoğu halklarının değil özgür insanlığın kalbi Kobanê'de atıyor. Günümüzde insanca olan her şeyi içeriyor, temsil ediyor. Dört parça Kürdistan'da, yurtdışında Kürt halkı büyük bir seferberlik halinde Kobanê'deki Kürt toplum yaşamının özgürce olmasını sağlamak için büyük bir destek sunuyor. Rojava Devrimi, Kobanê direnişi özgür Kürt ruhunun, bilincinin, örgütlülüğünün, bu temelde demokratik Kürt toplumsallığının, ulusallığının gelişmesine öncülük ediyor. Yeniden ruh kazandırıyor. Özgürlük ruhu, direniş ruhu, paylaşım ruhu, dayanışma ruhu kazandırıyor. Kendi geleceğini kendi direnişiyle yaratma bilinci kazandırıyor. Ulus olmanın, demokratik toplum olmanın özelliklerini ortaya çıkarıyor. Bu ruhla, bilinçle, pratikle sadece Kürtler değil Ortadoğu'nun demokratik, özgürlükçü güçleri de yakından ilgilidir. Saldırganlığı kınıyorlar, halk direnişini heyecanla destekliyor, selamlıyorlar. Özgür insanlık dünyanın dört bir yanında bu büyük devrimci direnişe gücü oranında destek veriyor.

Kürtlerin, Ortadoğu halklarının ve özgür insanlığın kalbi Kobanê'de atıyor.

Bugün Kobanê direnişinde fiili temsiliyetini bulan Rojava Özgürlük Devrimi, insanlığa yeni bir yön çizmede, özgür ve demokratik yaşamı yürütmede öncülük görevi yerine getiriyor. Yeni bir umut, yeni bir ışık, özgür ve demokratik gelecek için! Dolayısıyla Ortadoğu'da kördüğüm olmuş iktidarcı ve devletçi uygarlığın yarattığı sorunların çözümünde, yaşanan kriz ve kaosun aşılmasında da Rojava Özgürlük Devrimi çıkış yolunu gösteren en temel güç oluyor. Böylece Apocu çizginin teori ve taktiğinin günümüz insanlığı için ne kadar aydınlatıcı, özgürleştirici olduğu açığa çıkıyor. Bu temelde Önder Apo'nun düşüncesini, savunmalarında yeni geliştirdiği **Demokratik Modernite** çizgisini daha yakından inceleme, anlama durumu gelişiyor. Böyle bir çizginin çözümleyici pratiği olan Rojava Devrimi'ne ilgi daha çok artıyor. Hemen herkes bu devrimin çözümleyici, çare olucu, devlet ve iktidar sisteminin yarattığı toplumsal sorunların çözümünde temel bir alternatif olduğu konusunda birleşmiş bulunuyor. Buradan ders çıkarma, bunu örnek alma yönünde gelişmeler yaşanıyor.

Küresel kapitalizm IŞİD'e 'yürü ya kulum' dedi

Bütün bu yeni durumlar ve önemli gelişmeler, Önder Apo'nun 42 yıldır büyük bir çabayla, düşünce ve eylemle yaratmaya çalıştığı siyasal ve toplumsal devrimin Rojava'da, Kürdistan'ın küçük bir parçasında ete kemiğe bürünmesi, hayata geçmesi oluyor. PKK'nin, 15 Ağustos'u esas alırsak 30 yıllık, zindan direnişini esas alırsak 32 yıllık, Hilvan-Siverek'i esas alırsak 36 yıllık destansı direnişinin pratikleşmesi 19 Temmuz 2012 Rojava Özgürlük Devrimi ile somutlaşmış bulunuyor. Şimdiye kadar teori ve eylem olarak var olanın şimdi toplum yaşamına dönüşmesi oluyor. Bu bakımdan da bölgedeki gelişmelerde belirleyici etkisi bulunuyor. Hem halkları bilinçlendirme, özgürlük ve demokratik mücadelesine çekme bakımından, hem de Ortadoğu'da yaşanan çelişki, çatışmaların ortaya çıkmasında belirleyici rolü var. Irak'taki son IŞİD saldırılarını da bu temelde ele almak gerekmektedir. Kuşkusuz sadece bununla izah edemeyiz, ancak Haziran 2014'te IŞİD'in Irak'ta hamle yapmasında Rojava'da gelişen özgürlük devriminin çözümleyiciliği ve saldırılar karşısında gösterdiği direnişin önemli bir rolü olmuştur. Hem zeminin oluşmasında hem de böyle bir hamle yapacak gücü bulmasında Rojava Devrimi rol oynadı. Rojava Devrimi'ne karşıtlık bu koşulları oluşturdu. Rojava Devrimi'nin gücü, birçok gücün IŞİD'e destek vermesini sağladı. Deyim yerindeyse küresel kapitalizm, "*yürü ya kulum*" dedi, IŞİD de yürüdü. Yoksa iki günde Irak'ın ortasını ele geçirmek öyle kolay mıydı? Musul saldırısıyla IŞİD'in başlattığı hamlenin kendi gücüyle gerçekleşmesi mümkün değildi. Arkasında kapitalist modernist sistemin dolaylı ya da dolaysız desteği bulunmasaydı bunların gerçekleşmesi mümkün değildi.

Peki bunlar nasıl oldu? Ne oldu ki, dünyada birbiriyle bu kadar çatışan iki güç bir araya geldi? ABD-İsrail ile El Kaide kol kola oldu? Nasıl oldu ki, iki

''IŞİD'i Irak'ın Sünni Arap bölgesine saldırttılar. Oradan alınan sonuçlara göre yeniden Rojava Devrimi'ni tasfiye planını gündeme koydular. Bu plan AKP-KDP planıdır. ABD'nin de bir süreliğine destek verdiğini görüyoruz. Ancak çok uzun süreli destek vereceğini düşünmemek lazım. Bu planın da hedefi şu: Kobanê'yi düşürecekler, Kobanê kırılırsa Efrîn etkisiz hale gelmiş olacaktır. Bunun sonucu Cezîre yalnız kalacak KDP'ye teslim edilecek.''

günde Musul'dan Tikrit'e kadar Irak'ın Sünni-Arap bölgesinin hepsini IŞİD diye bir örgüt ele geçirdi? Bunun arkasında hangi güçler var, hangi amaçlar var? Bu durumun Rojava Özgürlük Devrimi ile bağı ne? Kürdistan'ın diğer parçalarında Apocu çizgide PKK'nin yürüttüğü özgürlük mücadelesinin gelişmesinin bunda payı ne? Bunları anlamamız gerekli. Rojava Devrimi'nin anlamına, derinliğine böyle varmış oluruz. Ortadoğu'da yaşanan 3. Dünya Savaşına nasıl bir demokratik barış alternatifi olduğunu, beş bin yıllık devletçi-iktidarcı sistemin krizinin yarattığı Ortadoğu kaosuna nasıl bir demokratik çözüm getirdiğini görebiliriz, anlayabiliriz. Rojava Devrimi'nin büyüklüğünü ancak bu biçimde görebiliriz.

Bu devrime saldıran El Kaidecilik denen küresel provokasyon gücünün de aslında nereden beslendiğini, ne anlama geldiğini daha doğru anlayabiliriz. Böyle doğru bir anlayış sahibi olmaya da ihtiyaç var. Çünkü saptırılıyor. Kimisi İslam adına hareket ettiğini söylüyor, kimisi geleneğin direndiğini söylüyor. İslamın belirli değerlerine seslenerek kullanmak istemesi, İslam adına hareket ettiği ve direndiği anlamına gelmiyor. Ortada böyle şeyler yok, bunların hepsi uydurma. Gerçekten de küresel bir provokasyon gücü var. Kapitalist modernite sisteminin egemen güçleri ihtiyaç duydukları saldırıları ve çatışma zeminini bunlarla sağlıyorlar. Küresel sermaye kendisinin yarattığı herkese rol biçiyor, görev veriyor, işlem yaptırıyor. ABD bir biçimde bunu yapıyor, İsrail başka biçimde, AB başka biçimde yapıyor. Ama bunların bağlı olduğu sistem aynısıdır. Hepsine ulus üstü sermaye denen küresel kapitalizm yön veriyor. Bu sisteme bağlı güçler, onun çıkarı doğrultusunda hareket ediyorlar. Dolayısıyla Kobanê direnişi ve onun gerçekleşmesine neden olan Rojava Özgürlük Devrimi bunun aydınlatılmasına neden oluyor. Rojava Devrimi'ne saldırı karşısında bu güçlerin tutumu bile bu gerçekliği ortaya koyuyor.

Böyle büyük bir devrimin ikinci yıl dönümünü yaşıyoruz. **Rojava Özgürlük Devrimi üçüncü yılına giriyor**. 19 Temmuz 2012'de Kobanê'den başlayan bir kıvılcımdı. Uygun koşulları iyi değerlendirdi, kısmen de konjonktürden yararlandı. Fakat esas olarak Rojava halkının gücüne dayandı, Kürdistan özgürlük mücadelesinin gücüne dayandı, Önder Apo'nun bizzat yürüttüğü çalışmaların ortaya çıkardığı sonuçlara dayandı. Böylece insanlık için yeni bir umut kaynağı olan özgürlük hamlesi ortaya çıktı. Rojava Devrimi dediğimiz budur ve bu, **Kürdistan devriminin kıvılcımıdır.** Kürdistan özgürlük devriminin 40 yıldır yaşanan pratiğinin Kürdistan'ın bu en küçük parçasında, bir ucunda pratikleşmesi, somutlaşmasıdır. Böylece önderlik çizgisinin, PKK çizgisinin de pratikte kazandığı zafer oluyor. PKK mücadelesinin nasıl bir pratiğe dönüştüğünü, bunun nasıl bir özgür yaşam ve halk direnişi gerçeği olduğunu iki yıllık direniş içinde Rojava Devrimi kanıtlamış bulunuyor.

19 Temmuz devrimiyle birlikte Rojava halkı daha özgür yaşama adım attığı andan itibaren de bölgesel, yerel, küresel gericiliğin saldırılarına maruz kalmıştır. Bu anlamda bir yandan Demokratik Modernite inşası, özgür demokratik toplum inşası gerçekleştirilmeye çalışılırken, diğer yandan bunu engellemeye çalışan saldırganlara karşı direniş yürütüyor. Son bir yılda IŞİD denen küresel provokasyon gücünün vahşi, ölçü tanımayan katliam ve saldırılarına karşı bir halk direnişi, gerilla direnişi, yediden yetmişe halkın seferber olduğu bir direniş olarak sürüyor.

19 Temmuz devriminin ikinci yılı IŞİD ağırlıklı saldırıya karşı büyük bedeller verilerek yürütülen kahramanca direnişle geçmiştir. Halk böyle bir direniş içerisinde bilinç aldı, örgütlendi. Örgütlü yaşamı inşa çalışmaları böyle bir direnişle iç içe geçti, yürütüldü. Devrim üçüncü yılına girerken bu saldırının Kobanê'de odaklandığını görüyoruz. Bu durumun devrime karşıtlıkla bağı var. IŞİD'in Irak saldırısına yol açan planlamayla, küresel kapitalizmin bölgeye yönelik müdahale planıyla bağı var. Öyle dar, basit değil; Kobanê çevresindeki çete güçlerinin canlarının sıkılmasıyla ortaya çıkan bir saldırı yaşanmıyor. Tersine belirttiğimiz düzeyde geniş bağları var.

Bir devlet krizi, uygarlık krizi ve sistem krizi yaşanıyor

Peki bu durumu nasıl anlamalıyız? Devrim de, devrime karşı gerçekleştirilen saldırılar da Ortadoğu ve Kürdistan tarihiyle bağlantılıdır. İnsanlık tarihiyle bağları var. Toplumsallaşmakla, Neolitik devrimle, tarım-köy devrimiyle, kadın devrimiyle bağlantılıdır. Böyle bir devrimi yaşayan toplum içerisinden ortaya çıkıyor bunlar. Kürdistan geneli ve Rojava'da böyle bir toplumsallığın yarattığı ahlaki-politik duruş, demokratik değerler, özgürlükçü yaşam ölçüleri var. Aslında direnen bunlardır. Diğer yandan Ortadoğu'da yaşanan **3. Dünya Savaşı**'nın ve bunun Kobanê'de yoğunlaşmış halinin de devletçi-iktidarcı sistemin mantığıyla, içeriğiyle, gelişimiyle bağı var. Devletçi ve iktidarcı sistem **Mezopotamya**'da doğup gelişen ve dünyaya yayılan bir sistemdir. Bugünkü çatışmalar böyle bir sistemin yarattığı zeminde yaşanıyor. Yine bu sistemin bugün yaşadığı krizden söz ediliyor. Bir devlet krizi, uygarlık krizi ve sistem krizi yaşanıyor. Ortadoğu'da yaşanan çatışmaların, yapılan askeri ve siyasi hamlelerin böyle bir krizden çıkma mücadelesiyle ilişkisi var. Daha somut olarak; 1. Dünya Savaşı ardından oluşturulan Ortadoğu statükosu ile bağı var. Bu statükoyu 1. Dünya Savaşı'nın galipleri olan İngiltere ve Fransa oluşturmuştu. Karşıt görünüp savaştıkları güç Almanya ve onunla müttefik olan Osmanlı İmparatorluğu'ydu. Almanya'yı yeniden yapılandırdılar, Osmanlı'yı da parçalayıp yeni bir Ortadoğu şekillendirdiler.

1. Dünya Savaşı sonuçlanırken karşı karşıya oldukları güç **Ekim Devrimi**ydi, Türkiye'de gelişen Kemalist hareketti. Onlarla da belli bir çatışma yaşadıktan sonra 1922-25 arasında uzlaştılar. Bugün yeni bir dünya savaşına yol açmış olan siyasi statüko böyle bir çatışma ve uzlaşma sonucunda ortaya çıktı. Bu statükonun iki boyutundan söz etmek gerekmektedir. Birincisi, Kürdistan üzerindeki kültürel soykırımı hedefleyen inkar ve imha sisteminin oluşturulması, ikincisi, Arap aleminin bölünerek ikinci sınıf toplum boyutuna düşürülmesidir. Her iki durumu da kapitalist modernitenin küresel hegemonya oluşturabilmek için Ortadoğu'da yarattığı statüko ortaya çıkardı. İki toplum da kendisine dayatılan bu statükoyu kabul etmedi. Kürtler bu durumu anladıktan itibaren, fırsat buldukları her yerde ve zamanda buna karşı direndiler. Kültürel soykırımı hedefleyen inkar ve imha sistemine karşı Kuzey'de direndiler, Doğu'da direndiler, Güney'de direndiler. Bu direnişler 20. yüzyılın ilk yarısında katliamlarla bastırıldı. İkinci yarısında da ABD, İsrail ve İran'ın desteğiyle yürütülen güneydeki direnişin **1975 Cezayir Anlaşması** ile yenilgiye uğramasından sonra yeni bir durum ortaya çıktı. PKK'nin doğuşu bu yeni durumu ifade ediyor ve temsil ediyor. Bugüne kadar da 40 yılı aşkın süredir kesintisiz olarak bu direniş sürüyor. Parça parça, bölge bölge gelişen, tepki olarak ortaya çıkan bu direnişler PKK ile birlikte bilinçli, örgütlü, ülke ve ulus bütünlüğüne sahip özgür ve demokratik yaşamı hedefleyen bir hareket haline gelmiş bulunuyor. Bu hareket Kuzey Kürdistan'da doğdu, Kürdistan'ın diğer parçalarına adım adım yayıldı.

Bu hareketin doğuşu Önderliksel bir doğuş olarak gerçekleşmiştir. İdeolojik grup aşaması ardından partileşme gerçekleşti. Bu temelde gelişen siyasal ve toplumsal mücadeleye karşı gerçekleştirilen 12 Eylül faşist askeri rejimine karşı zindanda, yurtdışında direndi. Bu direnişleri 15 Ağustos 1984 Gerilla Atılımı ile büyük bir özgürlük mücadelesine dönüştürdü. 1984'ten bugüne geçen 30 yıl boyunca da yaşanan bütün gelişmeleri bu direniş belirliyor. Her gelişme bu direnişin sonucu olarak, gerilla öncülüğünde Kürt halkının yaşadığı direnişin sonucu olarak ortaya çıkıyor. Bu gelişmelerin bir kısmını bu direniş doğrudan yaratıyor, bir kısmı da Özgürlük Hareketi'ne karşı küresel sistemin yürüttüğü mücadele içerisinde ortaya çıkıyor. Yani direnişin dolaylı etkisi olarak gerçekleşiyor. Güney Kürdistan'daki ayrı devlet ilan etme hazırlıkları da bu temelde ortaya çıkıyor. Dolayısıyla PKK direnişiyle 1. Dünya Savaşı'nın sonunda ortaya çıkartılan Ortadoğu statükosu Kürdistan'da Kürt halkı tarafından reddedilmiştir. Her ne kadar 20. yüzyıl ilk yarısındaki direnişler ezilerek bu siyasi statüko, yani Kürdistan'ın parçalanması gerçekleştirilmeye çalışılmışsa da, PKK'nin direnişiyle bu sınırlar fiilen işlemez kılınmıştır. Gerilla bu sınırların altında, üstünde, sağında, solunda kendini var ediyor. Böylece küresel kapitalizmin hegemonya kurabilmek amacıyla Ortadoğu'da yaratmaya çalıştığı siyasi statükonun dayanmaya çalıştığı Kürdistan'ı bölen sınırlar gerilla tarafından Ortadoğu'nun birliği, bütünlüğünü sağlama köprüleri haline getiriliyor.

Rojava Devrimi bu gelişmenin, mücadelenin bir öncü kıvılcımı oldu. ABD desteğinde IŞİD'in Irak saldırısı ve ardından gelen Kobanê saldırısı böyle bir gelişmeyle kesinlikle bağlantılıdır. Irak'ta olanlar da, Suriye'de olanlar da, Rojava'da olanlarla, PKK'nin yarattığı gelişmelerle bağlantılıdır. İkinci boyut, Arap toplumunun ikinci sınıf toplum haline düşürülmeyi hazmetmeme konusudur. Bu da bir gerçek; Araplar da tarihin eski toplumudurlar. Sümer devletçi uygarlığının yaratılmasında rol oynayan toplumdurlar. İslam devrimi gibi dünyanın dört bir yanında yayılma gücüne sahip, etkinliğini bin beş yüz yıldır sürdüren büyük devrim hareketini yaratmış bir toplumdur. Kendi içinden peygambersel öncülük çıkarmayı başarmış bir toplumdur. Bir kültürü, toplumsallığı var. Tarihin en kadim toplumlarından birisi olma özelliğini taşıyor. Böyle bir toplumun 1. Dünya Savaşı ardından 22 devlete bölünerek Türkiye ve İran'ın baskısı altında ikinci sınıf konuma düşürülmesi, bu toplum tarafından kabul edilmemiştir. Dolayısıyla böyle bir bölünmeyle kendine biçilen rolü de kabul etmemiştir. Her ne kadar "*devlet oldunuz, Osmanlı'dan, İran'dan kurtuluyorsunuz*" denilse de gerçeğin öyle olmadığını kısa sürede anlayan ve itiraz geliştiren bir toplum olmuştur. Arap milliyetçiliğinin 20. yüzyılda çok güçlü şekilde gelişmesi böyle biçilmiş bir statüye toplumun duyduğu tepki sonucu olmuştur. Milliyetçiliğin gelişmesi bir taraftan kapitalist sistemin askeri, siyasi yayılmasıyla bağlıyken, diğer yandan toplumun ikinci sınıf olmayı hazmetmeyen, kabul etmeyen psikolojisinin dışa vurumudur. Kurulan yeni Ortadoğu düzeni ve sınırları cetvelle çizilen ulus-devletler sorunlarına çare olmayınca, kısa sürede böyle bir statünün ve düzenin kendisini ikinci sınıf olmaktan kurtarmaya, özgür iradeli tarihine yakışan bir toplum haline getirmeye yetmediğini görünce hayal kırıklığına uğradı, değişik biçimlerde arayışlar gelişti.

El Kaideciliğin sahte bir İslam söylemiyle kendini bu kadar etkili kılması da buradan kaynaklanmaktadır. Aslında küresel kapitalizm Arap toplumundaki bu psikolojiyi iyi fark etti, gördü, anladı ve onu Ortadoğu'da **yeşil kuşak projesi** temelinde Sovyetler Birliğine karşı, onun güneyden kuşatılması temelinde kullanmaya çalıştı. Sovyetler Birliği'nin Güney Asya'ya, sıcak denizlere inmesini böyle bir politikayla önlemek istedi. El Kaidecilik denen akım aslında bu politikanın ürünü olarak doğdu. Suudi kaynaklıdır, Afganistan'da ortaya çıkmıştır ve başlangıcı Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a dönük yayılmasına karşı, onu yenilgiye uğratmak üzere ABD saldırıları içerisinde olmuştur. ABD siyasetleriyle doğrudan bağı vardır. Zaten büyük ölçüde Suudi'nin ve çevre Arap güçlerinin petrol dolarına dayanıyorlar. Böylece küresel sermayenin

''Eğer Kobanê direnişi zafere giderse, bu durum ABD politikalarında da zorunlu değişimi getirecektir. ABD'nin bu kadar çok KDP yanlısı olma, onun dışındaki güçleri tümden reddetme tutumu izlemesi kendi politikaları açısından da çok mümkün gözükmüyor. KDP'nin ve AKP'nin dolaylı ve dolaysız desteklediği IŞİD saldırıları kırılırsa ABD Rojava Devrimi'ni tanıma temelindeki siyasi seçeneği devreye sokacaktır.''

önemli bir gücü konumundadırlar. Rolleri provokasyon yapmaktır. Bunlarla Arap toplumu biraz etkilenmek ve gerektiğinde kullanılacak biçimde elde tutmak hedeflendi.

25 yıldır 3. Dünya Savaşı yaşanıyor

Sovyet sisteminin kuşatılması başarılıp giderek çöküşü sağlanınca ortaya Ortadoğu'da gerçekleşecek yeni statüko temelinde yeni dünya düzenini kurmayı hedefleyen 3. Dünya Savaşı geliştirildi. Dolayısıyla şu an yaşanan gelişmelerin 1990'ların başından itibaren, esas itibariyle Körfez Savaşı'yla başlayan ve 25 yıldır devam eden, herkesin de 3. Dünya Savaşı olarak tanımladığı savaşla bağı var. Sovyetler Birliği'nin hep "*biz barış gücüyüz*" iddiası olmuştu. 1. Dünya Savaşı'nın Ekim Devrimiyle sona erdirildiğini söylediler. 2. Dünya Savaşı'nda Hitler faşizmini de böyle bir anlayış ve ruhla yenilgiye uğrattılar. Onu yenilgiye uğratacak gücü, enerjiyi burada topladılar. Pratik bu Sovyet teorisini, söylemini doğruladı. Diğer birçok bakımdan Sovyet teorisi sosyalizmi doğrulanmazken ya da yetersiz kalırken, bunun sonucunda Sovyet sistemi çözülür, çökerken aslında barışın korunmasında Sovyet söylemleri gerçekçi çıktı. Sovyetler Birliği'nin çözülüşü ardından ABD **Yeni Dünya Düzeni Stratejisi** temelinde 20. yüzyılda kurulmuş düzeni ve şekillenmeyi tasfiye etmek ve küresel kapitalist hegemonyayı daha güçlendirmek üzere Körfez Savaşı'yla birlikte bir saldırı harekatı başlattı. 25 yıldır böyle bir savaş yaşanıyor.

Bu savaş ulus üstü sermayenin serbest ve güvenli dolaşması temelinde daha çok kazanmasını sağlatmak isteyen küresel kapitalist modernite güçleri ile sınırları, gümrük duvarlarını güçlendirmiş ulus-devlet statükosu arasındaki savaştır. 3. Dünya Savaşı başka amaçları olan bir savaş değildir. Aslında saldıran küresel kapitalizmdir. Bölgenin, Ortadoğu'nun statüsünde değişiklik yapmayı, sermayenin daha rahat ve daha fazla kar etmesini amaçlıyor. Bunun içinde mevcut sınırları katılaştıran ulus-devlet diktatörlükleri yerine sistemin ihtiyaçlarını karşılayacak rejim değişiklikleriyle **Büyük Ortadoğu Projesi** dediği yeni bir egemenlik statüsünü Ortadoğu'da kurmak istiyor. Bu temelde 25 yıldır ABD ve müttefiklerinin bölgeye dönük çok yönlü müdahaleleri ve saldırıları olmaktadır.

Bu savaş en çok toplumlara zarar verdi. Halklar da bu devletçi-iktidarcı uygarlık sisteminin krizinden doğan savaştan kurtulmak üzere demokratik devrimi teori ve pratikte geliştirmeye çalışıyorlar. PKK'deki gelişim, Önder Apo'nun evrensel bir önderlik haline gelmesi bu çatışmadan Demokratik Ortadoğu Devrimi'ni çıkartacak bir teorik çizgiye ulaşması bunu ifade ediyor. Benzer arayışlar diğer toplumlarda da var. Türkiye'de, İran'da, Arabistan'da aydınlar, düşünürler, sanatçılar, siyasetçiler arasında benzer bir arayış var. Herkes Ortadoğu'daki statüyü ve kendi durumunu beğenmeyerek bir arayış içine girmiştir. Bu arayışta en ileri teorik çözümlemeye ulaşan güç Önder Apo oldu. Çünkü sistem gericiliği, köleliği en çok Kürdistan'da derinleştirmişti. Dolayısıyla özgürlük ve kurtuluş en çok Kürdistan'da gerekliydi. Bu statüyü en çok reddeden Kürtler oldu. Nitekim 20. yüzyıl boyunca ağır bedeller ödeyerek en fazla direnen, cesaret ve fedakarlık gösterenler de Kürtler oldu. Dolayısıyla da alternatif çözümü Kürt Özgürlük Hareketi yarattı, onun Önderliği yarattı. Bu da anlaşılır bir durumdur.

3. Dünya Savaşı'nın gelişen pratik adımlarına bakmak lazım. Çünkü gelişen olaylar bu 25 yıldaki olaylarla sıkı sıkıya bağlantılıdır. Saddam'ın bahane olduğu Körfez Savaşı tıpkı El Kaide'ye karşı savaş nedeni olan 11 Eylül gibi bir provokasyondu. Saddam Hüseyin rejiminin de öyle bir karakteri vardı. Serüvenci bir Arap milliyetçiliğiydi Irak Baasçılığı. Belki de **Bismark**'ın Almanya'da yaptığına benzer biçimde zorla Arap bölünmüşlüğünü ortadan kaldırıp birlik yaratma hayali güdüyordu. Küresel sermaye güçleri, ABD bu ruh halinden, anlayışından yararlandı. Onu Kuveyt'e girmeye teşvik etti, ardından da buna karşı Saddam Hüseyin yönetiminin işgalinden Kuveyt'i kurtarmak üzere bir savaşı gündeme getirdi. Buna dayanarak Ortadoğu'nun stratejik alanlarına silahlı güç koydu. Ortadoğu'dan böyle bir savaşı yürütmek üzere yeni ittifak güçleri ortaya çıkardı. Saddam Hüseyin kuvvetlerine askeri saldırıyla ağır darbe vurup Kuveyt'ten çıkardı. Böylece 1991 Ocağından başlayan ve Mart ayına kadar süren Körfez Savaşı Irak'ı fiilen üçe böldü. Saddam Hüseyin'in siyasi, askeri, ekonomik gücünü ciddi biçimde darbeledi. 36. paralelin kuzeyini, 32. paralelin güneyini güvenlikli alan haline getirdi, Saddam Hüseyin'in kara ve hava güçlerinin saldırılarına kapattı. Böylece Saddam Hüseyin'i Irak'ın ortasında, Bağdat ve çevresindeki bir yönetim derekesine düşürdü.

Kürt gerillacılığı Filistin direnişi içinde boy verdi

Irak'ın kuzeyinde Kürt bölgesinin bir bölümünde yeni bir siyasi-askeri sistem, Kürt devletçiliği geliştirilirken, güneyde de Şiiler kendilerini yöneten bir sistemleşmeye gittiler. ABD Körfez Savaşıyla yarattığı siyasi duruma dayanarak Kürdistan ve Filistin devrimlerine müdahalede bulundu. 1992'den itibaren **Çevik Güç Operasyonu** temelinde PKK'ye karşı başlatılan saldırılar bunu ifade ediyor. Bu saldırı 92 Güney Savaşı ile başladı, uluslararası komploya kadar devam etti. Diğer yandan Körfez Savaşı'nda Saddam Hüseyin yönetimine destek veren neredeyse tek Arap gücü Yaser Arafat başkanlığındaki Filistin yönetimiydi. Oslo süreci ve Ortadoğu Barış Projesi adı altında Filistin devrimini de tasfiye etmeyi amaçlayan bir süreç geliştirdiler. Ortadoğu'yu yönlendiren **Filistin devrimini adım adım erittiler.** Filistin devrimi sadece Arap alemine değil, bütün Ortadoğu'ya yön veriyordu. Ulusal Kurtuluş Hareketleri içerisinde önemli bir yeri vardı. Biz de o devrim zemininde ilk eğitimlerimizi gördük ve Kürt gerillacılığı Filistin direnişi içinde boy verdi. Tuhaftır ki, şimdi Kobanê'de saldırı yoğunlaşırken Gazze'de de yoğunlaştı! Belki tesadüf olabilir ama bu kadarı da çok tesadüf görünmüyor.

Bundan 35 yıl önce Kürtler Filistin direnişi ortamına gidip destek alırken, bugün de Filistin ve Kürdistan üzerindeki çatışmalar eş zamanlı yürüyor. 3. Dünya Savaşı'nın birinci dönemi açısından durum böyledir.

Körfez Savaşı'nın sonuçları üzerinde yürüttüğü mücadele ile ABD bazı kazanımlar elde etti ama istediği sonuçlara ulaşamadı. Ne Kürdistan'da ne Filistin'de ulaşabildi. Buna dayanarak Balkanlarda, Kafkaslarda, Doğu Avrupa'da, Afrika'da ve Asya'da bir dizi siyasi ve askeri saldırı yürüttü. Aslında körfez Savaşı'ndan sonra Irak'ı parçalayıp Ortadoğu'da bir denetim kurdu. Bunun üzerine dünya genelinde 20. yüzyılda kendisine karşı Sovyetler Birliği ile ittifak içinde ortaya çıkan siyasi güçleri tasfiye etmeye, dengeleri tümden kendi kontrolüne alıp denetimi küresel düzeyde kurmaya çalıştı. Küresel düzeyde belli sonuçlar alsa da Ortadoğu'da istediği sonuca ulaşamadı. Büyük Ortadoğu Projesini içini dolduracak düzeyde bir siyasi güce ve etkinliğe kavuşamadı. Bir çözümsüzlük ve çıkmaz içindeyken **11 Eylül İkiz Kule saldırısı** oldu. Adeta yenilmekte olan ABD'nin imdadına yetişti. 11 Eylül 2001'de İkiz Kule saldırısıyla bir ikinci döneme başladı. ABD yönetimi İkiz Kule saldırılarını vesile ederek ikinci bir Ortadoğu saldırısını planladı ve gündeme getirdi. Önce Afganistan'a, ardından Irak'a saldırdı, askeri müdahalede bulundu. 2003 baharında Saddam Hüseyin yönetimini yıktı. Afganistan ve Irak savaşının sonuçlarına dayanarak bölgenin bütün güçlerine siyasi, askeri, ekonomik müdahalelere yöneldi. Suriye'ye, İran'a ve PKK'ye yöneldi. 2002-2004 tasfiyeciliği dediğimiz saldırı aslında ABD'nin böyle bir müdahalesinin parçası olarak ortaya çıktı. PKK'ye yansıması böyle oldu. Öncesinden zaten uluslararası komployu planlamış, 15 Şubat 99'da Önderlik esaret altına alınmıştı. Hem bu komploya dayanarak, hem de Afganistan ve Irak savaşlarının ortaya çıkardığı sonuçlar üzerinden Kürdistan Özgürlük Devrimi'ni parçalayıp tasfiye etmeyi hedefledi.

Afganistan ve Irak'ın işgali, ardından Türkiye ve Irak'ı ittifak haline getirerek Suriye ve İran'a müdahale arayışları bazı sonuçlar verse de ABD'nin Büyük Ortadoğu Projesi çerçevesinde yeni bir hegemonik sistem kurmasına yetmedi. Halkların özgürlük ve demokrasi arayışları da Ortadoğu'nun statükoculuğu da buna karşı direndi. Karmaşık ve çelişkili bir çatışma içerisinde ABD müdahaleleri hedeflediği başarıya ulaşmadı. Çıkmaz ve çaresizlik içine girdi. Böyle bir ortamda 2011 başında gelişen **Arap Baharı** denilen isyan hareketleri ortaya çıktı. Aslında bunlar Arap milliyetçiliğinden çözüm bulamayan, ABD müdahalelerinin de çözüm yerine Arap toplumunu daha çok aşağılayan yaklaşımına karşı Arap toplumunun kendisine dayatılan ikinci sınıf toplum olma durumunu tersine çevirme direnişleri olarak tarih sahnesine çıktılar. Örgütlü olanlar da vardı ama esas itibariyle daha çok bu toplumsal psikolojiye dayalı kitle direnişleri olarak gelişti.

İngiltere ve Fransa Ortadoğu'yu 25'e böldü, ABD 40-50'ye bölecek

Tunus'ta, Mısır'da, Libya'da iktidarlar devrildi. Yemen'de iktidar değişikliği ortaya çıktı. Suriye'ye sıçradı ve bir iç savaş hali ortaya çıktı. Şu anda **Suriye'de bir kilitlenme yaşanmaktadır.** ABD böyle bir hareketi kendi çözümsüzlüğü için çıkış alanı olarak değerlendirmek istedi. Bir umut gibi gördü. Suriye'de daha önce Körfez Savaşıyla, yine Afganistan ve Irak savaşlarıyla ulaşmak istediği sonuca ulaşmak istedi. Suriye'deki sistemi aşarak en azından Arap aleminde tam bir egemenlik kurmayı hesapladı. Arap toplumunun isyanını bu doğrultuda kendi çıkarı için değerlendirmek istedi. Çok kısa sürede ABD'nin bu çabaları da başarısızlıkla sonuçlandı. Yeni bir tıkanma ve çözümsüzlük yaşanmıştır. Tunus'ta kısmi bir istikrar ortaya çıksa da diğer alanlarda bir çıkmaz yaşanmaktadır. Mısır'da **Hüsnü Mübarek** yönetimi devrildi, ardından **İhvan-ı Müslim**'in yönetimi oluştu. Ne var ki İhvan-ı Müslim ABD'nin beklediği gibi uyumlu bir yönetim olmadı. Aksine ABD'nin bölge politikalarını zorlayan bir pozisyon ortaya çıktı. Bunun sonucu askeri darbe yaparak Mısır'ı elde tutmak zorunda kaldı. Mısır'ın yanında Libya da paramparçalılığı yaşamaktadır. ABD'nin müdahale edip sistem kurmak istediği Irak'ta Sünni toplumun yönetimden dışlanması başından beri bir siyasi krizi süreklileştiren etken haline gelmiştir.

Suriye'de çatışmayla bütün bunlara çözüm bulabilir miyim, arayışında olduysa da sonuç alamadı. Ne kadar güç-destek verdiyse de kendi istediği doğrultuda çatışmaları yönetemedi. Esad yönetimini değişikliğe uğratamadı. Sonunda **Cenevre Konferanslarıyla** Suriye'de çözüm bulmak istedi. Ancak **Cenevre-2**'yle birlikte bu arayışlar iflasla sonuçlandı. Bizzat konferansı toplayan kişi iflas ettiğini ilan etti ve görevden çekildi. Suriye'de ABD politikaları tam bir kördüğüm içinde çözümsüzlüğü yaşamaktadır. Bu, ABD'nin 90'dan itibaren Körfez Savaşı'yla başlayan saldırılarının başarısızlıkla sonuçlanması anlamına geliyordu. O zamana kadar mevcut bireysel diktatörlük ifade eden rejimleri değiştirerek rejim değişikliği temelinde ulus üstü sermayenin biraz daha rahat dolaşıp daha fazla kar sağlayacağı bir Ortadoğu sistemi yaratmayı hedefliyordu. Bu stratejisi başarısızlıkla sonuçlandı, hiçbir yerde yeni sistem

‘’Oslo süreci ve Ortadoğu Barış Projesi adı altında Filistin devrimini de tasfiye etmeyi amaçlayan bir süreç geliştirdiler. Ortadoğu’yu yönlendiren Filistin devrimini adım adım erittiler. Filistin devrimi sadece Arap alemine değil, bütün Ortadoğu’ya yön veriyordu. Ulusal kurtuluş hareketleri içerisinde önemli bir yeri vardı. Biz de o devrim zemininde ilk eğitimlerimizi gördük ve Kürt gerillacılığı Filistin direnişi içinde boy verdi. Tuhaftır ki, şimdi Kobanê’de saldırı yoğunlaşırken Gazze’de de yoğunlaştı!’’

kuramadı. Bu noktada bir değişiklik arayışı içine girdi. IŞİD saldırıları ABD’nin bu çözümsüzlüğü, çaresizliği ortamında yeni çare arayışı, yeni stratejiye yönelimini gösteriyor. IŞİD saldırılarıyla belli amaçlar hedeflenmesi tamamen küresel sermaye politikasının hayata geçirilmesiyle, ABD politikalarıyla bağlıdır. Rejimleri değiştirerek Ortadoğu’da hegemonya kurma stratejisi başarısız kalınca bu sefer mevcut devlet sistemlerini parçalayarak, sürekli kriz ve çatışma ortamında kendi etkinliğini sağlatacak sınır değişikliklerine yönelerek Ortadoğu’da hegemonya kurma stratejisine yöneldi.

IŞİD saldırıları ve Irak’ta ortaya çıkan durumu ABD-İsrail politikalarının uygulanması olarak görmek lazım. IŞİD eliyle yapıldı ama yaptıranlar bunlar. ABD’nin bunu yaptırmış olması bir strateji değişimini ifade ediyor. Değişen strateji de sınırların değiştirilmesi, Ortadoğu siyasi coğrafyasının yeniden çizilmesi anlamına geliyor. İngiltere ve Fransa Ortadoğu’yu 25’e böldü, küresel hegemonyayı buna dayandırdı. Herhalde ABD de 40-50’ye bölecek, daha çok parçalayıp zayıf düşürerek Ortadoğu’yu çelişki ve çatışma içerisinde yönetmeye çalışacak. Böylece hem parçalanmış, küçültülmüş güçler İsrail’in güvenliği için tehlike olamayacaklar, hem birbiriyle daha yoğun çelişki ve çatışma içinde oldukları için dış bir büyük güce bağlanmaya ihtiyaç duyacaklar. Bu yeni politikanın sonucu ABD’ye, küresel kapitalizme daha fazla bağlanacaklar.

Bu yöntemle Ortadoğu’nun devrimci demokrat potansiyeli ve yeni bir demokratik uygarlık geliştirme gücü yok edilecektir. Bu potansiyel tüketilerek Demokratik Ortadoğu Devriminin önüne geçilmiş olacaktır. Önder Apo’nun planladığı, öngördüğü, teorik olarak geliştirdiği Demokratik Ortadoğu Devrimi toplumların bölünüp parçalanması ve yaşayacakları iç çatışmalarla sabote edilmiş olacaktır. Demokratik devrimi yapacak potansiyel güçler eritilip yok edilecektir. Bu bir karşı devrimci hamle, karşı devrimci saldırıdır. IŞİD saldırılarının Ürdün-Amman’da planlandığı açığa çıkmıştır. IŞİD adıyla oluyor ama ardında 8-10 örgüt var. Bu planlamaya İsrail öncülük etmiş. Ardından ortaya çıkan sonuçları kabul ettiğini İsrail açıkladı.

Bu saldırıların arkasında Baas Rejiminin kalıntıları ve Tarık Haşimi’nin de yönetimde olduğu örgütlenmeler var. Bunlar IŞİD’le ortak hareket etmektedirler. **İsrail ve ABD IŞİD hamlesiyle Suriye’yi bölüp parçalamaktadır.** Artık ne Suriye’de ne de Irak’ta eskiye dönmek mümkündür. Irak ve Suriye parçalandı. ABD Irak’ın bütünlüğünden yanayız deyince, sanki bu saldırıların arkasında ABD yokmuş gibi algılanıyor, o görüşler doğru değil. ABD herhalde “*ben yaptım*” demeyecekti! İsrail öyle der, ABD başka bir şey söyler. Fiilen yapar, sözde tersini söyler. Bu da ABD stratejisinin, küresel kapitalizm stratejinin uygulanması oluyor. Sonucu ortaya çıkınca da “*ne yapalım, bölünmüş*” diyerek sonucu kabul ettirmeye çalışacak. Çünkü “*ben böldüm*” dese herkes ABD karşısında bir ittifak oluşturmaya yönelir.

ABD parçalayacak, körükleyecek, çatıştıracak

ABD Ortadoğu’da yürüttüğü 3. Dünya Savaşı’nda stratejik değişim yapıyor. Bunu sadece Suriye ve Irak’la sınırlandırması düşünülmemeli. Türkiye ve İran böyle kaldıkça Suriye ve Irak’ta yeni bir sistem oluşturması mümkün değildir. Türkiye ve İran’ın müdahaleleriyle Suriye ve Irak’taki çıkmazı ABD’ye yaşattılar, başarısız kıldılar. Bölgenin hegemonik güçleri bunlar. Bunlar değişmeden sadece Suriye ve Irak’la Ortadoğu’da yeni bir sistem kurmak mümkün değil. Dolayısıyla bu bir bölgesel plandır. ABD ve müttefikleri bölgeyi daha fazla parçalamaya karar vermiş oluyorlar. Çelişkileri daha çok körükleyecekler, daha çok çatışma içine sokacaklar. Böylece Demokratik Ortadoğu Devriminin zeminini kurutmaya çalışacaklar. Ortadoğu’da alternatif bir demokratik uygarlığın doğuşunu, gelişimini önleyecekler. Ortadoğu’da Demokratik Modernite devriminin gerçekleşmesini engellemiş olacaklar. ABD politikalarını böyle anlamak gereklidir.

IŞİD’i saldırıya geçirdiler, Suriye ve Irak’ı böldüler, ardından IŞİD’i kontrol altına almaya çalışacaklar. Çünkü kendini İslam aleminin sahibi gören, böyle olduğunu iddia eden IŞİD tehlikeli hale gelebilir. Nitekim “*Bütün İslam toprakları benimdir*” diyor. Sünni mezhebe dayanıyor, Şiiliği, diğer dinleri ve inançları katletmeyi hedefliyor. Böyle olunca başta Güney ve Batı Kürdistan olmak üzere, İslam aleminin tümüne yayılmayı hedefliyor. IŞİD’in liderini halife ilan ederek yeni bir Hilafet rejimi geliştirmeye çalışıyorlar. Eğer böyle olursa İsrail ve küresel hegemonya için Irak ve Suriye’den daha tehlikeli hale gelirler. Öyle ki, çevre ile hep çatışma içine giren, gerginlik yaratan bir güç olmalı ama çok büyük, İsrail’i tehdit edecek, bölgede egemenlik kuracak bir güç de olmamalıdır. ABD’nin çıkarına olan budur. Bunu yaratmak için birinci aşamada IŞİD’le Irak ve Suriye’yi böldü, ikinci aşamada ise IŞİD’i kontrol altına almak isteyecek. Hemen böyle bir arayışa girdiler. Aslında öncesinden bunun olup olmayacağını incelediler, olacağına kanaat getirdikten sonra böyle bir ilk hamleyi yaptılar. Şimdi ikinci aşamaya geçtiler. Bunun için herhalde Esad yönetimi ile uzlaşacaklar; Şam’da, Latkiye’de bir Alevi devleti olmasını öngörecekler. Suriye’de Sünni kesimlerin (İslami Cephe’nin, ÖSO’nun, İhvan-ı Müslimcilerin) belli bir etkisi var. Bunları da belli alanlarda güç yapacaklar. Belki de bunları, hegemonik sistemin etkinliğini en az sorunla sürdürdüğü Ürdün’le birleştirecekler. Bağdat ve güneyinde bir Şii bölgesi ve devleti ortaya çıkarılacak. Doğuda zaten İran var. Böylece doğudan, güneyden ve batıdan IŞİD kuşatılmış olacak.

Rojava Devrimi’ni tasfiye planı KDP-AKP planıdır

Geriye kuzey kalıyor; kuzeyden IŞİD nasıl kontrol altına alınır? Kuzey’de de Kürtler eliyle kontrol sağlanmak isteniyor. Güney Kürdistan’da devlet ilan etmek böyle bir planın parçası olarak gündeme geliyor. Yoksa ne Barzani’nin ne Talabani’nin hazırlığından dolayı değil. Tamamen ABD planları bunu gerektiriyor. Bu doğrultuda Güney Kürdistan’da bir devlet ilanına gidilmeye çalışılıyor. Böyle bir ilan durumu bu temelde gündeme geliyor. İşte bu noktada henüz daha bu proje pratikleştirilmeden genel plan içerisinde KDP-AKP ittifakına rol veriliyor. Kuzeyden IŞİD Kürtlerle kontrol edilecekse, kuşatılacaksa, bunu kuşatacak Kürtlerin KDP öncülüğünde birliğinin yaratılması hedefleniyor. KDP’nin AKP ile birlikte böyle bir stratejisi var. Öyle anlaşılıyor ki, kısa vadede ABD’yi de böyle bir plana ikna etmiş görünüyorlar.

IŞİD’i kontrol altına almak için Rojava’nın bazı bölgelerinin içine alındığı Güney Kürdistan’a dayalı bir Kürt devleti ilan etmek öngörülüyor. Bunun için Rojava Devrimi tasfiye edilecek ve Rojava’nın çoğu terkedilecek. Kobanê saldırısı buradan ortaya çıktı. Aslında bu, üç ay önceki bir plandı. 30 Mart yerel seçimleri öncesinde bir deneme yaptılar. O zaman bu saldırı planı direnişle boşa çıkarılınca bu amaçları ertelenmiş oldu. Önce Rojava’yı tasfiye edip sonra Irak’a IŞİD’i saldırtacaklardı. İlk plan öyleydi. Kobanê direnişi bu planı kırınca yenilediler, planı değiştirdiler. IŞİD’i Irak’ın Sünni Arap bölgesine saldırttılar. Oradan alınan sonuçlara göre şimdi yeniden Rojava Devrimi’ni tasfiye planını gündeme koymuşlardır. Bu plan AKP-KDP planıdır, ABD’nin de bir süreliğine destek verdiğini görüyoruz. Ancak çok uzun süreli destek vereceğini düşünmemek lazım. Bu planın da hedefi şu: Kobanê’yi düşürecekler, Kobanê kırılırsa Efrîn etkisiz hale gelmiş olacaktır. Bunun sonucu Cezîre yalnız kalacak KDP’ye teslim edilecek.

Kobanê, Rojava Devrimi’nin ilk kıvılcımlandığı, başladığı, Önder Apo’nun 1979’da Türkiye dışına çıktığı yer. Bir de orta halka oluyor. Orta halka koparıldı mı, Cezire ile Efrin arasında bağ kalmıyor. Böylece IŞİD Cezire’ye saldıracak, Cezire yönetimini ağır darbeleyecek, KDP kurtarıcı olarak devreye girecek. Qamişlo, Cezîre ve petrol bölgesi Rimelan Başur’a bağlanacak. Böylece bir devlet ilan edecekler. **Kürt petrol emirliği** böyle oluşacak. KDP ve AKP planı, Kobanê’ye dönük gelişen saldırı bu temelde gerçekleşmektedir. Bunu başarırlarsa Suriye’nin ve Irak’ın Kürt bölgelerinden oluşmuş bir devletle de IŞİD’i kuzeyden kuşatmaya alacaklar.

Bu iki aşama başarıldı mı, üçüncü aşama gelecektir. Bu sefer bu bölmeparçalama politikasının İran ve Türkiye’ye dönük bölümleri gündeme getirilecektir. Eğer ABD Ortadoğu’da sınırları değiştirme stratejisini esas alırsa bunda Türkiye ve İran’ın durumu da önem kazanacaktır. Böyle bir stratejinin uygulanmasında Kürtlerin pozisyonu, stratejik konumu çok çok önemlidir. Kürtlere bunu yaptıramazsa kimseyle yapamaz. O nedenle ilan edilmiş bir Kürt devletine dayanarak İran’ı ve Türkiye’yi bölmeye çalışacaklar. **Güneyde Kürt devleti oluşturanlar, Kürdistan’ın daha büyük parçaları olan Doğu ve Kuzey Kürdistan’da Kürt inkarı ve imhası politikasını yürütemeyeceklerdir.** Böyle bir ortamda Kuzey ve Doğu’nun inkar ve imhayı kabul etmesi ve statüsüz yaşaması söz konusu olamayacaktır. Dolayısıyla üçüncü aşamada çatışma İran ve Türkiye sahasına kayacaktır.

Böyle bir plana, IŞİD’le bölgeye yapılan müdahaleye ve Kobanê saldırısına İran ve Türkiye’nin nasıl tutum takınacağı önem kazanmış bulunmaktadır. IŞİD’in Irak’ta saldırısı ve ortaya çıkan durum İran’ın bölgedeki konumunu zayıflatmaktadır. İran, Irak, Suriye, hatta Lübnan’ın da içinde yer aldığı **Şii kemeri** İran için çok önemliydi. Bu nedenle IŞİD’in saldırılarına çok sert tepki göstermesi bekleniyordu. Beklendiği kadar tepki gelmedi. Bağdat’ı savunmak dışında Maliki yönetimine destekte bulunmadı ve ABD’ye uzlaşma çağrısı yaptı. Demek ki, **İran da Irak’ın parçalanmasından çok rahatsız değil.** Belki de bunu kendisinin yararına görüyor. Parçalanmış Irak güçten düşmüş Irak oluyor. Şimdiye kadar batı sınırında güçlü bir Irak, İran için savaş gerekçesi olmuştu. Irak parçalanmış olursa böyle bir tehditten kurtulmuş olacak. Bunun için İran bu bölünmeden yana rahatsız görünmüyor. Şiileri zaten kendine bağlayacaktır. Sünni yönetimi İran’dan uzaklaştırmış olacaktır. Güney Kürdistan’ı, KDP ile YNK’yi denetim altına almış. Bunların etkin olduğu bir devleti hem IŞİD’e karşı, hem PKK ve PJAK’a karşı kullanabileceğini umut ediyor. O nedenle Güneylilerin ‘kuracağız’ dediği devletten fazla bir korkusu yok.

Diğer yandan Şiiler arası çatışma ve çelişki de var: **Necef ve Kum Şiiliği** Şii mezhebinde bir öncülük çatışması yaşıyor. Necef tarihsel ve ideolojik bakımdan daha kuvvetli ve topluma daha yakın. Eğer bu güç Irak’ın tümünü içeren bir siyasi-askeri güç haline gelirse Şiilik Irak’ta daha güçlü olur, İran ikinci plana düşer. Ama böyle bir parçalanma Irak Şiiliğinin askeri ve siyasi gücünü zayıflatır ve böylece İran’ın Şii mezhebindeki liderliği güçlenmiş olur. Bu noktada İran’ın mevcut durumdan çok rahatsız olmadığı anlaşılıyor. Kaygısı ve onun için önemli olan Güney Kürdistan’daki durumdur. Güney Kürdistanlı örgütleri iyi tanıdığı, onlarla gizli anlaşmaları olduğu için onlara dayanarak **PJAK**’ı etkisiz kılmayı umut ediyor. Böylece Doğu Kürdistan’da olası bir mücadele gelişimini engelleyebileceğini düşünüyor. 1980’li yıllarda Doğu Kürdistan’da gelişen ayaklanma ve direnişi KDP yoluyla bastırması hala hafızalardaki tazeliğini korumaktadır.

Türkiye’nin planı ne?

Türkiye’nin durumu da ilginçtir. Bu gelişmelerin yaratılmasında Türkiye çok fazla pay sahibi oldu. Suriye’ye savaş açtı, kendine göre bir siyaset izlemek istedi. Maliki yönetimiyle hep çatışmalı oldu. Bugün Irak’ta yaşananlarda önayakların başında gelmektedir. Güney Kürdistan yönetimiyle en sıkı ekonomik, siyasi ilişkiler içine girdi. **Güney Kürdistan’ı bir yeni sömürge gibi kullandı** ve devletin altyapısı olacak kurumların oluşmasında rol aldı. Siyasi olarak da o düzeyde destek verdi, şimdi de destek veriyor. Dikkat edilirse IŞİD saldırısından sonra açıklama yapan güçlerden birisi de Türkiye yönetimi oldu. AKP sözcülerinin “*Kürdistan bizim kardeşimizdir*” sözleri dikkat çekiciydi. Böyle daha iyi oldu, işlerimizi daha iyi yürütürüz, demektedirler. Zaten AKP siyasi olarak Güney Kürdistan’la ilişkiler üzerine kuruludur. AKP politikasının dayanağı olan Güney Kürdistan yönetimiyle daha sıkı ekonomik iş birliği de gelişir. Petrol ticaretini daha fazla geliştiriyorlar. Türkiye’nin böyle bir politika yürütmesinde Güney Kürdistan’la yürütülen ekonomik ve mali ilişkilerin dürtüsü de var. İkincisi, KDP güçlenirse ona dayalı olarak PKK’yi tasfiye etmeyi hedefliyorlar. Zaten ‘’teröre karşı ortak mücadele’’ dedikleri budur. Hem Rojava’da devrime ortak saldırı yürütüyorlar, hem de Kuzey’de birlikte Türkiye KDP’sini örgütlüyorlar. Örgütledikleri bu parti cumhurbaşkanlığı seçiminde Tayyip Erdoğan’ı destekliyor. Sözde PKK Kürtlüğüne alternatif Kürtlük AKP Kürtlüğü oluyor, Tayyip Erdoğan Kürtlüğü! İşi bu noktaya kadar götürdüler. Bu biçimde PKK’nin gerileyeceği, Kürdistan Özgürlük Devrimi’nin tasfiye edileceği hesabını yapıyorlar.

Türkiye’deki yönetim yaklaşımı budur. Kuşkusuz bu yaklaşım Milli Güvenlik Kuruluna ve devlete aittir. MHP ve CHP’nin bir kesimi buna karşıdır. Bu durumun Türkiye’yi böleceği endişesini taşıyorlar. ABD’nin arkasında olduğunu söylüyorlar. ABD’yi biraz daha iyi tanıdıkları için bundan endişe duyuyorlar. Endişeleri daha çok milliyetçi karakterdedir. Esas olarak bazı demokratik çevreler bu konuda daha duyarlılar ve doğru bir düşünce ve tutuma doğru ilerliyorlar. “*Bu durumda Türkiye’nin tutumu ne olmalı*” diye değerlendiriyorlar. Irak’ı bölerek, Kürdistan devleti ilan ettirilerek belli ki bazı maddi çıkarlar sağlanabilir. Ama bunun Türkiye’ye yansıması ne olacak? Bu konuda iki şey öngörülüyor; birincisi, **Türkiye bölünebilir**, ikincisi, **faşist diktatörlük daha da katmerli hale gelir**. ABD politikaları uygulanırsa Türkiye’nin gideceği nokta kesinlikle burasıdır. Buna karşı demokratik çevreler daha yüksek sesle muhalefet ediyorlar. Önder Apo’nun geliştirdiği **Demokratik Siyasi Çözüm Projesi**’ne ilgi, eğilim daha fazla gelişiyor. Yine demokratikleşme ve Kürt sorununu çözme hedefiyle ortaya çıkan **Halkların Demokratik Partisi**’nin etkili bir demokratik siyasi hareket haline gelmesinin zemini de güçleniyor. Böyle bir yön de var.

Türkiye demokratik çevrelerinde ve toplumunda gelişen Kürt Halk Önderi’nin projesiyle Kürt sorununun çözümü ve Türkiye’nin demokratikleşmesi eğilimini sınırlandırmak, böyle bir gelişmenin HDP’yi güçlendirmesini önlemek için AKP’nin bu son yasayı çıkardığı anlaşılıyor. “*Biz de yeni bir adım atıyoruz, çözümden yanayız*” demeye getiriyorlar. Böyle bir yola girerler mi, bunu gelişmeler gösterecek. Önder Apo da gelişmelerin hangi yöne evrileceğini bu yasadan sonra atılacak adımlara bağlı olduğunu vurguladı. Eğer heyetler oluşur, müzakere takvimi ortaya çıkartılırsa mevcut yasa muğlak olmaktan çıkıp, söz olmaktan çıkıp fiiliyata dönüşebilir. Önder Apo bunu şart koştu. Hem de seçimden önce yasanın anlam ifade edebilmesi için bu adımların atılması gerektiğini belirtti. AKP yasayı çıkardı, böyle bir hava yarattı. Cumhurbaşkanı seçimi için biraz daha Kürt oyu almak istiyor. Diğer yandan ise Irak’taki gelişmelerin Türkiye’de de-

''İngiltere ve Fransa Ortadoğu'yu 25'e böldü, küresel hegemonyayı buna dayandırdı. Herhalde ABD de 40-50'ye bölecek, daha çok parçalayıp zayıf düşürerek Ortadoğu'yu çelişki ve çatışma içerisinde yönetmeye çalışacak. Böylece hem parçalanmış, küçültülmüş güçler İsrail'in güvenliği için tehlike olamayacaklar, hem birbiriyle daha yoğun çelişki ve çatışma içinde oldukları için dış bir büyük güce bağlanmaya ihtiyaç duyacaklar. Bu yeni politikanın sonucu ABD'ye, küresel kapitalizme daha fazla bağlanacaklar.''

mokratik güçlerde yarattığı Kürt sorununun çözümü doğrultusundaki eğilimin önünü almak, bu yönlü demokrasi eğilimini de kendine kanalize etmek istiyor. **'Terörü Sona Erdirme Toplumsal Bütünlüğü Sağlama'** isimli yasanın işlevi ve mevcut hali bu düzeydedir. Bunun ötesine geçebilmesi gerçekten de Irak'taki, Ortadoğu'daki gelişmeleri karşılayan bir çözümün yaratılarak yeni bir Türkiye vizyonunun ortaya çıkarılması Önder Apo'nun istemlerinin yerine gelmesine bağlıdır. Eğer heyet oluşturur, müzakere takvimi belirlenir ve bu konuda adımlar atılırsa o zaman bu yasa önemli bir adım haline gelir. Türkiye'deki yönetim tarzında önemli bir değişimi ifade edebilir.

Türkiye'de geçmişte ciddi ve önemli bir değişiklik **2 Ağustos 2002**'de idamı kaldıran ve müebbet hapse çeviren **Bülent Ecevit** hükümetinin çıkardığı yasa olmuştu. Bu, Türkiye tarihindeki en demokratik adımdı. Bunu da özgürlük hareketimizin mücadelesi ve Önder Apo'nun öncülüğü sağlatmıştı. Buna Önder Apo '*Gül Devrimi*' dedi. İstanbul merkezli devlet yönetiminde önemli bir değişimi ifade etti. O zamana kadarki devletin yönetim felsefesinin özü, 12 Eylül cuntasının şefi Kenan Evren'in sözlerinde dile gelen "*asmayalım da besleyelim mi?*" anlayışında olduğu gibi idama, öldürmeye, katliama dayalı bir yönetim gerçeğini ifade ediyordu. Bu yönetim anlayışında kırılma ve değişim 2 Ağustos 2002'de idamın yasalardan çıkartılması adımı oldu. Şimdi eğer mevcut yasaya dayalı olarak müzakereler başlatılırsa, Önder Apo'nun şart koştuğu yerine getirilirse işte o zaman bu yasa da Türkiye tarihi açısından ikinci önemli ve ciddi bir adım haline gelecektir. Sadece asmayıp da beslemeyle yetinmeyecek, muhalefetiyle konuşup tartışarak bir demokratik uzlaşma yaratılarak sorunları çözme ortamı ortaya çıkarılacaktır. Bu da yeni bir devlet yönetim tarzı olacaktır. Böyle bir yönetim tarzı da tabii ki Türkiye'nin demokratikleşmesi, devletin demokrasiye duyarlı hale gelmesini ifade edecektir. Bu, Kürt meselesinin çözümünü başlatır; diğer sorunların çözümünü geliştirir, Türkiye'yi de demokratikleştirir. İşte o zaman ABD'nin Irak ve Suriye'yi bölerek bir Kürt devleti kurdurtması temelinde geliştirmek istediği Türkiye ve İran'ın bölünmesine dayalı proje yerine, Türkiye demokratikleşerek ve Kürt sorununun demokratik yöntemle çözerek Ortadoğu'yu demokratikleştirecek ve halkların kardeşlik içinde birliğini sağlayacak yeni bir siyasi alternatif sunulmuş olur.

Bunun büyük bir devrim değeri var, demokratik değeri var. Önder Apo sabırla çatışmaya girmeden demokratik siyaset yöntemini kullanarak kendi teorisinin uygulanmasını, ABD'nin Demokratik Ortadoğu Devrimini engelleme çalışmasına karşı bir proje olarak geliştiriyor. Türkiye'de attıracağı demokratikleşme adımlarını Kürdistan ve Ortadoğu'ya yayarak ABD stratejisini boşa çıkartmayı hedefliyor. Kürdistan Özgürlük Devrimini ve Demokratik Ortadoğu Devrimini geliştirecek adımları böylece ortaya çıkarma çabası harcıyor. Bu çabalar Türkiye'de gerçekten karşılık bulacak mı, yoksa sadece oy almak ve Ortadoğu'daki gelişmelerde ABD, AKP, KDP ve İsrail'in içinde olduğu farklı bir Ortadoğu politikasında yer almak için bir zaman kazanma fırsatı olarak mı kullanılacak, bunu da yakında göreceğiz.

Ya daha ağır faşizm ya da demokratikleşme

Mevcut durumda Irak'ı bölmeye, Güney'i devletleştirmeye en çok çalışan Türkiye eğer demokratik siyaset izlemez, Türkiye'yi demokratikleştirme temelinde Kürt sorununu çözmezse bu, Türkiye için baltayı ayağına vurmak gibi bir durum olacak. Bunun sonucu Türkiye daha fazla emperyalist saldırıya maruz bırakılacak, bölünmeye ve parçalanmaya gidecektir. Dolayısıyla Önder Apo'nun ortaya koyduğu çözüm projesi dışında hiç bir yol Türkiye'yi kurtaramaz. Bu bakımdan Türkiye şöyle bir noktaya geldi; ya daha ağır faşizm ya da demokratikleşme ve Kürt sorunun çözümü temelinde Ortadoğu'da yeni bir öncülük rolüyle Türkiye'den başlayarak Ortadoğu'yu demokratikleştirme sürecinin geliştirilmesi. İkisinin ortası artık kalmadı. Türkiye şimdiye kadar jeopolitik konumunu, siyasi ve diplomatik imkanlarını kullanarak, daha doğrusu tüketerek hep ortada yürümeye çalıştı. Ama bundan sonra ortada yürümesi zordur. AKP söz konusu adımları atar, önünü açarsa belki ömrünü biraz uzatır. Eğer öyle yapmazsa belki ömrünü uzatır ama kendisinin akıbeti de **Turgut Özal** ve **Süleyman Demirel**'den pek farklı olmaz. AKP'nin gitmesi, aslında yapılamayan demokratikleşme rolünün yeni güçler tarafından yapılmasının önünün açılması anlamına gelir. HDP gibi yeni demokratik güçlerin gelişmesi ve güçlenmesi ortaya çıkar, Türkiye'nin sorunlarını demokratik yöntemle çözecek bir konuma kavuşurlar. Türkiye'nin demokratikleşmesi ve Kürt sorununun çözümü böyle gelişir. AKP'nin çözümsüz politikaları Türkiye açısından böyle bir gelişmenin yaşanabileceğini şimdiden ortaya koymaktadır.

Rojava Devrimi turnusol kağıdı gibidir

Şu anda yaşanan gelişmeler karşısında Kürtlerin tutumu ne olmalı, hangi etkenlerden oluşmalıdır? Mevcut gelişmeler tarihsel olarak da, güncel olarak da Kürdistan'daki siyasal durumla bağlantılı yaşanmaktadır. Güncel olarak da bu durum Kürtler açısından hem önemli fırsatlar, imkanlar sunuyor, hem de ciddi tehlikelerle karşı karşıya bırakıyor. Bu iki etkenden hangisinin öne çıkacağı Kürtlerin göstereceği tutuma bağlı olacaktır. Eğer özgürlükçü tutum etkili olur ve Kürt toplumunun potansiyeli devrimci demokratik temelde harekete geçirilirse gelişmeler başta Kürtler olmak üzere tüm bölge halklarının yararına olur.

Gelişmelerin Kürtlerin ve bölge halklarının yararına olması açısından da Kürt ulusal birliğinin geliştirilmesi ve bunun bütün parçalarda etkin kılınması önem kazanmaktadır. Eğer böyle olmazsa, dar milliyetçi, çıkarcı, parçacı yaklaşımlarla, hegemonik yaklaşımlarla bu fırsat ve imkanlar halklarımızın çıkarına değerlendirilemez, dolayısıyla da daha çok olumsuzluklar ve tehlikeler öne çıkar. KDP'nin mevcut politikaları böyle bir tehlike arz ediyor. Demokrasiye kapalı, demokratik birliği engelliyor, hegemoniktir, merkezidir, hepsi benim olacak diyor. IŞİD'in Irak saldırısı olana kadar seçimlerin yapılması üzerinden 10 ay geçmesine rağmen Güney Kürdistan'da hükümet bile kuramamışlardı. IŞİD saldırdıktan iki gün sonra KDP diğer partilere bazı tavizler verdi ve hükümeti kurabildi. Aslında verilen tavizler de, kurulan hükümet de AKP açısından Kürdistan'ın diğer parçalarında kendi hegemonyalarını kurmak amaçlıdır. Bu çok tehlikeli bir politikadır. Bu politika, Rojava halkının iradesini ve bu iradenin gerçekleştirdiği devrimi tanımamaya götürüyor. Bakur'da AKP ile Kürtler aleyhine bu kadar işbirliği yapmaya götürüyor. Bunlar kesinlikle tehlikeli politikalardır. Kobanê saldırısı bu politikaların sonucu olarak doğdu. IŞİD'in Kobanê'ye saldırısı arkasında kesinlikle bu politikalar var. Hepsi Türkiye üzerinden oluyor, bunu herkes de söylüyor. KDP hala Rojava Devrimi aleyhinde her türlü çalışmayı yapıyor. Bunun Kürtlükle, yurtseverlikle, demokratlıkla hiçbir alakası yoktur.

Bugün Kobanê'ye saldıran güçleri destekleyenlerin Kürtlüğünden şüphe etmek lazım, insanlığından da şüphe etmek lazım. Kim ki, direnen Kobanê halkının özgürlük kuvvetlerinin yanında değilse, kalbi onlarla atmıyorsa, elindeki imkanları onlarla paylaşmıyorsa o en gerici, faşist, basit bir çıkarcıdır. Bu tutumlarla ne demokrat, ne yurtsever olunur. O bakımdan Rojava Devrimi turnusol kağıdı gibidir. Kobanê direnişi turnusol kağıdı gibidir. Nasıl ki bundan 32 yıl önce zindanda direnmek, **14 Temmuz Büyük Ölüm Orucuna** girmek bir netleştiricilik rolü oynadı, her şeyi aydınlattı, turnusol gibi herkesin rengini belirlediyse, şimdi Rojava Devrimi de, Kobanê direnişi de aynı rolü oynuyor. 14 Temmuz ruhu Kobanê'de yaşıyor, **14 Temmuz direnişçiliği Rojava'da, Kobanê'de pratikleşiyor**. Bunu net söyleyebiliriz. Kimin ne olduğu, hangi politikanın kime ne tür hizmetlerde bulunduğunun en iyi görüleceği yer Rojava Devrimi'dir. Mevcut politikaların nasıl sonuçlanacağının belirleneceği yer de Rojava olacaktır. Bu bakımdan ister ABD politikaları olsun, ister İran, Türkiye politikaları, ister KDP'nin politikaları olsun, bütün bunların nereye varacağı Rojava'daki mücadele ile belirlenecektir. Rojava Devrimi üçüncü yılına girerken böyle bir kilit haline gelmiş durumdadır. Aslında Kürdistan'ın kilidi, Ortadoğu'nun kilididir. Rojava'da yürütülen mücadelenin sonucuyla Ortadoğu'da özgürlüğün, demokrasinin kapısı mı açılacak, Kürtler bunun öncüsü mü olacak, yoksa yeni insanlık suçları mı işlenecek, vahşi katliamlar, soykırımlar mı yaşanacak, bunu Kobanê'deki direnişin sonucu belirleyecektir.

ABD'nin Rojava politikası

Rojava Devrimi nasıl bir alternatif sundu, aydınlatıcı olduysa, şimdi Kobanê direnişiyle bu devrimi savunmak da böyle bir rol oynayacaktır. Kobanê Direnişiyle Rojava Devrimi'ni üçüncü yılda daha ileri götürmek Rojava Devrimi'nin yarattığı sonuçları daha da geliştirmek anlamına gelecektir. ABD şu an KDP politikalarına onay veriyor ama bu destek sonsuz olmayacaktır. Eğer Kobanê direnişi zafere giderse, Rojava Devrimi kendini daha fazla örgütler ve direncini arttırarak IŞİD saldırılarını kırarsa, bu durum ABD politikalarında da zorunlu değişimi getirecektir. ABD'nin bu kadar çok KDP yanlısı olma, onun dışındaki güçleri reddetme tutumu izlemesi kendi politikaları açısından da çok mümkün gözükmüyor. Aslında siyasi ortama yansıyanlar da durumu böyle gösteriyor. Sanki KDP'ye belli bir şans tanınmış, "*yaparsan yap!*" yapamazsan, IŞİD saldırılarını kıran Rojava Devrimi'ni tanır, IŞİD'i bu yolla da kontrol etme politikası izlerim yaklaşımı içindedir. KDP'nin ve AKP'nin dolaylı ve dolaysız desteklediği IŞİD saldırıları kırılırsa ABD Rojava Devrimi'ni tanıma temelindeki siyasi seçeneği devreye sokacaktır. O zaman KDP devleti IŞİD saldırıları temelinde Rojava'nın bir kısmını kontrol etme durumunda olmayacak, dolayısıyla Güneyle sınırlı kalacaktır. Şu an Türkiye ve KDP tarafından AKP bir süreliğine ikna edilmiş görülüyor. Sanki bu iki güç "*bize fırsat tanıyın! Bu Rojava'yı yıkarsak o zaman size daha çok hizmet ederiz*" yaklaşımı içindedirler. Belki de **Mesut Barzani**'nin son Türkiye ziyaretleri de bu amaçladır. Tam bilemiyoruz, cumhurbaşkanlığı seçimi öncesinde niye gidildi? Kuşkusuz bu ziyaretle seçimde Erdoğan'a destek verilmiş oluyor. Ama sadece bununla sınırlı olmadığı görülüyor. Belki de Rojava ve Kobanê'ye yönelik saldırıları nasıl sonuca götüreceklerini tartışmak için bu buluşma gerçekleşmiştir.

Kürt demokrasisinin gelişmesi, Kürt birliğinin oluşması, dolayısıyla **Kürt Ulusal Kongresi'nin** toplanması Rojava'ya yaklaşıma ve devriminin iradesini tanımaya bağlıdır. 2013 yazında son aşamaya gelen Ulusal Kongre eğer gerçekleşmediyse Rojava politikalarının sonucunda oldu. IŞİD'in Rojava Devrimi'ni yenilgiye uğratacağını umut ettiğinden Rojava iradesini tanımadı; bu temelde de Ulusal Kongre'nin yapılmasını engelledi. Şimdi kongre olacak mı, bilemiyoruz. Önder Apo, hareketimiz olması için çalışıyor. Bunun gerçekleşmesi için KDP'nin Kürdistan üzerinde hegemonya kurma, her şeyi kendi egemenliği altına alma yaklaşımlarından ve politikalarından vazgeçerek demokratik karakterde davranması lazımdır. İkincisi, Rojava Devrimi'nin iradesini demokratik olmak, özellikle **Kürt Vietnamı** dediğimiz **Kürt Filistini** dediğimiz Rojava Devrimi'nin iradesinin kesinlikle tanınması gereklidir. Yeni bir devrim yılına girerken işte Rojava böyle bir kilit role gelmiş durumdadır. Rojava ve Suriye'de, hatta bölgede özgürlük ve demokrasi çözümünün çıkması bu direnişin, devrimin derinleştirilmesine, Kobanê, Afrin ve Cezire'deki çete saldırılarının kırılmasına bağlıdır.

Rojava Devrimi iki yıllık bir tecrübeye sahiptir. Acemilik dönemini belli bir ölçüde aştı. Halk nasıl örgütlenip, direnileceğini öğrendi, halk özgür yaşamı tattı. Bu anlamda her türlü saldırıyı yenebilecek güçtedir. Diğer yandan bir avuç işbirlikçi, çıkarcı dışında Kürtlerin tümünün kalbi, desteği kendi yanlarındadır. Tüm demokratik güçler destek veriyor. Rojava halkı ve direnişi yalnız değildir. Üçüncü yılında çok daha büyük destek görüyor. Devrimi derinleştirme ve direnişi zafere taşımanın fırsatları, imkanları her zamankinden fazladır. Sadece Rojava'da değil, bütün Suriye ve Ortadoğu'da Önder Apo çizgisinde demokratik devrimi geliştirme ve başarma şansı artmıştır. IŞİD saldırıları ve bölgede yaşanan çatışmalar devrimin imkanlarını daraltmak bir yana, Önder Apo çizgisinde devrimi gerçekleştirme zeminini daha da güçlendirmiş bulunmaktadır. Tam da Önder Apo'nun paradigması doğrultusunda demokratik devrimi gerçekleştirme zemini güçlenmiş ve zamanı gelmiştir.

Bu büyük fırsatlar ortamında kuşkusuz devrimi başarıya götürecek bilince, duyarlılığa, tutuma ve iradeye ihtiyaç vardır. Gerçekten de bu noktada 14 Temmuz Büyük Ölüm Orucu direnişinin derslerinden yararlanmaya ihtiyaç vardır. Direniş neyle başarılıyor, devrim neyle zafere gidiyor? Bu sorulara en iyi cevap 14 Temmuz ruhunda, 14 Temmuz direnişçiliğinde bulanabilir. 14 Temmuz Direniş tarzı ve ruhu Kürdistan devriminin tarzı ve ruhudur. O da Kürdistan devriminin tarzı olan zor koşullarda mücadele etme ve başarma tarzıdır. Bu çerçeveden bakıldığında Rojava Devrimi'ni derinleştirme ve başarıya götürmenin çizgisi, 14 Temmuz çizgisidir. Başka bir çizgide ve tarzda Rojava Devrimi'ni başarıya götürmek mümkün değildir. Bu nedenle 14 Temmuz ruhunu, tarzını iyi anlamak, bunu Rojava Devrimiyle bağlantılandırmak ve özümsemek çok önemlidir. Rojava Devriminde 14 Temmuz ruhunda var olan devrimci yaklaşımı, kararlılığı, direnişi çok iyi göstermek gerekmektedir. 14 Temmuz direnişçiliğinde olduğu gibi, koşullar ne kadar zor olursa olsun, direnme ruhu, cesaret ve fedakarlık yüksek olduğunda çeteler karşısında başarılı olunur; ama biraz zayıflık gösterildi mi çeteler cesaretlenir ve saldırılarını arttırır.

Kobanê'de ilk önce bazı hatalar yapıldı. Bizim silah gücümüz yok, imkanlarımız az, bir ay zor dayanırız gibi 14 Temmuz ruhuyla ve Kürdistan devriminin tarzıyla uyuşmayan eğilimler görüldü. Bu tür yanlış yaklaşımlar doğru ve anlamlı değildi. 14 Temmuz ruhunu ve **Kürdistan devriminin tarzını** anlamadan söylenmiş ezbere sözlerdi. Devrimin özgürleştirici, harekete geçirici büyük gücü, iradesi yeterince görülebilmiş değildir. 14 Temmuz ruhu ve Kürdistan devriminin tarzı esas alındığında Kobanê halkının yıllarca direnecek gücü vardır.

19 Temmuz Rojava Devrimi'nin ikinci yıldönümü yaşanırken, 14 Temmuz direnişinden ders çıkarmak, kendimizi sorgulamak ve yenilmek gibi özeleştirel sorgulamadan geçirmeye ihtiyaç var. Böyle davrananlar ve yapanlar üçüncü yılda büyük zaferler kazanabilirler. Rojava Devrimi böyle bir çizgide yönetilirse değil KDP-AKP'nin saldırısı, değil IŞİD saldırıları dünya gericiliği birleşip saldırsa da Rojava halkını yenilgiye uğratamazlar, Kobanê halkını yenilgiye uğratamazlar. 14 Temmuz ruhu ve Kürdistan devriminin tarzı esas alındığında Kürdistan halkının hiçbir parçada yenilgiye uğratılması mümkün değildir. Sömürgeci güçler o şansların kaybetmişlerdir. Artık Kürt'ü yenilgiye uğratma devri kapanmıştır. Önderlik çizgisi ve PKK mücadelesiyle Kürt halkı bilinçlenme ve örgütlenme gibi bir gelişmeyi yaşadı. Bu gelişme de en büyük kuvveti, gücü oluşturuyor. Eğitim ve örgütlenmeden, bilinç ve örgütten alınan güç doğru kullanılırsa Kürdistan devrimi her parçada yenilmezdir.

■■■

Garzan'da bir halk mahkemesi

Salih Gezer (Serbest Kiçî)

PKK Merkez Komite üyesi Garzan Eyalet Komutanı Aydın Adsay (Mervan) halkla birlikte...

Etrafı hüzünlü bir sessizlik kapladı. Sık orman, gidecek grupların telaşlı, aceleci hazırlık sesleriyle hareketlendi. Gerillaların hazır olması gereken an gelip çatmıştı. Ayrılmadan önce '*bir gerilla geleneğî*' haline gelen, Botan halayına gelmişti sıra. Her zamanki gibi, **Mervan** boynuna asılı duran kefiyenin uçlarını açmıştı. Elinde tuttuğu kefiye ucu havada dalgalandı. **Hayri** pek oynamazdı. Ama Kemal hem söylüyor, hem de oynuyordu. Orman tümden Botan halayı sesiyle uyandı. Hayatında ilk sefer böyle yabancı, yiğitlik kokan güzel türkü nağmeleriyle yankılanıyordu. Halay genişledi. Akademiden gelenler bütün yorgun kaslarına aldırmadan çabucak yerlerini aldılar bile. Yorgunluk unutulmuştu. Nasıl olsa banyo yapılmış ve birkaç saat dinlenme imkanı bulunmuştu. Her biri birkaç saç ekmeğini, *Mîrtoxa*'yla yiyerek açlıklarını bastırmıştı. Artık kim dinler yorgunluğu. Hepsi, ''Birlik (yekînî) reket ji Botan'ê / çek bi destan çûn Garzan'ê / keç û xortê Kurdistan'ê'' şarkısıyla tempo tutuyordu.

Bu güzel şarkı, Garzan'a açılım gösteren **Mervan** ve **Hayri**'nin komuta ettiği, **Dr. Kendal**, **Resul Goyî, Kemal Spêrtî, Dilgeş Kiçî Nergiz Qamişlo, Mizgîn, Roza**… ve çok sayıda yiğidin içinde bulunduğu doksan kişilik gerilla grubunun Botan'dan Garzan'a yürüyüşünü simgeliyordu. Ozan Mizgin'in bu şarkısı, tüm halaylarda söylenmeden olmazdı. Düşmana karşı eylem anının heyecanında, karanlık gece yürüyüşlerinde özellikle bu türkünün yankıları kulaklarda hep çınlardı. Hiç kuşkusuz en zor anlarda bu böyleydi. Ta ki, silah sesleri baskın çıkınca; işte o zaman silah sesleri kulaklarda sert ama hoş bir şekilde vınlamaya başlardı. Şarkının hayat bulma duygusu, insanda bir rahatlama bırakırdı. Alana yeni gelen **Cudî** nereden bilebilsin ki; Bitlis vadisinde şu anda çektiği ilk ve son halayı olacağını... Mervan ile Hayri'yi bir daha görmeyeceğini nereden bilsin ki! O devrim koşullarının savaş yasalarının az çok bilincindeydi. "*Acımasız yasalar*" diye kendi kendine mırıldandı.

Alacakaranlıkta vedalaşma faslı başladı. Coşkulu dilan sesleri yerini hüzünlü bir sessizliğe bıraktı. Etraf derin sessizliğe gömüldü. Çantaların arkasına bağlanmış çaydanlıkların, su bidonlarının hüzün dolu tıkırtısı duyulmaya başlandı. Yollar göründü. Yakıcı bir kucaklaşma başını alıp gitti. Kelepçelenmiş dudaklar bir an aralandı. "*Serkeftin*", "*görüşürüz*" dudaklardan döküldü... Mervan'a sarılmış Cudi, bırakmak istemiyordu adeta. Öpüştüler, uzun süre öyle kaldılar. Mervan'ın boynuna dolanmış hamail kefiyesinde güzel bir sabun kokusu yayılıyordu. Daha yeni yıkanmıştı. Cudi, Mervan'ı göğsüne basarken kokuyu da içine çekti. Mervan "*Hadi, Cudî, seni düşmana indireceğin darbeden tanımak istiyorum. Gücümüzü bahara sağlam çıkarırsak bizim için büyük başarı olur. Bahar, ıslak toprağa yeşil yeşil gülümsediğinde, bizde silah namlusuyla bu gülümseyişe katılırız. Eylem hamlesiyle baharın görkemine eşlik ederiz. Baharın neşeli yüzünü görmek ah! Ne heyecanlı duygu? Tüm eyalet sahasını bir gerilla eylemselliğine dönüştüreceğiz*" diye bitirdi özlem yüklü bir ifadeyle.

Kemal ile Cudi, Mutki yolcularıydı. En son sırada bekleyen Hayri, ikisini de tek tek güçlü kollarıyla yakaladı. Sıktı. Yakıcı bir kucaklaşma… "*Geç kalmayın yolda, Hürmüz köyünde konuşlanmış düşman gücünü geçene dek dikkatli olun. Orada pusuya düşmek kötü olur. Yol dardır ve kurtulma imkanı zor. Çünkü bir taraf dar ve uçurum, diğer taraf asfalt yol ve Bitlis çayıdır. Orada pusu atıyorlar, takılmak ölmekle eşittir.*" Hayri bir grupla Bitlis'in doğusundan Tatvan'a geçecekti, yolları daha elverişli. Pusulara aldırmaz, burası engebeli, Şirvan-Bitlis arazisidir. Eyalet ender rastlanacak derecede bir coğrafik yapıya sahipti. Kemal, Cudi sekiz kişilik grubuyla Bitlis vadisine döküldüler. Cudi ile birlikte beşi Mahsum Korkmaz Akademisi'nden, Kemal ile iki gerilla da eyalet gücünden oluşuyordu.

Ferhat Tepe ile son kuçaklaşma...

Bir gün evvel, Bitlis'teki milislerle kurulan irtibat sonucu bir randevu ayarlanmıştı. Randevuya taksi şoförü ve ateşli yurtsever, aynı zamanda cesur bir militan olan **Ferhat Tepe**'nin gelmesi bekleniyordu. Caddeye varıldığı an güneş çoktan **Qêlanis Dağı**'nın arkasına saklanmıştı. Hakimiyetini geceye, yeni bir doğuşa kadar devretmişti. Bu esnada bir araç durdu. Farlarını söndürdü. Kemal "*tamam, odur*" dedi. Sevinci yüzüne yansıyordu. "*Acele edelim ama önce iki arkadaş yanaşsın işaret ettiklerinde gideriz.*" iki gerilla öne doğru fırladı. Silahlarını ortasından kavrayarak ilerlediler araca doğru. "*Tilki sesi çıkarın, eğer o kurt sesiyle işaret ettiyse odur ve gidin. Aksi halde geri gelin, daha dikkatli, duyarlı bir şekilde tekrar kontrol ederiz*" dedi Kemal gidenlerin ardından. Bu konuda oldukça duyarlıydı. Duyarlılığı da yaşadığı tecrübelerden kaynaklıydı. Bir yıl öncesinde Dr. Kendal böyle bir hata sonucu şehit düşmüştü. Bir daha bu hataya düşmek olmazdı. İşaretle parola birbirine uymuştu. Gidenlerin işareti üzerine grup oradaydı.

Gelen Ferhat'tı, "*Hadi dedi, aceleyle. Araçlar gelmeden binelim, yoldan gelirken, kontrol ettim. Bir şey yok. Hürmüz köyünün aşağısına kadar rahat gideriz, sonra inersiniz. Tehlikeli bölgeyi yürüyerek geçin. Sonra Muhtît köyünün okulunun yanındaki bahçe de kalın, oraya geleceğim. Korna sesiyle gelip binersiniz*" dedi. Cesur ve akıllıca bir plandı. Aceleyle araca atıldılar. Az sonra "*tamam burada inmeniz gerekir*" dedi Ferhat. Kendisi Hürmüz köyünün köprüsünü geçti. Oyalanmak amacıyla Bitlis'e gitti. Bir saat sonra gelecekti. Şüphe uyandırmasın diye Hürmüz köyünün üstünden bir kavis çizen gerillalar hedefine varmıştı. Köyün üstündeki dar ve keçi yolu olan bir patikayı takip edeceklerdi.

Gecenin karanlık ve sessizliğine gömülmüş olan okulun etrafında in cin top oynuyordu. Gerillalar bu tür oyunları severdi. Hemen katıldılar. Bahçede durdular. Beklediler. Bir aracın farlarından yayılan ışığın yamaca vurduğunu görünce sevindiler. Hareketlendiler. Çok sürmedi sevinçleri, köyün minibüsüydü gelen araç. Yerlerine sinerek kalmaya devam ettiler. Kısa bir süre sonra, tekrar karşı yamaç aydınlandı. Bir araç geliyordu. Araç okula yanaşınca, hafiften bir korna sesiyle işaret etti. Bu Ferhat olsa gerek. Önce iki gerilla, ardından bütün grup aracın içindeydi. Ferhat gaza bastı. Mutki'ye doğru yola koyuldu. "*Bitlis Mutki arası yolun üzerindeki* ***Serê Darê****'dir burası*" dedi Kemal. Ferhat'a bir saate yakın durmasını ve aracına bozulmuş numarası yaparak kalmasını söyledi. Sonra "*Sen bekle, biz geliyoruz*" dedi. Giderken Cudî'yle birlikte Serê Darê denilen bir boğazı kontrol etmek için ayrıldılar. **Alıkan koçerleri**nin verdiği istihbarat ve yapılan keşif üzerine öğlen saat bir de, Mutki'den-Bitlis'e üç askeri araç devriye olarak geziyormuş. Bu konvoya pusu kurmak planıyla, araziyi gözden geçireceklerdi. Pusunun yeri, savunma, yol kesme, gözcü yerlerini tespit ettiler. Zozan olan Serêdarê'den Bitlis'in kenar mahallesi gözüküyor. Bir silah menziline girecek yakınlıkta duruyor. Adeta derin vadide saklanmıştı. Mutki ise yarım saat bir mesafede batıya düşüyordu. Pusu noktasının üst tarafı uçurum, alt tarafı ise düzlüktü. Üstelik dar bir virajdan oluşuyor, viraj nedeniyle gelen araçların pusu kapsamına girmeyene kadar, fark edilmesi zor. Araziyi incelemekten dönen Kemal, Cudi'ye dönerek "*hım ne diyorsun Cudi*" diye sordu. "*Bence eylem için uygun yer*" diye yanıtladı. Kemal, "*o halde eyleme yarın başlayalım*" dedi. Ferhat'ın yanına gidip, 'tamam yola devam' dedi. Ferhat'ın bir gaza basmasıyla, kendilerini Mutki'ye bağlı *Kerpê* köyünün yanında bulmaları bir olmuştu. "*İnelim*" dedi Kemal. Buna karşın Ferhat, "*Siz bilirsiniz, çünkü köye bu saatte girilmemeli bence*" demesiyle, Ferhat'la kucaklaşma bir oldu. Bu Ferhat'la son görüşme olacaktı.

Daha sonra devlet güçlerince gazetecilik görevini yapmaya çalışırken, kör olmayıpta kör diye isimlendirilen bir kurşuna kurban olacağını bilemezdi kimse. Ferhat Tepe gibi gencecik bedenler ne ilk, ne de sondu. Ferhat'ın katledilmesi geniş yankı yapmıştı. Medyanın gündemine girdi aylarca. Gerillalar çok etkilenmişti. Hep o geceki yolculuk zarfındaki Ferhat'ı konuşur oldular. Ferhat, Bitlis'te öncülük rolünü oynadı. Ferhat'ın şahadeti tüm yurtsever halka örnek oldu. O Apocu ruhlu, bir şehir gerillasıydı. Bu nedenle faili meçhullerin hain kurşunlarına hedef seçilmişti.

Kerpê çevresinin zozanları, yazın Siirt ve Batman koçerlerinin yazlık mekanıydı. Yazın zozanlar, çoban ve berivanlarla dolup taşardı. Bütün koca alan, koyun sürüleriyle renk kazanırdı. Şimdi sadece zom yerlerinde kalan hayvan postları, kemikleri bulunuyordu. Her taraf ıssız ve tozlara boğulmuştu. Buralardan geçen koyun sürüleri toprağı küllere dönüştürmüştü.

Alandaki gerillalarla randevulaşma için bir zom yeri verilmişti. Bir evin ocağına bir not bırakılacaktı. Buna gerillalar posta kutusu derlerdi. Notu alanda notu atan da bu yeri bilirdi. Bu ev gerillaların çoğu sefer uğradığı yurtsever bir aileydi. İlk uğrayan bu nota göre kendini ayarlayacaktı. Zom yerine varıldı. Gece epey ilerlemiş, çevredeki guguk kuşlarının sesiyle hazin ve melankolik bir hava oba yerinde esiyordu. Akşam Qêlanis dağının arkasında gizlenen güneş, Bitlis şehrini kucağında tutan **Kûris** dağının ardından çıkmaya yelteniyordu.

Kemal, ocağın üstüne eğildi. Küllerine dikkati takılmıştı. Sonra silah şişiyle eşelemeye çalıştı. Belki orası posta kutusuydu. Notu arıyordu. Bir süre uğraştı. Önce hafiften ve dikkatli, sonra daha hızlı karıştırdı. Aradığını buldu. Naylona sarılmış küçük bir şeydi bu. Bir nottu. El fenerinin ışığına tutup, okudu. Notta bir saat mesafedeki zozanlarda kaldıkları belirtiliyordu. Kemal "*hıı keçi noktasındadırlar*" diye mırıldandı. Gerillalarda nokta isimleri genelde yaşadıkları ve kendilerinde iz bırakan ya da herkeste, birlikte kalanlarda iz bırakan anılardan seçilir. Bu ortak bir hafıza oluşturmada önemli bir rol oynar. Koçerlerin gerillalara verdiği bir keçiyi burada kesmişlerdi. Bu nedenle buraya 'keçi noktası' adı koymuşlardı. Doğru ve dizgin bir şekilde oraya yöneldi o grup. Noktada herhangi bir iz, ses, seda yoktu ve uğrayan da olmamıştı. "*Acaba niye bu noktayı tarif etmişler*" diye sordu Kemal merakla. Sonra "*neyse, şu üste çıkıp orada sabahlayalım, sonra dürbünle iki arkadaş üst yaylaları kontrol edeceğiz, değillerse orada akşamleyin Kerpê köyüne gidip milisleri soracağız. Bu çevrede olup olmadıklarını öğreniriz*" dedi.

Kara kış yaklaşıyordu. Yaylaların tüm ağırlığıyla soğumaya yüz tuttuğu

havası yorgun ve terli vücutlara iğne gibi batıyordu. İş askeri çadırlara ve yün kefiyelere düştü. Açıp üzerlerine serdiler aceleyle. Soğuk yaylalardan esen iğneleyici rüzgarlar ile tatlı uyku arasında bir pençeleşme yarışı başladı. Yamalı bir uyku ve tan ağarması geldi ardından. Tatlı uyku soğuğa baskın çıktı. Kemal çadırın altına girdi. Cudi ile diğer bir gerilla onu aralarına aldılar. Sırt sırta vererek çadırın altına atıldılar. Cudi ile diğer gerillanın çadır çekişmesi başladı. Kemal, "*heval payım da ikinize olsun*" dedi kurnazlıkla. "*İkinizde üşümeyin, bana ne olacaksa olsun*" diye ekledi.

Tan kızarıklığı Bitlis'i kuşattı. Tek umut Kerpê köyüne gidip sormaktı. Güz döneminin soğuk zozan havası güneşin doğuşuyla keskin ve ısırıcı oldu. Gerillaların omuzlarında taşıdıkları yün kefiyeler güneşe karşı gölge görevi gördü. Kefiyenin gölgesinde güzel bir uyku başladı o zaman.

Güneş yükseldikçe, yakıcılığını daha fazla hissettirmeye başladı. Yükseldikçe soğuklar kovuldu, kovulmasına ama bu sefer insanın derisini sökercesine yakıyordu keskin ışınlarıyla. Bir akşamüstü "*heval heval*" diye seslendi nöbetçi. Öyle bir heyecanla seslendi ki, bu esnada herkesin aklına silaha davranmak geldi. "*Karşıda iki kişi var*" dedi sevinç ve heyecan karışımı bir tavırla. "*Silahlı olduğu kesin ama yürüyüşleri, giyim kuşamları bizimkilere benziyor*" diye ekledi.

Önce Kemal koşup dürbünle gözetlemeye daldı. İlk bakışta kim olduklarını anlamıştı, ancak tamamıyla kesinleştirmek istiyordu. Az sonra "*evet bizimkiler*" diyerek dürbünü nöbetçiye devretti. Sonra, "*heval dikkat et bizi görmesinler, onlar Kerpê köyünü gözetlemek için gidiyorlar. Bu da gösteriyor ki, akşam köye gidecekler. O halde grup üst zozanlarda bir yerdedir. Ancak **Norşîn**'e açılan yaylalar aramakla bitmez. Hem çıplak, hem de minik dereciklerle dolu bir hayli engebeli arazidir. En doğrusu, iki arkadaşın gözcülere ulaşmasıdır, sonra buraya gelsinler her şeyi hallederiz.*'' Cudi'nin tarafına baktı. "tamam mı" diye sordu. Grupla buluşma ve eylem planının sevinci gözlerinden okunuyordu. "*Güzel oldu işte*" dedi sevinçle. "*Yarın 27 Kasım, partimizin kuruluş yıl dönümü, yarın bu saatte eylemde olacağız*" diye bitirdi. Yeni gelen bir arkadaşının sırtına sevinçten hafif bir şaplak indirip, "*haydi, hazırlanın az sonra arkadaşların yanına gideriz. Sanmam bu yaylalarda bir şey olsun. Issız ve kimsesiz gibi bir hali var. Kuşlar dahi koçerlerle birlikte Batman, Siirt ovalarına uçmuşlar. Artık bu yaylalarda canlının işi bitti. Yarın öbür gün, altı ay süreyle karın işgaline uğrar. Halkın deyişiyle aynı zamanda Serhat denilir buralara. Serhat'ta eşittir; sert iklim koşulu. Her neyse iki gün daha kar yağmasın da, gerisi tanrının özgürlüğüne. Biz de katılabiliriz. Öyle olunca da hızla kendimizi Mutki vadisine, ormanlık, dağlık alana bırakıveririz, oradaki kış hazırlıklarımız tamamdır. Baharla birlikte, kardelenler silah sesleriyle uyanıp canlanacaktır*" diye bitirdi sözünü. Geleceğin hesapları hayalleri içinde olan gözlerini Cudi'ye dikti. Sevincini onunla paylaşmak istiyordu.

Az sonra hızlı ve heyecanlı adımlarla dört gerillanın gelişini izledi. Gönderdiği iki kişi, dört kişi olmuş yol alıyorlardı. Tepeden inişe geçmelerine sevinçle baktı. **Şırnaklı Akif**'i tanıdı. Akif geliyordu. Uzun boylu, çekik gözleri heyecana boğulmuştu. Sevinçten ince dudakları aralıktı. Küçük dişleri dışarıda kalmış, dudaklarıyla kontrol etme inisiyatifini kaybetmişti. Bir cengaver delikanlı gibi ince beline altı şarjör, dört bomba asılıydı, silahın sürtünmesi sonucu yıpranan yeleğinin ucu, dişleri gibi şarjörleri de dışarıdaydı. Heyecanını, sevincini hiçbir şekilde gizlemiyordu. Kemal ve grubunu görünce, "*arkadaşların nokta olarak hiç kullanmadığı bir yerde kalıyorlar*" dedi. "*Akşama köye gidip sizi soracağım...*" daha sözlerini bitirmeden Kemal, "*Peki niye posta kutusu ayarlanmıştı? Üstelik notunuz vardı. Biz nota göre hareket ettik. Ama siz kurallara göre değil de, başka türlü yapıyorsunuz heval*" dedi Kemal. Akif, "*haberim yoktu. Arkadaşlar eyleme yirmi beş kişiyle gitmişler, bizse burada aynı sayıda kal…*" eylem deyince Kemal'de "*eylem*" diye tekrar sözünü kesti. "*Planladığı eylem boşa mı çıkacaktı yoksa*" diye düşündü. Soru dolu gözlerle Akif'e baktı. Bakışlarında ne düşündüğü anlaşılıyordu. Sonra "*Devam et Piro*" dedi. Piro önce lakap, sonra gerçek ismi haline gelmişti Akif'in. "*Kim kalmış burada? Sen eyleme gidenleri bırak*" dedi kızgın tonla. Akif; "*Gücü ikiye böldük. 27 Kasım münasebetiyle eylem koymak istedik.*" Akif'in daha fazla ayrıntılara girmesini istemeyen Kemal, "*heval eylemi şunu bunu bırak. Sana noktada hangi komutanlar kalmış diyorum*" dedi kızgınlıkla. Piro hemen aceleyle, "***Azad Goyî** kalmış.*" "Başka?" "***Şırnaklı Motor** var...*" "*Tamam, işte bu güzel, kaç ağır silah var?*" "*Bir BKC, iki B–7 var.*" "*Çok güzel, bizde de bir BKC, bir B–7 var*" diye tamamladı. Piro'ya sonra "*şimdilik yeter, haydi bizi noktaya götür*" dedi buyurgan bir ifadeyle.

Güneş zozanlarda etkisini yitirmişti. Sason'un Zoveserê'nin çıplak zozan yükseltilerinin arkasında saklanmaya hazırlanırken, son ışınlarını Muş ovasına bırakmanın tadına bakıyordu gitmeden önce. Minik derecikleri aşa aşa bir yükseltiye çıktı grup. Piro öncüydü. Seke seke ilerliyordu. Arada bir arkaya bakarak "*ha şuradalar noktaya vardık*" diye söyleniyordu Kemal'e, kurnaz gözlü Piro. Piro'nun ince esprisini sezen Kemal, "*bu arkadaşlar altı günde Botan Herekol'undan buraya kadar yol yürümüş, senin bu çıplak, serin zozanlarına mı yenik düşecekler*" dedi. Piro'yu sevecenlikle azarladı. Sonra "*sen*" diye sürdürdü: "*O raxt kuşatmasına teslim ettiğin ince belini daha hızlı oynat da bizi gruba ulaştır. Biz kendimize moral vermeyi biliriz*" diye ekledi. Piro "yok heval, gerçek söylüyorum, ha arkadaşlar şuracıktalar" diye kendini savunmaya çalıştı. Kemal'e taraf baktı. Çekik gözlerinde masum utangaç bir ifade vardı. Atak adımlarla yürüdü. Yaban bir kedi gibi çevikleşiverdi. Az sonra öncüler "*bir ıslık sesi geliyor*" dediler. Piro sevinmişti. Islık nöbetçilerin işaretiydi. Piro'yu teyit ettiği için daha cesaretli ve huzurlu bir ses tonuyla "*size demedim mi, işte nöbetçi ıslığı, kesin noktadakiler şimdi intişar halindeler*" diye atıldı sonunda. Sevinç dolu gözlerle arkaya baktı kurnazca. Piro'nun bu hali Kemal'i kızdırmıyor, aksine sevindiriyordu.

Düşüncesi yarın yapılacak eylem ve bu geceki hazırlıklarda takılıp kalmıştı Kemal'in. Önüne bakmadan yol alıyordu adeta. Ayağı bir ota takıldı. Tökezledi. Gelenleri görüp karşılamaya gelenler, ***Motor*** ile ***Azad Hîlalî*** (Goyî) idi. Motor güçlü kollarıyla sardı Kemal'i.

Uzun boyu, iri yapısıyla etkiledi gelenleri, genç olmasına genç, ama dev yapısı, bakanın gözlerini yanıltıyordu. Cüsseliydi fazlasıyla. Avucuna aldığı eli incitmeden bırakmazdı. Onun için bir adetti. Belki de fizik gücünü kanıtlamak isteğinden ileri geliyordu. "*Hepiniz yükünüzü indirin, ben alırım*" diye gelenleri üsteledi. Noktadaki gerillalar koyu bir çizgi halinde karşılama düzeni aldı. "*Hişyarbe!*" sesiyle gelenlere doğru tekmil vermeye geldi komutan. Silahın kabzasından kavradı. Sert bir topuk vuruşu ardından; "*Birinci bölge gücü 25 kişi görevde, 25 kişi emir ve görüşünüze hazırdır komutanım*" dedi. Yere vuran topuğundan kalkan toz gelenlerin yüzüne doğru yükseldi.

Bir derecikte kurumayla yüz yüze gelen ancak gerillaların uğraşı sonucu biraz da olsa canlanıvermiş minik bir pınar üstünde konumlanmıştı grup. Yeni gelenler ağırlandı. Coşkulu bir hava herkesi sarıp sarmalayınca ateş üstündeki saç ekmeksiz kaldı. Kuru *heliz* otuyla, *gunî*lerle pişirilmeye çalışılan yemek tenceresi dinleniyor, ateş şimdiden sönmüştü.

Kemal gelmişti. Eyalet toplantısının sonuçlarını sevinç ve sabırsızlıkla bekliyorlardı. Üstüne üstlük Önderlik yanından gelen grubun kendilerine aktaracakları çok şey vardı. Hal bu olunca sevinçleri iki kata çıktı. Tokalaştılar. Sevinç ve merak dolu yüzlerle gelenleri izlediler, dinlediler.

Kemal "*ne yapalım, Cudi arkadaş*" diye sordu. "*Komuta kademesi bir araya gelip eylem planımızı açıklayalım ve hızla hazırlıklar bölümüne geçelim, kaybedecek zamanımız yok.*" Kendisiyle hem fikir olduğunu bildiği için Cudi'nin onaylamasını beklemeden "*değil mi, bir grup hazırlık için köye gitsin*" başını sallayarak onayladı Cudi yoldaş. "*Planı açıklayıp komuta kademesinin görüşünü alalım, köye grup göndermek kolay*" dedi. Abdurahman'a; "*Motor komuta kademesi toplansın*" diye haber verdi.

Motor, Abdurahman'ın ikinci ismiydi, bu isim Hezex (İdil)li Şehit **Abdurahman Motor**'un gerçek ismiydi. Cüsseli yapısıyla benzediği için arkadaşları kendisine bu ismi takmışlardı. Motor Şırnak'ın Bestler mıntıkasının kuzey doğusuna düşen Kato dağ silsilesinin kör Kandil dağının kesiştiği Aker köyündendi. 15 Ağustos eylemiyle yankısını bulan gerilla savaşıyla her köy bir bütün olarak gerillanın bir uğrak yeri haline gelir. Bu nedenle devletin ordu güçleri ve Osyan köyü çetelerinin hedefi haline gelir. 1988 yılında yakın akrabalarından oluşan bir grup arkadaşıyla zorla kaçırılma görüntüsü vererek gerilla saflarına katılır. Motor'un ailesi yoksul ve tüm köy halkı gibi ateşli bir yurtseverliğe sahipti. Devlet ile Osyan çetelerinin tüm baskılarına rağmen, sonuna kadar direnme azmini gösterir. Daha sonra Aker köyü de binlerce Kürdistan köylerinin başına gelenden alır nasibini. Köy yakılır, yıkılır. Köylülerin çoğu çareyi Şırnak ve Van merkezlerine göç etmekte bulur. Asırlık güzel köy viraneye dönüşür. Motor küçük yaşına rağmen ilk gerilla tecrübesini Botan'da yaşadı. Cesur, fedakar ve çalışkandı. Önerisi sonucu 1991 baharında Garzan'a açılan ilk gerilla gurubunun içinde yer alır.

Motor, küçük pınarın başında oturup eylem planının açıklanmasını bekliyordu. Motor "*Herkes buradadır heval. O halde bir tarafa çekilelim*" dedi Kemal, "*işimiz var.*" Plan açıklanmıştı, eylem planlamasına göre Mutki'den Bitlis'e saat birde geçen askeri konvoya pusu kurulacaktı. Planlama açıklanır açıklanmaz komutanlardan biri "*heval arazi zozanlık ve çıplak, gündüz gizlenmeye elverişsiz, geri çekilmeye uygun değil*" dedi. Başka biri "*sayımız otuz beş kişi, çok az, araziyi denetleyemeyiz, eylem çatışmaya dönüşse kayıp veririz*" dedi. Kaygı dolu bir ifadeyle "*Hayır bu gündüz olmaz*" dedi bir başkası. "*Arkadaşlar akademiden geliyor, sıcaktırlar, eylemin riskini, düşmanı küçümsüyorlar*" diye çıkıştı sürükleyici bir ifadeyle. Kemal bazılarının tutum ve psikolojik moral durumlarını ölçmek, kararlılık düzeyleri anlamak için oldukça soğukkanlı ve sabırlı dinlemeye devam ediyordu. Doğrusu Kemal'in bu tahammül ve anlayışla yanıt verme gücü şaşırtıcı ve insanda hayranlık duygusu uyandırıyordu. Sonra "*Hangi sıcaklıktan bahsediyorsun. Akademiden gelen arkadaşlar yıllarca Botan'ın savaş ortamında pişmiş arkadaşlardır. Tecrübe ve birikim sahibidirler. Ayrıca eylem için tüm koşullar lehimizedir.*'' Kemal karşıt güçlerin ve koşulların karşılaştırmasını hızlı ve kararlı bir tutumla ateşli bir tonla anlatarak eylem yapma ısrarını daha da kesinleştirdi. "*Sayımız yeterli, ateş ve moral üstünlüğü bizde, zaman ve arazi yarı yarı avantaj sağlıyor. Savaş ustalarının belirlediğine bakılırsa üstünlük bizden yana, üstelik yarın PKK'nin kuruluş yıldönümü, ayrıca kış başlıyor, karın eli kulağında, beklemenin hiçbir anlamı yok*" diye kararlı üslubuyla konuşuyordu.

Eylem hakkında negatif görüş belirtmiş komutanlar düşünüyorlardı. Kemal hışımla bir Azad'a, bir Motor'a bakıp,"*Köye grup gönderin istihbarat alsın, hazır yiyecek ne varsa iki günlük için getirsinler. Arkadaşlar hazır olduklarında saat ikide eylem yerine gideceğiz, ancak planlama ve düzenlemelerimizi tamamlamamız gerekir*" dedi. Sonra "*araziyi tanıyan kimse var mı*" diye sordu. Motor; "*Çoğu tanıyor, Koçerlere giderken oradan geçip geliniyordu." "O halde kroki hazırlayana kadar, sen arkadaşların hazır olmasını sağla*" dedi. Motor sevinçle ayağa kalktı. Gitmeden önce belini büktü. Sonra paytak adımlarla birkaç metrelik yolu dövmeye başladı. Az sonra herkes oradaydı.

Eylem planı açıklandı, hazırlanmış krokiyi herkese gösterdi. Görüşleri aldı. Eylem gruplarının düzenlemeleri yapıldığı zaman köye giden grup da geldi. İçinde dört helva kutusunun da bulunduğu hazır katık ve yiyecek getirmişlerdi. Nöbetçilerin "*haydi, heval şev baş*" diye uyandırma sesleri duyuldu.

Grup hareketlendi. Savaşçılar yerlerini aldılar. Kemal, "*Gözcüler en yüksek zirvede olacak. Mutki'den gelen düşman gücünü şehir çıkışında görüp işaret verirler. Ona göre davranırız. Hem Bitlis hem Mutki tarafına pusu gurubu bir B–7 ile yerleşecek. Savunmada birer BKC olacak. Ayrıca üç arkadaş da barikat kurup bu arada kimlik kontrolü yapacak. Tam gündüz saat birde yol kapatılacak. Bu zamana kadar da hiç kimse yerinden kıpırdamayacak. Yemek hazır, su matarası yanında olup görüntü vermeden eylem saatine kadar herkes yatarak bekleyecek*" sözleriyle konuşmasını bitirdi. Konuşma net ve kesindi. "*Anlamayan kaldı mı*" diye sordu. Kimseden ses yoktu. Savaşçılar dağılıverdi. Mevzilendi. Kemal koordine etmek için orta bir tepeyi seçti.

Bitlis-Mutki yolu vızır vızır araç geçişlerine sahne oldu. *Deşta Hûtê* onlarca köy ve mezrayı bağrında tutuyordu. Çoğu oradan gelen servisler Bitlis'e sebze taşırdı. Zaman daralıyordu. Eylemcilerin heyecanı yükseldi. Saat biri gösterirken eylem anı geldi çattı. Eylem yeri virajlıydı. Gelen araç pusuya düşmeyene değin bir şey fark edemezdi. Alt tarafı düzlük, çıplak, üst taraf ise topraktan uçurumdu. Üstte bir tepecik vardı. Kemal burada koordine ve savunma görevi görüyordu. Beş yüz metreden direk caddeyi ve tüm grupları görebiliyordu. Bitlis tarafına düşen yerde *Goyi Azad*, Mutki tarafında ise Şırnaklı Piro'nun komuta ettiği beşer kişilik pusu grubu yerleşecekti. İki yanda B–7 silahıyla tetikte bekleyedursun. Motor, Nergiz, Cudi barikat kurdu. Kimlik kontrolü başladı. Grupların mevzilenişi mükemmel olup, yer tespiti isabetliydi, düşmanın kurtuluşunun imkanı yoktu.

Bitlis tarafından bir araç çıkageldi. Ardından biri daha, ilki dur işareti alınca gevşedi, ardındaki ona yapıştı. Araçtakiler şaşkın gözlerle etrafı tararken, Motor'un "*inin ve şu kenara çekilin*" demesiyle heyecanları doruğa ulaşmıştı. Motor, "*korkulacak bir şey yok, endişelenmeniz lüzumsuzdur*" demesiyle korku ateşiyle yanmakta olan duygularına azda olsa bir damla su serpmiş oldu. Gözlerinden korkuya yenik düştüğünü gösteren uzun fistanlı kadınlara hitaben "*xûşke*" diye hitap etti. "*Biz özgürlük savaşçılarıyız, yani gerilla. Gerillaların düşmanı belli, tanıtmama gerek yok, siz bizim halkımızsınız, bu nedenle sakin olabilirsiniz*" diye kısa bir uyarı yaptı. Motor'un açıklaması az buçuk işe yaradı. Yolcular sakinleşti. "Dur!" "duurrr!" diye pusu grubundan bir ses yükseldi heyecanla. Cudi arkaya baktı. Bir minibüs gaza basmıştı. Kendisine doğru sıçradı. Nişan almıştı. Roketçi gerilla minibüsün barikatı aşıp aşmayacağını bekledi. Minibüsün bu halini gören Cudi tehlikeyi anladı. "*Motoorr, Motoorr!*" diye uyardı bağırarak. Motor uyarıyı alınca şarampole bir sıçrayışta atılıverdi. Keleşin namlusu bir araca bir şoföre baktı. Cudi bir elde bomba ötekinde keleşi tutmuştu.

Bitlis tarafındaki pusu grubunun ıslık sesleri geldi, ikaz ediyorlardı. Gelen uyarıları tehlikenin boyutunu gösteriyordu. Şoför şaşkınlığa kapılıp ramak kala aracı devirecekti. Korkudan çılgına dönen şoför çareyi durdurmakta buldu. Araç durdu. İnen olmadı. Motor "*inin, inin!*" diye bağırdı. Şaşkınlık içinde önce uzun boylu esmer bir genç kapıyı hiddetle açtı. Keleşinin namlusuna mermi sürdü. Cudi, Nergiz'i "*yere at kendini*" diye uyardı. Çetelere "*bakın ahmaklığa yer yok, tek bir mermi sesi demek, hayatına nokta koymak demekti. Silahlarınızı bırakın, kenara çekilin, çabuk! Yaşam ve ölüm arasında size yarım dakika zaman var. Karar sizin*" diye çağrı yaptı. Genç çete, gözü dönmüş ve oldukça şaşkındı. Panik onu tutsak etmişti. Bir an dona kaldı. Karar verme yeteneğini yitirmişti. Alık alık etrafa bakındı, bekledi, çaresizdi. Cudi bir şey anlamadı. Adamın üstünde gri bir takım elbise vardı. Beyaz gömleğin ön düğmesi açılmıştı, ama elindeki silah keleş "*Halktan biri olmasındı*" diye düşündü bir an. Karar vermekte gecikti. Ateş emrini o verecekti. Pusu alanında başka kimse müdahale edemezdi o an. Pusu dışında kalan araçlar pusucuların inisiyatifindeydi. Şimdi Cudi'ye aitti bu inisiyatif, ama adamın keleş taşıması Cudi'yi tereddüte soktu. O 90 yılına değin Botan'da gerillacılık yaptığında devlet çetelere G–3 silahı verirdi. Garzan'da keleş dağıttığını bilmiyordu.

"*Aşiret kavgası nedeniyle silah taşıyor olmasındı bunlar*" diye sordu kendi kendine tereddütle. Yaşlı bir adam aracın kapısını araladı. Şaşkın gencin omzundan tutarak çekiştirmeye başladı. "*Bırak, bırak*" diye silahı elinden almaya çalıştı. Genç diretti, yaşlı adam silahın namlu yönü yukarı verdi. Araçtaki diğer adamlar "*bırak bırak, delilik yapma Ali*" diye seslendi bir ağızdan. Ali gevşedi. Bu anda kendisine doğru atıldı Motor. Caddenin bir şeridini aştı bile. Onu savundu Cudi. Ali'nin kalbine nişan alır vaziyette durdu. Çetenin bir yanlışı canına mal olurdu. Tetikte titreyen parmağına güç verecekti. Araca yanaştı Cudi. Araç çetelere hınca hınçtı. Motor "*ne duruyorsun*" diye bağırdı. "*Silahlar araçtan dışarı çıkmasın, yoksa bombaların tadına bakarsınız*" deyip, silaha davranan gence yetişti. Bütün gücüyle omzuna bir dipçik indirdi. Genç sarsıldı sendeledi. Yaşlı adamın desteği olmasaydı, Ali çoktan caddedeki siyah zifti dişlemiş olacaktı. Motor elindeki silahı sert bir hareketle çekip aldı. Çekti aldı da, ama bunca çetelerin içine girmesi korkunç bir hataydı. Aracın çete dolu olduğunu gördü. Yanlışı fark etti. İkinci

bir araç çıkageldi. Motor ani bir sıçrayışla kenara çekildi. Gelen araç silahlı adamlarla tıklım tıklımdı. Cudi adamlara bir çağrı yaptı, "*düşman silahları için canınızdan olmayın, silahları araçta bırakıp kenara çekilmek sizin için hayatta kalmanın tek yolu*" dedi. Adamlar işin ciddiyetini anladı. Çağrıya boyun eğmek zorunda kaldılar sonunda. Ürkek adımlarla bir kenara çekildiler. Motor tekrardan araçtaki silahları almak için caddenin ilk şeridini geçti. Bitlis'ten taraf araçlar barikat kurallarına uydular. Araçlarını durdurup ilk gelenler ise Motor ile çete arasında geçen ölüm-yaşam arasındaki o ince çizginin nasıl kapanacağı izlerken, kimilerinin yürekleri ağzına geldi. Kenara sinerek oturdular.

Mutki'den gelen araç dikkati o yöne çekti. Önce bir dur sesi, ardından boğuk bir ıslık sesi geldi. Araçlar gelmeye devam etti. Tuzağa düşen çetelerin sayısı arttı. Pek şansları yoktu, hemen söyleneni yaptılar. Çeteler kalabalıklaştı. Direnecek halde değillerdi. Fazla uğraştırma gereği duymadan diğeriyle birleştiler. Silahlar araçta kaldı. Ardından bir araç daha, bir daha ve bir daha… Toplam 63 silahlı çete sıraya dizilmişti. İlk işleri çeteciliğe ait ne varsa bıraktılar. Normal biri gibi yolculara karışmak istediler. Son umutları sivillerin içinde kaybolmaktı. Motor ile Nergiz engel oldu. Onları ayrı tuttu. Cudi her uygunsuz harekete karşı tetikte bekledi. Gelen tehlikeyi bertaraf etmek için olanlar karşısında pür dikkat kesildi. Denetim sağlandıktan sonra sıra silahları bir araya toplamaya gelmişti. Ama üç kişiyle bu olmazdı. O halde her iki pusu grubunda bir keleşçiyi yardıma çağırmak gerekti. Kemal durumu anlayınca savunmadan bir savaşçı gönderdi. Pusu gruplarından takviyenin gelmesi iyiydi. Pusu gruplarından birer kişi geldi. Hızla silahları savunma yerine çekmek gerekliydi.

Cudi, dost veya çete olan ne bir köylünün, ne de bir köyün adını bilirdi. Önceden hazırlanmış bu yönlü bilgiler içeren upuzun bir liste elinde bulunduruyordu. Listede hedef olan kişi ve köylülerin isimlerinin yanısıra, çete olup hedef almadıkları köylerin adları da vardı. Dost ve tarafsız köylerin isimleri ise listenin arkasında yazılıydı. Ancak ellerinde esir bulundurdukları çetelerin köy isimleri, kimlikleriyle karşılaştırma bir türlü birbirine uymadı. Kimliklerinde Baykan ve bağlı köyler kayıtlıydı. Liste ise Mutki ve Dêrxas'ı içine alan bir listeydi. Şirvan, Baykan çeteleri daha azılıydı. Çeteler yaptıkları bu ihanetin bedeli ile karşılaşmanın çaresizliğiyle birbirlerine sokulup toprak uçurumun dibine çoktan sinivermiş, yaramazlık yapan Ali isimli çete ise, kuyruğuna basılmış kedi gibi enseden aldığı darbenin acısını atamamış, başına geleceklerin korkusuyla büzülüp kaybolma çabasındaydı. Ama o Motor'un gözünden kaçar mı? Motor "*hele sen dur, işler bir düzene girsin, sıra sana gelir Ali*" diye mırıldanıp, öfkesini biliyordu. Çetelerin sayısı 95'i bulmuştu. Çetelerle uğraş sürdüğü için Ali'den alınan silah dışında henüz bir silaha el sürülmemişti. Pusularda ve savunmadan gelen üç gerillanın takviyesiyle artık silah alma fırsatı doğmuştu. Gelen üç kişiden ikisi savunma görevi yapıp, Cudi ve Nergiz ise çeteleri denetime almıştı. Motor bir gerillayla araçlarda terk edilmiş silahları cadde kenarında toplamaya çalıştı. Bu işin üstesinden iki kişi gelemezdi. Kemer takılmamış silahlar, paket paket mermiler (hepsi izli) yeni ve yerde bir yığındı. Yün kefiye mermileri toplamak için işe yaradı. Şimdiden kefiyeler mermi dolmuştu. Nerdeyse kefiyeler ağırlıktan yırtılıp parçalanacaktı. Silahlar bir odun yığınına dönüştü. Yolcular irice açılan gözleriyle, bu manzaraya bakıyorlardı. Cudi bunca silah ve cephaneyi yol üstündeki gerillalarla çekemeyeceklerini anladı. Motor'a "*otuz kırk yolcuyu çağır ve silahları Kemal'in yanına taşısınlar*" dedi. Motor Bitlis tarafından gelen yolculardan otuz beş kişiyi getirdi. "*Her biriniz üç silah alın, kalanlar ise raxt ve mermileri taşıyın*" dedi. Dökme ve paketlenmiş mermilerle yüklü kefiyeleri alıp sıraya girdiler. Bir gerilla önde Motor'da arkada olmak üzere kontrollü biçimde tepeye tırmanmaya başladılar. Kimileri çapraz, kimileri odun kullanır gibi omzunda kucağında taşıyıp kaygılı adımlarla ilerledi. "*Doğrusu çetelere iyi darbe*" diyen biri dostluğunu belirtmek istiyordu. Ki bu insanların çoğu dost köylerdendi. Bazıları gerillaları tanıyor, Motor'u tanıyanlar da vardı. Kemal'e ulaşınca, Kemal yön gösterip uzak savunmanın yanına göndermek için yanlarına bir savaşçı vermiş ve getirilenleri güvenceye almak istemişti. 15 dakika sonra geri dönen yolcuların sevinci yüzlerinden okunuyordu. Tekrar topluluğa karıştılar. Bitlis tarafında araçlar durmadan birikti. Yolcu kitlenin sayısı beş-altı yüzü aşınca gerillalar onlara bir kimlik kontrolü yaptı. Kadınların çoğunlukta olması, Nergiz'e büyük görev çıkartıyordu. Nergiz kadınları, Cudi erkekleri kontrol etti ve üstlerini aradılar. Kalabalık kitlenin sonu bir türlü gelmedi. Yirmi dakika bu işlem sürdü. Ancak gelen yolcu sayısı da artmaya devam ediyor, bitirmek mümkün olmuyordu. Sonunda bu işlemden vazgeçildi. 16 tane devlet görevlileri, öğretmen vb. YSE görevlisi, mühendis ve çok sayıda araç pusu kapsamına girmişti. Herhangi askeri bir müdahale yoktu. Hem alınan silahlar, hem de bunca birikmiş halk için çıkacak bir çatışma kötü olurdu. Savunmadan bir savaşçı indi. Kemal'den çetelerin yukarıya çıkarılması emrini getirdi.

Cudi "*Haydi tek sırayla yaramazlık yapmadan yukarı çıkın*" komutunu verdi." Motor tehdit ve acımasızlık kokan bir tonla "*Sırayı bozan dipçikle buluşur ona göre anlamayan var mı?*" diyerekten sesini yükseltmişti. Çeteler uzun bir kuyruk oluşturarak Kemal'in bulunduğu tepeye doğru yürüyüşe geçtiler. Böylece silahlar, cephaneler ve çeteler savunmanın bulunduğu yere ulaşmış oldu. Pusucular ağır bir yükten kurtuldular. Sıra halka geldi. ERNK, ARGK ve PKK bayrakları açtılar. Kitleye hitaben partinin kuruluş yıldönümünü anımsatarak bugünü kutlama amacıyla bu eylemi yaptıklarını söylediler. "*Biz*" dedi Cudi, "*TC ordu güçleri beklerken kurduğumuz tuzağa düşen çeteler oldu. Henüz sayamadık ancak gördüğünüz gibi 100'e yakın silah bol miktarda cephane ele geçirdik. Düşmanın halkımızın, ülkemizin başına hangi kirli çorapları ördüğünü hepimiz her gün ve her yerde görüp yaşıyoruz.*" Daha yüksek bir sesle, "*Düşmanı ve yandaşlarını lanetleyin! Onlardan uzak durun. Özgürlük mücadelesinin yanında yer alın! Gerillaya sahip çıkın! Gençlerin yeri TC ordusu değil, dağlarda gerilla ile birlikte savaşmaktır*" diye bitirdi.

Kitle coştu. Bir gürültüdür koptu. Kitle tek bir ağızdan "*Bijî Serok Apo, Bijî PKK, Gerilla vuruyor Kürdistan'ı kuruyor...*" sloganları atarken, kadınlar da zılgıt çekti. Tilili sesi ile ortalık bayram havasına büründü. Sonra sözü tekrar Cudi aldı, "*Yarım saat daha beklemeniz gerekiyor. Ayrıca çetelerle hesaplaşmamız bitmedi, sonra size gitme hakkı veririz*" dedi. Çetelere doğru bir sincap çevikliğiyle tırmanıp gitti. Motor, Nergiz ve diğer gerillalar halkın yanında kaldılar.

Kemal, çeteleri sorguya çekti. 15 kişiyi ayırdı. Cudi, "*Bunlar ne*" diye sordu şaşkın halde. "*Kimileri muhtar ve çete başları, ölümü boylayacaklar*" diye karşılık verdi Kemal. "*O halde gel biraz tartışalım*" dedi Cudi. Tartışmak gerekiyordu. Elbette çünkü tuzağa beklenmeyen bir av basmıştı. Cezalandırma konusunda özel bir görüş yoktu. Yeni bir karar almak zorunluydu. Cudi, Kemal'e "*Heval ben Önderlikten ayrıldığımda bana söylediği en son sözü söylemek istiyorum; 'Botan'da Hogir'in halka yaptığını Garzan halkının başına getirirseniz, sizinle kontranın arasına fark koymam. Bu yaklaşımdan sakının, silahınızı kime sıkacağınızı iyi bilin. Yoksa Botan'da Hogir'in yaptığını yapmış olursunuz' dedi. Son tavsiye ve talimatının yankısı halen kulağımdadır. Hem kalkıp bunca insanı çetede olsa, vuramayız. Bu olmaz*" diye karşı çıktı.

Başkandan bahsedilince Kemal durdu. Kin ve öfkeye bürünmüş gözlerinden eser kalmadı, yüreğindeki intikam hırsı hafiflemişti. "*Evet, doğru da bu namussuzları öldürmeyelim de yarın bize karşı savaşsınlar mı*" dedi. Başını uzun uzun salladı. "*Bilmiyorum, al kimlikleri ne yaparsanız yapın*" deyip, durakladı. "*Ben silahları yukarıya çıkartacağım, yarım saat sonra kimse aşağıda kalmasın! Arkadaşlar hızlı bir şekilde kademeli kademeli zozanlara doğru açılıp gelsinler*" dedi.

Çetelere ait kimlik ve belgeleri sinirle Cudi'ye doğru fırlattı. Kimlikler geniş bir alana saçıldı. Cudi onları topladı hemen. Çeteler durumun değiştiğini fark etmekle ayaklarındaki titreyişi az da olsa kontrol eder oldu. Ellerini açarak Allah'a doğru dua etmeye koyuldular. "*Bakın*" dedi Cudi; "*Sizin yüzünüzden birbirimize girdik, şimdi elimdeki silahta mermi var*" silahını onlara doğrulttu. Baştan sonuna doğru bir hat çizer gibi yaparak "*Hepinizi şöyle taramadan geçirip öldürebilirim. Ancak sizi bir kez daha af edeceğiz.*" "*Allah sizi korusun, Bijî Apo, Bijî PKK*" sloganları atmaya başladılar. "*Durun*" dedi Cudi; "*Dahası var, ne dedimse yapın! Herkes yerden üç küçük taş alsın, hep birlikte dediğimi tekrarlasın, yapmayanın mükafatının ölüm olacağını unutmayın! Ancak şu yaramaz ve ahmak Ali nerede? Buraya gelsin! Onun hesabı bitmiş değil*" dedi. Çeteler bir ağızdan "*Heval, Apo, Kürdistan hatırı için onu da af edin*" diye yalvardılar. ''Bir şey anlamaz. Şaşkınlıktan öyle davrandı. Sonra anladı" diye savundu onu. Cudi, "*Şimdi hiç aklından çıkmayacak bir şey daha anlamış olur*" diye belirtti, tehditkar bir tonla. Sonra "*Neredesin*" diye bağırdı. "*Düşman eşeği! Buraya gel!*" Ali'nin yüzü sapsarı kesildi. Beti benzi attı. Dizleri titredi. İki adım öne çıktı. Tereddüt etti, sonra baktı korkunun ecele faydası yok, kendini toparladı. Yaşlı bir çete, ricada bulanmak için arkasından gelmeye yeltendi, Cudi sert çıktı. "*Gelme!*" diye bağırdı. "*Senin gibiler onu bu kötü duruma düşürmede rol oynayabilirler ama kurtuluşunda asla*" dedi. Adam somurtarak gerisin geri gitti. Ali, bir asker duruşuyla Cudi'nin önünde titredi. Cudi üzerine gitti. "*Heee bir daha böyle ahmaklık eder misin?*" Adam avcı görmüş tavşan kadar ufalmıştı. Önce bakmakla yetindi, kekeledi, af diliyordu. Yalvardı, yakardı. Kendini savunmak istedi. Ama dili yardımcı olmadı. Cudi "*Çetelere doğru dön!*" dedi. Döndü "*Şimdi sana hangi cezayı verelim?*" diye sordu. Adam bir şeyler mırıldandı. Ancak kötü kekelediği için anlaşılmadı. Cudi yanaştı "*Ali'ye iki tokat yeter diyorum*" diye söyledi çetelere bakarak, verilen ceza azdı. İnanmadılar. Ceza buysa, dünden razıydılar. Cudi "*yaptığına karşın kendisine akıl olsun diye vuruyoruz*" dedi sonunda. Ali bir tokat yedi, tadı acıydı, şimdi ikincisini bekliyordu. İkinci tokat da geldi. Yanağıyla karşıladı. "Geç sırana" dedi Cudi. Ali yaşadığına inanmıyordu.

Cudi, "Bakın düşman sizi sıkıştırabilir, ama biz geleceğinizi nereden bilirdik ki pusu kuralım. İşte Mutki alay komutanı çetelerden nefret ediyor. Aslında hepinizin ölmesini bekliyordu. Bakın imdadınıza geldi mi, üç saattir yol kapalı fark etmeyecek kadar enayi mi? Değil. Ama nasıl olsa ölen Kürt, öldüren Kürt! Bana ne mantığı sizi elimizle katletmek istedi. Bu atalarından kalma Kürtlere biçtikleri iti ite kırdırtma politikasından kaynaklanıyor. Bu nedenle sizi ölüme terk etti. Üstüne üstlük bize haber saldı. Adeta '*gelin öldürün*' dedi.'' Sonra "*Anladınız mı*" diye sordu. Yaşlı adam "*Kuran hakkına bu doğru*" dedi. "*Doğru tabi*" diye atıldı.

Sonra caddeye indiler. Halk çeteleri görünce afallayan gözlerle baka kaldı. Cudi, "*Sıranızı bozmayın, sizi şimdi halk mahkemesine veriyoruz. Halkın kararını dinleyelim. Karar ölümse, ölüm beraat ise beraat edelim*" dedikten sonra "*Bunlar çete*" diye halka hitap etti. "*Düşman silahı alıp kurtuluşunuz ve özgürlüğünüz için geceyi gündüzüne katarak çalışan gerilla ve yurtsever halka karşı kullanıyorlar. Düşmanın yanında yer almak ve bize düşmanlık yapmaktan yargılanıyorlar. Yargıç sizsiniz, karar sizin*" dedi Cudi. Şaşkın yolcular bir an bakıştılar. Yaşlıca bir adam öne çıktı. Söz hakkı istedi. Adam "*Heval bu adamlar size karşı koymadılar. Bu nedenle affedin diyoruz.*" Cudi, "*Karar sizindir, siz affediyor musunuz*" diye sordu. Adam "*Evet*" dedi. Takım elbiseli orta yaşlı biri "*Hacı'ya katılıyorum*" dedi. Yüksek sesle, iri yapılı ama genç olan uzun fistanlı bir kadın, "*af*" diye bağırdı. Topluluktan bir gürültü koptu. "*Affedin, affedin*" sesleri yükseldi. Cudi "*Tamam*" dedi. "*Mademki kararınız aftır. Halkımızın vereceği karar bizim için emirdir*" şeklinde konuşmasını sonuçlandırdı. Çetelere dönerek "*Halk mahkemesinin kararı aftır, sizi halk mahkemesinin nihai kararı sonucu affediyoruz*" dedi yüksek sesle.

Kadınlar zılgıt çaldılar, şoförler zılgıtlara kornalarla eşlik etti. Araçlar Bitlis-Mutki'ye doğru hareket etti. Eylemciler hızla araziyi terk ettiler. Daha yukarı zozanlara çıktılar. Motor bir kefiye dolu sigara getirmişti. Kefiyenin ucunu boynuna atmıştı. Bu gibi durumlarda yurtseverler çoğu zaman yanaşıp gerillaların ceplerine sigara paketleri, kuru yemişler tıkıştırırlardı. Bu bağlılığını ifade etme anlamına geliyordu. Bu sefer de öyle olmuştu.

Güneş ***Zovêserê*** tepesinde aydınlatıyordu. Bitlis'in batısına düşen çıplak ve zozanlık bir yükseltiydi burası. Bitlis az ötede alta düşüyordu. Dağlarla sarılmış derin bir vadide gizlenmişti Bitlis. Hem eylemin başarısına, hem de PKK'nin kuruluş yıldönümünü kutlamak için birkaç şarjör merminin şehrin üstüne doğru sıkılmasına karar verilmişti. Nasıl olsa bugün bir çatışma çıkmamıştı. Ve çetelerden alındıkları 28 bin keleş mermisi izli mermilerden oluşuyordu.

Ansızın Bitlis kaynayan ateş böceği içerisinde kaldı. Kemal müdahalede bulundu. Birkaç şarjör boşalmıştı. Silah sesi kesildi. Havadaki ateş böceği de karanlığa gömüldü. Kemal'in morali yerinde ama aklı yarındaydı. Cudi, "*bunca silah ve cephane taşımak olanaksız*" diye fikir yürüttü yol alırken. "*Peki, ne yapalım*" diye sordu Kemal. Sonra "*Durun heval çok da uzaklara gitmeye ve kendimizi yormamıza gerek yok*" diye bağırdı. Grup durdu. "*Komuta kademesi bir araya toplansın*" dedi. Yeni plan tartışıldı. Yol güzergahı belirlendi. Kemal "*Bence silahları buralarda bir yerde saklayıp kendimizi sağlama alacak bir yere verelim. Olacak operasyondan sonra, gelip istediğimiz yere taşırız*" diye görüş belirtti. "*Doğru ama her üç arkadaş onar silah saklasın*" diye katıldı. "*Neye sarıp saklayalım, çadırlara mı*" diye sordu. Nergiz söze karışarak aklına yeni bir buluş gelir gibi "*Bizde birkaç un torbası çıkabilir. Ayrıca kefiyeler de işe yarar*" diye bitirdi sözünü. Görüş birliği oluştu. "O halde biraz dinlenelim ve hemen zaman kaybetmeksizin harekete geçelim" diyerek son noktayı koydu Kemal.

Plan doğrultusunda hareket başladı. Silahlar saklanmıştı. Tekrar bir araya toplanma ve yol. Kemal "*Hadi gece epey ilerledi, ama sonbahar geceleri uzun, gerillaya avantaj sağladığı en elverişli mevsim oluyor*" dedi. Ve hazır sigaralara göre daha çok sevdiği tütünle sardığı sigarasını içti. Ağızlığında sonuna kadar gelmiş sigarası takılmıştı. İki üfleyip temizledi. Sonra cebine atıverdi çubuğu. "*Yallah*" dedi ayağa kalkarak "Herkes hazır mı?" diye sordu. "*Arkadaşlar ne kadar yağ varsa tabanlarınıza sürmeniz lazım*" diye bir espri de ekledi. Başta Motor bir kahkaha ile yanıt verdi. Birçok ses Motor'un yankısı gibi onu takip etti. Nergiz, "*Heval Kemal, silah yağı mı, yoksa yemek yağı mı tabana sürülecek olan*" diye espriyi genişletti. "*Heval Nergiz şimdi espriyi bırak, inşallah grup koptu haberini bu gece duymaz olacağım sayenizde*" diye yanıtladı. Nergiz az buçuk kızdı. Kızgınlığını verdiği yanıtıyla gösterdi. "*Ben mi? Vallahi hiç de geride kalmam. Moralim yerinde olmayınca, yürüyüşüme de etki yaptığı oluyor bazen, ancak moralim yerindedir, hepinizi geride bırakırım.*"

Tan ağardı. Gün ışıdı. Puslu bir sabah, gerillaları *Xaçareş*'te buldu. Askerler gece boyu durmadı. Muş'tan, Bitlis'ten alana güç intikal etti. Gerillalar arkadan çevrildi. Norşin hattında alana çıkarma yaptı. Seksen üç araçlık bir güçle, geceden stratejik noktalar tutuldu. Sabahleyin siyah bulut parçaları gibi yüksek zirvelerde göründü. Az sonra bu kara bulut içindeki suları Xaçareş ormanına boşaltacaklardı. Kendi değişiyle "didik didik" aralayacaklardı ormanı. Bir yağmur dalgası gibi ormana döküldüler. Gerillalar uzaktan bakıyorlardı. Onları dürbünlerinin içine almışlardı. Bütün hareketlerini izliyor ve takip ediyorlardı. Askerler ormana daldı. Şimdilik uzaktılar. İstedikleri kadar arasınlardı ormanı. Görecekleri bir şey yoktu. Zaman kaydıkça tehlike azalıyordu. Varsın akşama doğru bir çatışma çıksın. Gerillalar vurup kaçacaklardı. Operasyon ters yöne saptı. Hiçbir temas sağlanmadı. Gün batımıyla araçlar Mutki'ye geldiler. Bitlis'ten gelen araçlar upuzun siyah bir kuyruk halinde operasyonlardakileri beklediler. Askerler araçlara hücum etti sevinçle. Araçlar dolunca hareketlenme başladı. Ne aceleleri vardı böyle? Daha bu sabah gelmişlerdi. Akşam gittiler.

Askerler boş dönünce gerillalar sevindiler, onlar da gece boyu yol almışlardı, epey yorgunlardı. Bir çatışma çıksın istemiyorlardı. Üstelik dünkü eylemde ele geçirdikleri silahları, gece karanlığında apar topar bir yerlere saklamışlardı. Zaman kaybetmeksizin sağlama almak lazımdı. Komutanlar bir araya toplandılar alelacele. Bir şeyler tartışıyorlardı. Kemal konuşuyordu. "*Kış basıyor*" dedi kaygıyla. "*Karın eli kulağında, hızlı davranmak gerekir*" diye sürdürdü. "*Silahları sağlama almak için bir grup arkadaş K… köyüne gitsinler. Köyden otuz civarında adam yanlarına alınarak silahları köye getirsinler. Bu arada Cudi ile Motor uygun bir şekilde iyi dostlara emanet etsinler*" diye acele acele anlattı. Sonra "rakamları yazmak gerekir" diye ekledi. Alacakaranlıkta on beş kişilik bir grup ayrıldı. K….. köyüne doğru yola koyuldu.

Devam edecek...

■■■

‘Halkımızın direnme ruhunu söndüremeyecekler...’

Mehmet Hayri Durmuş yoldaşın ailesine Kasım 1980 tarihinde yazdığı mektup...

Dünyanın her yerinde olduğu gibi görev ve sorumluluğunu bilen bir kişi olarak ben de halkımın kurtuluşu, ülkemin bağımsızlığı için mücadeleye katıldım. 1973'ten 1979 yılına kadar faal olarak çalıştım. 30 Kasım 1979 tarihinde Türk polisi ve ordusunun düzenledikleri bir operasyonda yakalanarak esir edildim. Şu anda yüzlerce yoldaşım, yüzlerce yurtsever, demokrat insanla beraber Diyarbakır Askeri Hapishanesi'nde bulunmaktayım.

Zindanlardan size sesleniyorum, ama bu sizi asla umutsuzluğa düşürmemelidir. Soğukkanlı olunuz ve **geleceğe umutla bakınız.** Ve aylardır ilk defa size mektup yazdığım için, üzüldüğümü veya özlem çektiğimi (yani sizi özlediğimi) sanmayın. Daha mektubumun başındayken şunu size belirteyim ki, benim düşüncem veya üzümtüm olsa olsa ülkem ve halkımla ilgilidir; sizin için özel bir üzüntüm, özlemim, hasretim yoktur. Ama siz öyle değilsiniz. Pekçok konuda merak eder, telaşlanırsınız. Size bazı konularda bilgi vermek, nasıl davranmanız gerektiğini izah etmek için bu mektubu yazma ihtiyacını duydum.

Mücadeleye nasıl ve niçin katıldığımı size uzun uzun anlatacak değilim. Bunu beraber olduğumuz dönemlerde pekçok defa anlattığımı hatırlıyorum. Eğer kafalarınıza bir şeyler girmediyse bundan sonra mücadeleyi faal olarak yürütecek olan yoldaşlarım tüm halkımızı ve sizleri eğitecek ve aydınlatacaktır. Yalnız şunu söyleyeyim ki, **mücadeleye katılmam sadece ve sadece ülkem ve halkımın, insanlığın çıkarı için olmuştur**. Asla bir zorlanma veya aldanma sonucu değil, sorumluluğumu ve tarihin bana yüklediği görevleri çok iyi bilerek mücadeleye atıldım. Bunda hiçbir kuşkunuz olmasın.

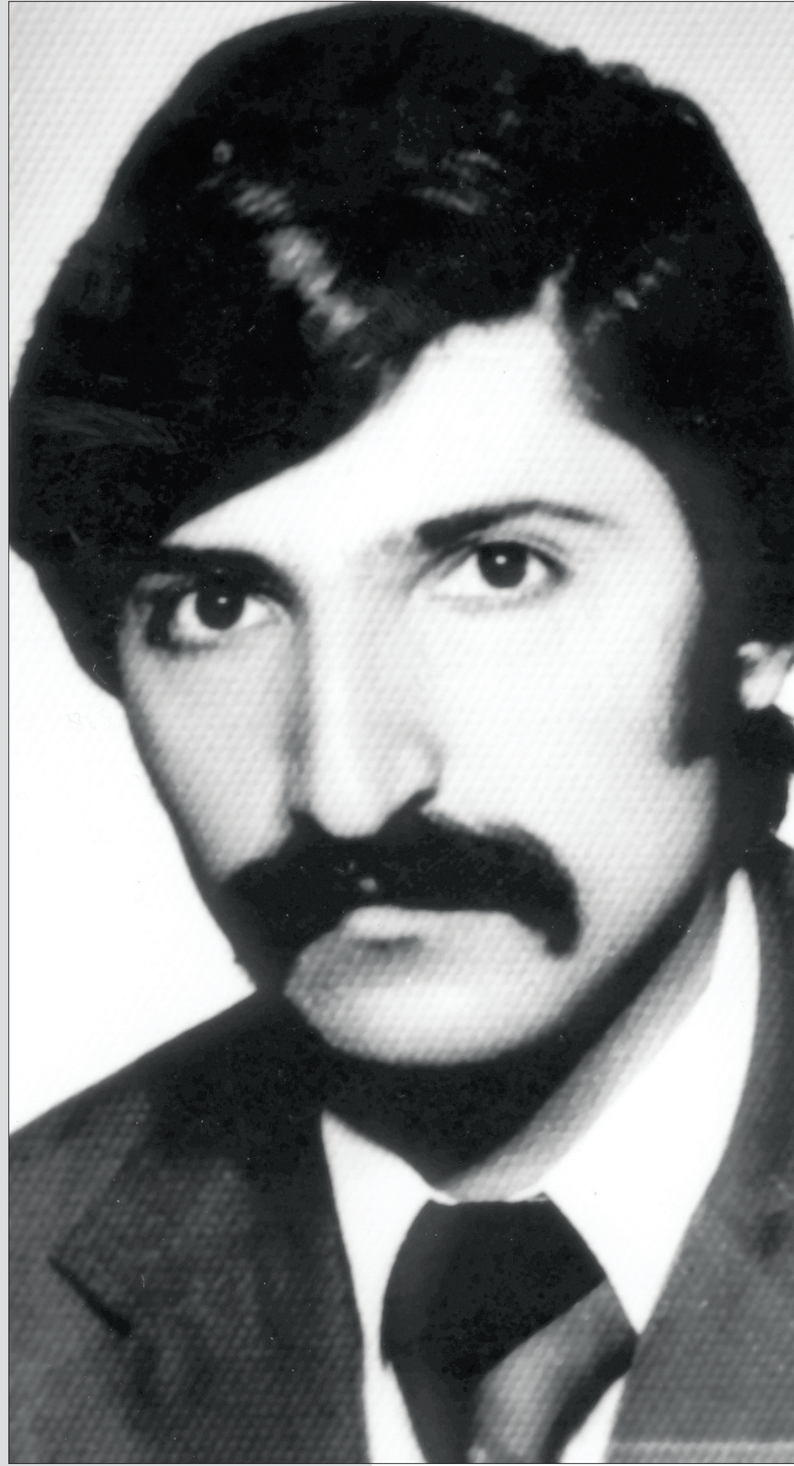
Ülkemin bağımsızlığı, halkımın kurtuluşu için 7 yıl faal olarak mücadele ettim. Bu süre size çok gelebilir ama her şeyini devrimci yurtsever mücadeleye, halkına ve insanlığa adayan bir siyaset adamı için çok küçük bir zaman parçasıdır. Ben daha mücadeleye atıldığım ilk günden beri çok iyi biliyordum ki, **ülkelerin, halkların kurtuluşu öyle birkaç ayda, birkaç yılda gerçekleşmez.** Yine mücadele içinde çok iyi öğrendim ki, Kürdistan gibi bir ülkenin kurtuluşu, halkımızın refaha kavuşması nesillerin işidir. Bu nedenle tüm yoldaşlarım gibi ben de mücadele azmiyle doluydum. Daha yıllarca, ömrümün sonuna kadar faal olarak mücadele etmek istiyordum. Ama yakalandım ve tutsak edildim. Faal mücadeleden alıkonuldum. Bu beni üzüyor, fakat halkımın, arkadaşlarımın, Türk militarizminin ayakları altında ezildiğini, baskınlarda ve işkencelerde kahpece katledildiğini gördükçe veya duydukça kinim ve öfkem bir kat daha artıyor. Devrime bağlılık ve inancım o kadar pekişiyor. Tüm inancım ve azmimle mücadelemi sürdüreceğim. Zindanda da olsa, yoldaşlarımdan ve halkımın çıkarlarından ayrılmayacağım.

Geçen yedi yıl içinde tüm yeteneklerimi, bilgimi ve becerilerimi kullanarak halkıma yararlı olmaya çalıştım. Yoldaşlarımla beraber Kürdistan'ı dolaşarak ülkemizin ve halkımızın gerçek sorunlarını doğru kavradım. Ülkemiz gençlerine, aydınlarına, yer yer halk kitlelerine gerçekleri kavratmaya çalıştım. Cahil kalmanın, perişan olmanın, katliamlara uğramanın, horlanmanın, sömürülmenin, zenginlik kaynaklarımızın talan ve yağma edilmesinin, dilimiz ve kültürümüz üzerinde tahribat yaparak halkımızı kişiliksizleştirmenin, açsusuz perişan olan insanlarımızın İstanbul'larda, Adana'larda, Hatay ve diğer diyarlarda kölece çalıştırılmasının nedenlerini, dilim döndükçe anlattım. Bütün bu kötülüklerin sorumlusunun Türk sömürgecileri ve onların uşakları olan Kürt hainleri -ağalar, kompradorlar, zenginler- olduğunu halkıma izah etmeye çalıştım.

Bu tür propagandalar yapmakla iş bitmez. Yalnız bu propagandalarla ne ülke kurtulur, ne halk özgürlüğe kavuşur. Dünyanın hiçbir yerinde böyle bir şeye rastlanmamıştır. **Kurtuluş ve özgürlüğe kavuşmak için halkın birlik yapması, hainlere ve tüm düşmanlarımıza karşı savaşması gerekir.** Ama halk nasıl birlik olur? Savaşan bir halk cephesi nasıl yaratılır? Bu sorulara cevap vermemiz gerekir. Halk kendi kendine birlik olur mu? Hayır. Herkes bilir ki cahil ve güçsüz olan halkımız kendi başına örgütlenemez, cephe kuramaz. Daha doğrusu dünyanın hiçbir yerinde görülmemiştir. Ezilen, sömürülen halklar içinden çıkan aydınlar, yurtseverler, devrimciler büyük bir fedakarlık yaparak halkı aydınlatmaya, örgütlemeye, bir savaş cephesi yaratmaya çalışırlar. Vietnam'da da, Angola'da da, Filistin'de de ve dünyanın her yerinde bu böyle olmuştur.

İşte görev ve sorumluluğunu bilen bir kişi olarak, yani aydın, devrimci bir insan olarak ben de aynı inancı paylaştığım yoldaşlarım ile beraber Kürdistan gençlerini, köylülerini, proleterlerini, velhasıl tüm emekçilerini ve yurtseverleri örgütlemek ve mücadeleye sevketmek için her şeyimi mücadeleye verdim. Yani diğer yoldaşlarım gibi ben de politikaya girdim. Kürdistan halkının nasıl kurtuluşa gidebileceğini hem kavradım, hem de yoldaşlarım ile beraber kavratmaya çalıştım.

Başta bir avuç insandık, kimse bizi ciddiye almıyordu. Sahte devrimci gruplar aleyhimizde her türlü iftira ve karalamayı yaptılar. Ama bizi dağıtamadılar. **Çünkü haklıydık, çünkü politikamız, ideolojimiz doğruydu, çünkü mücadele anlayışımız doğruydu, çünkü hiçbir menfaat beklemeksizin, fedakarca mücadele ediyorduk**. Bu nedenle kısa zamanda, Kürdistan'ın pekçok yerinde devrimci gençler, yurtseverler, demokratlar hareketimizin yanında yer aldı. Halkımız imkanları ile bize yardımcı oldu. Yürüttüğümüz mücadeleye gençler dışında, işçiler ve köylüler de faal olarak katıldılar, görevler aldılar.

‘Ben bir siyaset adamıyım, bir davaya baş koydum. Beni yönlendirecek olan, bağlı olduğum ilkeler, bağlı olduğum ideoloji ve politikadır. Doğru bildiğim yolda, en küçük taviz vermeksizin, mücadelemi sürdüreceğim.’’

Sömürgeci Türk devleti, hareketimizin gelişip, güçlenmesi karşısında şaşkınlığa düştü. Faşistleri, ağaları, ajan örgütleri, hain ağaların eşkıya çetelerini üzerimize saldırttı. Bizi yoketmek, dağıtmak istiyordu. Ama devletin bu vahşi politikasına karşı biz de boş kalmadık ve mücadele yolunu tercih ederek, bize saldıranlara karşı şiddete başvurduk. Halkımızın ve yurtseverlerin, devrimcilerin başbelası faşist militanlar, ağalar yok edildi veya Kürdistan'ı terkettiler. Ajan örgütlerle mücadelemiz devam etti. Tabii bu mücadelede kayıplar verdik. **Haki Karer, Halil Çavgun** ve daha pekçok yoldaşlarımız veya taraftarlarımız öldürüldü. Buna rağmen mücadelemizi durduramadılar. Türk devleti ve uşakları daha çok zarar gördü. Hilvan'da eşkıya çetelerini dağıttık ve teslim aldık. Ülkemizin pekçok yerinde hainler yok edildi veya teslim alındı. Halk, mücadelemize güvendi ve kitleler halinde mücadeleye katıldı. **Hilvan, Ceylanpınar, Batman, Derik, Kızıltepe, Suruç** ve daha pekçok kaza ve köyde hareketimizin denetimi sağlandı. Buraların belediyeleri hareketimizin denetimini gördü. Dersim, Bingöl, Antep ve diğer yerlerde hareketimiz büyük gelişmeler katetti. 1978 sonlarında tüm halkımıza bir müjdemiz oldu. PKK (**Partiya Karkerên Kurdistan**) bu tarihte kuruldu.

Ülkemizi bağımsızlığa, halkımızı özgürlüğe götürecek olan PKK'nin kurulması ve mücadeleyi hızlandırması sömürgecileri çok korkuttu. Ajanlar, faşistler ve eşkıya çeteleri bir şey yapamayınca, bize ve halkımıza karşı direkt kendi ordularını çıkardılar. 1979 başında bildiğimiz gibi tüm Kürdistan'da sıkıyönetim ilan ettiler. Hedef PKK'yi ve Kürt halkını katletmek, ezmek, sindirmek ve bağımsızlık düşüncesini özgürlük ateşini söndürmek idi. Ama ateş Kürdistan'ın her tarafını sarmıştı. Bunu kısa sürede söndürmek Türk ordusunun başaramayacağı bir işti. Sıkıyönetime rağmen PKK mücadeleyi sürdürdü. Hem hainlere, hem de Türk polisi ve askerlerine karşı canımızı dişimize takarak direndik. Tüm zorluklara rağmen halkımız bizim yanımızda yer aldı, bizi korudu, faal olarak mücadeleye katıldı.

Zaman geçtikçe sömürgeci Türk devleti tüm gücünü üzerimize saldırttı. Halkımıza karşı taarruza geçti. Hilvan ve Siverek gibi, Batman, Kızıltepe, Derik, Ceylanpınar gibi yerlerde, onbinlerce asker tarafından sık sık aramalar, operasyonlar, tutuklamalar yapıldı. Kadın, erkek, çocuklar işkencelerden geçirildi. Büyük katliamlar yapıldı. Türk ordusunun bu vahşi taarruzuna karşı da direndik. Onlarca yoldaşımız ve halktan insanlar, yerli hainler veya Türk askerleri tarafından öldürüldü. **Salih Kandal, Cuma Tak, Ahmet Kurt, Metin Turgut, Aytekin Tuğluk, Edip Solmaz** gibi hareketimizin önderleri ve pek çok yoldaşımız katledildi. Yüzlerce yoldaşımız ve taraftarımız tutuklandı ve insanlık dışı işkencelerden sonra zindanlara atıldı. İşte Türk ordusunun taarruza geçtiği 1979-1980 yılları içinde mücadele ederken esir alınan yüzlerce insan ve yoldaşım gibi ben de yakalanarak esir edildim.

1980 yılı içinde hareketimiz büyük kayıplar verdi. Benim gibi hareketimizin üst düzeyde önemli görevler alan çok sayıda arkadaş öldürüldü veya esir edildi. Ama PKK halkımız arasında öyle bir kök salmıştı ki, dökülen kanlar, insanlık dışı işkenceler, tutuklamalar mücadelemizi yok edemedi. Her yakalamadan sonra halkımızın desteği ile PKK yeniden toparlanarak mücadeleyi sürdürdü. Düş-

manlarımız acz ve hayret içinde kaldılar, ne yapacaklarını şaşırdılar. Ordu yönetime el koyduktan sonra, tüm Kürdistan'da PKK'ye ve yurtsever halkımıza karşı savaşı alevlendirdi. Tanklar, toplar, helikopterler, piyade ve komando birlikleri alarma geçirildi. Siverek, Kızıltepe, Derik, Dersim, Nusaybin ve daha pekçok yerde katliamlar yapıldı. Cesaretiyle yoldaşlarımıza ve halkımıza güven veren yiğit savaşçı **Delil Doğan** çembere alınarak öldürüldü. Kızıltepe'de de her şeyini mücadeleye veren yoldaşlarımız ve yurtsever köylüler, bombardıman edilerek katledildiler. Mahkemeye çıkarılan bir grup arkadaşımıza en ağır cezalar yağdırıldı. Büyük önder, genç yoldaşımız **Orhan Aydın** idama mahkum edildi. Zindanlarda üzerimizde en zorba ve vahşi baskılar uygulandı. Faşist cunta hala Kürdistan'da kan dökmeye, insanları işkenceden geçirmeye; tutuklamaya ve tutukluları mahkemeye çıkararak en ağır cezalara çarptırmaya devam ediyor.

Evet büyük kayıplar verdik. Hala da vermeye devam ediyoruz. **Ama ne Türk ordusu, ne hainler, ne de ağababaları emperyalistler, PKK'yi bitiremeyecekler, halkımızın direnme ruhunu söndüremeyecekler, bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi PKK öncülüğünde eninde sonunda zafere ulaşacaktır.**

Pekçok yoldaşım gibi ben de sömürgeci zindanlarda, mahkemelerde, halkımızın yüce davasına ve PKK'ye, onun ilkelerine bağlı kaldım ve kalmaya devam edeceğim. Geçmiş mücadele dönemlerinde sömürgeciler tarafından pekçok defa takip edilmiş, yakalanmış, tutuklanmıştım. Son olarak yakalandığımda, ellerinde benim hakkımda somut bilgi ve belgeler vardı. Artık gizleyecek bir şeyim yoktu. Bu nedenle polis ve askerlerin günlerce uyguladıkları işkenceler sırasında, elimden geldiği kadar parti sırlarını gizlemeye çalıştım, fakat mücadelemi ve yaptıklarımı açık ve yüreklilikle anlattım. Hareketimizin amaçlarını anlattım. Elimden geldiği kadar harekete ve yoldaşlarıma ve halkıma layık olmaya çalıştım.

Yaklaşık bir yıldır zindanlarda mahrumiyet içinde, her türlü baskı ve eziyet altında tutulmaktayız. Tüm yasaklara ve baskılara rağmen, yoldaşlarım ile beraber her türlü haksızlığa karşı geldim, direndim. Bundan sonra da düşmanın zorbalıklarına, yasaklarına, her türlü haksızlıklarına karşı yine yoldaşlarımla beraber tüm gücümle direneceğim.

Sizin merakla beklediğiniz duruşmalarımız çok yakında başlayacak. Durumumu az çok tahmin ettiğiniz için büyük bir sabırsızlık ve telaş içinde olduğunuzu biliyorum. Ne yazık ki boş bir telaş ve boş bir sabırsızlık. Ben koskoca bir PKK davası içinde bir damla bile değilim. Cunta her gün katliamlar yapıyor, köyleri yakıp yıkıyor. Her gün sömürgeci mahkemeler idamlar yağdırıyor. İdam kararı verilenler asılıyor. 30 yıl, 40 yıl müebbet hapisler sıradan cezalar olmuş. Yani şunu demek istiyorum: Cunta boyuna katlediyor, yakıp yıkıyor, herkes açsusuz, perişan, ortalık kan-revan. Böyle bir dönemde benim durumum, evet sadece benim durum önemli midir? Ölüm cezasına çarptırılmam veya 30 yıl, 40 yıl hapis giymem çok mu önemli? Hayır... hayır... hayır..! Hiçbir önemi yok. Hiçbir önemi olmadığı için de, pek çok yoldaşım gibi ben de bu tür şeylere aldırış etmiyorum. Sizin üzülmenizi, telaşınızı, sabırsızlığınızı boş görüyorum.

Daha başka şeyler düşünmek lazım. Hep beraber daha başka şeyler düşünmeliyiz. Bugünkü ağır şartlara rağmen, gerçek kurtuluş yolunu arayıp bulmalı, körü körüne oflayıp poflamaktan, ağlayıp sızlamaktan kurtulmalısınız. Kimlerin dost, kimlerin düşman olduğunu artık net olarak görmeli ve mutlaka başınızın çaresine bakmalısınız. Ben sizin evladınızım, kardeşinizim, yakınınızım; sizi yakından ilgilendirebilirim. Ama her şey ben değilim. Siz Kürdistan halkının bir parçasısınız ve size istikbal lazımdır. Geleceğinizi düşünmeniz, dostlarınızın yanında yer almanız lazımdır. Hep beraber mücadeleye ağlayalım, hep beraber mücadeleye girelim, hep beraber düşmana karşı direnelim. Benim de, zindanlardaki tüm yoldaşlarımın da, halkımızın da gerçek kurtuluş yolu budur.

Yakında başlayacak duruşmalarımızda, tüm kararlı ve harekete bağlı arkadaşlarım gibi, ben de en kararlı tavrı takınacağım. Sömürgecilerin ve uşakları olan hain Kürtlerin yüzlerce yıldır halkımıza yaptıkları kötülükleri anlatacağım. Katledilen, işkenceler altında inletilen devrimcilerin, yurtseverlerin, masum insanların hesabını soracağım. Tüm haksızlığa karşı canını feda ederek kahramanca direnen yoldaşlarımın mücadelesini anlatacağım. Halkımıza uygulanan sömürüyü ülkemiz Kürdistan'ın zenginlik kaynaklarının nasıl talan edildiğini, insanlarımızın nasıl el kapısında perişan olduğunu anlatacağım. Neticede tüm kötülüklerin, cinayetlerin, katliamların, sefaletin sorumlusunun Türk sömürgecileri olduğunu anlatacağım. Ülkemizde ortaya çıkan ihanetlere ve tüm hainlere lanet okuyacağım. Ve benim asla suçlu olmadığımı, kendi görevimi yaptığımı belirttikten sonra, suçlunun Türk devleti ve onun uşakları olan hainler olduğunu açıkça belirteceğim. Bunun adına siyasi savunma deniliyor. Evet ben de bir siyaset adamı olarak kendimi savunacağım. Türk devletini ve mahkemelerini ise suçlayacağım.

Benim için artık yılların, ağır hapislerin, müebbetlerin, hatta idamların önemi yoktur. Halkımın ve ülkemin yüce davasına bağlılığım, parti ilkelerine olan inanç ve bağlılığım önemlidir. Ve her şeyden önemlisi PKK'nin onur ve prestiji önemlidir. Bunları asla çiğneyemem. Bu durumu çok iyi bilen sömürgeciler, özellikle duruşmalarımızın yakınlaştığı bu dönemde, kendi ajanlarını harekete geçirerek pek çok tutuklu ailesi gibi, sizi de etkilemeye, aldatmaya ve beni caydırmaya çalışıyorlar. Ortalıkta dolaşan bazı uşaklar ve kişiliksiz avukatlar, size sürekli telkinlerde bulunmaktadırlar ve bulunmaya devam edecekler. Size şunları söyleyecekler: "Üzerimde bir şey yoktur. Her şeyi inkar ederse, eğer suçu başkalarının üzerine atarsa, eğer pişman olduğunu söylerse kesin kurtulur, yoksa kötü olur" ve benzeri.

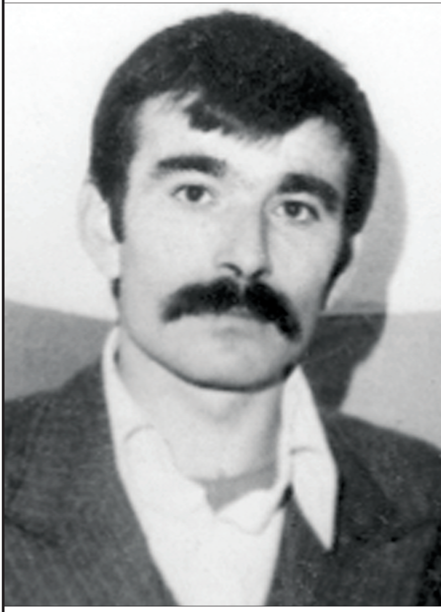
Bu ajanların, sahtekarların iki amacı vardır: Birincisi, sizin zayıflığınızdan, duygusallığınızdan ve de cahilliğinizden faydalanarak, bir miktar para almak istiyorlar. Öyle yalancı vaatlerde bulunurlar ki, siz rahatlıkla varınızı-yokunuzu seferber edersiniz. İkincisi, Türk devleti, beni ve benim gibi yüzlerce yoldaşımı, bitirmek, ajanlaştırmak Türk devletinin uşağı yapmak istiyor. Bunu yapmak için ise, sahte vaatlerde bulunarak bizim pişmanlık göstermemizi, her şeyden vazgeçmemizi istiyor. Görüyorsunuz ki her iki şey de bizim tarafımızdan asla kabul edilmeyecek çok feci şeylerdir.

Bir defa size açıkça söyleyeyim ki, ben bin pişmanlık göstersem de sömürgeciler ağır cezalar vereceklerdir. Ne benim ne de sizin aldanmanıza, varımızı-yokumuzu seferber etmemize gerek yoktur. İkincisi, pişmanlık göstermem ve her şeyden vazgeçmem ise devletin ajanı ve uşağı olup, yoldaşlarıma ve halkıma düşman olmam demektir. Halbuki ben, yoldaşlarım ile varım. Ben, halkımın bir parçasıyım. Hayri, ancak mücadele yolunda kaldığı müddetçe Hayri'dir. Mücadeleye düşman olan Hayri, artık ajandır, uşaktır, beş paralık bir insandır. Böyle bir şeyi de benden istemezsiniz herhalde. Bizim ailemizin mücadeleye bir ihaneti olmadı. Bundan sonra da ihanet edeceğinizi sanmıyorum. Ama sırf benim bedenimi kurtarmak için bazı duygusal tavırlar içine girip yapamayacağım şeyleri benden isteyebilirsiniz. İsterseniz ne olacak? Kendi haysiyet ve şerefinizi lekelemiş olursunuz. Ben bir siyaset adamıyım; bir davaya baş koydum. **Beni yönlendirecek olan, bağlı olduğum ilkeler, bağlı olduğum ideoloji ve politikadır.** Doğru bildiğim yolda, en küçük bir taviz vermeksizin, mücadelemi sürdüreceğim. Hepinizi PKK'nin doğru ilkeleri doğrultusunda mücadeleye davet ediyorum.

Hepinize selam ve saygılarımı sunarım.

Oğlunuz, kardeşiniz, yakınınız Hayri
25 Kasım 1980 Diyarbakır

■■■

Kemal Pir'in yoldaşı olmak büyük bir onurdur

Cemil Bayık

Kemal'i anlamak, Önderliği anlamaktır. Kemal Pir'in kişilik ve mücadele özelliklerini, onun felsefe ve mantığını, yaşam ve mücadele tarzını anlamak, bizi Önderliği anlamaya, doğru pratikleşmeye ve başarıya götürür. Yeni paradigmanın anlaşılması ve pratikleşmesi için Kemal Pir'in güncelleştirilmesi gerekiyor.

Kemal, komple bir kişiliktir. Bir devrimcide bulunması gereken özellikleri taşıyan önder bir kişiliktir. İdeolojik derinliği olan, sürekli kendini yenileyen, ajitasyon yönü güçlü olan, eylem ve pratikleşme yanıyla bulunduğu ortamda kim olursa olsun güç, güven veren bir kişilik. Kendisine ait bir yaşamı olmayan, yaşamını da, ölümünü de özgürlük için ortaya koyan bir kişilik. Kısacası bir devrimci önderde, bir halk önderinde bulunması gereken her şeyi Kemal Pir'de görmek mümkün.

Böylesi bir yoldaşın yoldaşı olmak, hem büyük bir onur, hem büyük bir borç altına girmektir. Kemal'in gençlik yılları, okul içinde ve dışında, mahallelerde hep örgütleme ve mücadele ile geçti. Hareketimizin bir grup olarak oluşumunda, saygınlık kazanmasında Kemal'in direnişliği, savaşçılığı, pratikçiliği, örgütçülüğü önemli bir yer tutar.

Kemal Pir yoldaşı Urfa Cezaevi'nden baskınla alıp kurtardıktan sonra Başkan Apo'nun yanına göndermeyi düşündük. Kendisiyle konuştuğumda, "***Seni Suriye'ye göndereceğiz, Önderliğin yanına gideceksin. Oradan da Filistin'e gidip eğitim göreceksiniz***" dediğimde, başlangıçta bunu kabul etmedi. Gerekçesi de şuydu: "***Ben ikinci kez örgüt tarafından cezaevinden çıkarılıyorum. Örgütün benim için emeği çok fazla. Hiç kimseye tanımadığı imkanları bana tanıdı. Benim örgüte karşı borcum var. Bu borcu ödemeden hiçbir yere gitmem***" demişti. "*Önderliğin de istemidir*" deyince kabul etti.

Kemal **Kobani**'deyken, Suriye-Kürt Sosyalist Partisi'nin **Eczacı Abdi** diye bir yöneticisi vardı. Onunla tanışıyor, dostluk kuruyor. Bir gün kendisine, "***PKK'deki yetkin nedir? Kaç yıldır PKK'desin?***" diye sorduğunda Kemal, "***Başından beri bu hareketteyim. Fakat bu hareketin bir militanıyım. Hala da üye olup olmadığımı bilemiyorum***" dediğinde, adam şaşırıyor ve "*Nasıl olur, başından beri bu hareketlesin hala yetkili değilsin; üye olup olmadığını da bilemiyorsun. Bu mümkün değil*" deyince, Kemal kendisine PKK gerçeğini, PKK militan gerçeğini anlatmaya çalışıyor.

Kemal, bir Kürt veya Kürdistanlı değildi; Kürtçe de bilmiyordu. Ancak Kürdistan gerçeğini, Kürt insan gerçeğini kavramıştı. Kürtçe bilmemesine rağmen fazla zorlanmıyordu, ama insanları hemen etkileyebiliyordu. Zaten Kemal'in özelliklerinden biri de insanlarla rahat ilişki kurmasıydı. Bu, bir önder devrimcide bulunması gereken bir özelliktir. Kemal, insanların psikolojisini iyi kavrıyordu. Beynine ve yüreğine nasıl hitap edeceğini, nasıl kazanacağını çok iyi biliyordu.

Kürt insanı Kemal'i kendisine yabancı görmedi. Kemal' i kendisinden biri olarak gördü. Kemal'e güven duydu, önder olarak gördü, saygı duydu, bağlandı. Çünkü Kemal Kürt halkına oldukça saygılı davrandı, değer verdi, onun uğruna her şeyini ortaya koydu.

Kemal demek, eylem ve pratik demektir. Kemal demek, doğal olmak demektir. Kemal, yaşam demektir. Önderlikte en önemli bir özellik, düşünce ile pratiği aynı anda yaşıyor olmasıdır. Düşünürken yapmak, yaparken düşünmek; birini diğerine tercih etmemek. Bizde bunu kendi şahsında gerçekleştiren ender yoldaşlardan biridir Kemal Pir. Kemal'de anında kavrama ve kavradığını anında pratikleştirme söz konusudur. Kemal eylemsiz yaşayamazdı. O nedenle yerinde duran biri değildi, fokur fokur kaynayan biriydi.

İlişkilerinde gerçek anlamda yoldaşlık yapmayı esas alırdı. Yoldaşını güçlendirmeyi, başarılı kılmayı esas alırdı. Kemal'le birlikte olan moralsizse moral bulur, inançsızsa inanç bulur, umutsuzsa onda umut güçlenir, disiplinsizse disiplin gelişir. Onda güçlü bir kişilik, düşünce, irade ve pratikleşme gelişir. Kemal'de sözün değeri çok büyüktü. Verilen söz mutlaka yerine getirilmesi gereken bir sözdü. Söz verip de sözünde durmamak, Kemal'de affedilmeyecek bir tutumdu.

Kemal Pir'de hep hizmet etmeyi esas alma vardır. Hareketin, halkın çıkarlarını her şeyin üstünde tutma vardır. Tüm çabasını, enerjisini halkın, hareketin, yoldaşların ihtiyaçlarına harcama vardır. Hareketin, halkın ihtiyacını esas aldığı için, yetkiyi, mevkiyi fazla önemsemezdi.

Başkan Apo, '*Kemal arkadaşı anlamak*' derken, Önderliğin anlaşılmasını istiyor. Çünkü Kemal Pir demek, Önderliği anlamaya çalışmak ve anladığı kadarını hayata geçirmek demektir. Önderliğin anlaşılmaması, yaşamsallaştırılmaması, Önderliğin boşa çıkarılması var. Bu Önderliğe de, halka da acı veriyor. Mutlaka Önderliğin zamanında anlaşılıp uygulanması gerekiyor. Eğer bu gerçekleştirilirse, büyük gelişmelere yol açar. Önderlik bugün Kemal Pir kişiliğinden bahsediyorsa, "Kemal ruhunu anlamak gerekiyor" diyorsa, bunun için diyor.

Kemal' i anlamak, bir anlamda Önderliği anlamaktır. Kemal Pir'in kişilik ve mücadele özelliklerini, onun felsefe ve mantığını, yaşam ve mücadele tarzını anlamak, bizi Önderliği anlamaya, doğru pratikleşmeye ve başarıya götürür. Bugün bu, bizim için her zamankinden daha fazla gerekli. Yarım saatlik bir konuşmayla Kemal Pir eğer yıllarca yürüyor, pratikleşiyor, pratiğinde de çok önemli gelişmelere yol açıyorsa, bizim hayli hayli bunu gerçekleştirmemiz gerekiyor. Bunu gerçekleştirmemek, çok ağır, affedilmesi güç bir suç olur.

Kemal Pir nasıl ki daha Önderlik yalnızken, Önderliğin düşünceleriyle birleşmiş ve o düşünceleri hayata geçirmişse, bugün Önderliği kendisine esas alanların da, Önderliğin yeni paradigmasını, yeni stratejisini, taktiklerini, eylem çizgisini, özgürlük çizgisini, yaşam çizgisini Kemal'in yaklaştığı duyarlılıkla, sorumlulukla ele almaları ve bunu pratikleştirmeleri gerekiyor. Kemal'in güncelleştirilmesi budur.

Bugün korkunç bir inkârcılık var, sahte bağlılık var. Hem Önderlik ve Önderlik mücadelesinin yol açtığı gelişmeleri, yarattığı değerleri inkâr etme var, hem de bağlılık adı altında sahte bağlılıkların gösterilmesi var. Bu ikisine karşı Kemal Pir gerçekliğini güncelleştirmek önem taşıyor. Çünkü Kemal'de ne sahte bağlılıklara değer verme var, ne de inkârcılığa, ikiyüzlülüklere. Bunlara karşı amansız davranma var, bunun panzehiri olma var. Önderlik gerçeğini buna karşı koruma, yaşatma mücadelesi var.

Kemal Pir'i anlamak, sosyalist ve emekçi kişiliği kendinde gerçekleştirmektir, özgürlükte sonuna kadar karar kılmak demektir. İhaneti, işbirlikçi teslimiyeti, başarısızlığı reddetmek demektir. Buna karşı amansız bir mücadelenin sahibi olmak demektir. Güzel bir insan, gerçek anlamda yoldaş olmak demektir. Her türlü kirden, pastan, gerilikten, çirkinlikten arınmak demektir.

■■■

‘Ara bir yerdesiniz ve bu çok trajik’

Önder Apo ile Ömer Özsökmenler (Ozan) yoldaşın diyalogları...

ÖMER ÖZSÖKMENLER (Ozan) *Büyük militan Ömer Özsökmenler (Ozan), Doktor Şivanlarla birlikte devrimci mücadeleye atıldı. 1969-70’li yıllarda Filistin’de eğitim görmüş ender militanlardan olan Özsökmenler, 60’li yıllardan 1980’lere kadar Güney Kürdistan, Suriye, Lübnan ve Kuzey Kürdistan’da devrimci faaliyet yürütür. 1980’de cezaevine giren Ozan yoldaş 1989’a kadar Türkiye sol örgütlerinde yer aldı. Sonra yönünü Kürdistan’a, PKK’ye çevirir. Bir gerilla olarak dağlarda olmak özlemini çektiği bir duyguydu. Artık o, Anadolu ve Mezopotamya’nın özgürlük savaşçılarından, ozanlarından birisiydi. Ömer Özsökmenler, 16 Mayıs 1997’de işbirlikçi ihanetin saldırısı sonucunda gerçekleşen ve tarihe “Hewlêr Katliamı” olarak geçen olayda bindirildiği araçta fedai eylemi gerçekleştirerek yaşamını yitirdi...*

Ömer Özsökmenler (Ozan)

PKK’ye egemen kılmak istediğimiz ruhu ve yaşam tarzını acaba en esaslı noktadan kavrayanlar var mı? Bu soruya kaç kişi cevap verebilir? Farklı yaşam boyutlarınız, farklı şekillenmeleriniz var. Sınıfsal, ulusal, kültür düzeyleri oldukça farklı.

İnsanın kendisine ve tarihine baktığımızda önemli gelişmelere yol açanlar, mevcut küfrün, ondan kaynaklanan yaşam tarzıyla, alışkanlıklarıyla savaştıkları oranda özgürleşirler. Mücadele, mücahit kelimeleri de bundan ileri gelir. Ortadoğu’da yıllarca bazıları bu kavramlarla yaşamış, savaşmış, tarikatlar kurmuş, mezhepler kurmuş, çok büyük şeyler yapmışlar.

Bu önderlerin müthiş vurduklarını biliyoruz. Haklı veya haksız temelde, mühim olan kendilerine hedef belirliyorlar. Hedefleri belirledikten sonra, kişiliklerini müthiş eğitiyorlar. Tarih incelenebilir. Her kişilik, her parti, her devlet nasıl ortaya çıkmış? Kime karşı, nasıl ve neyi esas almış?

Tarih bilinciniz sağlam gelişmiyor. İnsanı esas almamanız kesinlikle yanlış. Zaten kendinizi bile doğru ele almıyorsunuz. Böyle olunca da sallanıp duruyorsunuz. Sağlam bir yürüyüşünüz, kahramanca bir yürüyüşünüz olamaz. Yıllardır derinliğine, çok yönlü gerçekleri ortaya koymamıza rağmen bireysel seyrediyorsunuz, yüzeyde geziyorsunuz. Derinliğine kulaç atma fazla gelişmiyor.

Saflarda küçük-burjuva tarzı etkili oldu

Mevcut kişilikler fazla derin, kapsamlı, boyutlu, militanca değil.

Garip bir durumu yaşıyorsunuz aslında. Sizi düzenin tehlikeli dayatmalarından kurtarmakla birlikte ara bir yerdesiniz. Bu ara yer de trajik sonuçlara yol açıyor. Zorlanıyorsunuz, insan sizlere acıyor. Dert kokuyorsunuz, acı, üzüntü ve komedi kaynağı oluyorsunuz.

Gölgenizde kaç kişi barınabiliyor?

Kişiliğiniz, kaç kişiye cesaret verebiliyor? Bunları düşünmüyorsunuz. Halbuki temel yaşamımız budur. Tüm gücümüzle yapmak istediğimiz bu hususlar, önderlik gerçeğinin kendisidir. Tuhaf! Bunca çabaya rağmen, öyle hatırı sayılır kaç kişi var desek, el kaldıracak kişi çok az.

Çözmek zorundayız, çünkü siz düzeni terk etmiş adamlarsınız. Fakat neye yol almak istediğinizi tam kestirememişsiniz, onun yolunu-yordamını bulamamışsınız. Bulsanız bile ona gereken hakimiyeti, nizamı dayatamamışsınız.

Sizi kim taşıyabilir?

Bugün halkın bütün umutları bize yüklenmiş durumda. Ben bunu bile sakıncalı görüyorum. Bir halk bütün umutlarını bir kişiye bağlamamalı, her şey bir kişinin dirayetiyle yürümemelidir. Daha fazla şeyin yapılması gerektiğine herkes anlayış, kavrayış getirmelidir. Ondan öteye, onu bizzat kurumlaştırmalıdır. Zaten PKK’deki oluşumu biraz daha bu temelde sonuca yakın götürmek gerekiyor. Bu iş çocuklarla yürümez, kendini kandırmacı yöntemlerle hiç mi hiç yürümez. Eskiden zor-bela taşıyarak sizi buraya kadar getirdik diyelim ama şimdi birçok şeye doğru karar verebilirsiniz. Halk bile yıllarca gözlemledi bizi, denedi, sınadı, kararını şimdi sizden daha sağlam veriyor, şimdi kararda güçlüdür, yürüyüşte güçlüdür.

Devrimciler, biraz yarı-aydın insanlardır. **Yarı aydınlık kendi beraberinde bir yığın yetmezliği getirir.** Kararda ikircilik getirir, bireysel hesapçılığa yol açar. Sizinki biraz da bundan kaynaklanıyor. Hesap yapmaya çalışıyorsunuz. Bu hesaplar çok önceden de başarıyla yapılması gerekirken, olmayacak yerde olmayacak alanlarda ve zamanlarda yapmanız, devrimin de bir nizamı, bir disiplini olduğu için, sizleri güç duruma götürür. Hesabı zamanında yapacaktınız, doğru sonuçları çıkaracaktınız ve bunun adı da çizgide tam yürümedir.

Sanıldığından daha fazla saflarda küçük-burjuva tarzı etkili oldu.

Sözümona özgürlüğümü konuşturuyorum, kendimi yaşıyorum adı altında aslında temel kavramlara, temel oluşumlara yüzeysel, oldukça iddiasız, sonuç almayacak bir biçimde, tam küçükburjuva bir yaklaşım gösterildi. Bütün gücümüzle bunun böyle olmaması için her şeyimizi ortaya koyduk.

Unutmayın ki biz sıfırlardan, hatta eksilerden buralara nasıl gelmeyi becerdik? Hiç de elimi böyle sobaya koymadan, ateşe koymadan getirebildim. Bu bir sanattır da ondan. Ben sizi zora sokmadım. Kendimi sizden daha fazla zora soktum. Sizden daha fazla zoru yaşadım ama bir sanat inceliğiyle bu işleri yürüttüğüm için böyle oldum. Sizin tarzınız, ateşi ele almadır, tabii ki bu da sizi yakar. Bizim köylülerin üretim tekniğiyle en gelişmiş sanayi teknikleri arasındaki uygulamaya bakalım. Savaşı bazılarınız bu köylü tarzı, köylü tekniğiyle götürmeye çalışıyor ki, halk savaşında hele özellikle karşımızda özel savaş bu kadar gelişmişken sonuç almak çok zor.

Pratiğe gidenlerin içine düştüğü hatalar haklı olarak bu sorunları tekrar tekrar gündeme getiriyor. Zamansız kayıplara, yerinde olmayan kayıplara baktığımızda, kesin bizim militan, komutan veya savaşçı gerçeğimize daha derinden taktik biçim vermemiz gerektiğini ortaya koyuyor. Bazı kayıpları doğal karşılamıyorum, insan içine de sindiremez. Bir örgütün yenilgisi, bu noktada başlar. Bir kişinin yenilgisi veya başarası da bu ölçüler temelinde ortaya çıkar.

Bu bir süreçtir ve sürecin kaderi de baştan belirlenmiştir.

Sık sık söylerim; yeniden sağlam temelde başlangıçlar yapalım. Alışkanlıkların gücü üzerimizde çok etkili. Dolayısıyla iç savaş zayıf gelişiyor. Türkiye’nin özellikle 12 Eylül’ün dayattığı yaşam tarzına bakalım; hatta reel-sosyalizmin yaşam tarzına da bakalım ki, aralarında sıkı irtibatlar vardır. Kitlelerin içine yöneldiğin durum aslında çok garip. Tüketici toplum özellikleri deniliyor... Eşya, eşya, eşya! Eşyaya tapınma var. Böyle bir tüketici toplumun dünyayı bile yıkıma götürdüğünü biliyoruz. Bunlar her türlü çevre kirliliği, her türlü hastalık, her türlü toplumsal hastalıktır.

Düzenin dayattığı çılgınlıklar, toplumun çözülüşü, son tahlilde nereye dayanır?

Zincirden boşalmış kişiliklere dayanır. Bunu politikaya dönüştürürsek, karşıdevrim olur, faşizm olur. Çizgi olarak bu tip şeylere, anlamsız karşılıklara, alternatif olmaya çalışan bir hareketiz. Bizim yaşam tarzımız, tam zıt koşullarda ele alınıyor. O açıdan böyle zor günler bizim açımızdan iyi gelişmelere yol açan nefsimizi daha iyi terbiye etmeye, haddimizi daha iyi tanımaya yarar.

İnsan, yeryüzünde, evrende zayıf bir yaratıktır. Yani kendini yaşatma konusunda mutlaka manevi silahlarla birlikte, maddi silahları yerinde kullanmak zorunda olan bir varlıktır. Bunu yapmazsa yaşayamaz. Mevcut çılgınlıkları ise **yaşamın tehditleri, yaşamın kasapları, yaşamın barbarları** olarak değerlendiriyoruz. Bunlar insanlık gerçekleridir. İnsanlık gerçeklerini de kavrayamazsak, kendi gerçekliğimizi kavramayız.

Bunu şunun için söylüyorum; belli ki bir çizgi dahilinde yürümeyi kabul etmiş insanlarsınız. Kabul ederken, bunun gereklerini başlangıçtan itibaren derinden düşünerek, ölçüp biçerek yerine getirmek gerekir. Daha sonra bir de bunun uygulama ustalığı var. Uygulama da, ancak tüm incelikler sergilenerek başarılabilir. Sanırım yapamadığınız budur. Dolayısıyla sonuçta ortaya çıkan çizgiye ya da hareketin ihtiyaçlarına cevap veremeyen kişilikler, militanlardır. Demek ki daha çok yapmanız, yoğunlaşmanız gereken eğitimdir.

Mecnunlar yığını...

Kafaya bir sürü bilgi doldurmak, eşeğe kitap yüklemek gibidir. Bunu sindirmezseniz, o bilgelerin fazla bir kıymeti yok. Genel bilgilenme düzeyinin yetmezliğini ifade ediyorum. Devrimcilik yalnız bilgilenme de değildir. En az onun kadar ruh büyüklüğü gerekir. Bu da kendisiyle savaşmayı, biraz da maneviyatı, morali, zorluklara egemen kılmayı gerektirir. İrade olmasa, kişinin ruhsal gelişimi olmasa, hangi maddi gereksinim uğruna çaba harcanabilir? Maddiyat belirlemez, ancak maddiyat da mutlaka ruhu etkiler. Bu denge iyi kurulmadığından, bilinçli madde bağlantısı yırtılmış, aşılmış denge yerle bir edilmiştir. Kürdistan toplumu bu konuda en tehlikeli durumu yaşıyor. Bu gibi toplumların herhangi bir insani soruna el atmaları düşünülemez. Mecnunlar yığınıdır. Ben daha çocukken bile bu yığından korkmuştum.

İhtiyatlı olmam, kendimi köklü bir biçimde alışkanlıklara, düzenin sosyal, siyasal, hatta ekonomik kurallarına, kurumlarına bağlamamam beni biraz özgür bırakmıştır. Özgür kalmam, biraz özgür gelişmeme yol açmıştır. Dikkat edin, hala benimle toplum arasında mesafe var, benimle sizler arasında mesafe var ve bu mesafe beni biraz daha yüce dü-

şünmeye ve davranmaya götürebiliyor. Biraz da öncü örgüt bu demektir, öncü kişilik bu demektir. En basit alışkanlıklara takılırsanız, düzenin kof değer yargılarını oldukça etkisinde yaşarsanız, sizden öncü, militan çıkmaz.

Diğer devrimciler bu soruları kendilerine sormazlar bile. Son tahlilde 12 Eylül ile uzlaştılar, geldiler düzenin sözcüsü oldular. Daha önce de böyleydiler, fakat devrimcilik maskesi, sosyalizm cilası vurmuşlardı. Zor dönemde o cilalar aşındı. Sonuç; eskiden neyse o ortaya çıktı. Devrimcileşmeye karar verirken, sizi ürkütmek için bunları söylemiyorum; biraz daha derinliğine bu işlerin kavranması gerektiğini düşündüğüm için söylüyorum. Benim sözüm cesaretli olmak isteyenleredir. Korkaklara, düzenin kulukölesi olanlara söyleyeceğimiz fazla bir şey yok. Onlar er-geç dökülürler.

Bizi zorluyorsunuz, size ne yapalım? Sizden militan çıkacak mı? Dava adamı, başarı adamı çıkacak mı?

Türkiye'de her şey halk adına, sosyalizm adına yerle bir olmuş durumdadır. Utanmadan, savunduğunu bir çırpıda inkar edenler egemendir. İnsan sözlerine böyle kıyar mı, yaşama böyle kıyar mı? İnsanlık değerlerine insan bu kadar soysuz yaklaşır mı?

Bizim durumumuzda daha fazla söylenecek olanlar vardır. Yitik ülke, yitik halk, yitik değer yargıları, her şeyin yitik olduğu toplum içinden geliyorsunuz. Neyiniz var? Hiçbir şeyiniz yok! Yoksulun yoksulu, perişan mı perişan! Ürkmüyor musunuz kendinizden, korkmuyor musunuz? Çok kötü vurulmuşsunuz, yara bere içindesiniz. "*İyiyim, sağ olun*" diyen insandan herhangi bir şey aranmaz. Her şeyleri ellerinden alınmış ama ilk sözcükleri öyledir. Aslında bu nefret ettiğimiz bir toplumsal düzeydir.

Küçük-burjuva kurnazlığı dedik, köylü de küçük-burjuvadır. Aşmak gerekiyor. Madem ki yaşamak istiyorsunuz, yolyordam, anlam ve önemi bileceğiz. Bunu da size söyleyeyim, bilemezseniz ne PKK'nin elinden kurtulabilirsiniz, ne de düşmanın.

İlk seminer...

Şimdi ne olacak, nasıl düzelteceğiz durumları? Dediklerim anlaşılıyor mu? Anlama düzeyi nasıldır? Ses verin biraz! Siz yeni gelmiştiniz sanıyorum. Ne yapalım, sizi misafir gibi mi karşılayalım?

Ömer Özsökmenler: Başkanım, beni nasıl karşılayıp karşılamayacağınızdan çok, benim kendimi ne biçimde kabul ettirebileceğim önemli. Ben, devrimci sorunlara nasıl bakıyorum, burada yaratılan kardeşçe ortama, mücadeleci ortama nasıl uyum sağlayabiliyorum, önemli olan bu. Bu konuda tabii ki zaman gösterecek.

Abdullah Öcalan: Yani çok şey yaşamış bir devrimci aday! En azından öyle gelmiş buraya. Hatırlıyorum, Antep'e bir küçük grupla geldiğimizde, "*yoldaş*" adında bir derginin çıkmasında görev almıştınız değil mi?

Ömer Özsökmenler: Ben bazı yazılarını yazıyordum.

- Evet, Kürdislan ile ilgili yazıyı siz yazmıştınız.

O.: Evet.

- Biz dedik ki bu yazıyı kim karşımıza çıkardı? KDP'den, pratikten gelme olduğunuz anlaşılıyordu. HK'li kim diyorduk. Bu yazı nereden buraya girmiş. Daha sonra anladım ki, yaşadığımız bazı farklı olgular varmış. Çocukluğunuzun farklı geçtiğini söyleyebilir misiniz? O bahsettiğiniz katliamdan ötürü olabilir mi?

O.: Ben ortalama bir Kürdistan insanından farklıydım.

- Farklılık vardı, fakat bir Türk gibi de değildiniz.

O.: Hayır, hiçbir zaman bir Türk gibi olmadım.

- Katliamdan geçirilmişliğinizin farkına varıyor muydunuz?

O.: Onu anlayabilmem epeyce zaman aldı, yani on sekiz yaşındaydım.

- Çocuklukta onu hiç duymadınız mı?

O.: Daha çok şöyle bir şey duydum; ailem, yaşadığı ortamda tipik bir aileydi.

- Milli kökenin farkında mıydınız?

O.: On yedi-on sekiz yaşlarından sonra öğrenebildim.

- İlk defa için çok geç. O zaman katılış tarzınızda bir farklılık var. İlk katılışınız neydi?

O.: Başkanım, ilk katılışım DDKO'yaydı.

- Öyle mi, nerede?

O.: İstanbul'da.

- Siz kaç yılında katıldınız. Ben de oraya katıldım.

O.: Biliyorum Başkanım. Beraber sizinle seminer verdik.

- Acaba, hangi seminerdi o?

O.: İstanbul'da bir seminer verdiğinizi hatırlıyor musunuz?

- Evet, bir tane verdik. O hangi semteydi?

O.: İstanbul-Beyazıt'ta.

- Beyazıt! Benim ilk seminerim, herkesin kuşkuyla baktığı seminer!

O.: Ben hatırlıyorum.

- O seminerde birkaç sözcük kullanmam söz konusu. İlk kullandığım sözcüklerden birisi de milli meseleyi bir devlet meselesi olarak ele almaktı. Feodalizme ateşli bir tavrım vardı. İslam'ı da biraz feodal din olarak değerlendiriyordum. Ve hatta orada Muhammed'in bir sözünü de söyledim. Bu feodal dönemin sömürgeciliğinin dile gelen bir değerlendirmesidir. Tanrıdan hadis varmış sözümona "*Kürtlerin eline güç vermeyesin, güç bunların eline geçerse dünyanın başına bela olurlar*" demiş. Yüzyıllardan beri feodaller, sultanlar, melikler böyle söyler. Bu, hadis değil, peygamberin böyle bir şey söylediğine inanmıyorum. Belki onun ağzıyla yakıştırarak bizim siyasi bir güç olmamızı, çevre kurmamızı önlemişlerdir. Bunu söylediğimde "*sen devlet mi istiyorsun*" diye DDKO'cular hepsi bana kuşkuyla baktılar. O seminer böyle bir seminerdi. İlk seminerim. Sene 1970'miydi, 1971'miydi?

O.: 1971'di. Ocak ya da Şubat ayıydı.

- Demek ki fiilen yirmi yılı geçiyor. Bu seminer iddialı bir şeydi ve yeni gelmiştim. Doğru-dürüst bir birikimim yoktu. Herhalde o zaman çoğu da üniversiteliydi?

O.: Hemen hemen hepsi üniversiteliydi.

- Kimse meseleleri doğru ortaya koymaya cesaret etmiyordu. Biraz "***doğu halkı***" deniyordu, edebiyat buydu.

O.: Başkanım, DDKO'da bu konuları bayağı derinlemesine tartışan çevreler vardı. Bir bütün olarak değildi ama derinlemesine tartışan çevreler vardı. Ben o zaman KDP üyesiydim.

- Kim sizi üye yaptı?

O.: **Necmettin Büyükkaya** ile beraber aynı düzeyde yer aldık.

- O zamanlar o da üye miydi?

O.: Üyeydi.

- **Sait Kırmızıtoprak** mı yönetiyordu o grubu?

O.: Partiyi kuran oydu Başkanım.

- 1965'te.

O.: 1969'dan sonra.

- Ama 1965'te var, KDP 1965'te kuruldu.

O.: KDP 1965'te kuruldu da, Şivan Güney Kürdistan'a gittikten sonra ayrı bir parti örgütlendi.

- Ne zaman gidiyor?

O.: 1968'de gidiyor.

- Gidiyor dönüyor, ayrı bir partiyi Barzani'nin direkt direktifiyle mi kuruyor?

O.: Hayır, Barzani'nin saflarında Doktor, bir savaşçı olarak bir süre savaşıyor.

- 1968'de.

O.: 1968'lerin sonundan 1970'e kadar.

- 1968'de oradaydı. Türkiye'ye ne zaman döndü?

O.: 1969'un sonlarına doğru dönüyor.

- İstanbul'a mı geldi?

O.: Evet, İstanbul'a geliyor, birtakım çevrelerle görüşüyor. Yeni bir merkez komitesi oluşturuyor.

- Sait Elçi'den ayrı.

O.: Evet.

- Sait Elçi, Faik Bucak'tan sonraki sekreter mi?

O.: Evet, yalnız Şivan'ın kurduğu parti, o dönemden itibaren eski T-KDP (Türkiye-Kürdistan Demokrat Partisi) ayrılıyor artık. Yeni bir parti olarak ortaya çıkıyor.

- İki parti.

O.: Sonuç olarak iki parti.

- Sait'in çevresinin biraz daha radikal, aydın tavrı mı var?

Doktor Şivan'ın KDP'si...

O.: Bence Sait Elçi'nin partisi biraz daha ilkel-milliyetçi partiydi, ayrıca hedefleri de kültürel özerklikle sınırlıydı. Şivan'ın kurduğu KDP, bağımsız Kürdistan'ı öngörüyor ve Kürdistan'ın dört parçasında da faaliyeti içeriyordu.

- Radikal, aydın, devrimci değerlere açık.

O.: Silahlı mücadeleyi savunan.

- Hayret! Kim sizi böyle bir faaliyete girmeye ikna etti? Esas olarak esinlendiğiniz kişi veya durum?

O.: Başkanım, doğrusunu isterseniz, ben 1966'lardan itibaren, yani **Celal Talabani** ile Barzani arasındaki çatışmadan itibaren bu olayın biraz farkına varmaya başladım.

- Sizin sol akıma ilginiz ne zaman başladı?

O.: 1966-67 diyebilirim.

- İlk ilişkiniz.

O.: Evet.

- Talabani-Barzani çatışmasını kim duyurdu size?

O.: Başında duyduk, ayrıca Kürdistan'da Kürt sorunuyla ilgilenen insanların aktardıkları birtakım bilgilerden...

- Bilgileniyor muydunuz? Demek istediğim o zaman bu olaylarla ilgilenmek için zaman erkendi.

O.: Başkanım, aşağı-yukarı 1965'lerden itibaren, lise çağlarından beri bu sorunla ilgileniyordum. Celal Talabani olayı ortaya çıkmadan önce, 1965 yıllarında Celal Talabani Kürtlerin James Bond'u gibi algılanıyor, seviliyordu.

- Sanmıyorum, öyle mi?

O.: O dönemin siyasi kavrayışları, bizim bu konudaki bilgi yetersizliğimizden kaynaklanıyordu. İşte bütün ulusların büyük kahramanları var, bizim niye çağımızda yaşayan bir kahraman yok diye Talabani'yi örnek alıyorduk, 1966 yılının lise çağındı.

- Hangi liseydi?

O.: Urfa lisesi.

- 1966'da mı?

O.: Evet.

- O zaman çok zayıftı. Gazetelerde izliyorduk ama sonuçta Türk soluna ilgi göstermişsiniz.

O.: İlk dönemler öyle olmadı.

- DDKO daha ağır bastı, ilkel-milliyetçilik daha ağır bastı. Türk soluna ilgi niye gelişti? Sait Kırmızıtoprak'ı hiç gördünüz mü?

O.: Evet, Güney Kürdistan'da aynı kampta kaldık.

- Siz o otuz beş kişi içinde miydiniz?

O.: Evet.

- Üçü öldürüldü.

O.: Üçü öldürüldü, bir kısmı Türkiye Kürdistan'ına geri gönderildi. Ben ve Mehmet Çetin'de...

- Suriye'ye gelenlerden biri de siz misiniz?

O.: Evet.

- 1974'de miydi?

O.: Yok, 1972'de.

- **Soro** mu vardı, kimdi o?

O.: Soro vardı.

- O zaman buraya geldiniz demek!

O.: Evet.

- Daha önce de geldiniz mi?

O.: O zaman Irak'tan çıktık. 1972'de Lübnan'a geçtim.

- Beyrut'ta kaldınız.

O.: Beyrut'ta kaldım. İşe girdim, arkadaşlarımı bekledim. **Necmettin Büyükkaya, Mehmet Çetin** yakalandılar. Sonra onlar İsveç'e gittiler, ben İsveç'e gitmek istemedim.

- Kaç yıl kaldınız bu alanda?

O.: Burada Soro'nun çıkışına kadar bekledim. Şam'a gittim, Şam'da yakalandım. Üç ay kadar yattım. Sonra Beyrut'a geldim. Beyrut'ta yeniden faaliyet sürdürmek için görüştük, konuştuk. Arkadaşlarımızı çağırdık o süreçte, arkadaşlarımız geldi.

- O zaman partiyi yeniden mi örgütlendirmeye çalışıyordunuz?

O.: O zaman yeni bir program yazmaya çalıştık Başkanım.

- Necmettin, onlar da var mıydı?

O.: Evet, ben, Necmettin ve Mehmet Çetin. Eski hatalarımızı tespit etmeye çalıştık. Barzani'nin fonksiyonunu yerli yerine oturtmaya çalıştık. Amerika emperyalizmi ve çevre devletlerinin işbirlikçisi pozisyonunu tespit ederek, ona uygun bir mücadele tespit etmeye çalıştık. Ama o süreç içerisinde de daha farklı ayrılıklarımız çıktı. Arkadaşlarımızın bir kısmı Avrupa'ya gitmek istedi.

- 1973-74'te mi oluyor bunlar?

O.: 1973'te oluyor.

- 1974 nerede geçti?

O.: 1974'te yine buradaydım.

- Başka neredeydiniz?

O.: Şam'daydım.

- 1975'te mi Türkiye'ye döndünüz?

O.: 1974'ün yazında Türkiye'ye döndüm.

- Ne kadar önemli bir dönemdeymişsiniz. O zaman o kadar da uğraşmışsınız. O dönemler burada bir dergah açsaydınız, büyük olaylar ortaya çıkardı, gelişmeler ortaya çıkardı.

O.: Başkanım, sorun oydu zaten. Arkadaşlarımızla program konusunda anlaşamadık. Örneğin Kürdistan'da gittik, eski partili arkadaşlarımızla görüştük. Tanırsınız **Osman Aydın**, merkez komitesi üyelerinden biriydi.

- Osman Aydın'ı tanırım.

O.: Barzani'nin TC ile birlikte estirdiği terör insanları oldukça yıldırmıştı. Bu yüzden çoğu insan yılmıştı.

- O zaman da terör estirmişti. O sahte örgüt o zaman mı kurulmuştu? Bu **Dervişê Sado** sekreter olmuştu galiba.

O.: Dervîşê Sado, esasında Sait Elçi'nin partisinden gelmeydi. Bizim parti dağıtıldıktan sonra, Dervişê Sado bizim partiye el attı.

- Sizin parti Şivan'ın katledilmesinden sonra dağıtıldı mı?

O.: Başkanım, çok bilinçli bir şekilde dağıtıldık.

- Onu burada yeniden yazarsınız. O konuda gerekirse bir seminer verirsiniz. Önemli bir süreçti. Onun bilinçli geliştirildiğine dair kimse doğru-dürüst bir bilgiye de sahip değil. Bence o MİT ile, CIA ile birlikte geliştirilen bilinçli bir tahriptir.

Her kampta bir SAVAK ajanı vardı

O.: Çok net belirtileri var zaten Başkanım.

- **Halil Sincar** diye bir Kürt vardı, bana şunu söyledi; "1972'de ben Zaxo üzerinden Türkiye-KDP'si ile ilişkileri yönlendiriyordum. Sait Elçiler gittikten sonra, ben ve Barzani, Dervişê Sado'yu çağırdık. Ona 'git Diyarbakır MİT müsteşarlığına, senin bütün işin-gücün MİT

ile ortak çalışmayı geliştirmek olacak' dedik" diyordu. Aynen sözcük bu! Yani daha o tarihte, büyük provokatif çalışmayı kararlaştırıyorlar. Tabii sonucu da böyle olur.

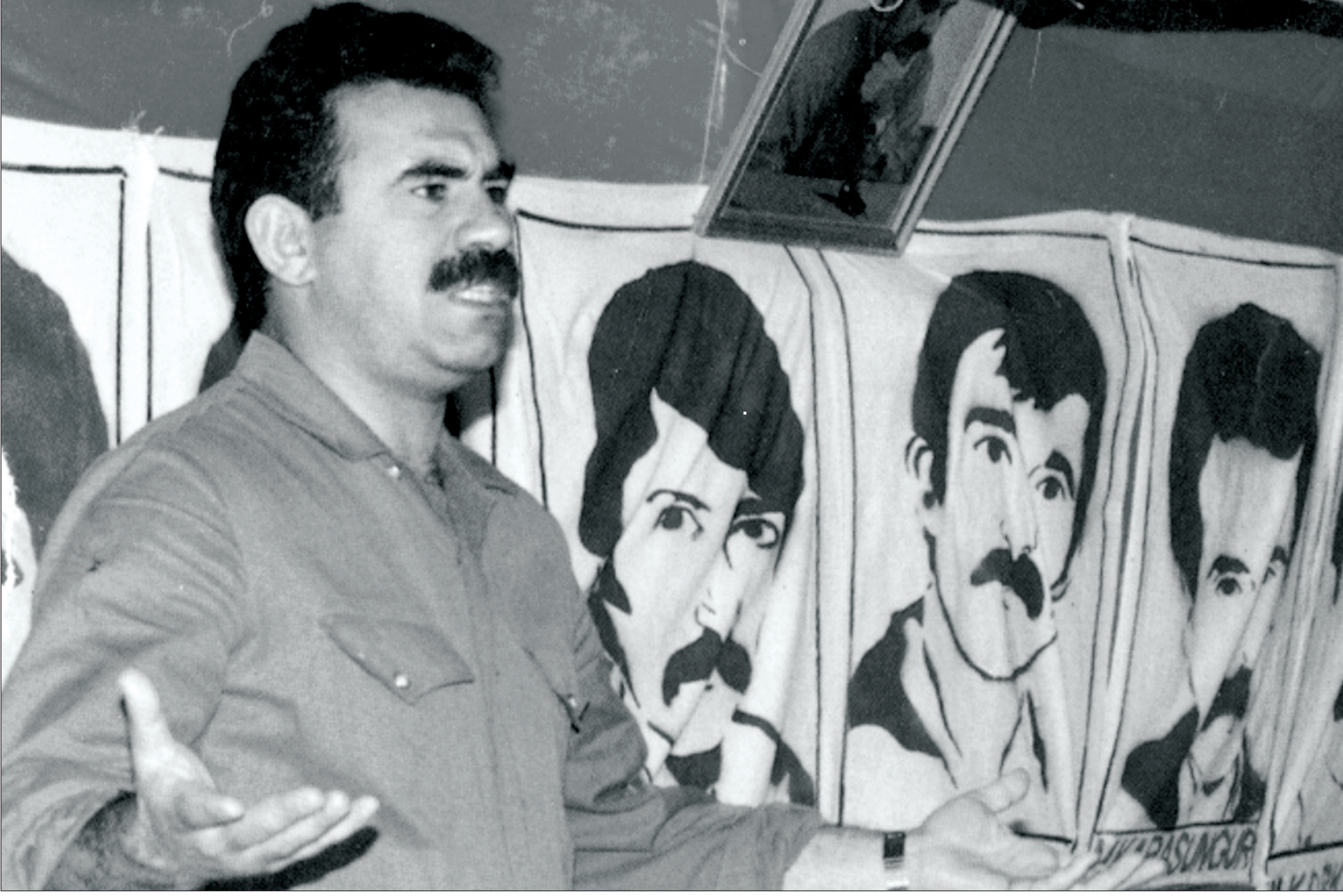
O.: Başkanım, **MİT** ile, **SAVAK** ile çalışıldığına dair çok net birtakım belirtiler var.

- SAVAK da var, CIA de.

O.: SAVAK ile birlikte çalıştığına dair belirtiler o kadar kesin ki, ben Güney Kürdistan'da kaldığım dönemde, hemen hemen her kampta bir SAVAK ajanı vardı, İranlı bir kişi vardı.

- Kesin!

O.: Kesinlikle faaliyetlere katılmayan ve kampın her yerine girip çıkan, her

''Zamansız kayıplara, yerinde olmayan kayıplara baktığımızda, kesin bizim militan, komutan veya savaşçı gerçeğimize daha derinden taktik biçim vermemiz gerektiğini ortaya koyuyor. Bazı kayıpları doğal karşılamıyorum, insan içine de sindiremez. Bir örgütün yenilgisi, bu noktada başlar. Bir kişinin yenilgisi veya başarası da bu ölçüler temelinde ortaya çıkar.''

şeyi denetleyen İranlı biri vardı.

- **Barzanilerin çalışma ilkesidir. Gittiği her yerde istihbaratın emrine girerler.** Çok iğrenç ve çok eski, sıkı çalışma tarzı. Hatta gittikleri yerde Kürtler üzerine o sömürgeci devletin istihbaratıyla amansız çalışırlar. İran Kürtlerini mahvettiler, Suriye'de yine öyle, Türkiye'de yine öyle, hatta Irak'ta da öyle.

O zaman 1974 sonunda geldiniz, tabii hazırlıksızdınız. Biz 1974'te Ankara'da **ADYÖD**'ü kurmuştuk. Hatırlıyorum, o zaman KDP adına bazı yansımalar oraya kadar gelmişti. Biliyorsunuz **Stêrka Sor** hareketi vardı, **KUK** diye yeni bir hareket çıkarılmaya çalışılıyordu. Sanırım bunlar da MİT etiketliydi. Tam o sırada Antep'e gelmiştik. Bu tip oluşumlarla karşılaşmıştık. Siz gelir gelmez, ilk başta **HK**'yi mi aradınız?

O.: Başkanım, şöyle bir şey oldu; 1974'te sizinle görüşmek istedim, Ankara'da **İsmet Ateş** ile görüştüm.

- Öyle mi? Benimle görüşmediniz. Halbuki o zaman benimle görüşmeye **Alaattin** gelmişti. Haki'yi daha sonra şehit eden kişidir Alaattin, tanırsınız.

O.: Alaattin'i tanıyorum.

- O gerillacı pozuyla, çizmeleri çamura batmıştı, karşımıza çıktı. Gittim, gördüm bir evde. "*Örgüt kurmuşuz, soygun yapmışız Antep'te*" diyordu. İyi tanırsın, çünkü o da **THKO** içinde çalışıyordu.

O.: Tanıyorum, THKO içinde değildi, THKO ile birlikte hareket etmeye çalışan ayrı biriydi.

- Evet. Onu gördüm. Geldi, Ankara'yı da provoke etmeye, gençliği provoke etmeye çalıştı, orayı da biraz karıştırdı. Onu teşhir etmeye çalıştım. O süreçte Ankara'ya gelmişsiniz, halbuki önemli bir süreçti.

O.: Görüşebilirdik, olmadı. Yalnız İsmet Ateş ile Barzani konusunda yaptığımız bir tartışmada, ilişkileri biraz daha geliştirmenin zamanı kalmadı. Bilmiyorum, o zamana kadar Türkiye ve Kürdistan'da yaşayıp Güney Kürdistan gerçeği içinde bulunarak yaşamayan insanlar, Barzani gerçekliğini tam olarak kavrayamamışlardı.

- Tamam, İsmet Ateş ile görüşmenizin sonucu ne oldu?

O.: Düzeysiz bir tartışma oldu, yerinde olmayan bir tartışma oldu. "*Barzani CIA ile, MİT ile işbirliği yapıyor*" dediğimde, ulusal bir öndere hakaret olarak algıladılar.

- Evet, DDKO'nun o zamanki görüşü oydu.

O.: Ulusal bir öndere hakaret ve Kürt gerçekliğini görmüyor demişlerdi. Ben de bilmediği birtakım şeyleri anlatmak istedim. Ama o süreç içerisinde tartışma biraz gerginleşti ve ilerletmek mümkün olmadı. Ondan sonra da ilişkiler kesildi.

- Daha sonra ne oldu?

O.: Başkanım, doğrusunu isterseniz benim KDP'ye girişimde önemli ölçüde Latin Amerika devrimciliğinin bir etkisi vardı.

- Niye? Latin Amerika devrimciliği gerillacılıktır, sizinle alakası yoktur ki.

O.: Başkanım vardı. Sait Kırmızıtoprak'ın örgütlediği parti, tamamen silahlı mücadeleyi ve halk savaşını öngören bir partiydi. Beni önemli ölçüde o partiye çeken şey de oydu.

- Ama hiçbir şey yapamadı.

O.: Başkanım bence şöyle demek biraz daha mümkündür; Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'nde bir basamaktı.

- Aslında büyük bir taktik hata yaptı. Beni de o hataya düşürmek istediler, ben uyanık davrandım.

O.: Başkanım, bence bilinç süreçlerine biraz daha değişik bakmak gerekiyor. Yani Şivan bence bir anlamda eski ilkel-milliyetçiliğin de üzerinde bir aşamaydı.

- Evet, aşama olabilir, fakat o eskinin kurbanı olmaktan da kurtulamadı.

O.: Saf anlamda zaten devrimci bir örgüt, devrimci bir lider birdenbire ortaya çıkmıyor. Bir sürü eski hatalara düşmekle birlikte, Barzani'nin de olağanüstü bir otoritesi vardı.

- O doğru da, yine de bir kurbanlık koyun gibi sonunu getirmemeliydi. Doğru, o zaman olağanüstü bir otoriteydi. Ne yaptığını iyi bileceksin.

O.: Doğrudur Başkanım, yalnız o otoritenin yanlışlarını eleştirmenin ihanet sayıldığı bir dönemdi.

- Gayet tabii öyle olacak! Buna rağmen ne arıyordu orada?

O.: Başkanım, bence buna rağmen, o Kürdistan halkının verdiği mücadeleyi desteklemeye gitti.

- Doğru.

O.: Ve bir sürü şey de yaptı.

- Eğer o Ulusal Kurtuluş Mücadelesi değilse, büyük yanılgı var ortada demektir.

O.: Başkanım, sonuç olarak orada Kürt ulusunun bir mücadelesi var. Ama günümüzde ifade ettiğimiz biçimiyle süren bir Ulusal Kurtuluş Mücadelesi değildir.

- Bu Kürt Ulusal Mücadelesi, CIA ve MİT elinde tam kontrol altına alınmışsa ve bunu da görememişse, artık sonunu getirir ve getirmiştir de.

O.: Başkanım, ilkel-milliyetçiliğin içerisinden çıkan, onu aşmaya çalışan ama onu henüz tam olarak aşamamış, etkilerini tam olarak kıramamış demek doğru olur.

- Karşısındaki önderliğin özelliklerini tanıyamıyor.

KDP'nin komplosu

O.: Tanımaya başlamıştı. Bunu izah edecek zamanı bulamadı. Başkanım zaten öyle bir şey vardı, ancak o zaman biz yakalandık, daha doğrusu şark kurnazlığı mantığıyla davet edildik, önce Şivan davet edildi.

- O meşhurdur onlarda.

O.: Şivan davet edildi, Şivan **Bavernê**'ye gitti. O zaman **Esat Hocaevi** oradaydı. Direkt tutuklanıyor. Bir gün sonra bizi yemeğe davet etmişlerdi, olaydan haberimiz yoktu.

- Bavernê'ye gidiyor, Esat Hocaevi öyle mi?

O.: Hepimiz kalktık gittik, büyük bir gerilla komutanını görme sevinciyle. Bizi önce otel gibi bir yerde tuttular, yıkılmış bir otel. Sabah açıklama yaparak, "***siz hepiniz suçlusunuz***" dediler.

- Neden?

O.: Sait Kırmızıtoprak, Sait Elçi'yi öldürdü diye.

- Halbuki o bir komplo! Sait niçin Sait Elçi'yi öldürdü?

O.: Şöyle bir komplo; özel savaşın bir biçimi uygulanıyor. TC'nin sürdürdüğü özel savaşın bir biçimi.

- Doğru! Niye Sait Elçi? Sait Elçi dürüst bir insan, gözden çıkarılmış mıdır?

O.: Şu anlamda gözden çıkarılmıştı; Şivan bir anlamda Türk devletini ürkütmeye başlamıştı, çünkü apayrı bir oluşuma gidiliyordu.

- Yani Türkiye-KDP'si adı altında, aslında değişik bir örgüt geliştiriyor.

O.: Evet, değişik biraz devrimcileştiriyor. İki taraf birbirine düşürülerek, Kürtleri birbirine kırdırtmak istiyorlar. Bu konuda Barzani, Sait Kırmızıtoprak'ı ikna ediyor. Sait Elçi'yi, Sait Kırmızıtoprak'a örgüt içinde öldürttüler.

- Sait Elçi'yi, Sait Kırmızıtoprak'a hedef gösteren kesin Barzani miydi?

O.: Evet Başkanım. Sait'i hedef gösteren, ağırlıklı olarak **Osman Qazî**'nin kendisiydi.

- Biliyorum. Onlar da MİT'ten etkilendiler. Niye Sait'i hedef gösterdiler?

O.: Başkanım, Sait şekillenme itibariyle ihtilalci bir mantığa sahipti. TC, iki tarafı da tasfiye etmek için uygulattı.

- Plan baştan beri tasfiye amaçlı.

O.: Tasfiye amaçlıydı.

- Ayrıntıları daha iyi dile getirilebilir de. Türkiye-KDP'sini tam MİT'in eline geçirdiler.

O.: Sonuç olarak **Dervişê Sado** aracılığıyla.

- Ona yol açmak için, MİT ile uzun süreli bir planlama var. Gerçekleştirildi ve dağıtıldınız. Geldiniz buraya, iki yıl burada geçirdiniz. Burada da bir sonuç çıkaramamışsınız. Halbuki FKÖ burada o zaman çok kudretli bir dönemi yaşıyordu. Devrim burada yükseliş halindeydi. Hiç dikkatinizi çekmemesi, ona katılmamanız ciddi bir noksanlık.

O.: FKÖ.

- Evet, Filistin gerilla gruplarına.

O.: O zaman katılmıştım.

- Sonuçta niye çıkamadınız?

O.: Başkanım, ağırlıklı olarak silahlı Kürdistan devrimine hazırlanmış olarak mücadele içerisine girmiştim. Birlikte kaldığım insanlarla sonuç çıkarmak mümkün olmadı. Kürdistan'a geldik. Kürdistan'a bir konferans toplayarak yeniden mücadeleye devam edelim düşüncesiyle geldik, bizi kovdular.

- Ne zaman?

O.: 1972'de.

- Oraya konferans için mi gitmiştiniz?

O.: Evet, hiç değilse konferansın zeminini hazırlayalım diyorduk. İçine düştüğümüz bu durumu değerlendirelim ve bir çıkış yolu arayalım.

- Şivan öldürülmeden önce mi?

O.: Şivan öldürüldükten sonra.

- Sonra hangi Kürdistan'a geldiniz?

O.: Kuzey Kürdistan'a

- Tekrar faaliyete geçtiniz mi?

O.: Tekrar faaliyete geçtik.

- O zaman Suriye'ye mi geçtiniz?

O.: Suriye'ye de geçtik.

- 1972'de Türkiye'ye döndünüz mü?

O.: 1972 sonunda tekrar Kuzey Kürdistan'a geçtik. Arkadaşlarımızla yeniden ilişkiye geçtim. Örgütlenmenin önündeki sorunları tartışalım, bir konferans hazırlığına başlayalım diye Kürdistan'a geçtik. Ama terörize olmuşlardı. Hem TC'nin etkisiyle, hem Barzani'nin tutumuyla.

- Tekrar kaldınız?

O.: Bizi kovdular.

- Kim?

O.: Eski arkadaşlarımız bizi kovdular.

- KDP'nin adamları?

O.: Evet, bundan sonra yapılacak bir şey yoktu.

- Buraya tekrar ne zaman geçtiniz?

O.: Bir ay kadar dolaştık, ondan sonra buraya geldik.

- Kiminle?

O.: Soro ile Zaxo'dan başladık, daha sonra farklı eğilimler gelişti. **Necmettin Büyükkaya, Mehmet Çetin** ile bağımız koptu. Soro ile ilişki sürdürmek ticarete atılmak demekti.

- Anlaşıldı, Mehmet Çetin de öyle. O zaman Talabani buradaydı.

O.: Talabani Beyrut'taydı.

- O zaman görüştünüz mü?

O.: Gördüm. O zaman Talabani'nin amacının şu olduğunu anladım; Talabani bence ayrı bir görev, misyon ile gelmişti buraya. Barzani'ye karşı çıkabilecek devrimci muhalefetleri dağıtmak göreviyle gelmişti. Çünkü bize aynı işleri yaptı.

- Barzani'ye bağlıydı.

O.: Barzani'ye bağlıydı evet.

- Ama 1974'ten sonra, kaçıştan sonra Yekîtî'yi örgütlemeye çalıştı.

O.: Ondan sonra Talabani'yi görmedim. 1973'ün sonlarında gördüm. Biraz konuştuk, bir istihbarat memuru gibi çalışıyordu ne yapıyoruz, ne ediyoruz diye.

- Evet, 1975'te Türkiye'deydiniz. HK'ye giriş 1975'mi?

O.: Aslında burada gerçekleşti. **Teslim Töre** ile birlikte gitmiştik.

- Ne zaman, hangi tarihte?

O.: Yani buraya geldikten sonra onlarla ilişkim oldu.

- 1972'de mi?

O.: 1972'den itibaren.

- Ne zamana kadar burada kaldı?

O.: Teslim Töre, 1975'e kadar burada kaldı.

- O zaman ilişkideydiniz?

O.: O zaman ilişkideydim, tartışıyorduk.

- **THKO** ile ilişkide bulunuyor, fakat tam katılmıyorsunuz.

O.: Başkanım, süreç içerisinde onlara Kürt sorunu konusundaki kendi bakış açımızı kabul ettirdik. Birlikte çalışabileceğimiz kanısı oluştu. Planın başında şöyle bir şey var; birincisi silahlı mücadeleyi savunma, ulusal sorun var burada, moral bakımından iktidarsız bir kesim, onun temsilcisi bazı insanlar, bir taraftan da silahlı mücadeleyi sürmek isteğinde olduğunu ifade eden, Kürt ulus gerçeğini, birtakım şeyleri kabul etmeye hazır başka bir çevre, bana daha cazip geldi.

- THKO!

O.: THKO, mücadeleye devam etmek isteyen bir örgüt. Kürt ulusal sorununu daha farklı görmeye çalışan, görmek isteyen bu bakış bana daha cazip geldi.

- Kesin katılmanız o zaman mı oldu?

O.: Yani 1974.

- Türkiye'ye geldiğinizde bir THKO'lu olarak geri dönüyorsunuz.

O.: Evet, 1974'ün sonunda geldiğimde öyleydim.

- "**Yoldaş**"ın ilk sayısını 1975'te mi çıkardınız?

O.: Evet.

- Biz o zaman Antep'te miydik, 1975'te Antep'e ulaşmış mıydık?

O.: Yok Başkanım, 1976'da geldiniz.

- Ben daha önce de gelip gidiyordum. Ne zamana kadar HK'de kaldın? 1976'lı yıllar HK'de geçiyor, hatta 1978-79'da değil mi?

O.: 1989'a kadar

- 1989'a kadar mı? Merkeze kadar geliyorsunuz?

O.: Zaten ilk başladığımda merkez komitesi olarak başladım.

- Teslim Töre ile başladınız. Teslim daha sonra ayrıştı, siz diğerleriyle kaldınız.

O.: Teslim bir tarafta kaldı. Teslim hala yaşıyor. Şam'da olduğunu duydum.

-1989'dan beri de bağımsız kaldınız değil mi?

O.: Bağımsız denebilirse.

- PKK'nin gelişmeleriyle sürekli bağlantı geliştirdiniz mi? İnceleme, gözlem vb. oldu mu?

15 Ağustos Atılımı...

O.: Başkanım, 1984'ten itibaren çok yakından ilgi duymaya başlamıştım. O dönem cezaevindeydim.

- Hangi cezaevindeydi?

O.: Metris'teydim.

- Ne zamandan itibaren.

O.: 1980'in sonunda yakalandım. 1988'e kadar cezaevindeydim.

- PKK gelişmesini orada mı ele aldınız?

O.: O dönem 15 Ağustos çıkışı vardı. O muhteşem bir çıkıştı. İlk dönemde hemen hemen herkes olaya daha değişik boyutlarda bakıyordu.

- En çok da yorum şuydu; bir-iki ay dayanırlar.

O.: Irak-İran Savaşı'nın yarattığı koşulların etkisi konuşuluyordu.

- TC bile doğru değerlendirme yapmadı. Aslında Genelkurmay'ın hiçbir doğru-dürüst değerlendirmesi yoktu.

O.: Biz kendi içimizde şöyle tartışıyorduk; kimi insanların bu savaşın yarattığı boşluğun etkisiyle gerçekleştirilen bir eylemdir. Savaş biter bitmez bu olay biter mantığıyla bakıyorlardı.

- Uzun süre size bu mantık hakim oldu?

O.: Hayır, benim için öyle olmadı. Ben bu eylemin arkasını gördükten sonra, mantığımı şöyle işlettim...

- Ne zaman, kaç ay sonra arkasını görme, süre itibariyle ne kadar?

O.: Başkanım, o zaman pek haberimiz olmuyordu. Sık sık gazete cezası veriliyordu, gelişmeleri öğrenemiyorduk. Radyo gibi şeyler de yoktu. Onun arkasında bir başka eylemi duyduğumuzda biz bunun sürdüğünü anlayabiliyorduk.

- Yani bir yıl mı, iki yıl mı geçtikten sonra?

O.: Hayır, bir yılı bulmadı. Eylemlerin devamı bende şu mantığı uyandırdı; şimdi gerçekten savaşın yarattığı boşluktan yararlanmıyor, giderek bu bir sisteme oturuyor diyordum.

- Belli bir şeye dönüşecek diyordun öyle mi?

O.: Belli bir şeye dönüşecek. Hem savaşın yarattığı boşluktan istifade edecek, hem de savaşmayı öğrenecek veya savaş ortadan kalktığı zaman bu birikimler havaya uçup gitmeyecek. O zamana kadar bu yerleşmiş de olacak.

- Giderek yoğun etkisi altına girmeniz veya artık yürüyen silahlı savaşım çizgisini benimsemeniz söz konusu oldu.

O.: Başkanım, doğrusunu isterseniz burada birtakım çözümlemeler yapılıyor, muazzam yararlı olduğunu düşünüyorum. Ama ben o dönemde cezaevindeyken, daha değişik bir ortamda ve daha değişik bir tarzda çözümlemeler yaşamaya başladım. Örneğin, 1987-88 dönemi, hatta 1989 dönemi tartışmalar yapılırken, çözümlemeler yapılırken, asi-avare çetecilik, köylü savaşçılığı tarzı biçiminde birtakım örnekleri duyuyorduk. Gazetelerden öğreniyoruz ki, bir köye giriliyor, korucu diye insanların tümü öldürülüyordu, bu tutuklular arasında tartışma konusu oluyordu. O içerdeki insanlar arasında kimi "*bu örgüt bir türlü adam olmayacak*" mantığıyla bakıyordu. Olaya diyalektik mantıkla bakan, yani süreçleri, bir hareketin oluşumu, hareket içerisinde yer alan insanların bu şeyi yaşaya yaşaya öğreneceği gerçeğini düşünen insanlar olaya farklı bakıyordu.

- Yani biraz daha objektif yaklaşmaya mı çalışıyordunuz?

O.: Başka türlü olamazdı Başkanım.

- Diğerlerin hafif yaklaşımı giderek azalsa da, devam ediyordu. Fakat asıl PKK'nin 1990 yılına doğru geldiğimizde, artık kendi ayakları üzerinde yürüyebileceğini gördünüz sanırım.

O.: Kendi ayakları üzerinde yürüyebileceği, ondan çok daha önce belliydi Başkanım.

- Veya çok büyük bir aşamaya girilmiştir sonucuna varmıştınız. Bir sonuç çıkarmak gerekir. Sekiz yıl zindan, Barzani'ye sefer, KDP ve THKO'da yaşam, son olarak buraya sefer yapmanız. Yaklaşık yirmi yılı geçiyor.

O.: Evet.

- İlgilenme düzeyiniz benden bile eski ama bir devrimci demek ki, kendini doğru vermezse, dikkat edilirse mücadeleci bir yaşam sonuç itibarıyla başarısız olur. Başlarken yaptığım konuşmayı kendiniz için yeniden değerlendirin.

O.: Başkanım, bence Önderlik ile bunun dışındaki insanları birbirinden ayırt etmek ve bu anlamda bir karşılaştırma yapmak gerekiyor.

- Evet, anlaşılıyor. Önderlik anlamında söz ediyorum.

O.: Anlıyorum Başkanım. Bence de Önderlik başka bir olay. Bir toplum bir bütün olarak önder olmuyor, bir toplumda bir önder çıkıyor ve bu anlamda önderlik ve militanların karşılaştırılması doğru değil. Önderlik ayrı bir olaydır.

- Doğru! Mukayese ederken Önderlikle, militanlığı karıştırmamak gerekir.

O.: Mukayese etmemek gerekiyor. Hem o yapılmalı, hem de önderin yaptığını militandan beklememek gerekiyor. Kıyaslamamak gerektiği kanısındayım Başkanım.

-Ama benim yaptığım çözümlemeden bu sonuç mu çıkıyor? Niye benim gibi olmuyorsunuz demiyorum.

O.: Başkanım, sizin yaşamınızda yaşantının tümünün örnek alınacak yanları var. Yani yaşantının tümü örnek. Ancak militanlar, bir önderin tutumu ile, önderin tarzı ile o tarza uygun olarak adım atabilirler, onu hayata geçirirler, onu yaratıcı bir biçimde hayata geçirmeyi öğrenirler.

- Tarihte önderlik bir defa çıkar, bir defa rol oynar. Tabii ki kırk tane önder çıkmaz, mümkün de değil, gerekli de değil. Olduğunda zaten önderlik diye bir şeyden bahsedilemez, Bir tarihi misyondan...

O.: Başkanım, sonuç olarak ben başka bir partinin geleneğinden gelen birisiyim. Sizin söylediklerinizi, PKK geleneğinde bir insan belki benim anladığımdan daha somut, daha canlı, daha doğru anlayabilir.

- Bu kadar olay, olgularla ilişkileri yaşayanlar daha iyi kavrayabilir. Hızla yoğunlaşırsanız önemli sonuçlar çıkaracağınız kesin. Biraz sabrınız varsa, tahammül gücünüz varsa sonuç çıkarırsınız. Çünkü zindanı yaşayanlarda bence bu özellikler gelişmiş olmalı. Sadelik, objektif olgunluk ve sabırla bizim pratikten epey sonuç çıkarabilirsiniz.

İşleri yürütme tarzımız ilginçtir

O.: Bir şey söylesem biraz abartma gelebilir ama içinde yer almadan büyük sonuçlar çıkardığımı düşünüyorum.

- Olabilir, içimizdekilerden daha iyi sonuç çıkarmanız mümkün olabilir. Bu çözümlemeleri hızla incelemeye çalışmalısınız. Kendinizi de karşılaştırdığınızda büyük güç kazanabilirsiniz. Yirmi yılı aşkın bir mücadele pratiğini hala çıkış arama ve kendine başarıyı yükleme hazırlığı iddiasındayken, önemli sonuçlar çıkarabilirsiniz. Tecrübe deyip geçmeyin, bizim tecrübe çok derin bir tecrübedir. Bizim mensuplarımız fazla anlamamış olabilirler ama aslında akla-hayale gelmez şeyler yaptık. Bizim işleri yürütme tarzımız çok ilginçtir. Dünya ile dalga geçmeden tutalım resmi siyasi normlar, resmi yaşam normları, geleneksel düzen normları ile nasıl çatışma, ilişkisi içerisinde olduğumuzu görüyorsunuz. Aslında iyi bir gözlem sahibi olan biri bunları kavrayabilmeli.

Anlasanız iyidir, fakat anlamak da yetmez, yaşama dönüştürmek gerekir. Aslında burada bir işçilik görevini görüyorum. Farklı bir işçiliktir. Bir işçiyim, bir devrim işçisi, emekçisiyim. Bir emek işçisiyim, devrim bazında da yaman işçiyim. Emeğin sonuçlarını da bir sosyalist emek işçisi olduğum için söylüyorum, başkalarına kaptırmayacağım çok açıktır. Kaptırmayacağım, çünkü sosyalist emek işçisiyim. Şuna dikkat etmemiz gerekiyor; anlamak çok önemli, anlamaktan olumlu sonuçlar çıkarmak çok önemlidir. İyi anlamaya çalışmak bir adımdır; ikinci bir adım, feodal sadakat ve küçük-burjuva bağlılık tarzından da öteye, bir militan tarzı bağlılığına dönüşmedir. Bir militan da bir sosyalisttir. Önderlik bir işlemi kolaylaştırma yöntemidir, önderlik bir ufuktur, önderlik bir çığır aşmadır, önderlik kişinin tek başına yüz yıl da olsa yapamayacağına yapma şansı verdirmedir. Kürt halkının durumuna bakın, yüz yıl uğraşsaydı, bu çıkışı yapabilir miydi? Siz biliyorsunuz, yaşadınız da değil mi? Kürtlerde eylem yapmanın ne kadar zor olduğunu biliyorsunuz.

O.: Başkanım, savaş sürdürmekte olan bir halk mutlaka başarır.

- Hayır! Ermeni gerçeği, zamanında bize göre daha canlı bir gerçekti. İç dinamikleri daha güçlüydü, önderleri de vardı, tahrip edildi. Rum gerçeği, Kıbrıs gerçeği, Laz gerçeği, Çerkez gerçeği, Arap gerçeği dağılıp gidiyorlar. Kürt toplumu, Kürt aydını, Kürt insanı demeye bin şahit ister. Şimdi hiçbir şeyin peşini bırakmama bende bir savaş tarzıdır. Bu böyle bilinmelidir. **Kürtler, en dağılmış toplumdu, hiç kimsenin "*yaşar*" demeye cesaret edemediği bir toplumdu ama şimdi taş gibi oldu.**

"*Halkı müthiş örgütledi*" diyorlar. Ayarlamalarım, bunalımlara karşı tedbirlerim vardır. Tarzımı ne derseniz deyin, anlamaya çalışın. Benim bu anlamda kimseden fazla bir korkum yok. Yürüttüğüm savaş tarzıyla nelere ulaşıyorum? Fakat şu çok açık ki, bu tarzı denemeseydim, bugün Kürdistan'da hiçbir şey kalmazdı. Bilimle ciddi şeklide uğraşanlar bunu söylüyor.

Ben çok kahramanca arkadaşları görüyorum. Hepsinin PKK'deki bu büyük kahramanlıklarını gördüm de. Çünkü yüzlercesi son kurşunu kendilerine sıktılar, kendilerini ateşe attılar. İnsanın kendisini ateşte yakması çok büyük eylemdir. Tarihte bu tür kahramanlık örnekleri çok azdır. Bizde bombayla kendini imha eden arkadaşlar çoktur. Örneğin, bir **ölüm orucu eylemi** vardır. Ortadoğu'da ilk defa denendi. Bu yöntemle, kendini mücadelede ölümün kucağına atan insan sayısı çok azdır. PKK bütün bunları ortaya çıkarabildi, öncülük etti. Yine de bana göre tam örgütlenmemiş kişiliklerin mücadele tarzı söz konusudur. Büyük boşluğu bununla doldurmak istiyorlar. Büyük eylemle bu boşluk kapatılmak isteniyor. Mehmet Hayri Durmuş "***borcumuzu ödemek***" sözlerini bu anlamda söylüyor. Bu başlangıç yapılmalıydı. Kişiler bunu son anda bir eylem biçimi olarak değil, başından itibaren kendilerini örgütleyerek yapmalıydılar.

Bu zor bir mücadele tarzıdır.

Bunu hepinizden istemek belki büyük bir insafsızlık olabilir, fakat bu işte yol almak biraz bununla bağlantılıdır. Size mutlaka aynı düzeyde seyredin, yürüyün demiyorum ama militanca ifade tarzının böyle olması gerektiği açıktır.

Cesur, alçakgönüllü ve olgun olalım. Ben tahammül ettiğime göre, siz de biraz tahammül etmelisiniz. En büyük tahammül gücü benim değil mi?

Bin yıllık teröre karşı ayakta kalmak...

O.: En uzun sürede mücadeleyi sürdüren kişi olarak...

- Unutmayın ki yaşadığınız dehşete, teröre karşı ayakta kalmayı başaran tek kişiyim. Bunu da kimse inkar edemez. Bin yıllık değil midir bu terör? Bu terör Anadolu'ya sükun etti. Bu terör, sadece yabancı soylara karşı değil, kendi soyundan halk kesimlerine karşı da geliştirildi. Türk egemen terörü veya TC terörü deyip geçmemek gerekiyor. Osmanlılar nasıl kelle uçurmuş? Korkunç!..

Ermeni soykırımı gerçekten trajiktir. Soykırımın temeli korkunç hazırlandı, bunun izi bile kalmadı. Halbuki Kürdistan'ın bugün önemli yerlerinde Ermeni kültürü, Ermeni uygarlığı vardı ve gerçekten de güçlüydü. Halen kalıntıları var, şimdi ise adı yok, sanı yok. Korkunç bir terör! Yine Rumların da başına az getirilmedi; müthiş tasfiye edildiler. Halen "***biz Rumları denize döktük, Ermenileri kestik***" deyip yaptıklarıyla övünüyorlar. Bu bir görev deryası olarak kabul ediliyor. Ve Kürtlere yaptıkları hiç de az değil. Örneğin bir Şeyh Sait'i nasıl asıyorlar. O cumhuriyet gazetesinde yayınlandı, tekrar okuyun. Onu kandıranlar "*seni kurtaracağız*" diyenlere, Şeyh Sait de diyor ki, "*size bir kuzu keserim, nedir kestiğiniz kuzular, yeter artık*" diyor. Ondan sonra aldanıyor. Yetmiş yaşında Seyit Rıza "**Wa hükümeta puşt**" diyor, ama o da aldanıyor. Deniş Gezmişlerin ve Mahirlerin kanları daha belleklerden silinmedi.

Bu ve benzeri olaylar hep terörle trajik sona uğratılmıştır. **Ben körcesine ölümün üzerine yürümem**, bu konuda çok hassasım. Bu terör rejimine karşı buraya kadar gelebilmek önemlidir. İyi anlamak zorundasınız. Kürt gerçeği diye bir gerçek silinmişti; ne Rum'a benzer, ne Ermeni'ye, ne Çerkez'e, ne Arap'a benzer, hiç kimseye benzemez. Fosilleşmişti. Zaten bir İngiliz tarihçisi var; Arnold Tolne. "**Kürtler dört bin yıl öncesini yaşayan bazı ilkel topluluklar sayılmalı**" diyor. Bunu 1925'te Şeyh Sait isyanı dolayısıyla söylüyor. Doğru bir değerlendirme! Dört bin yıl öncesini yaşayan ilkel topluluklar!.. Evet 1925'lerden sonraki katliamı ve asimilasyonu da eklersek, geriye ne kalıyor?

Karşınızdaki rejime karşı yürüyüş ve bir de bu yürüyüşle ortaya çıkarılan değerler, bin yıllık terörden ilk defa kurtarılan savaşım değerleridir. Hiç kimse barbar, egemen bir sisteme karşı kolay kolay uzun süreli silahlı kalamaz. Hiçbir önder bu kadar ayakta kalmayı becerememiştir. Açın, bakın tarihe; Celaliler, Bedrettinler, Baba İshaklar var. Nasıl derileri yüzülüyor? Kuyucu Murat Paşa gibileri, insanları diri diri nasıl kuyulara dolduruyorlar? Katliamlar daha tazeliğini koruyor.

Bir Dersim katliamı, derelerde kemikler daha yığın halinde...

Çok acıdır bu durumlar! Bu katliamlardan geriye kalanlar ürktükleri için dönüp geçmişe bakmıyorlar bile.

Bizim çabalarımız herkesin hizmetindedir. Cesur olun ve yılmayın. Mesele bir emek işçisi olmaktan öteye, bu kadar yıllarını vermiş bir insanın kolay sahneyi terk etmesi bana tuhaf geliyor veya terk edişten terk edişe fark var. Yıllar madem böyle geçmişse, bunun hesabı büyük olmalı.

'Benimle çok uğraşmayacaksınız...'

O.: PKK'ye gelişimi bir terk ediş olarak mı görüyorsunuz?

- PKK'ye gelme büyük bir olay, çok büyük bir çaba... Onun cesaretine, fedakarlığına, güç getirebilir misiniz? Bizimkilerle de o kadar uğraşıyorum ki...

O.: Benimle çok uğraşmayacaksınız.

- Acaba? Onu bilemem. Bakalım sorun değil, o zaman siz büyük adam olursunuz.

O.: Devrimci faaliyetleri yürütmek için geldim, yani iyi bir militan olmaya...

- Eğer bu anlayışı taşıyorsanız militanlığı yapabilirsiniz. Fakat "ben bir çocuğa bile inanırım" derseniz, bu yeterli değil. Bakın bu kadar kadın arkadaş var; yeni bir yaşama atılmışlar, başaracaklarına inanıyorum, büyük insan olabilirler.

O.: Büyüklüğün cinsiyeti yoktur.

- Hayır, o anlamda değil, toplumsal gerçeği gözönüne getirerek söylüyorum. İnanıyorum, insana olan inancım büyüktür. Benim bir insan anlayışım vardır; cinsiyet, mezhep, din, yaş farkı fazla gözetmem. Dikkatlice ele alır inanırım, konuşurum, yürürüm de.

Sizden umutluyuz. PKK gibi bir örgütte büyük bir kazanç olur. Kabul ederseniz, biz de kabul ederiz. Saygılıyız da. Özellikle yıllarını zindanda geçirmiş olanlara saygılıyız, kıymetini bilme size düşüyor. Ben de bir şeyler verdiğime inanıyorum. Hizmet etme durumum müthiştir.

8 Ocak 1992

■■■

''Anlamak çok önemli, anlamaktan olumlu sonuçlar çıkarmak çok önemlidir. İyi anlamaya çalışmak bir adımdır; ikinci bir adım, feodal sadakat ve küçük-burjuva bağlılık tarzından da öteye, bir militan tarzı bağlılığına dönüşmedir. Bir militan da bir sosyalisttir.''

"ORDA BİRKAÇ KİŞİ DEĞİL, TARİH DİRENDİ, TOPLUM DİRENDİ, İNSANLIK DİRENDİ..."

14 Temmuz direniş ruhuyla zafere yürüme dönemi

Duran Kalkan

14 Temmuz Büyük Ölüm Orucu'nun üzerinden 32 yıl geçti. Kesintisiz süren ulusal özgürlük ve demokrasi mücadelemizin başlatıcısı olan bu büyük direnişin yeni bir yılına giriyoruz. Bu direnişi yaratan kahraman **Hayri, Kemal, Akif** ve **Ali Çiçek** yoldaşları, onların şahsında tüm şehitlerimizi saygı ve minnetle anıyoruz. Tüm yoldaşların ulusal onur günlerini kutluyoruz.

14 Temmuz Direnişi'nin 33. yılı, yıl gerçeği ve görevlerimiz üzerine durmak, kendimizi bu direniş çizgisinde sorgulamak, 33. yıl görevlerini doğru ve yeterli bir biçimde bilince çıkartıp onların başarıyla gerçekleştireni olmak Kürdistan Özgürlük Mücadelesi açısından olduğu kadar Ortadoğu halklarının özgürlük ve demokrasi mücadelesi açısından da insanlığın özgürlük yürüyüşü açısından da büyük önem taşıyor. 32 yıl önce böyle bir bilinç ve iddia ile başlatılan direniş, bugün siyasi ve askeri olarak söz konusu düzeyi kazanmış bulunuyor. Herkes böyle bir süreçte Kürtlerin ne yapacağına bakıyor. Kürdistan'daki gelişmelerin nasıl seyredeceği izleniyor. Ortadoğu'da 3. Dünya Savaşı denen mücadele yoğunlaşırken neredeyse Kürdistan'daki durum böyle bir mücadelenin kilidi haline gelmiş bulunuyor. Dört parça Kürdistan da bugün aynı konumdadır.

Ortadoğu'da küresel kapitalizmin yaşadığı kriz ve çıkış yollarını tartışırken herkes Kürdistan üzerinde duruyor; Rojava'yı tartışıyor, Başur'daki durumu tartışıyor. İran'ın, Rojhilat'ın geleceği ise en çok merak edilen konu oluyor. Esas olarak da Türkiye'deki durum, Kuzey Kürdistan'daki gelişmeler bütün bölge üzerinde belirleyici etkisini korumaya devam ediyor. Kuzey Kürdistan devrimi 32 yıl önce bir iddia konumdaydı; bir Önderlik düşüncesi, tasarısıydı. Bu temelde oluşan PKK'nin var olma iddiasıydı. Kürdistan'da özgürlük ve demokrasi mücadelesi yürütülürse gelişmelerin buraya varacağı tasarlanıyordu, öngörülüyordu. Bunun düşüncesi bile o zaman büyük heyecan veriyordu. Büyük cesaret ve kararlığı, Apocu militanlığı ortaya çıkarmaya yetiyordu. Bunu en somut bir biçimde zindan direnişi ortaya koydu. **14 Temmuz Büyük Ölüm Orucu** direnişi bütün boyutlarıyla bu iddiayı ve nasıl pratikleştirileceğini gösterdi. Bu çok öngörülü, kararlı, zafer çizgisinde gelişen direnişin 33. yılına girerken öngördüklerinin hepsi doğrulanmış bulunuyor. PKK'nin Önder kadroları Hayri, Kemal, Akif ve Ali böyle bir bilinç ve inançla direnişe girerken öngördükleri, ifade ettikleri bugün tümüyle gerçekleşiyor, yaşanıyor. Bu bakımdan 14 Temmuz direnişçiliği şahsında zindan direnişçiliği geçmişin aydınlatıcısı olduğu kadar, bugünün de somut belirleyeni olmaya devam ediyor. Her geçen yıl anlamının, öneminin, etkinliğinin daha çok arttığı bir direniş gerçeği oluyor. Bugün yeni bir direniş yılına girerken anısı taze, etkisi her zamankinden çok daha büyük olarak devam ediyor. Mücadelemizin öncüsü, önderi, yol göstericisi olmaya devam ediyor. **Demokratik Kurtuluş ve Özgür Yaşamı İnşa** sürecinin aydınlatanı ve öncülüğü yine zindan direniş çizgisi oluyor, 14 Temmuz Büyük Ölüm Orucu eylemliliği oluyor.

TARİHİN EN ANLAMLI VE HAKLI DİRENİŞİ

Tarihte böyle etkisi azalmayan, gittikçe artan, kesintisiz devam eden, etkisi büyüyen eylem, olay sayısı çok azdır. Ancak yerinde, zamanında hayati sorunların çözümü çerçevesinde gelişen olaylar, ortaya konan eylemler böyle bir rol oynuyorlar. Bu tür olaylara tarihi olaylar deniyor. 32 yıl önce fazla kimsenin ihtimal vermediği, 12 Eylül faşist rejiminin dehlizlerinde bir grup insanın iddia olarak ortaya koyduğu bu tutum bugün 33. yıla girerken tarihin en büyük olaylarından biri haline gelmiş bulunuyor. Bunda kuşkusuz direnişin amaçları, bu amaçların haklılığı, insani açıdan taşıdığı anlam, sorunların çözümünde içerdiği yöntem belirleyicidir. Belki de tarihin en anlamlı ve haklı direnişlerinden birisi ve birincisidir. Tamamen yerinde ve zamanında tarihsel süreci değiştirmeyi sağlayacak kadar iyi düşünülmüş, öngörülmüş bir eylemdir. Sonuç alıcılığı tam, hedeflediğini başarma gücü, zafere ulaşma gücü pratikte gerçekleşerek kanıtlanmış durumdadır. Bu tür olaylar tarihi belirleyen, yönlendiren, tanımlayan olaylar oluyor. İnsanları etkiliyor, doğruya çekiyor, sürekli bir çekim gücü oluyor ve yeni bir tarihin yaşanmasına yol açıyor. Zindan direnişçiliği, 14 Temmuz direnişçiliği böyle bir gerçekliktir.

14 TEMMUZ BÜYÜK KARARDI, BÜYÜK SÖZDÜ

Direnişin anlamı, önemi ve sonuçları Kürt halkı açısından da, Ortadoğu halkları ve insanlık açısından da kader belirleyicidir. Onun için partimiz 14 Temmuz'u **Ulusal Onur Günü** olarak tanımladı. Kültürel soykırım rejiminin baskı, zulüm, katliam, soykırımla bütünüyle onursuzlaştırma ve yok etme çabasına karşı onurlu özgür yaşamda ısrar ve kararlılığın başlangıcını oluşturdu. Böyle bir kararlılık bizleri bugüne getirdi. Kuşkusuz bunun sağlanmasında direnişin anlam-önemi, yerinde-zamanında oluşu, amaçları-yöntemleri, başarısı belirleyici konumdadır. Bu temelde Önder Apo öncülüğünde PKK'nin, Kürt halkının bu olayı anlama, anlamlandırma, yeni özgür yaşamın temeli yapma, ulusal direniş ve demokrasi devrimini buraya dayandırma durumu gerçekleşti. Bu da kuşkusuz bugüne gelişimizde belirleyici bir etkendir. Direnişin yerinde ve zamanındalığı, büyüklüğü, sonuç alıcılığı kadar, onu sahiplenen, onu anlamlandıran, anlayan güçlerin, kesimlerin direnişe tam anlam verme, direnişçilerin öngördükleri gibi hissetme, anlama, değerlendirme ve sahiplenerek ve ona göre yaşama ve yaşatma elbette bu belirleyiciliği tamamlıyor.

14 Temmuz büyük karardı, büyük sözdü. Aslında çok fazla yoruma yer bırakmayacak kadar kendisi yorumunu yaptı, sonuca gitti, son sözünü söyledi. Buradan baktığımızda öyle çok fazla söylenecek bir şey yoktur. Yorumlanmaya muhtaç değildir. Sadece doğru anlaşılmayı ve mümkünse özüne uygun yaşanmayı gerektiriyor, istiyor, emrediyor. 14 Temmuz Direnişçiliği'nin gerçeği budur. Fakat bir o kadar da doğru anlamlandırmak, son sözü söylemiş olsa da onu anlama gücünü göstermek, beyin ve yürek olarak onu doğru ve yeterli biçimde hissetmek ve doğru sahiplenmek de önem taşıyor. Unutmayalım ki, 14 Temmuz Direnişçiliği 33. yılına girerken durduk yerde Ortadoğu'daki gelişmelerin kaderini belirleyen bir gelişmenin temeli olma özelliği taşımıyor. Bu 32 yıl boyunca her yıl daha fazla, yeniden yeniden, derinliğine bu gerçeği irdeleyen, anlayan, bilincine ulaşan ve oradan görev ve sorumluluklar çıkartan bir Önderliğin, bir partinin, bir halkın varlığı ile bunlar gerçekleşiyor. Bu da olmasaydı sadece bir eylem kendi başına bu duruma gelmezdi. Zindan Direnişçiliğinin, 14 Temmuz Büyük Ölüm Orucu'nun yerindeliği, zamanındalığı, çözümleyiciliği, haklılığı, ideolojik zaferi kadar onu doğru ve tam anlayan ve sağa-sola saptırmadan özünü yaşayan, yaşatan bir Önderliğin varlığı da bugüne gelmede belirleyici rol oynuyor.

14 Temmuz Direnişçiliği'nin, zindan direnişçiliğinin Kürt halkının özgürlük mücadelesindeki tarihi anlamını, derinliğini görmek kadar, Önder Apo ve PKK'nin bu bilince ulaşma, bu direnişi sahiplenme ve onu yaşama, yaşatma gücünün de bugüne geliş teki derin etkisini görmek kesinlikle gereklidir. Hiçbir şey kendiliğinden olmamıştır. Olaylar, eylemler toplumu harekete geçirdiği, toplumca sahiplenildiği, uygulanıldığı ölçüde gelişme yaratıyorlar. Yoksa yerinde olmayan, zamanında olmayan, doğru sonuçlar çıkarılmayan, sahiplenilmeyen direnişler ve olaylar da var zindanlarda. Hepsi aynı sonucu doğurmadı. Türkiye'de 2000'li yılların başında bu durum tekrarlanmak istendi. Zamanlaması ve sonuçları dikkate alındığında 14 Temmuz direniş gerçeğine böyle yaklaşılamayacağı açığa çıktı. Tekrar anlamına gelen yaklaşımların doğru anlama ve uygulama olmadığı görüldü. Demek ki 14 Temmuz'un kendisinde böyle bir durum yoktu. Sonuna kadar içinde bulunulan koşullara uygunluk, yaratıcılık, sabır, inanç, direnç vardı; kararlılık, tarihin en büyük cesaret ve fedakarlıklarından birisi vardı. Büyük eylemler etkilerini insanların beyninde, yüreğinde, toplumun derinliklerinde çok güçlü şekilde hissettiren, yaşatan eylemlerdir.

Lenin "***büyük eylem odur ki, düşmanını bile etkisi altına alır, büyüklüğünü takdir ettirir***" demektedir. 14 Temmuz Direnişçiliği, 1982 PKK zindan direnişi büyüklüğünü düşmanına bile takdir ettiren düzeyde bir eylemlilik olmuştur. Haklılığı, zamanlaması ve kazandığı zafer düşmanını itirafa zorlamıştır. Bunu daha o zamandan 12 Eylül cuntasının başı olarak Kenan Evren **Dağkapı Meydanı**'nda söylemek zorunda kaldı. Büyük direnişin gerçekleştiği zindanı göstererek, "***burada öyleleri var ki, kafalarını koparsanız inançlarından, amaçlarından vazgeçiremiyorsunuz***" dedi. Kenan Evren'in ağzından Türkiye Cumhuriyeti Devleti, onun temsil ettiği iktidarcı-devletçi sistem, kapitalist modernite sistemi PKK'yi, PKK'lileşen Kürtleri yönetmeye muktedir olmadığını, gücünün yetmediğini ifade etti. İşte bağımsızlık ve özgürlük buna deniliyor. Yoksa yeni bir diktatörlük kurmak, yeni bir baskı ve sömürü çetesi örgütlemek bağımsızlık değildir. Bağımsızlık ve özgürlük kavramlarının doğru anlaşılması gerektiği bir çağda bulunuyoruz. Çünkü bağımsızlık adına yapılmayan yanlışlık ve kötülük kalmadı. Hala da bağımsız devlet olma adına bunlar yaşanıyor, yaşatılıyor. En ağır ihanetler, işbirlikçilikler bağımsızlık adına yapıldı, yapılmaya da devam ediyor. En vahşi baskı ve sömürü, işkenceler özgürlük adına, ona dayanarak yapılmak istendi. Şimdi de buna devam edilmeye çalışılıyor. Kürdün bağımsızlığı 14 Temmuz 1982'de Diyarbakır Zindanı'nda ölüm orucuna başlarken başlatıldı.

32 YIL ÖNCE NEREDEYDİNİZ?

Arkadaşlar anlatıyorlar, Kemal Pir ölüm orucuna başladıktan sonra "***Oh bee! Özgürlük ne kadar güzel bir şeymiş***" diyor. Başlayan eylemi, eylemin sürdürülüşünü böyle karşılıyor, tanımlıyor ve sonuna kadar böyle yaşıyor. Dolayısıyla Kürdün, Kürdistan'ın bağımsızlığının, özgürlüğünün nasıl olduğunu, nerede olduğunu, ne anlama geldiğini buraya bakarak daha gerçekçi anlayabilmeliyiz. Bu bakımdan da bugün Kürtler bağımsız olmayı, özgür olmayı tartışıyor. Bu tartışmaya açıklığı en fazla 14 Temmuz direnişi getiriyor. 14 Temmuz günü 12 Eylül mahkemelerinde yapılan açıklamalar, verilen di-

''14 Temmuz büyük karardı, büyük sözdü. Aslında çok fazla yoruma yer bırakmayacak kadar kendisi yorumunu yaptı, sonuca gitti, son sözünü söyledi. Buradan baktığımızda öyle çok fazla söylenecek bir şey yoktur. Yorumlanmaya muhtaç değildir. Sadece doğru anlaşılmayı ve mümkünse özüne uygun yaşanmayı gerektiriyor, istiyor, emrediyor.''

renme kararı neyin bağımsızlık ve özgürlük olduğunu ya da olmadığını ortaya koyuyor. Devrimci, Apocu militan Kürtlük böyle bir bağımsızlık, özgürlük ilan eder, bunun bedelini kahramanca direnişlerle, şehadetlerle öderken, işbirlikçilikten de öteye derin ihanetleri yaşayan bazıları bugün kalkmış bağımsızlık ve özgürlükten söz etmeye çalışıyorlar. Kendilerini Kürt halkının, Kürdistan'ın temsilcisi, öncüsü olarak sunmaya çalışıyorlar. Tabii böylelerine sormak lazım; 32 yıl önce neredeydin? 12 Eylül zindanlarında tarihi aydınlatan direnişler olurken sen ne yapıyordun? Kimin yanındaydın? Ne yaşıyordun? Bugüne nasıl geldin? Elbette bu soruları sormak ve yanıtını almak lazım. Tarihsel bir gerçeği devam ettirebilmek için, tarihin her türlü saptırılmasına karşı çıkabilmek için bu soruları sorabilmek, buna göre de cevaplar vermek ve alabilmek gerekli. Kürtler açısından bu büyük önem taşıyor, gerekiyor.

14 Temmuz Direniş karşısında yaşadığı yenilgiyi tersine çevirmek için insanlığı her gün tekrar tekrar katledercesine yaptığı uygulamalarla bu faşist zülüm düzenini sürdürme çabasında olan Türkiye yönetimine de bu tutumdan vazgeçmeleri gerektiğini söylemek lazım. Çünkü yenilgiden zafer çıkarmak kolay değildir. Yenildiğini itiraf edenin tekrar eskiye dönmesi, başarı elde etmesi mümkün olmaz. O dönemin TC yöneticileri zindan direnişinin büyüklüğünü, bağımsızlık ve özgürlükçü duruştaki zaferini nasıl itiraf ettilerse, bu dönemin yöneticisi Tayyip Erdoğan da aynı itirafı daha ileri düzeyde yaptı. Gitti, bu cezaevinin önünde büyük zulme karşı direnen 14 Temmuz direnişçiliğinin yarattığı değerlerin ağır etkisi altında gözyaşı dökmek zorunda kaldı. Her ne kadar bu gözyaşına "*oy avcılığı*" desek, "*timsah gözyaşları*" diye tanımlasak da yine de bir şeyin itirafıydı. Yaşadığı derin yenilginin, başarısızlığın tarih ve insanlık karşısında ne kadar haksız-suçlu konumda olmanın itirafıydı. Haksız olanlar, suçlu olanlar öyle gözyaşı dökerler. Tayyip Erdoğan'ın başbakan olarak duruşu tamamen PKK direnişçiliği karşısında inkar ve imha sisteminin -ki bu kültürel soykırım sistemi küreseldir- içine düştüğü durumu, ağır yenilgiyi ifade ediyordu. Dolayısıyla eskide ısrar kendine de halklara da insanlığa da kaybettirmek oluyor. Bu kadar yenilmiş, yenildiği açığa çıkmış, yenilgisi kendi yüreğine-beynine kadar düşmüş, itiraf edilir hale gelmiş bir durum varsa o zaman gönülsüz de olsa, zor ve acı da gelse bunun gereklerini yapmak lazım. Yapmamak 32 yıldır yaşanan acıların, zulümlerin, işkencelerin, katliamların, dökülen kanın gerçek nedenlerinin ortaya çıkmamasına direnme oluyor. Bir de utanmadan bundan Kürtleri, PKK'yi, Önder Apo'yu sorumlu tutmaya çalışıyorlar. Oysa gerçek bunun tam tersidir. Bütün bunların sorumlusu daha 32 yıl önce yenilmiş, yenilgisini itiraf etmiş olmasına rağmen, gerçeğe uygun hareket etmeyen, kültürel soykırımda ısrar eden, özel savaşı derinleştirerek zafer kazanacağını sanan 12 Eylül faşist askeri yönetimi oluyor, onu devam ettiren TC yönetimi oluyor. Hiçbir demagoji, propaganda bu gerçeği tersyüz edemez.

PKK'nin tutumu 32 yıl önce de netti. Zindandaki direniş, büyük önderlerin bedel ödeyerek gerçeklerin açığa çıkartılması, doğru yaşamın, insanca yaşamın, yani çözümün yolunun gösterilmesi oluyordu. Daha ağır bedellerin ödenmemesi için 32 yıl önce PKK'nin önder kadroları kendilerini feda ederek çözüm yolunu gösteriyorlardı. TC yönetiminde insanlık, toplumsallık, demokrasi adına zerre kadar bir kırıntı bulunsaydı bundan ders çıkarırdı. Şiddeti derinleştirmek yerine çözümün önünü açardı, demokrasinin önünü açardı. Zindanda zafer çizgisinde ortaya konan Kürt halkının yeni iradesini tanırdı. Fakat bunu yapmayan Türkiye'yi yönetenler oldular. 32 yıldır yaşananlardan onlar sorumlular. Bu kadar acı, kan, değer tüketiminin sorumlusu kesinlikle kendileridir. 14 Temmuz Ölüm Orucu Direnişi'nin kazandığı zaferle bu gerçek tescil edilmiş, tarihe mal edilmiştir. Tarih bu gerçeği böyle yazacaktır. Bu gerçeği Önder Apo'nun dediği gibi mitolojideki zalim tanrılar bile inkar edemez.

Bu noktada Önder Apo ve partimizin tutumu gayet açık ve anlamlıdır. Türkçede "*zararın neresinden dönülse kardır*" diye bir söz var. Aslında barış elini, demokratik siyasi çözüm elini, bu temelde demokratikleşerek sorunları çözme elini uzatarak bu zulüm makinesinin daha fazla işlemesini engellemeye çalışıyoruz. Türkiye yönetimini tarih ve insanlık karşısında daha ağır suçlu konumuna düşmekten çıkarmak istiyoruz. Bu, gayet açık ve anlaşılırdır. Türkiye toplumu da bu gerçeği görüyor. Bu çaba toplumda ezici bir destek buluyor. Bazı aşırı şoven, milliyetçi, faşist kesimler kalmış. Daha çok da özel savaşın tahrik ettiği, yine özel savaş sisteminden rant sağlayan, beslenen güçler kalmış ve bunda ısrar ediyorlar. Bugün yaşanan mücadele de bu anlama geliyor.

14 TEMMUZ PKK'NİN FEDAİ-MİLİTAN EYLEM ÇİZGİSİNİ ORTAYA ÇIKARDI

14 Temmuz gerçeği her şeyden çok bizim gerçeğimizdir. Önderlik çizgisiyle ilgili, PKK gerçeğini ifade ediyor, Kürt halkının duruşunu ifade ediyor. Önder Apo bu direnişçilik için "***PKK çizgisini temsil etmekte yeterli bir eylem gerçeğidir***" dedi. PKK'yi yenilmez kılan, en zor koşullarda topluma öncülük etmesini sağlatan ve bugünkü gelişmelere yol açan 1982 Newrozu'nda **Mazlum Doğan** yoldaşın direnişi ile başlayan, **Ferhat Kurtay** ve arkadaşlarının **17 Mayıs**'taki direnişiyle gelişen ve 14 Temmuz Büyük Ölüm Orucu'nda doruklaşan zindan direnişi oldu. Kesinlikle tarihin çarkını, akışını değiştiren, farklı bir yöne götüren bir süreci başlattı. PKK'nin fedai-militan eylem çizgisini ortaya çıkardı. Aslında PKK ile başlatılan yeni arayışların bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinde nasıl seyredeceğinin başlangıcı oldu. Direnişi ideolojik temelde zindan direnişi başlattı ve kazandı. Daha sonra gelişen gerilla ve halk direnişleri aslında başlatılan bu ideolojik direnişin askeri ve toplumsal alana taşırılarak devam ettirilmesi anlamına geldi. Dolayısıyla yeni bir tarihi başlangıç zindan direnişçiliğidir. Bunda da 14 Temmuz ölüm orucunun yeri belirleyicidir.

Kürdistan'ın, Kürt halkının 14 Temmuz'la bir dönüm noktası olan, büyük özgürlük ruhu içeren, 32 yıllık bir özgürlük tarihi var. Bu da zindan direnişiyle başlayıp her yıl büyüyen, Kürdistan'ın dört bir yanına yayılan, PKK direnişi temelinde gelişen tarih oluyor. Böyle bir tarihsel kesiti, yeni bir tarihi başlangıcı ifade ediyor. Bu tür başlangıçlar için milat deniliyor. **Aslında Kürt tarihinde milat zindan direnişiyle gerçekleşmiş bulunuyor.** Baş aşağı giden, yok oluşa giden tarihin durdurulup direniş içerisinde özgür yaşamı yaratma, bağımsız ve özgürlük ruhuyla-çizgisiyle donanma tarihini zindan direnişi, 14 Temmuz Büyük Ölüm Orucu direnişi başlatıyor. Kürt halkı, Kürt insanı, Kürt gençliği zindandaki PKK militanları, kadroları şahsında yeni bir ruh kazanıyor, tutum geliştiriyor. Orada dile gelen birkaç kişinin tutumu değil, bir halkın ve insanlığın tutumudur. Orda birkaç kişi değil, kesinlikle tarih direniyor, toplum direniyor, insanlık direniyor.

Zindan direnişinin bir toplumsal duruş, tarihsel duruş olduğu geçen 32 yıllık mücadelenin yarattığı gelişmelerle kanıtlamış bulunuyor. Böyle bir direnişi Önder Apo "***Ölümden özgür yaşama geçişin köprüsü, özgür yaşama geçişte köprü kurmak***" olarak tanımladı. Köprünün sağlam kurulduğunu, toplumun güvenle böyle bir yürüyüşü gerçekleştirebileceğini söyledi ve başta kadınlar ve gençler olmak üzere tüm toplumu zindan direniş köprüsünden geçerek özgür yaşamı ve demokrasiyi inşa etmeye çağırdı. 32 yıl boyunca Kürt halkı böyle bir köprüden geçiyor. Buna Kürdün sırat köprüsü diyelim. Bedeli ağır, zorluklarla geçiliyor ama 32 yıl boyunca bu geçiş devam ediyor. Geçişi başaranlar ulusal onur sahibi oluyorlar, özgürlüğe ulaşıyorlar, demokratik yaşamı inşa ediyorlar. Geçemeyenler var, İslamiyet'te söylendiği gibi cehenneme düşüyorlar, ihanet cehenneminde yanıp tutuşuyorlar. Bir de köprüye yanaşamayanlar var. Bir türlü bu köprüyü doğru anlama ve üzerinden geçme gücünü, cesaretini gösteremeyenler var. Köprüyü olduğu gibi değil de kendi istedikleri gibi anlamaya, göstermeye çalışıyorlar, "*öyle olursa biz de geçeriz*" diyorlar. Böyle bir ayrışım, mücadele sürüp gidiyor. **32 yıl aslında bir sınav dönemidir.** Sırat köprüsünden, yani özgür yaşama yürüyüş köprüsünden toplum olarak Kürtlerin geçip geçemeyeceğinin sınavının yapıldığı bir dönem oluyor. Böyle bir sınavdan büyük ölçüde başarıyla geçildiği açıktır. **15 Ağustos** gerilla atılımı bu geçişi daha çok kuvvetlendiriyor, cesaretlendiriyor. Öncülüğü, ön açıcılığı daha güçlü kılıyor. 90'ların serhildanı, ulusal diriliş devrimi böyle bir yürüyüşü kitleselleştiriyor. Gerilla şahsındaki öncü fedai militandan, militanlaşan, fedaileşen bir halk gerçeğinin ortaya çıkması ve yürüyüşü gerçekleşiyor. Kuzeydeki gelişmeler Batıya, Güneye, Doğuya Kürdistan'ın tümüne, yurtdışına yayılıyor. Bütün bunlar en son görüşmede de Önder Apo'nun heyecanla ifade ettiği, "***Özgürlüğü için savaşan halk gerçeğine ulaşılmış bulunuluyor.***"

Daha başta böyle bir yürüyüşe çıkarken Önder Apo'nun hedeflediği özgürlüğünde ısrar eden, onun için savaşan bir halk gerçekliğine ulaşmaktı. 14 Temmuz direnişinin 33. yılına girerken böyle bir gerçekliğe çok güçlü biçimde Kürtlerin ulaştığını görebiliyoruz. Rojava gerçeği, Bakur gerçeği bunu gösteriyor, Rojhilat ve yurtdışı gerçeği bunu gösteriyor. Aslında Başur'un da giderek böyle bir çizgiye evrilme şansı her zamankinden daha fazla bulunuyor. Her ne kadar küresel sistem destekli devletçi baskı ve sömürü güçleri bunun önünü almaya, Güney Kürdistan'ı Kürdistan'ın genelinden koparmaya, gerçek bağımsızlık ve özgürlük çizgisinden koparmaya, sahte bağımsızlık tanımlamalarıyla toplumu yanıltmaya çalışıyor olsalar da, bu söylemler fazla tutmuyor. Güneş balçıkla sıvanmaz, derler, Kürt güneşi, Kürdistan güneşi ve bunu temsil eden özgür, demokratik yaşam gerçeği, ne kadar maddi imkana sahip olursa olsun kapitalist modernitenin kiriyle, pasıyla, parasıyla sıvanmıyor, üstü kapatılamıyor, maskelenemiyor. Bu gerçeklik karşısında ne kadar zorlandıkları ve tepki içine girdikleri bu eğilim sahiplerinin sözünden, davranışından, tutumundan görülüyor.

14 TEMMUZ AYDINLATICIDIR

14 Temmuz direnişçiliği, onun temsil ettiği zindan direnişçiliği böyle bir tarihin başlangıcıysa, özgür Kürtlüğün miladıysa o halde bir turnusol kağıdı gibi herkesi açığa çıkartan, aydınlatan bir özelliğe sahiptir. Kuşkusuz burada en çok da kendi durumumuzu değerlendirmeliyiz. Adaletin keskin kılıcı ya da terazisi 14 Temmuz direnişidir. Adalet terazisi budur. 15 Ağustos atılımı da bunu daha da genelleştirdi. Temelini kesinlikle zindan direnişi, 14 Temmuz Büyük Ölüm Orucu direnişi attı. 15 Ağustos gerillacılığı böyle bir direniş ruhunun, bilincinin, tutumunun dağa taşınması, gerillada örgüte ve eyleme dönüşmesi oldu. Serhildan da bunu halklaştırdı. O halde 14 Temmuz gerçeği her şeyden daha fazla yakıcı ve aydınlatıcıdır. Bu aydınlatıcılıkta herkesin her zaman kendini sorgulaması, gözden geçirmesi, deyim yerindeyse boyunun ölçüsünü alması gerekiyor. 14 Temmuz yakıcılığında herkesin yargılanması gerekiyor. Gerçek yargılayıcı 14 Temmuz Büyük Ölüm Orucu direnişidir. Bağımsızlığı, özgürlüğü temsil eden, Kürdü ve Kürdistan'ı temsil eden, Ortadoğu geleneğini temsil eden, insanlığı temsil eden 14 Temmuz direnişçiliğidir. Bunun dışında netleştirici, doğru yolu gösterici yargı gücü yoktur.

14 Temmuz direnişçiliğini 33. yılına girerken daha doğru anlamaya, anlatmaya, onu saptırmaya dönük bütün girişimlere karşı gerçeği yeterince ve başarıyla savunmaya ihtiyaç vardır. Bu yargı gerçeği 32 yıl boyunca işlediği gibi en çok da şimdi işlemelidir. Çünkü Kürdistan'da sorunlara çözüm aranıyor, Ortadoğu yeniden yapılandırılmak isteniyor. Bu yeniden yapılanmanın nasıl olacağı ve bunun içinde Kürtlerin nasıl yer alacağını belirleyen zindan direnişidir. Zindan direnişinde somutlaşmış Kürdistan Devriminin tarzı ve pratiğidir. Bu da zor koşullarda mücadele edip başarmanın tarzı ve pratiğidir.

Ortadoğu'da mevcut statüyü kabul etmeyerek değişiklik isteyen, yeniden yapılanma isteyen, dolayısıyla da bu değişimi, yeniden yapılanmayı başlatan 14 Temmuz direnişi olmuştur. Bu değişim ve yeniden yapılanmanın nasıl olacağından belirleyici söz sahibi bu direniştir. Zindan direnişinden başlamak üzere bugüne kadar gelen, gerillalaşan, halklaşan 20 binden fazla şehidi olan, 40 yıldır kesintisiz süren bu direniş gerçeğini, onun yarattığı değerleri görmeli ve anlamalıyız. Görmek ve anlamak istemeyenler bir şey yapamazlar. Onların çabaları hırsızlıktan öteye gitmez. Hırsızlar da topluma öncü, sistem yaratıcı olamazlar. Hırsızlıkla zengin olunmaz derler. Halk içerisinde bir söz var; "***eşkıyalıkla sistem ve düzen kurulmaz, hırsızlıkla zengin olunmaz.***" Dolayısıyla bu hırsızca tutumlar herhangi bir sonuç vermeyecektir. "*Sezar'ın hakkını Sezar'a vermek*" derler. Tarihsel olarak kimin hakkı neyse onu verebilmek gereklidir. Bunun için de 14 Temmuz direnişine bakmak ve iyi anlamak lazım. Hak orda, adalet orda, ölçü orada, değerlerin hangi tarzla kazanılacağı oradadır.

14 Temmuz adalet kılıcını dışa karşı kullandığımız gibi daha çok da kendimize karşı kullanmalıyız. Bu anlamda **14 Temmuz aslında partileşmenin, militanlaşmanın yoludur.** PKK'yi PKK eden, onun gerçek fedai eylem çizgisini ortaya çıkaran bir eylemliliktir. Burada en zor koşullarda direnip kazanmanın ruhu var; özgür yaşamı korumak üzere saldırı ruhu var. Bilinç ve iradenin en yüksek olma durumu var. Ciddiyet ve sorumluluğun zirveleşmesi var. Böyle kritik bir dönemden geçerken ve bu büyük direniş 33. yılına girerken bu yeni yılı kesin zafer yılı yapabilmek gerekmektedir. Bunun için de 14 Temmuz derslerini doğru bilince çıkarabilmek, 14 Temmuz çizgisinde kendimizi doğru ve yeterli şekilde yargılayarak, bu temelde kendimizde yeterli düzeltmeye, yenilenmeye, değişim ve dönüşümü yapmaya ihtiyaç vardır.

Önümüzdeki yılı zafer yılı ilan etmek iyi, güzel, büyük bir iddiadır. Zaferin imkanlarını göstermek bir görüştür, bilinç durumudur. Fakat ne mevcut durumun analizi ne de büyük iddiada bulunmak sonuç almak anlamına gelir.

''Apocu çizginin neresindeyiz? Duruşumuz, duygularımız, ruh halimiz nasıldır? Davranışımız, örgütlülüğümüz ne durumdadır? Tarzımız, tempomuz, üslubumuz neyi ifade ediyor? Bütün bunlar 14 Temmuz direniş çizgisinde yürümeyi sağlıyor mu, yoksa ondan uzak mı, kopuk mu, onunla çelişkili mi?''

Doğru bilinci, analizi ve kararı sonuca götürmek doğru tarz, üslup ve yeterli tempoyla zafer çizgisinde mücadele etmeyi gerektirir. 14 Temmuz direniş çizgisini esas alan 33. yılda en karmaşık sorunları çözebilir, en büyük zorlukları yenebilir, her türlü düşman saldırısını kırabilir ve ihtiyaç olan siyasi ve askeri zaferleri kazanabilir. 14 Temmuz Direnişçiliğinin böyle bir gücü var. Her zamankinden daha fazla 14 Temmuz çizisini özümsemeye, 14 Temmuz ru-

‘‘Eleştiri-özeleştiri, değişim-dönüşüm, kararlaşma bu esas üzerinde olacak. Şimdiye kadar durum ne olursa olsun, nerede bulunursak bulunalım, ne kadar hata yapmış, suç işlemiş, kötülükler içinde olmuş olursak olalım; 14 Temmuz bütün bunlara bir nokta koyma ve bir kararlaşma, netleşme, militanlaşma yeri ve zamanıdır.’’

huyla, tarzıyla, yöntemiyle hareket etmeye, mücadele etmeye ihtiyaç var. Çünkü olaylar daha ağır, daha karmaşık, görevler daha büyüktür. İdeolojik mücadele görevleri yanında ciddi siyasi, diplomatik, askeri ve inşa görevlerimiz var. Demokratik ulusu yaratma görevlerimiz var. Bütün bu görevlerin bir biriyle uyum, dengeli, başarılı biçimde yürütülebilmesi için kesinlikle doğru bir eylem ve örgüt çizgisine sahip olmak gerekiyor. Bunu da 14 Temmuz Direniş gerçeğinde bulmalıyız.

APOCU ÇİZGİNİN NERESİNDEYİZ?

Kendimizi eleştirel-özeleştirel sorgulamadan geçirerek Önderlik ve şehitler çizgisinde yeterince donanmış ve doğru yürüyen militanlar ve parti öncülüğü haline getirmeye ihtiyaç var. Mademki süreç daha karmaşık, görevler daha ağır o zaman başarı bu büyük direniş çizgisinde doğru örgüt ve mücadele anlayışına sahip olmaktan geçer. Bunu da 14 Temmuz direniş çizgisi temsil ediyor. 14 Temmuz Direnişçiliğinin terazisinde kendimizi tartmalıyız. Apocu çizginin neresindeyiz? Duruşumuz, duygularımız, ruh halimiz nasıldır? Davranışımız, örgütlülüğümüz ne durumdadır? Tarzımız, tempomuz, üslubumuz neyi ifade ediyor? Bütün bunlar 14 Temmuz Direniş çizgisinde yürümeyi sağlıyor mu, yoksa ondan uzak mı, kopuk mu, onunla çelişkili mi? Eğer pozitif cevaplar vermiyorsak kendimizi kandırmış oluruz. Bu büyük direnişe haksızlık ve hakaret yapmış oluruz. Eğer öyle olmak istemiyorsak gerçekten de doğru, tutarlı, derinlikli bir analize ve özümsemeye ihtiyaç var. 14 Temmuz gerçeğini doğru anlamalıyız. Bazıları bunun zorunluluktan çıktığını düşünüyorlar. Bazı provokatörler, “*zindan işkencesine dayanılamadığı için bu direnişler yapıldı*” bile dediler. İnsan erdemli bir varlık ama düşkünlükler de, ihanet de insani bir özelliktir. İnsan denen varlığın yaşadığı durumlardır. Yine “*dilin kemiği yok, istediği gibi dönüyor. Ağzı olan konuşuyor*” diyorlar. Yine teknik çok gelişmiş durumda. Düşünce ve söz olarak değerlendirilemeyecek zırvalar, boş konuşmalar, nereye gideceği ve nasıl etkili olacağı düşünülmeden ortaya atılıyor. Böyle bir dünyada yaşıyoruz. Bu bakımdan 14 Temmuz gerçeğini, eylemini, onun tarzını, ona yol açan öngörüyü, kararlılığı iyi görmek, anlamak şarttır. 14 Temmuz’un ruhuyla yürüyebilmek, 14 Temmuz çizgisinin uygulayıcısı olmak buna bağlıdır. Yoksa “*ben 14 Temmuz direnişine bağlıyım*” denilip ondan sonra o direniş çizgisini altüst eden tutumlar, davranışlar, sözler içinde olursak bu doğru olmaz. Bunun inandırıcılığı, sonuç veriçiliği kesinlikle olmaz. Bir demagoji olmaktan öteye olmaz. Ahlaksızca ve sorumsuzca bir durum olur. O bakımdan 14 Temmuz hakkında konuşmak da, **14 Temmuz çizgisinde yürümek de çok ciddi bir iştir**.

Pratikte yaşanan duruma bakalım. İster partileşmede, ister gerillalaşmada, ister serhildanda, ister demokratik siyasette, Demokratik Konfederalizm inşa çalışmalarında olsun yaşananları çok büyük oranda 14 Temmuz çizgisi mahkum ediyor. Önder Apo buna dayanarak sert eleştirilerde bulundu, yaşananlar ve pratikleşenler için “*çizgi dışı*” dedi. Hala bu temeldeki eleştirisini sürdürüyor. Niye, çünkü 14 Temmuz gerçeği yerinde ve zamanında olmayı ifade ediyor. Ne önce ne sonra, iyi ayarlanmış bir tutumu ifade ediyor. Böyle olmasaydı bu kadar etkili olmazdı. 14 Temmuz eyleminin tarzı, bir bütün gerillada, serhildanda, hatta demokratik siyasette uygulanabilecek bir tarzdır. Daha fazla bedel ödememek için fedaice yaşamlar ortaya konularak kazanılan zafer vardır. Hem de düşman karargahında. Vücudundan başka, inancı, beyni ve yüreğinden başka herhangi silahı olmadan yürütülen mücadele ile zafer kazanma vardır. Buradan baktığımızda eylem çizgimizin, pratiklerimizin, hele hele birde başarısızlıklara gerekçe olarak gösterdiklerimizin anlamı kalıyor mu? 14 Temmuz çizgisi karşısında bilmem insan yok, kadrolar şöyle, demokratik siyaset böyle, yox orta kesim bize şöyle saldırdı, yok silahımız azdı, demek ne kadar anlamlıdır? Gerçekten bu sözlerin bir değeri var mı? 14 Temmuz direnişi en açık, yalın, en uzun direniştir. Bir de en zor direniştir. Kimse demesin bundan daha zoru vardır. 60 gün her saat, her saniye hücreleri erite erite yaşamı yürütmek! Yani her insanın yapacağı iş değil. Herhalde insan erdemi burada belli oluyor, insanın büyüklüğü burada ortaya çıkıyor. İnsanın kof bir maddiyat değil, büyük bir inanç, ruh, duygu gücü olduğu burada kendini gösteriyor. 14 Temmuz’da büyük duymanın, büyük ruhun, büyük düşüncenin, inancın, kararlılığın, her türlü maddi zorlamaya karşı zaferini görmekteyiz. Şimdi “*filan yaşam dürtülerimiz bizi zorladı da böyle hata yaptık*” demenin 14 Temmuz karşısında bir değeri, anlamı olabilir mi? Bir özeleştiri veya izah olarak kabul edilebilir mi? Dolayısıyla gerçeği saptırmayalım. Mevcut duruşunu herkes irdelemeli. Günlük yaşamının 24 saatini nasıl geçiriyor, ne kadar doludur, verimlidir ve doğrudur. Yaşadıklarımızın 14 Temmuz direnişçiliği karşısında ne kadar anlamı vardır? Mevcut halimizle duruşlarımız kendini kandırmaktan başka anlama sahip değildir.

14 TEMMUZ ÖRGÜTÜ TEMSİL EDİYOR

Bu dünyada her şey zordur, en kolay şey ise 14 Temmuz’u anlamaktır. Bir kapalılık, maskelilik yoktur. Her şey açıklık, yalınlık, kesinlik, netlik anlamında en üst düzeydedir. Çocuklar bile anlıyor ve çocuklar herkesten fazla sahip çıkıyor. Geriye kalan ise maddi dürtülerin esiri olmaktır. Önder Apo, dogmaların ve güdülerin esiri olmayı insanın özgür yaşam karşısında zayıf kalmasına yol açan ve onu zayıf bırakan iki etken olarak vurguladı. Maddi yaşama insan yaşamı diyemeyiz, çünkü hayvanlar da öyle yaşıyor. Bir insani özellik diye söz edemeyiz. İnsanlık ondan öte başlıyor. Maddiyatçılığın ondan öte yaşam üzerindeki baskınlığını, belirleyiciliğini öngörmek demek insan olmamak anlamına geliyor. 14 Temmuz insanın geleceği görmede, hakkı-adaleti temsil etmede en saf olduğu gündür. Kemal Pir “***ben bu harekette zaferi görüyorum***” dedi. 55-60 gün hücre hücre kendini tüketebildiyse, kapitalist modernitenin, TC’nin hiçbir maddi aygıtı onu engellemeye güç getiremediyse, böyle bir irade ve inanç ortaya çıktıysa, bu böyle bir bilince dayandı.

Hayri Durmuş dedi; “***Mezar taşıma borçlu yazın.***” Bu tarih karşısında, toplum karşısında, Önderlik çizgisi karşısında nasıl bir düşünceye ve duyguya sahip olunduğunu ortaya koyuyor. Nasıl derin bir sorumlulukla yaklaşıldığını gösteriyor. Eleştiri-özeleştiri yapacaksak buraya bakmalıyız. Eleştiri-özeleştiri eğer hatayı affettirmekse; eksikliği hatayı görme düzeyini ve onu affettirecek eylem düzeyini 14 Temmuz direnişçiliğinde bulabiliriz. Büyük Zindan Direnişi büyük bir özeleştirel tutumdu. En büyük direnme, eylem gücü, bilinç ve irade sorumluluk duygusuyla, dolayısıyla tarih ve özgür yaşam karşısında kendini sorgulamayla ortaya çıkıyor. En büyük enerji buradan doğuyor. 14 Temmuz bu gerçekliğin kanıtıdır. Önderlik, ‘‘***en büyük teknik insandır’’*** dedi. İnsanın da enerjisini ortaya çıkardığı yerin sorumluluk duygusu olarak koydu. Utanç duygusu olarak koydu. Kötülükler, gerilikler, ihanet ve esaret karşısındaki utanma duygusu olarak ortaya koydu. Zindan direnişçiliği böyledir. Örgütlü eylem olma özelliği taşıyor, 14 Temmuz örgütü temsil ediyor.

14 Temmuz direnişinin çok büyük bir bilinç, inanç ve irade işi olduğu tartışmasızdır. Bu bilincin de en fazla Mazlum Doğan’da olduğunu net görüyoruz. Önderlik “***Parti Mazlumdur. Partimizin bilinç hamuruydu***” dedi. Bilinç hamuru olduğundan parti gerçeğini Önderlik çizgisiyle uyumlu, bütünlüklü olması gerçeğine en erken gördüğünden bu direnişin kıvılcımı ve öncüsü oldu. Bu gerçeklik Mazlum’un partiye katılımıyla, parti mücadelesinde yer alışıyla bellidir, nettir. **82 Newroz Direnişini** yapması, zindan direnişini başlatması bu gerçeklikle bağlantılıdır. Ancak büyük bilinç, sorumluluk, sorgulayıcılık, özeleştirel yaklaşım, çareyi kendinde yaratma böyle bir sonucu ortaya çıkarabilir. Mazlum’un duruşu, tutumu ve direnişçiliği bu gerçeği ifade etti. Bu direnişin etkisi Ferhat Kurtay ve arkadaşlarının kendilerini cayır cayır yakan direnişçiliğini yarattı. Şimdi dağda, taşta, toplum içerisinde bütün imkanlar elimizde, ama eylem örgütleyemiyoruz. Bilmem “*açığa çıktı*”, “*düşman gördü*”, “*şu teknik bizi engelledi*” deniliyor. Herhalde 12 Eylül cezaevlerinden daha fazla insan üzerinde etkinlik kuran bir yer, mekan ve zaman var mıdır? Eğer iş yapmak, mücadele etmek engellenebiliyorsa herhalde en fazla zindanda engellenebilirdi. Bu sağlanabildi mi? PKK direnişçiliğini böyle bir zindan zulmü, hakimiyeti engelleyebildi mi? O halde diğer şeylerin hepsi boş laf. Şunu edemedim, bunu edemedim, bunlar kararsızlık ifadesidir, ikircilikten kaynaklanıyor. Önder Apo hep “***Eğer amacınızda netseniz işleri nasıl ve nerede ne yapacağınızı çok iyi kestirirsiniz. Eğer öyle olmuyorsa, kararınız, tarzınız başarıyı getirmiyorsa inancınıza bakın, amaç bağlılığınıza bakın. Orada kusur vardır***” dedi. Zindan direnişçiliği bunu kanıtlıyor. Eğer eylem yapılamazsa zindanda yapılamazdı, hem de bu tarzda yapılamazdı. Bu büyük eylem insanın beyin ve yürek gücünü en ileri düzeyde kullanmasıyla ortaya çıktı. Önderlik de en büyük gelişme bu tarzdan doğar dedi. Savaşı buraya dayandırdı, gerillayı bunun üzerinde geliştirdi. İnsan iradesinin her türlü zulmü, baskıyı, tekniği, maddi gücü yenmeye muktedir olduğunu 14 Temmuz Direnişi kanıtladı ki, Önder Apo böyle bir değerlendirme yaptı.

14 Temmuz çizgisinde kendini düzeltmek, partileştirmek çok çok önemlidir. 14 Temmuz çizgisine ulaşmaya çalışmak, kendini eğitmeyi, değişip dönüştürmeyi bu çizgide yapmak hayati önemdedir. Eleştiri-özeleştiri, değişim dönüşüm, kararlaşma bu esas üzerinde olacak. Şimdiye kadar durum ne olursa olsun, nerede bulunursak bulunalım, ne kadar hata yapmış, suç işlemiş, kötülükler içinde olmuş olursak olalım; 14 Temmuz bütün bunlara bir nokta koyma ve bir kararlaşma, netleşme militanlaşma yeri ve zamanıdır. 14 Temmuz ruhu, çizgisi deniliyorsa bunun edinilmesidir. Önder Apo “***Partileşme karar verme işidir***” dedi. Ne çok öğrenmek, ne çok okumak, okullardan geçmek, ne yaşlı ne genç olmak, ne filozof olmak ne de okuma-yazma bilme işi değildir, karar işidir. Bu konuda karar verilmişse gerisi belirlenmiştir. Doğru yürümüyorsa o zaman karar net değildir. İkircilik, katılmamazlık vardır orada. Bu durumdan kurtulmanın yolu da karara ulaşmaktır. 14 Temmuz da bir karara ulaşmadır. Büyük bir kararlaşmaya ulaşma, özeleştiri temelinde verdiği kararı yapma işidir. Kişinin durumu ne olursa olsun kendini kararlaştırabilir, kendini doğru çizgiye çekebilir. Yeni dönemi böyle bir anlayışla, ruhla kazanmaya ihtiyaç var. 14 Temmuz ruhunu, çizgisini yeni dönemde hakim kılmamız gerekiyor. Parti öncülüğünü, siyasi ve askeri mücadeleyi, Demokratik Ulus inşasını kesinlikle böyle bir ruh ve çizgide yürütür hale gelmek lazım. **11. PKK Kongresi**’nin öngördüğü netleşme ve kararlaşma aslında buydu. Onu en iyi temsil eden, nasıl olması gerektiği sorusuna cevap veren 14 Temmuz Direniş gerçeğidir.

AMAÇTAN KOPMAYACAKSIN

Cezaevinde nasıl direniliyor, nasıl yaşanılıyor, neler yaratılıyor? Büyük mücadeleler nasıl ortaya çıkarılabiliyor? Bunu, 14 Temmuz direnişine bakarak da anlayabiliriz, İmralı direnişine bakarak da anlayabiliriz. Bunlar birbiriyle bütünlük halinde, uyumlu, iç içe ve başarı yaratan, gelişme yaratan gerçekliği ifade ediyorlar. Burada dogmatizm yok, tekrar yok. “*Ne yapılmışsa aynı şeyi yapayım ve orda aynı sonuca ulaşayım*” yoktur. Yaratıcılık var, çok yönlülük var, ustalık var, ama bir yerde ortaklık var. Nedir o: Amaca yürüyüş kararlılığında birlik. Değişen koşullara, yerlere göre farklı, yaratıcı yöntemler uygulanması devrimciliğin esasıdır. Ama onu yaparken amaçtan kopmayacaksın. İdeolojik, felsefik çizgiyi kaybetmeyeceksin. Öyle bir çizgide yürüyerek o çizginin başarısına, zaferine hizmet edeceksin. Yoksa kendimi koşullara uyduruyorum diye çizgiyi saptırırsan, amaçtan koparsan, gericiliği, sömürgeciliği yıkıp değiştirip-dönüştürüp, özgür ve demokratik yaşamı yaratma yerine kendini değiştirip kendini onların ölçüsüne koyarsın. Düzeni değil kendini değiştirmeyi, düzeni devrimci-demokratik dönüşüme uğratma değil de kendini düzen ölçülerine

göre değiştirmenin ne anlamı olabilir? Düzeni değiştirme iddiası ile ortaya çıkan, bir de bakıyorsun kendisi zindanda düzenin istediği doğrultuda değişmiş, düzenle bir olmuş. 14 Temmuz direnişçiliği bunu reddetti ve reddetmektedir.

Eleştiri-özeleştiriye, iç sorgulamaya ihtiyaç var, 14 Temmuz Direnişçiliğinin eleştiri-özeleştiri sorgulama düzeyine ulaşmaya ihtiyaç var.

14 Temmuz Zindan Direnişçiliği;

1 - Doğru anlaşılmayı ve uygulanmayı,

2 - Hakim kılınmayı, o temelde kararlılıkla mücadele etmeyi gerektiriyor.

Demek ki hem kendi kişiliğimize karşı böyle bir çizgi mücadelesi geliştirmek, hem de dışımızda böyle bir mücadeleyi yürütmek lazım. Dışa karşı bu mücadeleyi küçümsememek lazım. 14 Temmuz çizgisinden uzaklaşma, sapmalar çok fazla var. Bırak o kadar ağır sorumluluğu kaldırmayı cesaret ve fedakarlıktan bile kopuş var. 14 Temmuz direnişi karşısında küçülen, basitleşen tutumlar var.

Bilinçli olarak yapılan saptırmalar var, bilinçsiz olarak yapılan saptırmalar var. Bilinçli olarak yapılan, provokatörce davranıp bu büyük direnişleri karalamaya, kötülemeye çalışanlar var. Bunlara karşı ideolojik, siyasi mücadeleyi etkili bir biçimde yürütmeden biz 14 Temmuz çizgisinin militanları olamayız. Diğer yandan kişisel zayıflıkların esiri olarak, dogma ve güdülerinin esiri olarak, basit yaşam duruşuyla bu çizgiyi, onun temsil ettiği yiğitliği, cesaret ve fedakarlığı saptırmaya çalışanlar var. İçimizde kalıyorlar, ayrı bir PKK'lilik tutturmaya çalışıyorlar. 14 Temmuz direnişçiliğinin dışında bir parti ölçüsü geliştirmeye çalışıyorlar. Çeşitli gerekçeler uydurmalar da burada vardır. İşte "*yorulduk, yıprandık, yaşlandık, şu bu hakkımız, hukukumuz var*" diye. Hiçbir hak, hukukumuz yoktur. Hakla, hukuk arayacaksak 14 Temmuz direnişçilerinin vardır. Hepimiz onların yarattığı eser üzerinde yaşıyoruz. Zindandan çıkan da öyle çıktı, dağdaki de ona dayanarak silah kullandı, bu halk da onun üzerinde var oldu. Minnet duyarak onun izinde namusluca yürümeyi bilmeliyiz.

Özellikle içten saptırıcı, değerleri aşındırıcı yaklaşımlara karşı uyanık olmak, gerekli ideolojik-örgütsel çizgi mücadelesini yürütmek çok önemlidir. Hem "*PKK'liyim*" demek istiyorlar, hem de 14 Temmuz hakkında konuşmaya kalkıyorlar, ama 14 Temmuz çizgisinin gerekleri dendi mi, pusuyorlar, siniyorlar. Bu zayıflık en kötü insan halidir. Kesinlikle PKK bu kişiliğe karşı devrim hareketi olarak doğdu. Önder Apo'nun en çok nefret ettiği bu kişilik oldu. PKK'nin kişilik devrimi olması buradan kaynaklandı. 14 Temmuz bu kişiliği öldürme hareketiydi. Biz bu kişiliğe razı olursak ''*14 Temmuz'u öldürelim sömürgeciliği hakim kılalım*'' demektir. O ruh sömürgeciliğin, soykırımcılığın ruhu, o düşünce asimile edilmiş bir düşünce, zihniyet kırımına uğramış bir düşüncedir. Böyle tutum ve davranışlara kim olursa olsun, ne olursa olsun asla yer vermemeliyiz. 14 Temmuz yiğitliğini, cesaret ve fedakarlığını, sadece partide değil -zaten parti bununla dolu olacak, bu çizgide yürüyecek- bütün topluma hakim kılacağız. Kadına, gence, emekçiye hakim kılacağız. Bu direnişe herkes ortaklaşa sahip çıkmıştır. Gençler direndiler, o direnenlerin hepsi gençti. Kadınlar direndiler, **Saralar direndi, direnişin öncüleri oldu**. 12 Eylül'ün baskı ve sömürü altına aldığı toplum direndi. 14 Temmuz direnişi tüm topluma ait direniştir. Dolayısıyla bu direniş çizgisinin bütün topluma hakim kılınması önemlidir.

Sonuç olarak; en büyük eleştirel-özeleştirel sorgulama 14 Temmuz büyük ölüm orucu gerçekliğinde gerçekleştirilen sorgulamadır. Bunu yapabilen kendini değiştirip dönüştürebilir, her türlü gericilikten arındırabilir. 14 Temmuz'un böyle bir kişilik devrimi yaptırmaya, zihniyet ve kişilik devrimi yaptırmaya gücü fazlasıyla vardır. Yeter ki ona doğru bakalım, doğru anlayalım, ondan doğru ders çıkarmayı bilelim.

14 Temmuz PKK'nin ruhudur, özüdür. PKK'nin fedai çizgisinin yaratılmasıdır. Bu nedenle partileşmeyi, PKK'lileşmeyi, PKK'ye yeniden katılmayı 14 Temmuz çizgisinde yapalım. Kendimizi bu temelde düzeltmeye kesinlikle ihtiyaç var. Parti öncülüğünü başarı ve zafer çizgisine çekmek ancak bununla mümkündür. Gerilla başarı çizgisine çekilmek isteniyorsa 14 Temmuz'u esas almalıdır. Serhildan başarı çizgisine çekilmek isteniyorsa 14 Temmuz'u esas almalıdır. Demokratik siyaset zafer çizgisinde yürümek istiyorsa 14 Temmuz çizgisini esas almalıdır. Öncülük ve yol göstericilik zindan direnişinde, 14 Temmuz direnişçiliğindedir. Böyle bir süreçte 14 Temmuz çizgisini ve mücadele tarzını daha fazla tartışmalı, bu gerçek üzerinde daha fazla durmalıyız. Çünkü **14 Temmuz bir ideolojik zafer eylemiydi.** Bizim şimdi siyasi-askeri zafer kazanmaya ihtiyacımız var.

> **''32 yıl önce PKK'nin önder kadroları kendilerini feda ederek çözüm yolunu gösteriyorlardı. TC yönetiminde insanlık, toplumsallık, demokrasi adına zerre kadar bir kırıntı bulunsaydı bundan ders çıkarırdı. Şiddeti derinleştirmek yerine çözümün önünü açardı, demokrasinin önünü açardı.''**

BÜYÜK DEVRİMCİ ÇIKIŞA HAZIRLANMAMIZ GEREKİYOR

14 Temmuz'un ideolojik zaferini 33. yılında kesinlikle siyasi-askeri zafere taşırmamız gerekiyor. Ortadoğu'daki çatışmalar bunu gerektiriyor, Kürdistan'da yürütülen mücadele bizden bunu istiyor. Böyle bir düzeye ulaşmanın fırsatını yakalamış bulunuyoruz. O halde 14 Temmuz çizgisinde yürüyeceksek, 32 yıl önce nasıl ki bu ölüm orucu eylemi olduysa, büyük başarı kazandıysa, bugün de Demokratik Özerklik Devrimini zafere taşıyacak, Bakur'un her alanında devrim yapacak, Rojava Devrimini savunacak, Güney'deki saptırmaları önleyip toplumu bu devrime katacak ve son sözü Rojhilatta söylemek üzere büyük bir devrimci çıkışa, hamleye hazırlanacak bir duruma gelmemiz gerekmektedir. 14 Temmuz'un günümüzde eyleme dönüşmesi kesinlikle böyledir. Bunun koşulları var mı, evet. Bugün kalkıp ölüm orucuna girebilir miyiz? Aynısını tekrarlamamızın bir anlamı olur mu? Hayır. Başarı, zafer kazanmayan siyasi-askeri eylemlilik içinde olabilir miyiz? Öyle olursak 14 Temmuz çizgisini uyguluyoruz, diyebilir miyiz? Hayır. Çünkü zindan direnişçiliği zafer kazandı. Eğer zafer kazanan bir siyasi-askeri eylem yürütürsek, toplumsal inşa hamlesi yürütürsek işte o zaman 14 Temmuz çizgisinde yürüyor, savaşıyoruz diyebiliriz. 14 Temmuz militanlığı zafer militanlığıydı ve şimdi 14 Temmuz çizgisi Demokratik Özerklik Devriminin zaferinde kendi öncülüğünü gerçekleştirmesi gerekiyor. Kendini yeniden yaratması, yeni bir pratikleşme içine sokması gerekiyor.

Diğer yandan şimdi Rojava Devrimi'ni savunmak sadece Rojava'yı savunmak değil, sadece Kürdistan devrimini savunmak değildir. Bugün Kobanê savunması Rojava Özgürlük Devrimi'ni savunmak anlamına geliyor. Rojava Özgürlük Devrimini savunmak da Kürdistan Özgürlük Devrimini savunmak, Ortadoğu demokratik devrimini savunmaktır. Böyle bir iradi somutlaşma var. Dolayısıyla insanlığın, özgür insanlığın kalbi Rojava'da atıyor, Kobanê'de atıyor. Böyle büyük bir özgürlük öncülüğünü kendisi için zararlı gördüğü için tüm gericilikler birleşiyor ve bu özgürlük hamlesini, devrimini boğmak istiyor. O halde devrimi savunmak, bu savunmaya katılmak gereklidir. Ama nerede olur, nasıl olur? Ne kadar Kobanê'de olur, ne kadar Bakur'da olur, ne kadar Ortadoğu'da olur? Bunları iyi ayarlamak lazım. Sadece sözle "Kobanê'yi destekliyoruz, Rojava'yı destekliyoruz" demekle de olmuyor, "savaş da direniş de orda olur" demekle de olmaz. Mücadele her yere yayılabilir. Kobanê direnişi ve Rojava Devrimi bölgesel bir mücadelenin parçası oluyor. Dolayısıyla Rojava Devrimini savunmada daha yaratıcı yaklaşımlar gösterebilmeliyiz.

İçinde bulunduğumuz koşullar Kürdistan'da bir özgürlük dayanağı oluşturmayı, buradan başlayarak bölgenin demokratik devrimini yapmayı sağlatacak büyük olanaklar sunmaktadır. Ortadoğu'da yaşanan savaş bir Ortadoğu devrimi istiyor. Bu 3. Dünya Savaşı denen süreçte, onun krizli yapısından çıkışın tek yolu Demokratik Ortadoğu Devrimi'dir. Böyle bir devrimin de merkezi, öncüsü, kıvılcımı Kürdistan'da olmak durumundadır. Kürdistan Özgürlük Devrimi'nin böyle bir misyonu var, rolü var. Böyle bir konum kazanmış durumdadır. Nasıl ki, 1. Dünya Savaşı'yla kapitalist modernite hegemonyası Kürdistan'ı parçalayıp yok sayarak, Kürt soykırımı üzerinde kendini hegemonik bir yapıya ulaştırdıysa, şimdi bu egemenliği ortadan kaldırmanın, Ortadoğu halklarının birliğini geliştirmenin yegane yolu da Kürdistan'a dayatılan kültürel soykırım rejimini yenilgiye uğratmaktır. Böyle bir devrim birlik istiyor. Doğru çizgi istiyor.

Ulusal demokratik birlik Kürdistan Özgürlük Devrimi'nin öncülük rolü, misyonu taşıdığı bir dönemde hayati önem taşıyor. Bunun için herkes **Kürt Ulusal Kongresi**'nden söz ediyor. Önderlik yaptığı son görüşmede de KDP'ye ulusal kongrenin yapılması gerektiği doğrultusunda bir mesaj gönderdi. Çünkü böyle bir kongrenin toplanmasında **PKK-KDP ilişkileri** belirleyici rol oynuyor. Savunmada Önder Apo ulusal kongreyi KCK ile Güney Kürdistan arasındaki ilişkilerin düzenlenmesi olarak tanımlamaktadır. Aslında esas boyutu bundan başka bir şey değildir. Çünkü bu ilişkiler ve yaratacağı sonuçlar kongreden beklentileri ifade ediyor. Şimdi herkes böyle bir çaba içinde talep ileri sürüyor. Kürtlerin hemen tamamının isteği böyledir. Ulusal kongreyi daha 1981'de Önder Apo gündeme getirdi ve herkesin katılımıyla olmalı, dedi. 1990'lı yıllarda Kürdistan Ulusal Kongresi için en çok Önder Apo çaba gösterdi, **KNK**'nin kuruluşu da bu çabaların sonucudur. En son 2013 yılında da Kürdistan Ulusal Kongresi'ne herkesin katılması için en büyük çabayı harcadık. Bunun 14 Temmuz direnişçiliğiyle de bağı vardır.

Ulusal birlik olmalı, ama nasıl olmalı? Birilerinin sultasında, egemenliğinde, bazılarının baskıyı, sömürüyü arttırmasına yol açan bir biçimde olamaz. Birilerinin hegemonik zihniyetlerinin aracı olamaz. Ulusal kongrenin ilkeleri ve ölçüleri olmalı ve demokrasiye dayanmalıdır. Ulusal birliğe evet, ama demokrasisiz ulusal birlik olmaz. Kürdistan'ın ve Kürt halkının özgürlük değerleri üzerinde egemenlik kurmak isteyen yaklaşımlar ulusal kongre önünde engeldir. Eğer bu yaklaşımlar zayıflatılırsa ulusal kongrenin önü açılır.

33. direniş yılında mücadele tıpkı 14 Temmuz Büyük Ölüm Orucu Direnişi'nin içeriği gibi bütünlüklü olmalıdır. Birinci planda yine ideolojik-örgütsel çizgi mücadelesi yer almalıdır. Mücadelenin yönünü kültürel soykırım rejimine, kapitalist modernite sistemine yöneltmek kadar, bunlarla uzlaşan, bunlara bağlanan ve bunlar karşısında zayıf düşen her türlü bireyci, orta sınıf etkilere, küçük burjuva eğilimlere karşı da parti içinde ve dışında mücadele yürütmek önemlidir. Böyle bir mücadele ile cesaret ve fedakarlık kazandırmak, ulusal demokratik çizgiyi hakim kılmak gerekiyor. Yoksa ideolojik öncülük olmadan, ideolojik mücadele yürütülüp başarı kazanılmadan siyasi ve askeri mücadeleyi başarıyla yürütmek, zafer kazanmak mümkün değildir. Böyle bir ideolojik mücadelede 11. Parti Kongremizin öngördüğü ideolojik-örgütsel öncülüğün zafer çizgisinde yürütülmesini gerekli kılıyor.

Siyasi mücadele görevleri var, direniş görevleri var. Başta Rojava olmak üzere devrim değerlerini savunmak kadar Demokratik Konfederalizmin inşası temelinde bu değerleri toplumsallaştırmak, daha da büyütmek görevi var. Mücadele 82'deki gibi dar değil, zindandaki gibi tek boyutlu değil. Direnişin 33. yılında her yerde mücadele var. Her yerde ve çok boyutlu yürütülen mücadeleye aynı çizgide, ortak bir planlama ile yürütmek gerekiyor. Böyle yoğun olması onun zor olduğu anlamına gelmiyor. Zorluk, tek boyutlu da olsa mücadele etme bilincinde, inancında, cesaret ve fedakarlığından yoksun olunduğu zamanda vardı. Bu zayıflığı 14 Temmuz Büyük Ölüm Orucu direnişi giderdi. Kürdistan'da özgür yaşam için, demokrasi için direnmenin çizgisini, cesaret ve fedakarlığını ortaya çıkardı. Kürdistan devriminin başarı tarzını ortaya çıkardı. Dolayısıyla zor olanı aştık. Büyük bir birikim kadar başarının yol-yöntemini, nasıl bir cesaret ve fedakarlıkla gerçekleştiğini de açığa çıkardık. Bütün bu gelişmeler 32 yıl gibi bir zaman ve direniş içinde gerçekleşti. Böyle bir sonucun ortaya çıkmasını başlatan kesinlikle zindandaki direniş ruhu, kararlığı, fedakarlığı oldu. Bu ruhu, kararlılığı, cesaret ve fedakarlığı daha da derinleştirerek partide ve militanlıkta içselleştirmek başarının garantisidir. 33. yıl görevleri ne kadar karmaşık olursa olsun, ne kadar engel bulunursa bulunsun, onları aşarak başarılı olma imkanları fazlasıyla vardır. Bu çizgide mücadele yürütüldüğünde 14 Temmuz'un 33. yılı da büyük başarılarla taçlanacaktır. Mücadele etmek için gerekli cesaret ve fedakarlığı yaratırsak, bir de bunu doğru tarzla, üslupla, tempoyla yapar ve gerçekleştirirsek, bunu gerçekleştirecek aklı ortaya çıkarabilirsek, böyle bir ustalığı, yaratıcılığı gösterebilirsek her türlü görevi başarmak, her türlü zorluğu yenmek, her türlü düşmanı yenilgiye uğratmak kesinlikle mümkündür. 14 Temmuz direnişçiliği bunu bize gösterdi ve kanıtladı. Elimizde böyle bir silah var. Dolayısıyla 33. yılda bu silahla yürüyor ve kazanacağız.

Zindan direnişçiliğinin, 14 Temmuz direnişçiliğinin yarattığı ölçüler, her türlü görevi başarmaya imkan veren ölçülerdir. Bununla donanan her militan, her parti örgütü, her güç kesinlikle zafer kazanır, yeni 14 Temmuzlar ortaya çıkarır. Bu da bizi, böyle bir karmaşık dönemde görevlerin ve sorumlulukların yoğun olduğu ama bir o kadar da tarihi olduğu dönemde başarıya götürür. 14 Temmuz ruhuyla donanan kazanır. O halde bu gerçeği daha çok bilince çıkaralım. Bunun için daha fazla kendimizi eleştirel-özeleştirel sorgulamadan geçirelim. Zihniyet ve vicdan devrimimizi, 14 Temmuz'un kendini lime lime ederek zafer kazanan gerçeği üzerinde yapalım. O zaman partiyi en güçlü anlayan, Önderliği en çok anlayan ve Önderliğe en güçlü katılan ve doğru uygulayarak zafer kazanan militanları haline geliriz.

■■■

Devrimci görev HALK MECLİSLERİNİ örgütlemek

''Asıl karar yetkisi köy, mahalle, şehir meclis ve delegelerinindir, dolayısıyla halkın ve tabanındır...''

Kürdistan halkları açısından 2005 Newroz'unun özel bir önemi var. Çünkü Önder Apo'nun tanımladığı yeni toplumsal sistem "*Demokratik Konfederalizm*", ilk kez 21 Mart 2005 tarihinde Amed'deki Newroz kutlamasında ilan edilmişti.

2005 öncesi dönem uluslararası komplo ve içteki uzantıları tasfiyeciliğe karşı mücadele süreci olmuştur. Tasfiyeciliğin bertaraf edilmesinden sonra geride bıraktığı etkilere karşı mücadele edilirken, örgütsel değişim ve dönüşüm gündemleştirilmiştir. Bu temelde **PKK Yeniden İnşa Kongresi**, **Kongre Gel 3. Genel Kurulu** ve **KJB kuruluşu** gerçekleştirilmiş; demokratik konfederalizm çizgisi ve paradigma hakim kılınmaya çalışılmıştır. 1 Haziran 2004 kararıyla başlatılan meşru savunma hamlesi kongrelerle taçlandırılarak örgütsel dönüşüm süreci ve başarı ruhu yaratılmıştır. Tasfiyeciliğin aşılması ve bunun tüm parçalarda yürütülen örgütsel çalışmalara yansıtılması önemli gelişmelere yol açmış, fakat sonuç alıcı düzeyde olmamıştır. Çünkü amaç iyi kavranmadığı gibi bunun gerektirdiği yapısallıklar da tam oluşturulamamıştır. Komün ve meclis çalışmaları özetlendiğinde bu durum daha iyi görülecektir.

Özgür Yurttaş Hareketi

Toplumsal inşa çalışmalarında birinci aşamada kongre çizgisi temelinde tasfiyeciliğin etkileriyle mücadele etme, yeniden örgütleme ve inşa çalışmaları gündemleştirilmiştir. 2005-2009 arası dönem bu şekilde ele alınabilir. Demokratik konfederalizmin ilanından sonra tüm parçalar ve yurtdışı alanlarında demokratik dönüşüm çizgisi ve toplumsal inşa temelinde bir mücadele gündemleştirilmesine rağmen gözler daha çok Kuzey Kürdistan üzerinde olmuştur. Toplumsal inşa koşullarının diğer parçalarda yeterince oluşmadığı savıyla Kuzey'de hızlı bir gelişmeyle modelin ortaya çıkacağı düşünülmüştür. Bu tümden temelsiz olmasa da sistemin her parçada uygulanmayacağını, savunma konusunda devletçi zihniyeti aşmayan ve iddialı olmayan kadro duruşunu da göstermektedir. Oysa her parçanın avantaj ve dezavantajları vardır. Bu konuda Kuzey Kürdistan öğrenci hareketinin henüz sistem ilanı yapılmadan geliştirdiği özgür yurttaş girişimi örnek olmuştur.

Gençliğin öncülüğü

İlk etapta toplumsal inşa çalışmaları "**Özgür Yurttaş**" çalışması olarak adlandırılan **Eşit Özgür Yurttaşlık Meclisleri**'nin örgütlenmesi temelinde yürütülmüş ve bu çalışmanın sorumluluğunu yerellerde de temsilini bulan merkezi bir koordinasyon ekibi üstlenmiştir. Bunun da bir ön aşaması olmuştur: Özgür Yurttaş çalışmasının temelleri 2000'li yıllardan itibaren yurtsever öğrenci gençlik tarafından "**anadilde eğitim**" kampanyasıyla atılmıştır. Bu kampanya sürecinde anadilde eğitim hakkı ilk kez Türkiye genelinde ciddi düzeyde gündemleşmiş devletin asimilasyoncu ve kültürel soykırımcı yüzü deşifre edilmiştir. Buna karşın yüzlerce öğrenci tutuklanmış, sayıları binlere varan öğrenci ise okullarından uzaklaştırılmıştır. Özellikle **Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi** başta olmak üzere okuldan uzaklaştırma ve tutuklama gibi saldırılara yoğunca maruz kalan ama yine de özgür kimliğinden, kültüründen, dilinden, direnişinden taviz vermeyen öğrenciler olmuştur. Kampanya Kuzey Kürdistan ve Türkiye genelindeki okullara yayıldığı gibi ilk "*özgür yurttaş*" girişiminin örneğini oluşturmuştur.

Özgür yurttaş girişimi bir siyasi parti ya da bir sivil toplum kuruluşu gibi doğmamış, bu tarzda hareket etmemiştir. Bir hareket öncülüğünde bilinclenme ve örgütlenme çalışmaları yapılan ama doğrudan yurttaş girişimi olma özelliğiyle yeni bir mücadele tarzı, bilinci ve ruhunu yaratmıştır. Bu adımla radikal demokrasinin teorik olmaktan çıkıp halkın öz iradesiyle pratikleşmesi başlamıştır. Bu girişimin önemi, anadilde eğitim hakkını yasaklamış olan rejimi nirengi noktasından deşifre etmesi kadar, kafalarda somutluk kazanmayan demokratik konfederalizm hakkında pratik bir fikir vermesidir. Devletçi paradigmadan kopuş, demokratik konfederalizme girişte toplumun ve bireyin rolünü göstermesi açısından özgür yurttaş ilham kaynağı olmuştur. Öğrenci gençliğin bu eylemliliğinin diğer kurum ve örgütlerce sahiplenilmemesi en büyük özeleştiri konusudur. Gerekli sahiplenmeyle tarihe yön verecek büyük bir halk hareketinin fırsatı kaçırılmıştır. Hak ettiği sonucu alamamış olsa da gençliğin yarattığı ilhamla özgür yurttaş çalışmasının halk meclisleri ve komünler hareketi şeklinde sistemli olarak yürütülmesi kararlaştırılmıştır.

Sistem kurarken sistem tuzağına düşmek

Önder Apo demokratik konfederalizmi daha ilk başta "*demokratik ulus ve kültür örgütlenmesi*" olarak tanımlamıştı. Demokratik ulusun en temel ekonomik ve sosyal birimleri ise komün ve meclislerdir. Ahlaki-politik toplumun varoluşuyla bağlantılı insanlığın en eski yaşam kültürü olan komünal yaşam anlayışı yeni bilinçle, demokratik nitelikte komün ve meclisler üzerinden inşa edilebilir. Günümüz sorunlarının esas kaynağı olan ulus-devlet anlayışına karşı demokratik uluslaşma tüm toplumun örgütlenmesiyle yaşam bulabilir. Fakat zihinsel yoğunlaşma demokratik uluslaşma konusundan çok örgütsel yapılanmaya odaklanınca sistem kurucu kadro şekilsel gelişmeler yaratmanın ötesine geçememiştir.

Sistem kurmanın doğal sonucu birbirleriyle bağlantılı ve etkileşim halinde kurumlaşmaların oluşturulmasıdır; özgür yurttaş çalışmasının kurumsal bir kimlik kazanması bir yönüyle kuruculuk ve öncülük rolü açısından olumlu sonuçlar doğururken bir yönüyle de dar kalan ve giderek statik hale gelen, durağanlaşan bir yapılaşmaya yol açmıştır. Olumlu yönü toplumun ahlaki-politik tutumunu geliştireceği doğrudan demokrasi açısından örnek olabilecek ilk kurumlaşmaların geliştirilmiş olması; ayrıca güç birliğinin, süreklilliğin, temponun ve denetlemenin sağlanmasıdır. Olumsuz yönü ise bir hareket olmaktan çıkıp dar bir örgütsel yapıya dönüşmesi ve yerel kapanmacılığa yol açmasıdır. Demokratik ulus ve kültür örgütlenmesi yeterince anlaşılmış olsa kurulacak sistem de buna göre olur, bu derecede hatalara ve darlıklara düşülmezdi. Dar örgüt ve kuruma dayalı yapılanma halkın devrimci, radikal tarzda örgütlenmesi anlamına gelmiyor, esasen liberalizm ve devlet sınırlarını aşmayan, *sivil toplumculuk* anlamına geliyordu.

> **''Halkı dar kurumsal çalışmalara mahkûm eden sivil toplumcu anlayış serhildan çizgisinin de özyönetimlere dayalı olarak süreklileşmesini, kapitalizm ve devletçilik karşısında radikal, sonuç alıcı tarzda gelişmesini önlememiştir.''**

İlk başlarda Özgür Yurttaş Hareketi hızlı ve yaygın bir örgütlenmeyle mahallelere dayalı halk meclislerinin oluşumuna öncülük yapmayı esas almıştır. Kuzey Kürdistan'da halk örgütlenmesi açısından mahalle meclisleri bir ilkti. Daha öncesinde mahallelerde komisyon veya komite tarzında örgütlenmeler vardı. Meclis tarzı örgütlenme ise yeniydi.

Yedi bölge temelinde bir örgütlenme esas alınarak meclis çalışmaları koordineli tarzda yürütülmüştür. Zamanla kent meclisi girişimleri ve ardından kent meclisleri kurulmaya başlanmıştır. Fakat mahalle meclisleri çok sınırlı düzeydeyken kent meclislerine atlayış gerçekleştiğinde ikinci bir hata ortaya çıkmıştır. Yani, toplum üstten örgütlenmeye çalışılmıştır. En yerelden üste doğru gideceğine en tepeden yerele doğru gitmek, örgütlenmede eski Sovyetik piramidi tekrarlamak anlamına geliyordu. Ayrıca birçok alana girilmemiş olsa da daha örgütlü alanlarda meclis inşaları gündemleştikçe beraberinde yeni sorunlarla da karşılaşılmıştır.

Gerçek bir halk örgütlenmesi doğuyordu. Devletin uzandığı her alanda devlete karşı radikal bir duruşla, ona muhtaç olmadan tüm sorunlarını kendi iradesiyle çözmeyi, öz yeterliliği demokratik katılımcılığı esas alan halkın öz yönetim organları oluşuyordu. Böylece önderlik paradigmasının pratikleşmesi açısından tarihsel önemde bir çalışma başlatılmış oluyordu. Yetersizlikler olabilir ve giderilebilirdi. Fakat yetersizliğin ötesinde zihniyete girmede yaşanan sorunlar başlangıç temellerinin yanlış örülmesine yol açmıştı. Bir inanç, bağlılık ve belli bir bilinç sözkonusuydu. Burada art niyetli bir yaklaşımdan ziyade amacı iyi kavramama, amatörlük ve hızlı gelişmenin çekiciliğine kendini kaptırma vardı. Fakat hızla yaratılan örgütlenmelerin sivil toplumculuğu aşmadığının farkına varılmamıştır. Doğrudan halk iradesi esas alınacağına bir nevi toplumla devlet arasında bir ara kademe oluşturulmuştur. Ara kademeler ise radikal demokrasiye değil sistemle uzlaşmaya daha çok kapı aralama potansiyelini taşımıştır. Bunun radikal demokrasiyle ilgisi olmadığı halde kısmen sağlanan gelişmelere bakılarak doğru yapıldığı sanılmış ve bunda ısrar edilmiştir. Israr edildikçe de **iktidar adacıkları** üretilmiştir.

İkili yapılanmanın aşılamaması

Demokratik ulus örgütlenmesinde toplumun iradesi esastır. Tüm toplumsal farklılıkların kendini özgürce ifade edebileceği ve kendi adına tartışıp karar alabileceği bir sistemdir. Bu sistemin açık olabilmesi için yapısal boyutunun da uyumlu olması gerekir. Devletçi kavram ve kurumlaşmalarla toplumsal örgütlenme sağlanamaz. Elbette en önemli husus zihniyette, ruhta demokratik ulusun özgür bilincine kavuşmaktır. Madde nasıl ki enerjiyi tutar ve enerji sürekli onu aşmaya çalışırsa zihniyet de bedeni aşma eğilimindedir; bu anlamda mükemmel bir beden veya yapılaşma tarifi yapılamaz fakat gelişmeye açık bir uyumluluk düzeyi sağlanabilir.

Pratikte yaşanan aslında tam da madde-enerji kovalamacasına benzemektedir. Bu bir hareketliliktir ve belli düzeyde bir gelişme de sağlamıştır. Fakat yaşanan karmaşada enerjinin büyük bölümünün de yitip gittiği bir gerçektir. Yerelin daha iyi ve güzel olduğu iddiası kendisini en çok da "*enerjinin korunması*" teorisine dayandırır. Oysa korunduğu iddia edilen enerji içe dönerek yozlaşmaya da yol açabilir. Yerelin önemi fark edilmiştir. Fakat küçük olanın her koşulda iyi olmadığı, büyük olanın da her koşulda kötü olmadığı düşünülmemiştir.

> **''Yerelin örgütlenmesi sabırla gerçekleştirilmelidir. Aksi halde üstte kalan genel ve bölge meclisleri kurucu rol oynamaktan ziyade toplumun tümünü yönetme arzusu süreklilik kazanarak iktidar alanı haline gelebilir. Bu riskleri ortadan kaldıracak olan yerel yönetimlerdir.''**

Demokratik ulus ile yerelin bağlantısı doğru kurulamamıştır

İkinci olarak bu karmaşada ikili örgütsel yapılanma rol oynamıştır. Bir yandan halkın doğrudan iradesi olan mahalle meclisleri oluşturulurken diğer yandan merkezi alan örgütüne veya koordinasyonuna bağlı olarak il-ilçe koordinasyon kurulları oluşturularak rol ve görev tanımları içiçe geçmiş halde karmaşaya yol açmıştır. Halkın örgütlenmesinde öncülük yapan hareket akışını sağlamak yerine halkın üstüne çıkan bu yapılanma ile aslında iktidar alanları tarifi yapılmıştır. Halk örgütlenmelerinde öncülük yapan kadro da buraları basamak yaparak iktidar alanını ilan etmiştir. Yani ikili bir yapılaşmaya gidilmiş; iktidardan uzak durulması gerekirken ikili iktidar oluşturulmuştur. Aynı ikili durum meclis kuruluşlarına öncülük yapan kadronun, sonrasında da meclisin üstünde bir konumda kendisini tutması nedeniyle bizzat özgür yurttaş hareketi içinden çıkmıştır. Yerellere doğru bu anlayış kendini yüzlerce küçük iktidar adacıkları oluşturma şeklinde yansımıştır. Her meclis kendini her şeyin merkezine alarak siyasi parti başta olmak üzere diğer kurumsal yapılarla rekabet konumuna gelmiştir. Oysa konfederal ilişkilerle hem tamamlayıcı olmaları hem politikaların belirlenmesinde kendi iradelerini yansıtmaları ve hem de denetleyici olarak demokratikleştirici bir rol oynamaları gerekirdi.

Siyasi parti ve yarı resmi düzeydeki yerel yönetimler ise komün ve meclislerle bağını kurmakta zorlanmış ve zorlamışlar; komün ve meclislere sadece yararlanmacı tarzda yaklaşmış, kendi komisyonlarıymış gibi ele almayı aşamamışlardır. Oysa her parti birimi ve her belediye komünal tarzda örgütlenmeli ve yurttaşlık meclislerine katılmalıydı. Bu noktada yapılan yanlış tartışma "*siyasi devrim mi, toplumsal devrim mi*" şeklinde sürdürülmüş, parti ve belediyeler bürokrasinin ve devletin alanlarıymış gibi sisteme dahil edilmemiş, bir bütünlük oluşturması gereken alanlar birbirinin zıddı haline getirilmiştir. Siyaseti toplumdan ayrıymış gibi ele alan yaklaşım kendini siyaset dışı bıraktığının farkında olmamıştır. Yanlış diyalektik algılayış, yanlış pratiklere yol açmış, düşüncede pozitivizm ve dogmatizm, pratikte de devletçi iktidarcı uygulamalar aşılamamıştır.

Yetkiler halka devredilmemiştir

Önder Apo demokratik konfederalizmde "***Asıl karar yetkisi köy, mahalle, şehir meclis ve delegelerinindir, dolayısıyla halkın ve tabanındır***" diyerek temel prensibi ortaya koyduğu halde pratikte kadronun her şeyin belirleyicisi olma konumu aşılmamıştır. Köylerde komün örgütlenmesi için komisyonlar kurulmuş olsa da sınırlı kimi alanlar dışında sonuç alınmamıştır. Bunun esas nedeni kendini kentlerde konumlandıran, köyü geri plana bırakan kadro anlayışıdır. Buna rağmen kentlerdeki kurumlar da komünal tarzda dönüşüme uğratılmamıştır. Mahalle meclisleri belli düzeyde pratikleşmiş olsa da kadronun müdahaleciliği ve kadrodan bekleme anlayışı yüzünden halkın kendi sorunlarına kendisinin çözüm geliştirmesi, öz yeterliliğini sağlaması neredeyse imkansız hale getirilmiştir. Bilinç eksikliğini gerekçe göstererek 'halkın demokrasiye hazır olmadığını' iddia eden yaklaşımlardan meclislere eylem ve oy deposu olarak bakan ya da kendisi için bir güç kaynağı olarak değerlendirip iktidar alanı haline getiren yararlanmacı yaklaşımlara kadar birçok yanlış dayatma yaygınca görülmüştür.

Meclislerin içinde değil üstünde bir konumda kalmayı yeğleyen kadro anlayışı sadece tek tek bireylerin tutumundan kaynaklanmamıştır. Burada daha köklü bir eğilimin varlığı açığa çıkmıştır. Bu da devletçi paradigmadan arınmayan örgütsel zihniyet ve yapılanmanın kendini sürdürme eğilimidir. Öz yönetim anlayışı daraltılarak sadece "*yönetim*" boyutunda bir gelişmeye devrimci rol atfedilmiş; öz gelişme ve öz yönetim anlayışı sekteye uğratılmıştır. Özellikle "*meclisi kendi haline bırakınca dağılıyor*" denilerek bu konum sürdürülmüştür. Oysa gerekli olan yaklaşım ne henüz kuruluş aşamasında olan meclisleri kendi akışına bırakmak ne de üstünde bir konuma girmektir. Esas olan meclisin içinde yer alarak perspektif oluşturucu ve eğitici rol oynamaktır. Bu tarzda yaklaşılmış olsa meclisin üstünde bir konuma gelinmeyeceği gibi tıkanma ve dağılmaların da tedbiri geliştirilmiş olunur. Sürekli bahaneler bulunarak ve teorize edilerek yetkiler halka devredilmemiştir. Bu yüzden meclisler işlevsiz kalmış, bir örnek teşkil etmemiştir. Sonuçta devletin yönelimlerine karşı süreklilik sağlanamamış, sıklıkla dağılmayla karşılaşılmıştır.

Serhildan çizgisi, önderlik, referandum ve canlı kalkan eylemliliği

Halka dayalı örgütlenmeler yetersiz de olsa, yurtseverlik ve direniş kültürü sayesinde Kürt halkı bir serhildan halkı olarak şekillenmiştir. Önder Apo'nun de-

mokratik çözüm ve barış çabalarına karşın AKP hükümeti henüz iktidarının ilk yılında tasfiyeci temelde yaklaşacağını belli etmiştir. İç tasfiyecilik yüzünden gecikmeli de olsa 2004 yılında meşru savunma hamlesinin başlatılması ve 2005'te demokratik konfederalizmin ilanından sonra Kürt halkı statüsünü kendi iradesiyle belirlemeye başlamıştır. Aynı süreçte 'önderlik referandumu' anlamına gelen imza kampanyası başlatılmış, bir serhildan tarzında yürütülmüştür. Yine Gemlik yürüyüşü ve canlı kalkan eylemiyle 500 gencin Kandil'e gidip bir açıklamayla topluca gerillaya katılması 2005 yılına damgasını vurmuştur.

Aynı yıl Erdoğan bilinen konuşmasıyla "*Kürt sorunu benim de sorunumdur*" diyerek siyasal çözüme yanaşacakmış görüntüsü vermiştir. Bu gelişmeler ardından 1 Ekim günü PKK ateşkes ilan etmiş fakat AKP bunu da kendi iktidarını güçlendirme temelinde kullanmıştır. Nitekim 2006 Martında Muş kırsalında 14 gerillanın şahadetini Diyarbakır'da protesto eden halka Erdoğan'ın "***kadın da olsa çocuk da olsa gereği yapılacaktır***" sözü üzerine katliamla yanıt verilmiştir. Kürt halkı bu katliamları ülke genelinde serhildanla karşılamıştır.

2007 yılında AKP yine uzlaşma mesajlarıyla oyalama siyasetini devreye koymuştur. Özellikle genel seçimlerde AKP bu ikiyüzlü siyasetinin meyvelerini toplamış ve "*70 Kürt milletvekilim var*" diyerek Kürt sorunu diye bir sorunun olmadığını vaaz edecek kadar ileri gitmiştir. Erdoğan'ın Kürt sorununu ima ederek söylediği "***düşünmezseniz yoktur***" sözü bu şekilde hafızalarda yer etmiştir. Buna karşı serhildan çizgisinde sürekliliğin sağlanmaması sürecin temel handikabı olmuştur.

Halkı dar kurumsal çalışmalara mahkum eden sivil toplumcu anlayış serhildan çizgisinin de özyönetimlere dayalı olarak süreklileşmesini, kapitalizm ve devletçilik karşısında radikal, sonuç alıcı tarzda gelişmesini önlemişmiştir. Fakat pratikleşen boyutuyla **serhildan hareketi gücünü mevcut halk meclislerinden almıştır**. Özgür yurttaşlık bilincinin ve örgütlülüğün sınırlı da olsa geliştiği alanlarda halk hareketi kendi yaratıcı eylem tarzlarını ortaya çıkarmayı bilmiştir. Halk refleksi dikkatle incelendiğinde demokrasi kültürünün geliştiği alanlarda hak bilinci, haksızlığa karşı durma ve hakkını aramak, radikal eyleme dönüşmüştür. Tartışan, karar alan, denetleyen, özyönetim gücü haline gelen toplum kendini her konuda savunmayı da bilmektedir.

Toplumsal refleksin yetersiz kaldığı yer ve zamanlar değerlendirilirken sadece kadronun çalışması, cesareti gibi konuları ele almak sosyolojik bir yaklaşım değil ve çözüm de getirmiyor. Toplumun demokrasi gücü haline gelip gelmediği ağırlıklı olarak legal alana dayanan ve sistem sınırlarında dolaşan eylem türlerini aşarak demokratik konfederal yaşamı radikal demokrasi esaslarıyla kurmaya ve savunmaya yönelip yönelmediğiyle ölçülür. Talep ve eylem tarzındaki uyum belirleyici husustur ve kadro sorgulaması da öncelikle bu konuda ne kadar zihniyete kavuştuğu ve demokrasinin inşasında ne kadar rol oynadığı şeklinde ele alınırsa çözüm gücü de o kadar geliştirilir.

Demokratik özerklik ve DTK'nin kuruluşu

Halk örgütlenmesinin dar bir koordinasyon kurulu etrafında merkezileşmesini aşmak, sistemin kurucu meclisini oluşturmak kendini bir ihtiyaç olarak dayatınca genel halk meclisi DTK'nin bir öncülüğü olarak ilk kez 2006 yılında "**Türkiye Meclisi**" adıyla toplanmıştır. Halk meclislerinin, demokrat şahsiyetlerin ve diğer tüm kurumsal yapıların temsilini bulduğu genel halk meclisi ortaklaşmayı sağlamak ve ikili yapının aşılması için de bir fırsat olmuştur. Fakat toplantı sürerken polis baskını gerçekleşmiş, gizli bir çalışma yapılıyormuş gibi tutuklamalar gerçekleştirilmiştir. Ele geçtiği iddia edilen hiçbir belge yasadışı olmadığı halde olay tamamen kriminalize edilmiş, suç örgütü kapsamında değerlendirilirek genel halk meclisi sabote edilmek istenmiştir. O sıralar Türkiye genelinde sağ-sol yelpazeden birçok kesimin oluşturduğu en az yedi yüz civarında koordinasyon, meclis girişimi gibi örgütlenme olduğu halde genel halk meclisine karşı tutum Kürt halkının statüsüz, örgütsüz bırakılması, tasfiye edilmesi ve olası herhangi bir siyasi çözümün önünün alınması konseptinin bir parçası olarak sert düzeyde olmuştur. Yaşanan bu gelişme daha fazla içe büzülme veya ilegaliteye çekilmekten ziyade ısrarla meşru zeminde kalma kararlılığını perçinlemiş; DTK kuruluş süreci başlatılarak buna yanıt verilmiştir.

2007 yılına gelindiğinde bir ön aşama olan, el yordamıyla oluşturulan "*Türkiye Meclisi*" pratikte aşılmış, demokratik özerklik projesi temelinde DTK kuruluşu gerçekleşmiştir. Demokratik özerklik yerelin en büyük insiyatife kavuştuğu ama genelle bağını esnek, konfederal düzeyde koruduğu bir sistemdir. Prensip olarak demokratik konfederalizmden ayrı olmasa da demokratik özerklik bir siyasal statü olarak tanımlanmış; demokratik özerk yapılar arasındaki ilişkiler ise yine konfederal prensiplerle tanımlanmıştır. Böylece Kürt halkı özyönetim organlarıyla kendi statüsünü belirlemiş, meşru ve açık zeminde halk örgütlemesine dayalı çalışma kararlılığına kavuşmuştur. Fakat burada da güncel pratik ihtiyacların yönlendirmesi altında ikili durum tam olarak aşılamamıştır. Bu nedenle taban örgütlenmesi DTK dışında yürütülmüş, şeklen DTK ile bağı varmış gibi görünse, hatta delegelik üzerinden tüm yerel meclislerin temsili sağlanmış olsa bile esasen DTK'den kopuk, onun dışında örgütlenmiştir. DTK, hem ulusal perspektifini geliştirmeyerek Kürdistanı birçok sivil toplum ve siyaset çevresini kapsamına alamamış hem de toplumsal örgütlenmeyi geliştirmede rol üstlenmemiştir. Neden bu yanlışa düşüldüğü sorgulandığında devletin yönlendirmeleri kadar iktidarcı, devletçi siyaset eğilimi, orta sınıf anlayışları ile dogmatizmi ve alışkanlıkları aşmayan kadro gerçekliğiyle karşılaşılmıştır.

Yeni bir sistem kurulurken kadronun belirleyici bir rolü olur. Kuzeyde sistemin örülmesini engelleyen, hatta sabote eden anlayışlar gündemleşmiştir. Bu yanlış gidişata sebebiyet veren eğilimlerle mücadele etme konusunda yoğun bir çaba gösterilmiştir. Burada şehit **Cihan Deniz** ve **Hüsnü Ablay** yoldaşları anmak gerekir. Çünkü hem DTK kuruluşunda hem de bir bütün olarak alandaki ideolojik ve örgütsel mücadelede öncü katılımları ve emekleri belirleyici olmuştur. Ancak erken şehadetleri sistemin oturmamasını da beraberinde getirdi.

DTK üstte kalmıştır

Demokratik ulus örgütlenmesinin tüm boyutlarda hayat bulması ancak her örgütlenmenin birbiriyle demokratik ilişkisinin sağlanmasıyla mümkün olur. Demokratik uluslaşmanın yereli, yerelin de demokratik uluslaşmayı esas alması şarttır. Aksi halde yereli esas almayan ulus demokratikleşmez, demokratik ulusla bağını kuramayan yerel ise ayakta kalıp varlığını sürdüremez.

Kuzey pratiğinde sıklıkla eleştirilen "***kurumculuk***" anlayışı esasen kendini demokratik ulustan koparma anlayışıdır. Fakat hiçbir zaman bu netlikte ele alınıp mahkum edilmediğinden bu eğilim kendisini sürdürmüştür. Öte yandan demokratik ulus örgütlenmesinde en üstte rol oynayacak olan genel halk meclisi de yerellere dayanmadığından üstte kalmıştır.

''Demokratik özerklik yerelin en büyük insiyatife kavuştuğu ama genelle bağını esnek, konfederal düzeyde koruduğu bir sistemdir. Prensip olarak demokratik konfederalizmden ayrı olmasa da demokratik özerklik bir siyasal statü olarak tanımlanmış; demokratik özerk yapılar arasındaki ilişkiler ise yine konfederal prensiplerle tanımlanmıştır.''

DTK tamamen açık, meşru zeminde çalışma yürütürken DTK dışında yarı-illegal olan, kadroya dayalı dar örgütsel yapılanma biraz da devlet baskısı nedeniyle varlığını her şeyin üstünde bir konumla sürdürmek durumunda kalmıştır. Konum ve misyonu esasında DTK üzerinde olmayıp, toplumsal örgütlenmede öncülük yapma şeklinde tanımlanmıştır. Fakat kadro yapısı toplumsal örgütlenme sorumluluğunu adeta bir başına DTK dışında üstlenmiştir. Bu sistemden kaynaklı olarak demokratik ulus örgütlenmesinde ara kademeler oluşmuş; yerel ile genelin, genel ile yerelin bağları koparılmış veya ara kademeler üzerinden dolaylı hale getirilmiştir. Üstüne bir de yer yer kendini her şeyin üstünde tutan kadro yaklaşımları eklenince krizli durumlara sebebiyet vermiştir. Devlet de bu durumu koz olarak kullanmış, sayısı onlarla ifade edilebilecek kadro örgütlenmesini binlerce kişinin tutuklanmasına vesile yapmış; hayali KCK şemaları çıkararak herkesi illegal konumda göstermiştir. Bu nedenle halk buna yerinde bir adlandırmayla "***siyasi soykırım***" demiş; zindanlara alınan binlerce Kürdün bu saldırılara karşı en anlamlı yanıtı "***anadilde savunma***" tavrı olmuş ve mahkemeler işlemez hale gelmiştir.

Belediye deneyimleri kan kaybetmiştir

"***Beledî***" yerel anlamına gelmektedir. Yerel yönetimler kapsamında halk meclisleri ve komünler ile beraber belediyelerden bahsedilebilir. Belediye deneyimlerimiz demokratik komünal yerel yönetim anlayışımızın pratikleştiği alanlar olmalıyken yaşanan sorunlar modeli pratikleştirmenin önüne geçmiştir.

1999 yılında Türkiye sistemi içindeki yerel yönetim seçimlerinde 36 belediyede seçim kazanılarak yerel yönetim deneyimimiz açısından yeni bir dönem başlatılmıştır. 2004 seçimlerinde **56 belediye**, 3 il genel Meclisi; 2009'da ise **98 belediye** ve 12 il genel meclisi kazanılmıştır.

Genel seçimlerin parlamenter sisteme ve devletçiliğe prim verdiği iddia edilebilir ve bunun ne kadar aşıldığı tartışılabilir. Fakat yerel seçimlere büyük önem vererek girmenin kaynağında belediyelerin devlet karşısında halkın radikal demokratik kurumları haline gelmeye yatkınlıkları yer almaktadır. Üstelik yerel seçim süreçleri gerçek bir halk eğitim okuluna dönüşebilir. Bu nedenle seçim kampanyası, seçimi kazanmak kadar önemli sonuçlara yol açabilir, yeter ki bu süreç demokratik özerkliğin en yaygın propaganda ve eğitim süreci olarak ele alınabilsin.

Belediyeler halkın yüz yüze tartışarak kendi ekonomik, sosyal, kültürel yaşamı hakkında karar alabileceği halk meclislerine dönüştürüldüğünde parlamenter sistem ve devlet gücü karşısında yıkılmaz bir komün gücü haline gelebilir. Fakat genel seçimler ve parlamenterlik, orta sınıf anlayışı olarak daha çok popülist önemsenmiştir. Yerel yönetimlere basit yaklaşılmıştır. Bu nedenle yaşanan pratik, devletçilik karşısında radikal bir nitelik taşımamıştır.

Kürt halkının güçlü siyasal organizasyonlardan yoksun oluşunun getirdiği gelenek ve tecrübe sorununa iktidarcı anlayışlar da eklenince belediyelerde ilk beş yıllık dönem, bir yönüyle özyönetim gücü olmada deneyim kazanma, bir yönüyle de **kişisel rant ve tasfiyecilik dönemi** olmuştur.

2004 sonrasındaki ikinci dönemde toparlanma sağlanmış, prensipler temelinde demokratik yerel yönetimler pratiği belli ölçüde geliştirilmiştir. Kişisel rant ve çıkar tartışmalarının en az olduğu dönem olması da sağlanan kısmi demokratik dönüşüm sayesindedir.

2009 sonrasındaki son beş yıllık dönem ise ne 2004 öncesi gibi tasfiyeci ne de 2009 öncesi gibi doğrultunun oturtulduğu bir dönem olmuştur. İkisinin arasında seyreden doğrularla yanlışların içiçe geçtiği bu dönemde yüzlerce meclis üyesi ve başkanın tutuklanmasının yarattığı boşluklar da olumsuz durumların yaşanmasında etkili olmuştur. Fakat esas sorun halka dayalı demokratik yerel yönetim anlayışının oturtulamamasıdır. Bununla birlikte her kurum ve örgütlenmenin bu alana müdahalede bulunma hakkını kendinde görmesi meclislerin işlevsiz kalmasına, ayrıca rant ve yolsuzluk tartışmalarına yol açmıştır.

15 yıllık belediye deneyiminde kadın belediyeciliği de önemli bir aşama kaydetmiştir. Fakat kadın bakış acısıyla proje ve hizmet üretmede sağlanan gelişme demokratik katılım ve yönetim düzeyinde tam başarılamamış; erkek egemen zihniyetin ve devletin çizdiği sınırlar fazla aşılamamıştır. Buna rağmen önemli bir deneyim kazanılmış, kadın bakışıyla yürütülen çalışmaların paradigmaya hayatiyet kazandırmada daha sonuç alıcı olduğu açığa çıkmıştır.

Belediyelere verilen önemin il genel meclislerine verilmemesi bu dönem çalışmalarının temel yetmezliklerinden biri olmuştur. Resmi kuruluşlar olan il genel meclisleri yasal olarak valiliklerle birlikte çalışmanın zorlukalarını yaşasa da köylere hizmet götürme görevi nedeniyle çok önemli alanlardır. Bu alanlarda valinin insafına kalan adaletsiz, eşitsiz, yanlı hizmet politikalarını aşma ve AKP'ye endeksli yerel politikaları deşifre etmede belli bir başarı sağlanmıştır. Fakat kendi yereliyle sınırlı kalma, hatta kendi kasaba ve köy civarını aşmama, il geneliyle ortaklaşmama gibi darlıklar nedeniyle bu alanda konfederal birlik mantığı hakim olmamış, diğer bileşenler de hak ettiği değer ve desteği sunmadığından sınırlı bir demokrasi gerçekleşmesi olarak kalmıştır.

Yerel yönetimlerin demokratik özerklikte nasıl bir yerinin olduğu neredeyse hiç tartışılmamış veya yüzeysel bir yaklaşımla ele alınmıştır. Oysa işin puf noktası da burasıdır. Belediyeler demokratik konfederal anlayış ve ilişki sistematiğinin dışında kalmıştır. Belediyeler etrafında geliştirilen küçük çaplı bazı kooperatif, yardım kuruluşu gibi denemeler de kapitalizmi aşma gücünde olmamıştır. Kent planlamalarıyla ilgilenilirken toplumsal düşünüz geri planda kalmıştır. M. Bookchin'in ifade ettiği gibi "***Kent plancısı sorunları çözer, ortadan kaldırmaz.***" Çünkü toplumsal dönüşümle ilgilenmez. Halkçı belediyecilik adına ise popülist yaklaşımlar aşılmamıştır. Çalışmalar el yordamıyla ve sistemsizce yürütülmüştür. Bu gibi nedenlerle belediyeler devletçi sistemi besleyen bir konumun ötesine geçmemişlerdir. 15 yıllık deneyimin özeti, demokrasiye gönülsüz katılım nedeniyle devletçi sistemin bekçiliğini yapmak konumuna düşüldüğüdür.

Devlet yasalarının getirdiği sınırlamalara rağmen yerel yönetimler komünal tarzda bir örgütlülüğe kavuşturulabilir. Halk meclislerine bağlanmayan, özgür yurttaşlık meclislerinde yer almayan, etrafı yüzlerce komün ve kooperatifle örülmeyen, doğrudan demokrasinin uygulanmadığı veya seçilen temsilcilerin halk meclislerinin kararlarını uygulamak dışında ek yetkilerinin olduğu, geri çekme ilkesinin işlemediği bir sistem devletçiliği doğurmaktan başka sonuç vermez.

Bu temelde yerel yönetimlerin yasallığa takılmadan özgür yurttaş meclisleri ve komisyonlarında yer alması, etraflarının komün ve kooperatiflerle örülmesi; belediye meclislerinin mahalle meclislerinin seçilmiş temsilcilerinden oluşturulması, tüm yetkilerin meclislere devredilmesi, son kararların halk meclislerinde verilmesi seçenekleri tartışılmalıdır. Önemli olan, sistemin halk meclisi mantığıyla kurulmasıdır.

''Bir yandan Kürdistan'da yeni elitler oluşmasına yol açılırken öte yandan halkın gerçek örgütlenme alanları daraltılmakta, savunmasız, güçsüz bırakılmaktadır. Benmerkezci, dar ve dikey örgütlenme mantığı aşılmadıkça halk meclisleri karşısında bir baskı gücü haline gelinmesi kaçınılmazdır.''

Direniş süreci: Varlığını korumak özgürlüğünü sağlamak

Siyasi soykırım operasyonunun altında yatan gerçek neden Kürt sorununun siyasi çözümü için doğabilecek her türlü ihtimali ortadan kaldırmak, Türk-Kürt savaşını körüklemek, Kürt halkını ve Türkiye demokrasi güçlerini tasfiye etmektir. İlk günlerde 2009 yerel seçimlerde Kürt halkının başarısını hazmetmeyen AKP'nin tutumu olarak okunan bu tutuklamaların kapsamı ve süresi genişledikçe bunun gizli bir NATO-Gladio konsepti olarak devreye konulduğundan kuşku kalmamıştır. Devletin her kademesine yuvalanmış olan **Gülen cemaati** ile AKP hükümetinin oluşturduğu ittifak kol kola bu siyasi tasfiyenin uygulama gücü olmuşlardır.

Siyasi soykırım operasyonlarına rağmen DTK öncülüğünde demokratik özerklik için zihinsel ve pratik çalışmalar yapılmış; fakat bir süre sonra inşa çalışmasını esas almak yerine devletin yönelimlerine siyasi bir cevap verme adına "***devletten kopuş***" mesajı verilmiştir. Bunun şekli de "***inşa mı ilan mı***" tartışması yürütülerek adeta tüm özel savaş yönelimlerini üzerine çeken ilan etme kararıyla somutlaşmıştır. Üstelik **Silvan olayına** denk geldiği halde hazırlıklar ve zaman unsuru gözetilmeden ilan etme yoluna gidilmiştir. Öte yandan ilan etmenin zaten 2005 Newrozu'nda demokratik konfederalizm adıyla, 2007 yılında ise demokratik özerklik adıyla gerçekleştirildiği gözönüne alındığında bir tutarsızlık olduğu görülmektedir. Diğer bir tutarsızlık ise ilanın hemen akabinde DTK adına yanlış yaptıklarını açıklamaları olmuştur. İlanın reddi anlamına gelen bu tutum düzeltici olmaktan ziyade bir zayıflık belirtisi olarak okunmuş ve bu durum hem psikolojik saldırılara hem de tutuklamalara vesile yapılmıştır. Bundan sonrası deyim yerindeyse el yordamıyla önünü görmeye çalışma, daha çok da dağılmayı önlemeye dönük bir kaba direnişçilik süreci olmuştur.

Her şeye rağmen Başkan Apo süreci

“***varlığını korumak, özgürlüğünü sağlamak***” şeklinde adlandırarak özgürlüğü sağlayacak bir mücadele çizgisini geliştirmeye çalışmıştır. Bunun yolu da en başta sistem inşasını gerçekleştirmekten geçiyordu. Ortada kaba direnişi aşmayan bir pratik vardı. Başarılmayı bekleyen görevlerin tümü adeta gerillanın omuzlarına yüklenmiş, toplumsal inşa temelindeki direniş görevleri başarılmamıştı. Mücadelenin serhıldan ayağı rolünü oynamadığı için kaba direnişçilik bile yerini pasifizme terk etmiş oluyordu.

2011 yılı Türk devletinin ABD, İran ve KDP'nin de içinde olduğu bölgesel ve siyasal olanı birbirinin karşıtıymış gibi ele alan bu tartışmalarda toplumun zaten ahlaki-politik bir karakterde olduğu göz ardı edilmiştir. Öte yandan neredeyse her ailenin ve her bireyin ister aşiret bağı isterse ekonomik ve siyasal bağ temelinde olsun bir partinin tarafı olduğu ya da partilerin yarattığı hayal kırıklıklarıyla tepkiyle dolu olduğu Güney'de halk gerçekliğini görüp görmemekten ziyade demokratik ulus perspektifi yeterince anlaşılmadığından uygulaması da çok zayıf olmuştur.

Bu yüzden parti örgütlenmesi de zayıf kalmış, klasik particilik aşılamamıştır. Öte yandan özgür yurttaş çalışmasına da çorilmesinde ısrarlı olmak gerekir. İsim ve biçimler farklı da olsa sonuç almak için toplumun farklı kesimlerini demokratik ulus ve özgür yurttaşlık bilinciyle biraraya getirmekten vazgeçilemez.

Rojava Devrimi demokratik uluslaşmanın önünü açmıştır

Rojava Kürdistan'ında devlet müdahaleciliğini ortadan kaldıran, toplumsal sistemi tamamen devlet dışında örmeye imkan sunan fırsatlar yaratılmıştır. Fakat ziyade toplumun tümünü yönetme arzusu süreklilik kazanarak iktidar alanı haline gelebilir. Bu riskleri ortadan kaldıracak olan yerel yönetimlerdir. Bu kapsamda belediyelerin halk meclislerine dönüşmesi, ilk etapta da bu alanlara bağlanması, mahalle meclislerinin ve komünlerin yaygınca örgütlenmesi ve eğitimin sürekliliştirilmesi önemlidir.

Rojava Kürdistan'ı siyasette temsil ettiği üçüncü çizgiyle, devlet yıkmayakurmaya dayanmayan toplumsal devrim anlayışıyla, toplumsal farklılıkların birliğini esas alan uluslaşma yaklaşımıyla, komün ve meclislere dayalı ekonomik ve sosyal olmuştur.

Gelinen aşamada tam başarıya gidememenin sebebini Önder Apo dogmatizm ve tutuculuk olarak açıklamıştır. Demokratik dönüşümü kesinlikli kılacak zihniyete, yaratıcılığa ve esnekliğe kavuşmayınca toplumsal inşa pratiğimiz, özellikle insanın omurgasını oluşturan komün ve meclis pratiğimiz darlığı, yüzeyselliği ve tekrarı aşmamıştır.

Aşamalar şeklinde ifade ettiğimiz kronolojiden de görüleceği gibi Kürdistan'da bir bütün olarak komün ve meclis çalışmalarını değerlendirdiğimizde en temel sorun olarak devletçi-iktidarcı zihniyetin etkileri ve buna göre şekillenmiş örgütsel yapılanma ve kadro gerçekliğiyle karşılaşmaktayız. Bu anlamda yaşanan sorunları üç ana başlık altında değerlendirebiliriz.

''DTK, ulusal perspektifini geliştirmeyerek Kürdistan'ı birçok sivil toplum ve siyaset çevresini kapsamına alamamış hem de toplumsal örgütlenmeyi geliştirmede rol üstlenmemiştir. Neden bu yanlışa düşüldüğü sorgulandığında devletin yönlendirmeleri kadar iktidarcı, devletcj siyaset eğilimi, orta sınıf anlayışları ile dogmatizmi ve alışkanları aşmayan kadro gerçekliğiyle karşılaşılmıştır.''

uluslararası ittifaklarla imha saldırılarını gerçekleştirdiği, kimyasal silah dahil her türlü tekniği kullandığı ***Roboski*** köylülerini uçak bombardımanına tutmaya varıncaya dek hukuki, insani ve ahlaki ölçüleri sınırsız çiğnediği bir yıl olmuştur. 2012 yılına ise gerillanın başarılı direniş damgasını vurmuş, Türk ordusu adım atamaz hale gelmiştir. Aynı zamanda ***Rojava***'da halk devrimi gerçekleşmiştir.

Bu sürecin en yaman çelişkisi serhildan hareketinin öncülük sorunu yüzünden rolünü yeterince oynamaması olmuştur. Bu açığı zindanlarda başlatılan açlık grevi direnişleri kapatmaya çalışmış fakat toplumsal hareket kendini devrimci bir niteliğe kavuşturamadan zindan direnişini devralmakta da geçikmiş, açlık grevleri risk sınırının çok üstünde olan altmışlı günlere dek devam ettirilmiştir. Tüm bu gelişmeler toplumsal inşada ne kadar geri kalındığını gözler önüne sermiştir. Bu aşamada açlık grevlerinin bitirilmesi için Önder Apo devreye girmiş ve eylemler sonuçlandırılmış, bu da yeni bir diyalog sürecinin başlatılması için ön tartışmalara vesile olmuştur.

Güney Kürdistan'ın HDK'si yaratılmalı

Rojhilat alanı ve Maxmur deneyimi ayrı bir yazının konusu olduğundan burada değerlendirmeyeceğiz. Güney Kürdistan'da yaşanan deneyim ise henüz yeni olmakla birlikte bu alanın temel sorunları ana hatlarıyla ortaya çıkmıştır. Güney Kürdistan'da hakim milliyetçi çizgi karşısında toplumun kendini savunabileceği hiçbir örgütlülüğü bulunmazken sadece siyasi parti çalışmalarıyla sonuç almak mümkün değildir. Bu anlamda Özgür Yurttaş Hareketinin geliştirilmesi alternatif toplumsal örgütlenme için önemli bir başlangıç olmuştur.

Özgür Yurttaş çalışmasının demokratik ulus inşasında esas bir çalışma olarak ele alınmak yerine daha çok pratik ihtiyaçların dayatılmasıyla gündemleştirilmesi ilk başta gelen hatalı yaklaşım olmuştur. Kuzey'deki "***siyasal devrim mi toplumsal devrim mi***" tartışması Güney Kürdistan'da "***toplumun siyasete ilgisi yoktur, siyasal çalışmayla toplumu örgütleyemeyiz***" şeklinde gündemleşmiştir. Toplumsal ile ğunlukla bir siyasal parti mantığıyla yaklaşılmış, darlıklar aşılmamış hatta yer yer Güney halkına inançsız yaklaşımlar kendini göstermiş, halkın düşüncesine başvurmama ve halkın eleştirilerine kapalılık kendini göstermiştir. Ne parti çalışması klasik olmayı aşmış ne de özgür yurttaş kimliği netleşmiştir.

Durum böyle olunca parti ve özgür yurttaş çalışması birbirine karışmış, bir kimlik oluşturma sorunu yaşanmıştır. Kültürel, sosyal, dinsel birçok çalışma alanı bulunmasına rağmen toplumsal bağların zayıflığı nedeniyle bu alanlarda da istenen gelişme sağlanamamıştır. Oysa sivil toplum örgütlenmesi için bu alanda belli olanaklar bulunmaktadır. İhtiyaca göre işlevsel kılınarak sivil toplum alanında gelişme yaratmak zor değildir. Önemli olan işlevsel olmaları ve oluşturacakları zeminin halk meclislerinin örgütlenmesi için değerlendirilmesidir. Kuzey'de olduğu gibi burada da kadroların benmerkezciliği aşılamamış veya '*kadro müdahaleciliği olmasın*' derken alanlar örgütsüz bırakılabilmiştir.

2012 yılında özgür yurttaş hareketi öncülüğünde Güney kentleri ve kasabalarında yerel meclis konferansları yapılmış, ardından genel konferansa gidilerek hamlesel bir çıkış gerçekleştirilmiştir. Fakat meclis kuruluşlarına üstten başlanarak Kuzey'in tekrarına düşülmüştür. Yine meclisler ya komisyonlarını kurmamış ya da kurulan komisyonlar işlevsiz kalmış; çözüm kapasitesi zayıf kalınca toplumun ilgi ve heyecanı sürekli kılınmamıştır. Meclisler bir aşamadan sonra yasal statüye kavuşunca sivil toplum kuruluşu görünümüne bürünmüşlerdir. Aynı düzeyde olmasa da Kuzey kentlerinde, mahallelerinde de özgür yurttaş meclisleri dernek formatıyla belli bir yasallık taşımaktadır. Önemli olan "***sivil toplumcu***" yani doğrudan geniş halk kitlelerinin örgütlenmesine dayanmayan, kurumculuğu aşmayan anlayışa düşmeden çalışmaların sürdürülmesidir.

Öte yandan Türkiye'deki HDK benzeri daha esnek örgütlenme tarzıyla milliyetçi, ulus-devletçi sistem karşısında büyük bir demokrasi gücü oluşturulabilirdi. Bunun temel dayanağı halk meclisleri olacaktır. Bu anlamda demokratik uluslaşma perspektifiyle özgür yurttaş çalışmasında veya öz itibariyle halk meclislerinin örgütlendi-

Temmuz devriminden sonra komün ve meclis inşalarına başlansa da alan özgünlüklerini gerekçe yaparak demokratik ulus perspektifini uygulanamaz bulan yaklaşımlar zorlayıcı olmluştur. Bunun esas nedeni paradigma ekseninde düşünmemek, Önder Apo'nun son savunmasını özümsememiş olmaktır. Yürütülen tartışmalar neticesinde yaşanan savaşın zorluklarına rağmen komün ve meclis örgütlenmeleri geliştirilmeye başlanmıştır. Halk meclisleriyle birlikte sayısı 200 civarında olan belediyeler de demokratik komünal tarzda dönüşüme tabi tutulmaya başlanmıştır. Burada devletçi el koyma mantığıyla üstten dayatmacı, halk ve inanç kesimlerini dışlayan bir yaklaşıma düşülmemiş olması önemlidir. Ayrıca Rojava zemininde 20 yıldır çalışma yürüten ekoloji hareketlerine de alan açılmış, savaşın ortasında bir yerel yönetimler konferansı düzenlendiği gibi bir de ekoloji konferansı yapılması kararı alınmıştır.

Savaş ortamındayken toplumsal inşa pratiğine dünya genelinde pek rastlanmamıştır. Genellikle savaşlar ardından inşalar gündemleştirilmiştir. Fakat Rojava'da izlenen siyaset çizgisi demokratik uluslaşmayı esas aldığından savaş öncesi-sonrası gibi yaklaşımlardan ziyade toplumsal çalışmanın sürekliliği esasıyla toplumsal inşa gündemleştirilmiştir. Güvenliğin temelindeki en büyük güvence de demokratik toplumsal örgütlenmedir. Bu bilinçle Rojava halk devrimi komün ve meclislere dayanmıştır.

Siyasal meclis olarak "***Desteya Bilind***", toplumsal meclis olarak da "***TEV-DEM***" Rojava halkının en üst düzeyde temsil etmektedir. Ayrıca üç bölge temelinde halk meclisleri oluşturularak demokratik özerkliğin temeli döşenmiştir. Cizre, Kobani ve Afrin'den oluşan bölge halk meclislerinin kuruluşunda azınlık-çoğunluk, din, mezhep, dil, kültür farkı gözetilmemesi demokratik uluslaşma doğrultusunda atılmış en önemli adım ve yaklaşımdır. Aynı yaklaşımla en yerele varıncaya dek örgütlenildiğinde Ortadoğu kaosuna çare olabilecek yaklaşım bu şekilde pratik bir örneğe dönüşecektir.

Yerelin örgütlenmesi sabırla gerçekleştirilmelidir. Aksi halde üstte kalan genel ve bölge meclisleri kurucu rol oynamaktan yapısıyla Ortadoğu'da yeni bir örnektir. Bu anlamda Rojava deneyiminden diğer tüm Kürdistan parçalarının ve Ortadoğu'nun öğreneceği daha birçok ders olacaktır.

"Demokratik kurtuluş ve özgür yaşamı inşa" süreci

2013 Newroz bayramında Kürdistan halkı, 2005 ilanını aşacak çekilde yeni bir tarihsel sürecin ilanını bayram coşkusuyla karşılamıştır. Önder Apo'nun **Newroz bildirisi**yle açıkladığı çatışmalı sürecin sonlandırılıp siyasal mücadele ve çözüm sürecinin başlatılması yönündeki kararının ardından ateşkes ilan edilmiş ve gerillanın geri çekilmesi başlatılmıştır. Önder Apo süreci "***demokratik kurtuluş ve özgür yaşamı inşa süreci***" olarak adlandırmıştır. Bu tanımla demokratik mücadele ve toplumsal inşa çalışmalarını stratejik düzeyde öne çıkarmıştır. Buna karşın hiçbir adım atmayan devleti çözüme getirmeye dönük toplumsal bir baskı oluşturma ve kendi sistemini örme hususunda hamlesel düzeyde gerekli bir duyarlılık gösterileceğine ilk başlarda rehavete girilmiş; adeta izleyici konumuna düşülmüştür. "*Bekle gör*" yaklaşımı AKP hükümetinin çözümsüzlük ve oyalama yönündeki politikalarına cesaret vermiştir.

2013 yılı hiçbir yılla kıyaslanamayacak kadar inşa çalışmaları açısından büyük avantajlarla dolu bir yıl olmuştur. Önder Apo'nun geliştirdiği diyalog süreci ve ateşkes ortamının yarattığı olumlu hava bile yeterince değerlendirilememiştir. Bekle gör yaklaşımı, toplumsal inşayı da vasat hale getirmiştir. Yıla damgasını vuran diğer gelişme ise hareketin gerçekleştirdiği kongreler olmuştur. Aynı yıla sığdırılan Kongra Gel ve PKK kongreleri ile HPG ve YJA konferansları sürecin, inşa çalışmalarının ve kadro sorununun kapsamlı değerlendirilmesiyle başarıyla gerçekleşmiştir. Kongrelerin mahkum ettiği en temel yaklaşım toplumsal inşanın yeni paradigma temelinde ele alınmaması, bunun zihniyetine girilmemesi ve kadro duruşunun halk meclisleri karşısında demokratik bir duruş olmamasıdır. Bu konuda yapılan değerlendirmeler demokratik dönüşümün tam sonuca götürülmediğinin göstergesi

1- Zihniyet sorunu
2- Sistem ve yapılanma sorunu
3- Kadro sorunu

Zihniyet Sorunu:

Komün ve meclislerin inşa edilmesinde zihniyet sorununun özünü "***Devlete dayalı ulusçuluk anlayışı***" oluşturmaktadır. Kendini sürekli olarak inanç, kararlılık, bağlılık düzeyinde sorgulayan kadro, zihniyeti sorun yapmadan kör bir pratiğe dalmış ve esas sorunu gözden kaçırmıştır. Zihniyet çalışması için belli düzeyde akademi çalışmaları başlatılmış olsa bile, akademiler yaygınlık ve süreklilik kazanmamış; kadro ve halk eğitimi adeta ikinci planda bir iş olarak görülmüştür.

Devletçi zihniyet ve kapitalist moderniteye dayalı yaşam tarzını çözümlemeden, onun taklidinden öteye gidilemeyeceği açıktır. Toplumun ahlaki-politik özünü çürüten, yaşamı maddiyatçılığa indirgeyen, hakikatleri perdelemekten başka işlevi olmayan bilgi yapılanmaları ve yaşam tarzları liberalizmin etkisini taşıyan çalışmalarla aşılamaz.

Devletçi Zihniyet İflas Etmiştir

Liberalizmin etkilemesinin sonucunda devletçiliği aşmak konusu, temel gündem yapılmamıştır. Bunun Kürdistan'daki karşılığı sömürgeciliğe ve devletçi sistemi kanıksamaktır. Yani sömürgecilik veya devletçi-milliyetçi sistem altında da yaşanabileceği gibi çarpık bir sonuca ulaşılmıştır. Sömürgeciliğin ve devletçiliğin zihinlerde yer etmesi, kanıksanması soykırım rejiminin asıl hedefidir. 40 yıl önce sömürgeciliğe zihinlerde vurulan darbeye rağmen bugün demokratik dönüşüm temelinde alternatif sistem örülmediğinden kanıksama gibi tehlikeli bir konuma gelinmiştir. Bu iflas etmiş bir zihniyettir ve sadece halka zarar verir.

Zihniyette değişimin kökleşmemesinin ikinci sonucu ise halktan kopmadır. Zihinlerde yer etmiş olan devletçi gelenek toplumun üstten yönetilmek istenmesi gibi bir sonuç doğurmakta ve halka yabancı-

laşma kaçınılmaz olmaktadır. Pratikte yaşanan gelişmeler bunu doğrulamıştır. Böylelikle halk iradesine dayalı çare olma arayışı yerine devletten, örgütten, kadrodan bekleyen anlayış öne çıkmıştır.

Yapmak İçin İnanç Şarttır

Zihniyet sorununun bir yönünü devletçi bilinç ve ondan edinilen alışkanlıklar oluştururken bir yönünü de inançta yaşanan kırılmalar ve iddiasızlıklar oluşturmaktadır. Dönüşüme yetkince cevap verilmeyince pratik gelişmemekte ve kurulmak istenen sisteme inançsız yaklaşılmaktadır. İnsan inanmadığını yapmaz. Yapılmayan, yerine getirilmeyen görevler karşısında sürekli başkasını suçlamaktan tutalım tam bir barış ortamı olmadan bu sistemin geliştirilemeyeceğini iddia etmeye kadar varan savunma mekanizmaları devreye konulmaktadır.

Zihniyette dönüşüm yaratmak yerine sadece örgütsel sistem sorunu üzerine yoğunlaşan ve yapısal değişimlerle sonuca gitmeye çalışan ya da sadece kadro değişiklikleriyle konuyu ele alan yaklaşımlar da yeterince denenmiştir. Ne örgütsel model ne de kişilerin değişmesi sonucu değiştirebilmiştir. Zihniyette değişim sağlayıp diğer alanlarda yenilikler yapmamak da aynı şekilde kısır döngüye yol açar. Zihniyet ve yapılanma birlikte ele alınarak çözüm üretilebilir.

Komün ve meclis, akademi, kooperatif pratiklerini geliştirmek bütünlüklü bir sistemin oluşturmakla mümkündür; bu mekanizmalardan birinin olmadığı koşullarda sistein kurulduğundan bahsedilemez. Eski bilgiyle ve eski örgütlenme tarzıyla yeni hedeflere ulaşılamaz. Yeni zihniyet ve paradigmanın hayat bulması için de uygun formların oluşması zorunludur. İktidar mantığıyla demokratik kurumlaşma geliştirilemez. Demokratik olmayan kurumlaşmalar ise özgürlüğü değil egemenliği üretir.

Demokratik kurumlaşmanın özü halk iradesini esas almasıdır. Halk iradesinin üstüne çıkan bürokratizme ve otoriter hiyerarşiye yol veren her türlü yapılanma oldukça dikeydir ve anti demokratiktir. Bu tarz örgütlenmede birlik sağlanamaz; iktidarcılık, rekabet, parçacılık, dağınıklık hakim olur. Oysa Önder Apo piramidi tersine çevirdiğini belirtmişti yani siyaset üstten değil tabandan belirlenecekti, buna göre toplumsal örgütlenme de üstten değil tabandan gerçekleştirilecekti. Buradaki eski zihniyet kendisini dayatmış; toplum hiyerarşiden arındırılmamıştır.

Farklılıkların birliği temelinde demokratik ve özgür bir sistem kurmak yerine herkesi aynı kalıba sokan veya farklılıkları dışlayan yaklaşım da birçok çalışma alanını daraltmış, marjinal hale getirmiştir. Emekçiler, köylüler, esnaflar, sanatçılar, farklı inanç grupları, etnisiteler, kültürler, kadın ve gençlik, özcesi tüm toplumsal kesimler komün ve meclisler etrafında örgütlenebilecekken kendine yakınlığı esas alan çok ince bir egemenlikçi tarz nedeniyle **topluma marjinallik dayatılmıştır**. Örgütlenme tarzı da bu çerçevede geliştiğinden kendini ifade etmek isteyen birçok toplumsal kesim dışında kalmış, adeta ötekileştirilmiştir. Bu pratiğin anlamı, demokratik uluslaşma perspektifini anlamamak, esas almamaktır.

Kürdistan'da 'yeni elitler' oluşuyor

Toplumun birçok kesimini örgütlemeye yanaşmazken bir kesimi ise halkın kurumlarına menfaatçi temelde adeta kene gibi yapışmıştır. Bunun için kimseyi suçlamaya gerek yoktur; buna yol açan sistemi değiştirmek gereklidir. Her isteyen istediği gibi yaşayarak ve istediği gibi kendini dayatarak sistemin altını oyarken buna seyirci kalmak demokrasinin ölümüdür. Demokrat, halkın çıkarını esas alır; bireylerin kendini halkın üstünde tutabileceği bir sistemin adı da demokrasi olmaz.

Bir yandan Kürdistan'da yeni elitler oluşmasına yol açılırken öte yandan halkın gerçek örgütlenme alanları daraltılmakta, savunmasız, güçsüz bırakılmaktadır. Benmerkezci, dar ve dikey örgütlenme mantığı aşılmadıkça halk meclisleri karşısında bir baskı gücü haline gelinmesi kaçınılmazdır. Komün ve meclislere üstten yaklaşıldığı için sınırlar çizilmekte, delegelerini kendilerinin belirlemesinin önüne geçilmekte, karar gücü haline gelmeleri engellenmektedir.

Mevcut örgütlenme tarzında doğrudan demokrasinin sadece lafzından bahsedilebilir. Halk meclisinin, komünün üstünde bir güç yoktur; bu anlayışın içselleştirilmesi ve örgütlenme tarzının bu esasla değişime tabi tutulması kaçınılmazdır. İrade haline gelmeyen komün ve meclisler kendi içinde denetleme görevini de göremediğinden bu alanların kişisel menfaat temelinde kullanılmasının önüne geçilememektedir. Örneğin halk meclislerine bağlanmış ve kendi denetim sistemini kuran tek bir belediye komününden bahsedilemez. Çünkü sistemsel karmaşa söz konusudur ve kimse bu sistemsizlik içinde sorumluluk üstlenmemektedir. Denetlenebilirlik, şeffaflık, hesap sorulabilirlik yoktur. Kurumların birbirinin iç işlerine karışmasına varıncaya dek yaşanan yanlışlar büyük bir boşluğa sebebiyet vermekte ve boşluklar da devlet ve çıkar odaklarınca doldurulmaktadır.

Komün ve meclisler topluma karşı geliştirilen "***maddiyatçılık, çıkarcılık, gözü doymazlık, bencillik***" gibi tüm para eksenli saldırılara karşı manevi-ahlaki yükseliş alanlarıdır. Fakat demokratik olabildiği ölçüde böyledir. Egemenlik aklının ve ilişkilerinin girdiği bir komün veya meclis kolayca rantçılığa ve yozlaşmanın basamağı halinen gelebilir. Sistem karmaşası bunun önünü açmaktadır. Bu sistemsizliğin sorumlusu olan örgütsel yapılarımızın halk kurumlarında rantçı, menfaatçi odaklaşmaların oluşmasından yakınması hiçbir sorunu çözmez. **Kendi elimizle kurduğumuz yanlış sistemi düzeltmek dışında bir seçenek yoktur.**

Komün ve meclisler toprağa kök salmalıdır

Toplum kendi ihtiyaçlarını karşılamayı hedeflerken devlet sürekli olarak toplumu kendine bağımlı hale getirmenin arayışı içinde olmuştur. Fakat toplumsal sorunlar göz önüne getirildiğinde komün ve meclis pratiklerinin devlete muhtaç olmaktan çıkacak kadar ilerletilemediği açıktır. Üstelik devletin ve çıkar odaklarının toplumu çürütücü uygulamaları sınırsız düzeyde uygulanmaktadır. İşsizlik, hırsızlık, fuhuş ve uyuşturucu başta olmak üzere birçok yozlaştırıcı kurumlaşma yaygınca geliştirilmiş, akıllara durgunluk verecek kadar boyutlanmıştır. Dincilik, mezhepçilik adı altında geliştirilen uygulamalar ve kent yaşamından kaynaklı sorunlar da buna eklenince bu işin vardığı boyutlar on tane ülkeyi çökertecek kadar kapsamlı hale gelmiştir. Komün ve meclislerin ekonomik, sosyal, kültürel tedbirlerine bakıldığında ise bu sorunların yüzde 1'ine bile yanıt oluşturabilecek düzeye gelinmediği görülmektedir. Durumun vehameti karşısında genel politik söylemler çözüm üretmekten çok uzak kalmaktadır. Halkın gündeminden uzaklaşıldıkça dar örgütsel sorunlar öne çıkmakta ve gündem sapmasına yol açmaktadır. Zihniyet, model, sistem tartışmaları yüzeysel geçilmiş, esası gözden kaçıran pratik tartışmalar gündemleşmiştir. Bu yüzden tekrar aşılmamıştır. İç sorunların tespiti önemlidir fakat sorun tespitinde de darlıklar yaşanmıştır. Günümüzde kapitalizmden ve devletten kaynaklı sorunları tespit etmek o kadar zor değildir. Önemli olan radikal demokrasiyi uygulayacak olan hareketlerin iç sorunlarını doğru tespit edebilmektir. Gelişmeyi yaratacak olan duruş budur.

Sistem doğru uygulanmayınca karşıt propagandalara da malzeme sunulmuş; kasıtlı olarak komün ve meclislerin toplum üzerinde baskı kuracağı korkusu yayılmıştır. Toplum tüm savunma mekanizmalarından yoksun kılınmak istenmektedir. Buna karşı komün ve meclisler ne kadar demokratik muhtevaya kavuşturulursa o kadar da toplumsal savunmayı gerçekleştirecektir.

> **''Sistem doğru uygulanmayınca karşıt propagandalara malzeme sunulmuş; kasıtlı olarak komün ve meclislerin toplum üzerinde baskı kuracağı korkusu yayılmıştır. Toplum tüm savunma mekanizmalarından yoksun kılınmak istenmektedir. Buna karşı komün ve meclisler ne kadar demokratik muhtevaya kavuşturulursa o kadar da toplumsal savunmayı gerçekleştirecektir.''**

Mahalle meclisleri, köy komünleri, mesleki komünler, sanatçı komünleri, okul-öğrenci komünleri, inanç, kültür, kadın, gençlik, sağlık, fabrika ve iş yeri komünleri, sokak komünleri, apartman komünleri, ekonomi kooperatifleri, akademiler vb. yaygınca örgütlenip somut toplumsal çareler üretmek gerekiyor.

Sivil toplumculuk aşılmalı

Komün ve meclisler devlet sistemi içerisindeki sivil toplum örgütlenmeleri değildir. Devletin dışında, sivil toplumculuğu aşan bir niteliktedir. Sivil toplum devlet ile geleneksel toplum arasında bir kademedir. Bizim sistemimiz ara kademeler oluşturmayı değil tüm toplumun örgütlenmesini esas alıyor. Dolayısıyla devlet dışı tüm toplumsal alanın halkın öz iradesiyle örgütlenmesi hedeflenmektedir.

Sivil toplum örgütlenmeleri gereklidir ve ihtiyaca göre işlevsel olacak tarzda ne kadar geliştirilirse yerindedir. Sorun halk meclislerini de aynı mantıkla ele alıp temsili demokrasiyi aşmaktır. Burada değişmesi gereken sistem, devletçi mantıkla kurulmuş olan ve halk örgütlenmelerinin dışında, üstünde kalan ya da ara kademeler oluşturan örgütsel yapılanmadır.

Halkın öncülerinin konumlanma sorunu olamaz; alt-üst ilişkileri, ayrıcalıklı konumlar oluşturmadan halkın öz örgütlülükleri içinde, komün ve meclislerdeki her üye gibi yer almak sistemsel düzenlemenin ilk şartıdır. Nerede dikey, nerede yatay örgütlenmenin gerektiği netleştirilmeli, birbirine karıştırılmamalıdır. Bir örgütte hiyerarşinin olmasıyla toplumda hiyerarşinin olması aynı şey değildir. ***Toplumda hiyerarşiyi üreten her türlü anlayış ve yapılanma aşılmalıdır.*** Bunun yanında toplumsal sözleşme gereği her örgütlenmenin birbirine karşı bağlılığı ve sorumluluğu vardır. Hiçbir yapı diğerinin iç işleyişine, karar alma süreçlerine müdahalede bulunamaz fakat karşılıklı tamamlayıcılık ve denetleyicilik esastır. Bunlar zaten tanımlanmıştır. Tanım veya sözleşme dışı olan bir yapılanma varsa o da denetim ve sistem dışı kalan elit, bürokratik yapı ile kadro örgütünün kendini her şeyin üstünde tutan toplumsal örgütlenme içinde tamamen dikey olan konumudur. Düzeltmeye buralardan başlamak gerekir.

Kadro Sorunu:

Toplumun komün ve meclislerle örgütlenmesi binlerce kadroyu gerektirir. Damardaki kan işlevini gören kadro olmadan sistemin örülme şansı yoktur. Her alanda yeterli sayı ve nitelikte hazır kadro bulunamayacağına göre kadro politikasında da değişime gidilmesi, her alanın kendi kadrosunu yeterli düzeyde hazırlamasının esas alınması gerekir. Bunun için her komün ve meclis birer akademi rolünü oynamalıdır.

Kadronun nicel yetmezliği yanında bir de mevcut kadronun kendisinden kaynaklı sorunlar bulunmaktadır. Yaşanan pratiğe bakıldığında komün ve meclislerin en başta kadrodan kaynaklı sorunlara takıldığı belirtilebilir. Bu sorunların kapsamı çok geniş olmakla birlikte genelde üç ayrı kadro şekillenmesi sorun olarak gündemleşmiştir: Bunlar; **benmerkezci, liberal** ve **vasat kadro** duruşlarıdır.

Benmerkezci, liberal, vasat kadro dönemi bitmiştir

Benmerkezci kadro duruşu, aşırı yetkicilikle her şeyi kendi ekseninde ele alması ve sekterliğiyle gündeme gelmiş, sürekli olarak kutuplaşma, gruplaşma, baskıcılık, kendini dayatma, popülizm, kariyerizm, her şeyi kendisiyle başlatıp kendisiyle bitirme gibi anlayışlarıyla demokratik sisteme iktidarcılık hastalığını bulaştırmıştır.

Liberal kadro duruşu, "*bana dokunmayan yılan bin yaşasın*" anlayışının ideolojik, siyasal, örgütsel kaygılardan uzak, disiplinsiz, kendini yaşamaya dönük bir pratiğin sahibi olmuştur. Kadro ölçülerini muğlaklaştırmış, maddiyatçı arayışlara yönelmiş, düzen içi bir mücadele ve yaşam anlayışını dayatarak halk içinde kadronun saygınlığını ve güvenini zedelemiştir.

Vasat kadro anlayışı ise kendi önüne konulan görevleri dışında sorumluluk duymamış, mücadeleci, yaratıcı, inisiyatifli, çözüm gücü olan kadro ölçülerini kendi şahsında dondurmuştur.

Ayrıca hesabına geldiğinde kadro olduğunu iddia eden ve bunu çıkarları doğrultusunda kullanan, hesabına gelmediğinde ise "***kadro değilim***" diyerek hesap vermekten kaçan, kadroluğu rant aracı gibi kullanmaya kalkan kişilikler ile örgütten koptuğu ve kadroluğu düştüğü halde kendini kadro gibi yansıtan, hak iddia eden ve maddi olanakları olan kurumlarda yöneticilik yapma arayışına giren kişilikler de salgın hastalık gibi toplumu sömürmeye çalışmışlardır. Bunun sebebi de ideolojik mücadele yürütmesi gereken öncü kadroların rolünü oynamamasıdır. Böylece muğlaklıklar normal hale gelmiştir.

Muğlak, sıradan, yetkici düzeyde seyreden kadro profili "*yanılan ve yanıltan kadro*" olarak tanımlanmış, mahkum edilmiş, daha doğrusu kadro olarak kabul edilmemiş olmasına rağmen özellikle yoğun tutuklamalar ortamında kendini adeta vazgeçilmez kılma yaklaşımları görülmüştür. Bu derecede zayıflamış, ciddiyetsiz, disiplinsiz, ölçüsüz olan kadroyla sistem inşası gerçekleştirilemez. Önder Apo'nun başlattığı yeni süreci kendi keyfi duruşuyla ve çizgiye gelmeyen özellikleriyle karşılayan kadro aşılmak durumundadır.

Küresel kapitalizmin ve sömürgeci devlet saldırılarının karşısında demokratik uluslaşmayı örgütlemek dışında bir seçenek yoktur. Demokratik ulus kadrosu olmayı başaramayan aşılacaktır. Demokratik ulus kadrosu olmak halkı radikal demokrasinin hayat bulacağı kurumlarda örgütlemek demektir. Dolayısıyla dar kadro yaklaşımları aşılarak halkın içinden kadroların çıkarılması esas alınmak zorundadır.

Önder Apo süreci "***büyük düşünceyi örgütleme süreci***" olarak tanımlamış ve "***ne eskisi gibi savaşacağız ne de eskisi gibi yaşayacağız***" diyerek sürecin kesin karakterini ortaya koymuştur. Düşünce gücünü, zihniyetini, yaşamını ve anlayışını demokratik ulus ölçülerinde dönüşüme uğratmayan kadro dönemi bitmiştir. Dönem büyük düşünce kadrosunun dönemidir ve başarıyı yaratacak olan da budur.

Komün ve Meclisler Devrimi İçin: Yeni sürecin tüm parametreleri toplumsal inşanın temel stratejik çalışma olarak ele alındığı ve başarının buradan geçtiğini göstermektedir. Bu da demokratik siyasetin zaferi anlamına gelmektedir.

Komün ve meclis çalışmalarından daha demokratikleştirici başka bir çalışma yoktur; hem kişiliği ve zihniyeti hem de siyaseti demokratikleştirmede en önde gelmektedir. Devletçi-iktidarcı zihniyet siyasetin elit bir kesimin elinde toplanmasına yol açıp her türden sömürü, rant, kutuplaşma ve kirlenmişliğe kapıyı aralar. Daha da önemlisi toplumu siyasi iradeden yoksun bırakarak ahlaki çürüme, sürekli kriz ve çatışma halini doğurur. Kapitalizmin ve devletçi sistemin bundan başka vereceği bir şey yoktur. O halde demokratik ulus inşası için zorunlu olan komün ve meclis çalışmaları demokratik bir içerikle yeniden ele alınmak ve bu görev mutlaka başarılmak zorundadır.

Bugüne kadarki deneyimler ve mücadele birikimleri demokratik kurtuluşu ve özgür yaşamı sağlamaya muazzam olanak sunmaktadır. Bunun için yapılması gerekenler özetlenirse:

1- Demokratik ulus perspektifinin doğru kavranması için tüm alanlarda eğitim seferberliğinin başlatılması,

2- Demokratik ulusun tüm boyutlarının birlikte ele alınması ve birlikte örgütlenmesi,

3- Merkeziyetçilik ve parçacılığın aşılarak konfederal örgütlenmenin geliştirilmesi, hiçbir yapılanmanın sistem dışında bırakılmaması,

4- Köylerde komün ve kooperatif çalışmalarının ilk sıraya alınması; yerelden genele doğru örgütlenme tarzının oturtulması,

5- Halk meclislerinin ve tüm kurumların öz yeterlilik temelinde karar gücüne kavuşturulması,

6- Sivil toplum ve sendikal örgütlenmelerin demokratik dönüşüme tabi tutulması ve konfederal ilişki sistematiğine göre birbiriyle bağının kurulması,

7- Orta sınıf, bürokrasi ve elit kesimleri üreten siyaset tarzına son verilmesi. Parlamenter sisteme girilebilen alanlarda milletvekilliğinin, devletle olan demokratik özerklik hukukunun oluşturulması için değerlendirilmesi yanında bu konumun rolünün ve öneminin abartılmaması; demokratik halk meclislerine bağlanmayan siyasi partilerin klasik particiliği aşamayacağı gerçeğinden hareketle partilerde demokratik dönüşümün gündemleştirilmesi; aksi halde toplumsal rolünün olmadığının kavratılması,

8- Yerel yönetimlerin, halk meclislerince yönetilen komün birimleri haline dönüştürülerek sistemimizin odağına alınması, demokratik özerkliğin inşasındaki belirleyici rolünün tanımlanması, radikal demokrasi uygulamasının önde gelen vazgeçilmez alanları olarak sayılması,

9- Komün Birlikleri'nden başlayarak her birimin bir birliğe bağlı olmasının zorunlu hale getirilmesi; halk meclislerini konfedere hale getirecek demokratik özerk bölge meclislerinin oluşturulması,

10- Genel koordinasyon rolünün inşa temelinde tanımlanması; dikey ve yatay örgütlenme alanlarının ayrıştırılması şeklinde belirtilebilir.

YARARLANILAN KAYNAKLAR:

-Kürt Sorunu ve Demokratik Ulus Çözümü (A. Öcalan)

-Ekolojik bir Topluma Doğru (Murray Bookchin)

■■■

‘Önce ben ölmeliyim...’

14 Temmuz Büyük Ölüm Orucu’nda şehit düşen Kemal Pir’in son anlarını FUAT KAV yazdı...

Kemal, bir efsaneydi. Can çekişen bir şövalye gibi ölüme karşı direnmeye devam ediyordu hala. Dirhem dirhem, hücre hücre direniyordu. Ama ipi artık göğüslemek üzereydi. Fiziki yaşamın son etabına gelmişti.

- İlkin ben ölmeliyim. Önce ben yummalıyım gözlerimi demişti, eylemin ilk günlerinde. Sanki bu sözlere bağlı kalıyordu. Ama artık karanlıktaydı. Dünyayı, yıldızları, güneşi, ayı ve ışığı sadece hayal edebiliyordu. Gözleri o çakmak çakmak ışığını yitirmişti. Baktı mı insanın içini ışıtan aydınlık gülüşlü gözler yoktu artık.

-Doktor, artık gözlerim görmüyor. Her taraf karanlık... Vay be! Demek ki, körlerin dünyası böyle! Yaşamın onlar için ne kadar acımasız olduğunu şimdi daha iyi anlıyorum. Bir gece ansızın seslenip bunları söylemişti Hayri’ye.

-Hiç mi görmüyorsun Kemal, diye zorlukla sorabilmişti Hayri.

-Hayır Doktor, hiç. Tamamen karanlık... Ama önemli değil. Zaten günlerim sayılı. Gardiyanlar bilmesinler. Bana karşı kullanabilirler.

-Öyle söyleme Kemal. Kimin önce gideceği belli değil.

-Hayır Doktor. Önce ben ölmeliyim. Bunu bana çok görmeyin.

-Bir arkadaşın daha ölümüne dayanamam Kemal. Ben de senin gibi kan ağlıyorum. Mazlum’un bizden önce gidişi, Dörtlerin kendilerini feda etmeleri beni feci yaraladı. Bir de, bir de...

-Doktor. Seni anlıyorum. Acısına dayanılmaz günleri birlikte yaşadık. Sorumluluğun ne kadar büyük olduğunu da çok iyi biliyorum. Ama buna rağmen ‘***önce ben ölmeliyim***’ diyorum. Sen de beni anla. Tamam mı?

Hayri, konuyu değiştirerek ancak Kemal’in dayanılması mümkün olmayan isteğini gündemden çıkartabilirdi. Bu nedenle hiç hesapta olmayan bir soruyla gündemi değiştirmek istemişti:

-‘***Ağlama yar ağlama / mavi yazma bağlama***’ türküsünü bilen var mı? Müthiş bir şarkıdır. Acıyı, yalnızlığı ve ana hasretini çok yalın bir biçimde dile getiren bu şarkıyı hep dinlemek isterim. Bilen varsa söylerse çok iyi olur. Bilen yok mu?

Bilen yoktu ama söylenmesi de gerekiyordu. Hayri istemişti çünkü. Ama hepsi de şarkı söyleme konusunda becerisizdi. Sanki sesi güzel olmayan ve şarkı söyleme yeteneğinden yoksun kişiler özellikle seçilerek ölüm orucuna girmişlerdi. İçlerinde sadece ezbere şarkı bilen Karasu'ydu. O da bir iki şarkıyı öğrenmişti. Hayri’nin isteğinden sonra herkes belleğini zorlamaya çalışarak, bildiği ezber kırıntılarını hatırlamaya başlamıştı. Halbuki hepsi de, ‘*Ağlama yar ağlama*’yı çok dinlemiş, moral gecelerinde koro halinde okumuşlardı. Ama sözlerini tek başına söyleyecek kadar anımsamıyordu hiçbiri. Peki, ne olacaktı? Karasu yetişmişti imdatlarına. ‘*Tamam, hepimiz birlikte, koro halinde okuyalım*’ demişti. ‘Koro halinde okursak becerebiliriz’ diye devam etmişti. Gerçekten de becerebilmişlerdi. Koro halinde okumuş ve şarkıyı sonuna kadar götürmüşlerdi. Ama ‘nasıl okudular’ diye bir soru sorulmuş olsaydı eğer, verilecek en doğru cevap, ‘berbat’ olacaktı. Şarkı bittikten sonra Karasu, ‘*okuduk fakat şarkıyı da tanınmaz hale getirdik. Ama olsun, okuduk ya*’ diyerek, olası eleştirilerin önünü kesmişti. Hayri, koroyu alkışlamıştı.

-Ben de size eşlik ettim, dedi Hayri.

-Karasu, ben de eşlik ettim. Sanmayın ki sadece siz söylediniz, diye araya girdi Kemal.

-Valla bilemiyorum Kemal, sesin bana gelmedi, daha doğrusu senin söylediğine dair en ufak bir işaret alamadım.

-Nasıl bir işaret bekliyordun?

-Bayağı işte. Okuyan arkadaşlardan işaret alabiliyordum ama senin tarafından, bilemiyorum alamadım.

-Eğer alamamışsan senden kaynaklanmıştır, ben söyledim. Emeğimi inkar etmene izin vermem.

-Tamam, anlaştık, bundan sonra daha dikkatle dinlerim etrafı.

-‘*Eşkıya dünyaya hükümdar olmaz*’ı biliyor musun Karasu?

-Hayır, bilmiyorum. Daha doğrusu sözlerinin tümü aklımda değil. Ama bunu da koro halinde söyleyebiliriz herhalde.

-Tamam, söyleyelim. Ben de söyleyeceğim, sonra ‘*işaret alamadım*’ demeyesin ha.

-Tamam, tamam, bu sefer daha iyi dinlerim, bakarız.

Koro Kemal’in isteğini de yerine getirmişti. Nakarat tekrarlandığında Kemal’in belirgin sesi yükseliyordu hemen. Koronun en bas sesiydi. Bir de en üst perdeden okuduğundan sesi müthiş çıkıyordu. Gür ve kalın ses hücrede yankı yaratıyordu. Karasu'nun duymaması, işareti almaması mümkün değildi. Şarkı bittikten sonra,

-İşareti aldın mı Karasu, diye seslendi Kemal.

-Aldım aldım, hem de çok iyi aldım Kemal arkadaş, bundan sonra seni de koroya alabiliriz ha, dedi. Gerçekten de Kemal’in sesini beğenmişti.

-‘Alabiliriz’ diyorsun, öyle mi?

-Yok, yok, ‘alırız’ değil ‘alıyoruz’ diye düzeltiyorum.

-Tamam, biraz dinlenmem gerek Karasu.

-Tamam, Kemal, sen dinlen. Ben de biraz uyuyacağım. Bugün hangi ilde olduğumuzu, nerede dolaştığımızı ve dolaşırken neleri gördüğümüzü, faşistlerle kavga edip etmediğimizi söylemedik Kemal arkadaş.

-Evet, doğru. **Eylemin de 47. günündeyiz**. Dolayısıyla bugün Mardin ilindeyiz. Kürdistan’ın en hareketli, en tarihi, en renkli halk mozaiğinin olduğu, çok kültürlü bir şehri olan Mardin’i çok sevdiğimi söylemeliyim. Bugün tarihi yerlerini gezdim, kalesine çıktım, o mimari yapısına hayran kalarak seyrettim. Faşistlerle kavga edemedim, çünkü Mardin'de faşist yoktur. Ama birkaç sosyal şovenle tartıştığımı söylemeliyim.

-Ben de sessiz bir biçimde dolaştım. Yorulunca kaleye çıktım, orada su satan çocuklardan su alıp içtim. Bir ara bu şehri fetheden fatihleri düşünmekten kendimi alamadım. Ne zalimleri, ne hunharları, ne cellatları görmüş olan bu şehir, kim bilir kaç kez yakılıp yıkılmıştır diye düşünürken, şimdiki zalimler geldi aklıma. Sanki bunlar eski zalimlerden çok daha mı vicdanlı? Kemal, dinliyor musun?...

Kemal uyumuştu, hayır, hayır derinlere, düşünce sınırlarını aşan sınırsız mekanların ötesine dalıp gitmişti. Açlık ve susuzluğun, güçsüzlük ve takatsizliğin verdiği halsizlik onu oralara doğru götürmüştü.

Kemal’in bünyesi artık dayanamıyordu. Hem gözlerini yitirmişti, hem takatini. Bilinci bir gidip bir geliyordu. Gözleri görmediğinden, çoğu zaman sigaranın filtreli ucunu yakıyordu. Bazen susuyordu ama daha çok konuşuyordu. Durmadan konuşuyordu. Doktorun, gardiyanların eylemi bıraktırma tutumları oldu mu müthiş öfkeleniyor, bağırıyor, bazen de küfrediyordu. Cezaevi doktoru **Orhan Özcanlı**, Kemal’le daha çok uğraşıyordu.

-Bak Kemal. Ölüyorsun, ölüm yavaş yavaş yaklaşıyor sana. Düşünsene, yaşamının sonuna geliyorsun. Artık bu dünyadan göç etmek üzeresin. Gel vazgeç bu işten. Bu yolun sonu yok…

Kemal Pir yoldaşın Serxwebûn’da ilk kez yayınlanan bir fotoğrafı…

-Doktor, bana iyi bak! Aç kulaklarını, dinle. Söyleyeceğim her cümleyi kafana kazı. Ben bilinçli başladım bu işe. Yolun sonunda ölümün olduğunu biliyordum. Ve şu an yolun sonundayım, biliyorum. Şu an bile onu, onu temsil eden celladı çok yakınımda hissediyorum. Nefes alışverişini bile duyabiliyorum.

-Yaşam güzel bir şey Kemal. Yaşamı seveceksin. İnsan fani de olsa sonuçta bu dünyada yaşamak ister ve ölümden korkunç derecede korkar. Bu nedenle ‘*ölümden korkmam*’ sözü yalandır. En yiğidim, cesurum diyen insanın bile ölüm karşısında bacaklarının tir tir titrediğini biliyoruz. Sen de bir insan olduğuna göre, ölüm karşısında senin de korkun vardır mutlaka. Ama bu halinle de olsa seni kurtarabilirim...

-Sen ne sanıyorsun beni doktor! Beni hala tanımadın mı? **Ben Kemal Pir’im.** Hani övünmek gibi olmasın ama Karadeniz topraklarında dünyaya gelmiş, oranın o cesur, o kendine has özellikleriyle oldukça dürüst ve dosta karşı dost, düşmana karşı düşman olan insanlar arasında hayatın en katı, ama en temiz halini öğrendim. Sonraki yıllarda Anadolu topraklarında yaşayan yetmiş iki milletten insanla tanışarak bugünlere gelen ve bugün de Kürtlerin özgürlüğüne kendini adayan Kemal Pir’im ben. Bilemiyorum, anlatabildim mi?

-Anlatabildin de…

-Bu işin desi mesi yoktur doktor. Sana kendimi olduğu gibi hiç abartmaya kaçmadan, herhangi bir yalan katmadan, son derece dürüst ve yalın bir dille anlattım. Ama buna rağmen hala ‘eğer’ ve ‘de’lerden söz ediyorsan, artık o senin bileceğin bir şey.

-Ama hayat başka türlü akıyor Kemal. Kendini nasıl anlatırsan anlat, sonuçta herkes ölüm karşısında aynı şeyi düşünmekten kendini kurtaramaz. Ölüm korkusu korkunç bir duygudur. İnsanı her renk ve kılıfa sokan bir duygu depremi yaratır. Öylesine bir deprem ki, bazen insanı insanlıktan bile çıkartır.

-Bak işte ilk kez doğru bir söz çıktı ağzından.

-Ne demek yani?

-Anlaşılmıyor mu?

-Ben ölüm ve korkudan bahsediyorum. İddia ediyorum ki, her insan ölüm karşısında aynıdır. Herkes ölümden korkar. Ve aynı zamanda onun karşısında hummaya yakalanmış gibi tir tir titrer. Bu Kemal Pir de olsa.

-Bak doktor, yaşamın, ölümün, diri veya mevta haline gelmenin ne demek olduğunu, kimin ölümden korkup korkmadığını, ölüm karşısında kimin tir tir titrediğini gayet iyi biliyorum. Bu dünyadaki faniliği de öbür dünyadaki cennetlik veya cehennemlik halleri de gayet iyi biliyorum. Sen ve senin gibileri bu tür şeyleri bilmezler. Anlamazlar, anlasalar da anlamazlıktan gelirler. Sana bir şey daha söyleyeyim mi doktor?

-Söyle, tabi.

-Doktor, **yaşamı öylesine seviyorum ki, hem de uğrunda ölebilecek kadar.** Bak işte, bizzat tanıksın. Göreceksin, bizzat gözlerinle göreceksin yaşam uğrunda nasıl öldüğümü, hayatımı nasıl feda ettiğimi, gözlerimi kırpmadan nasıl ölerek yaşama sarıldığımı…

-Boşuna öleceksin Kemal, boşuna. Ölümle bir yere varılmaz. Hayatta kalacaksın ki, yapmak istediğin şeyi elde edesin, yoksa kimse senin amaçların doğrultusunda harekete geçmez. ‘*Kahraman olma hayali*’ geçici bir hayaldir. Kaldı ki bunu da doğru ve anlamlı bulmuyorum. Bir insan öldükten sonra kahraman olmuş, heykeli dikilmiş, adına kitaplar yazılmış, filmler çekilmiş, bana göre bir anlamı yoktur. Giden gitmiştir.

-Zaten hiç bir şeye inanmayan birisisin sen. Amacı olmayan, geleceği düşünmeyen, yarınki çocuklara hiçbir şey vaat etmeyen bir inkarcı olduğun için, her şeye günlük ve maddi yaşamla bağlantılı olarak yaklaşıyorsun. ‘*Geçmiş geçmiştir, geleceği gelecektekiler düşünsün, anı yaşa, anı düşün ve anı tasarla*’ düşüncesine sahipsin. Bu nedenle kahramanları, kahramanlıkları anlayamazsın sen.

-Ben hala yarın seni soracak, heykelini dikecek, adına kitaplar yazıp filmler çekecek, ‘*bir zamanlar burada yiğit bir Karadenizli vardı, bizim için ölüm orucunda hayatını kaybetti*’ diyebilecek kimsenin olabileceğini düşünmüyorum. Belki sırf zaman harcamak için marjinal bir grup adını anabilir ama hiçbir zaman bir ulusa, bir halka mal olabilecek kadar kahramanlaşamazsın. Aha bunu buraya yazıyorum Kemal.

-Neden hep kahramanlık veya adımın anılmasından bahsediyorsun doktor? Bir insan normal toplumsal ve tarihsel görevini yerine getiremez mi? Neden mutlaka karşılığını istiyorsun?

-Burada ciddi bir şeyden, yani ölümden bahsediyoruz Kemal. Tabi ki karşılığı olmalıdır. Ölüyorsun, bari kahraman ol, bari adın anılsın, bari adına kitaplar yazılsın.

-Çok önemli olmamalı dediğin unvanlar. Önemli olan görev ve sorumluluktur. ‘*Her şeyin mutlaka karşılığı olmalıdır*’ yaklaşımı, çığırından çıkmış bir yaklaşımdır. Kendini kaybeden, özüne ve ruhuna, varoluş gerekçesine ters düşen bir tutumun en çıplak halinin dışa vurumudur.

-Ben hala ‘*ne diye öleceksin*’ sorusunu sormaya devam ediyorum. Boş bir amaç uğruna, boşu boşuna bir ölüm olacak ölümün. Devleti iyi tanıyan ve bilen birisi olarak da şunu söylemeliyim ki, devlet sizi muhatap almayacak. Hepiniz ölseniz de buradan tabut tabut çıksanız da devlet büyüklerimiz sizi asla ciddiye almayacaktır. Bunu böyle bilin.

-Sabahtan beri konuşuyor, tartışıyor ve can alıcı şeyleri anlatmaya çalışıyoruz birbirimize. Ama sen hala dik, sert ve deyim yerindeyse bidon kafalı olmaya devam ediyorsun. Bence doktor değilsin, hatta Tıp Fakültesi’nin önünden bile geçmemişsin. Bir kasap, bir cellat, bir katil olabilirsin, belki de bir canavar. Ama asla bir doktor olamazsın.

-Bana hakaret ediyorsun Kemal. Tartışıyoruz, konuşuyoruz ve zaman zaman belki birbirimize kızıyoruz da. Ama hakaret olmamalı.

-Senin bütün konuşmaların hakaret yüklü. Seninle tartışmak mümkün değil. İnsan biraz insan gibi konuşmalı, tartışmalı.

-N’olursa olsun hakaret etmemelisin bana.

-Böyle konuşursan sadece hakaret etmem, eğer gücüm yeterse kavga da ederim, sen de bunu böyle bil.

-Boynu Azrail’in pençesi altında olan birine haksızlık ve hakaret etmek istemem. Nasıl olsa öleceksin, nasıl olsa gidicisin, nasıl olsa ‘*elveda*’ diyorsun, hayata.

-Bak işte, inançları uğruna ölen birisi için nasıl konuşuyorsun? Hiç bir doktora yakışır mı bu?

-Seni kurtarabilirim, iyileştirebilir, seni eski haline getirebilirim. Yol yakınken dön Kemal.

-**Ben inançlarım uğruna ölüyorum.** Bu nedenle boşuna ölmüyorum. Ben kendimi insanlık davasına adadım. İnsanlık için ölüyorum. **Kürt halkına karşı bir borcum var**. Kavgamın, mücadelemin özel boyutu da budur. Ama sen bunu anlamazsın, anlayamazsın!

-Günah benden gitti. İstesen de artık seni kurtarmayacağım! Zaten gizliden gizliye neler yaptığınızı, neleeer neler yediğinizi biliyorum…

Diyaloğu duyan diğer eylemciler müdahale etmek istemişlerdi, fakat sonra vazgeçmişlerdi bundan. Doktorun yemek yeme suçlaması oldukça zorlarına gitmişti. Vicdansızlık olurdu da bu kadarı olmazdı. Dünyanın başka yerinde, böyle birşey yaşanmış mıydı acaba? Ölümün eşiğindeki inançlı insanlara düşmanları saygı duyabilirlerdi ancak. İnsanlık bu kadar ayaklar altına alınamazdı.

-Bana bak doktor!

-Evet, Kemal, baktım. Ne var, ne diyeceksin?

-Gizliden yemek yediğimi mi iddia ediyorsun? Yemek yiyenin ...! Ama sen onurunu yitirmiş birisin... Bak doktor, yemek yemediğimi bir iki gün sonra göreceksin.

-Neyse Kemal, bırakacaksan gel seni hastaneye kaldırayım. Unutma eğer bunu yaparsam mutlaka bir karşılığı olacak.

-Defol git başımdan. Senin cellat yüzbaşın, onun daha da büyüğü Yamak paşan beni dize getiremedi, sen mi getireceksin?. Derhal buradan ayrılın. Bir daha görmek istemiyorum sizi.

-Zaten görmüyorsun Kemal. Burada olsam ne çıkar!

■■■